

BS

715

1296

253

pt. 8

CAVEN LIBRARY
KNOX COLLEGE
TORONTO

The Books of Samuel

BUDDE

THE SACRED BOOKS
OF
The Old Testament

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

by eminent Biblical scholars of Europe and America

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE, MD.

PART 8

The Books of Samuel

BY

K · BUDDE

Leipzig

J · C · HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1894

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

The
Books of Samuel

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS

EXHIBITING THE COMPOSITE STRUCTURE OF THE BOOK

WITH NOTES

BY

K. BUDDE, D. D.

PROFESSOR IN THE UNIVERSITY OF STRASSBURG, ELS.

English translation of the Notes

BY

REV. B. W. BACON, M. A., D. D.

OSWEGO, N. Y.

Leipzig

J. C. HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1894

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

CAVEN LIBRARY
KNOX COLLEGE
TORONTO

L-55
trial

PRINTING BY W · DRUGULIN

POLYCHROMY BY J · G · FRITZSCHE

PAPER FROM FERD · FLINSCH

Leipzig

8253
1913

[All rights reserved]

Parallel Texts to the Books of Samuel

8, 31	=	1 Chron. 10, 1-12.
2, 3, 2-5	=	1 Chron. 3, 1-4 ^{az} .
2, 5, 1-3	=	1 Chron. 11, 1-3.
2, 5, 6-10	=	1 Chron. 11, 4-9.
2, 5, 11-25	=	1 Chron. 14, 1-16.
2, 6, 1-11	=	1 Chron. 13, 5-14.
2, 6, 14 ^b -16	=	1 Chron. 15, 27 ^b -29.
2, 6, 17-20 ^a	=	1 Chron. 16, 1-3. 43.
2, cc. 7-10	=	1 Chron. 17-19.
2, 21, 18-22	=	1 Chron. 20, 4-8.
2, c. 22	=	ψ 18.
2, 23, 8-39	=	1 Chron. 11, 10-41 ^a .
2, c. 24	=	1 Chron. 21, 1-27.

Concordance
TO THE
Arrangement of the Text in the Second Book

The Second Book is printed in the following order:

1, 1—3, 1; 3, 6^b—4, 3; 4, 5—5, 3; 5, 17 ff.; 21, 15 ff.; 23, 8-12, 17^b-39, 13-17^a;
6, 1; 5, 6-12; 6, 2—8, 14; 3, 2-5; 5, 13-16; 5, 4 f.; 8, 15-18; c. 24; 21, 1-14; 9, 1-3;
4, 4^b; 9, 4—20, 26; c. 22; 23, 1-7.

Passages relegated to the foot of the page are not included.

Index Table to the Passages transposed

The Transposed Passages will be found:

- 8, 28, 4-25 after 30, 31.
- 2, 3, 2-5 after 8, 14.
- 2, 4, 4^b after 9, 3.
- 2, 5, 4, 5 in c. 8 after 5, 16.
- 2, 5, 6-12 after 6, 1.
- 2, 5, 13-16 in c. 8 after 3, 2-5.
- 2, 6, 1 in its place after the insertion of 21, 15 ff.; 23, 8 ff.
- 2, 6, 2—8, 14 in its place after the insertion of 5, 6—12.
- 2, 8, 15-18 in its place after the insertion of 3, 2-5; 5, 13-16; 5, 4 f.
- 2, 21, 1-14 after 5, 25.
- 2, 23, 8 ff. after 21, 15 ff. between 5, 25 and 6, 1.
- 2, 23, 8-12 after 21, 15 ff.
- 2, 23, 13-17^a after 23, 39.
- 2, 23, 17^b-39 after 23, 8-12.
- 2, 24 after c. 8.

Transpositions within the space of a few lines are not included.

7 (β) כן תבעסנה

בית אביך בהיותם במצרים «עבדים» לבית פרעה; ובהר אתו מכל שבטי ישראל 2,28
 לי לבקן לעלות על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפור לפני ואתנה לבית
 אביך את כל אשי בני ישראל «לאכלה»: «למה תבעטו בזבחי ובמנחתי אשר
 צויתי . . . ותכבד את בניך ממני להבריאכם מראשית כל מנחת ישראל לעיני:»
 5 לכן נאם יהוה אלהי ישראל אמור אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו לפני עד עולם
 ועתה נאם יהוה חלילה לי כי מכבדי אכבד ובני יקלו: הנה ימים באים וגדעתי
 31 את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: והבטת . . . בכל אשר
 32 ייטיב את ישראל ולא יהיה זקן בביתך כל הימים: ואיש לא אכרית לך מעם
 33 מזבחי לכלות את עיני-ו ולאדיר את נפשי-ו וכל מרבית ביתך ימותו «בחרב»
 10 אנשים: וזה לך האות אשר יבא אל שני בניך אל חפני ופינחס ביום אחד ימותו
 שניהם: והקמתי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה ובניתי לו בית נאמן לה
 36 והתהלך לפני משיחי כל הימים: והיה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לו
 לאגודת כסף וכבר לחם ואמר ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת לחם:

15 והנער שמואל משרת את יהוה לפני עלי ודבר יהוה היה יקר בימים ההם א
 אין חוון «פרץ»: והיה ביום ההוא ועלי שכב במקומו ועיניו החלו קהות לא יוכל
 לראות: ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יהוה אשר שם ארון אלהים:
 ויקרא יהוה «שמואל שמואל ויאמר הנני: וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת
 לי ויאמר לא קראתי שוב שכב וילך וישכב: ויסף יהוה קרא עוד שמואל - שמואל
 20 וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: ושמואל
 טרם ידע את יהוה וטרם יגלה אליו דבר יהוה: ויסף יהוה קרא שמואל בשלישת
 ויקם וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער: ויאמר
 עלי לשמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך
 וילך שמואל וישכב במקומו: ויבא יהוה ויציב ויקרא כפעם בפעם שמואל שמואל
 25 ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך:

11 ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שמעו
 תצלינה שתי אוניו: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו
 12 תחל ובלה: והגדת לו כי שפט אני את ביתו עד עולם - אשר ידע כי מקלים
 13 אלהים בניו ולא כהה בם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי
 14 בזבח ובמנחה עד עולם: וישכב שמואל עד הבקר «וישכם בבקר» ויפתח את
 30 דלתות בית יהוה ושמואל ירא מהגיד את המראה אל עלי: ויקרא עלי את שמואל
 ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל נא תבחר
 ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסיף אם תבחר ממני דבר מכל הדבר אשר
 דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יהוה הוא
 35 הטוב בעיניו יעשה:

21,19 ויגדל שמואל ויהוה היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: ויסף יהוה להראה
 בשלה כי נגלה יהוה אל שמואל - וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן
 שמואל לנביא ליהוה «ועלי זקן מאד ובניו הלכו הלוך והרע דרכם לפני
 יהוה»:

40 ויהי «בימים ההם ויקבצו פלשתים על ישראל למלחמה» ויצא ישראל לקראת-ם א
 - למלחמה ויחנו על «אבן העזר ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים לקראת
 ישראל ותט- המלחמה וינגף «איש» ישראל לפני פלשתים ויכו במערכה בשדה
 3 כארבעת אלפים איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו

I,27 יהוה: אל הנער הזה התפללתי ויתן יהוה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו:
 28 וגם אנכי השאלתיהו ליהוה כל הימים אשר היה הוא שואל ליהוה ויתניחתי-
 שם ל-פני יהוה:

2,א	ותתפלל חנה ותאמר	2,6 יהוה ממית ומחיה
5	עלן לבי ביהוה	מוריד שואל ויעל:
	רמה קרני ביהוה	7 יהוה מוריש ומעשיר
	רחב פי על אויבי	משפיל אף מרומם:
	כי שמחתי בישועתך:	8 מקים מעפר דל
2	אין קדוש כיהוה	מאשפת ירים אביון
10	כי אין יאל בלתיך	להושיב עם נדיבים
	ואין צור כאלהינו:	וכסא כבוד ינחלם
3	אל תרבו תדברו גבהה גבהה	כי ליהוה מצקי ארץ
	יצא עתק מפיכם	וישת עליהם תבל:
	כי אל דעות יהוה	9 רגלי חסידים ישמר
15	ולא נתכנו עללות:	ורשעים בחשך ידמו
4	קשת גברים חתים	כי לא בכח יגבר איש:
	ונכשלים אזורו חיל:	י יהוה יחזו מריבים
ה	שבעים בלחם נשכרו	עליון בשמים ירעם
	ורעבים חדלו עיבד	יהוה ידון אפסי ארץ
20	עקרה ילדה שבעה	ויתן עז למלכו
	ורבת בנים אמללה:	וירם קרן משיחו:
11	וית-לך - הרמתה - והנער היה משרת את יהוה את פני עלי הכהן:	

- 12 ובני עלי בני בליעל לא ידעו את יהוה ומשפט הכהנים - מ-את העם:
 14,13 כל איש זבח זבח ובא נער הכהן כבשל הבשר והמזלג שלש השנים בידו: והכה
 בכיור או בדוד או בקלחת או בפרור כל אשר יעלה המזלג יקח הכהן ל-ז ככה
 15 יעשו לכל ישראל הבאים שם - לזבח ליהוה - בשלה: גם בטרם יקטרון את החלב
 ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לכהן ולא יקח ממך בשר
 16 מבשל כי אם חי: ויאמר אליו האיש קטר יקטרון כיום החלב וקח לך כאשר
 17 תאוה נפשך ואמר ל- כי עתה תתן ואם לא לקחתי בחזקה: ותהי חטאת
 30 הנערים גדולה מאד את פני יהוה כי נאצו האנשים את מנחת יהוה:
 19,18 ושמואל משרת את פני יהוה נער חגור אפור בד: ומעיל קטן תעשה לו
 כ אמו והעלתה לו מימים ימימה בעלותה את אישה לזבח את זבח הימים: וברך
 עלי את אלקנה ואת אשתו ואמר יש-לם יהוה לך זרע מן האשה הזאת תחת
 21 השאלה אשר ה-שאלה: ליהוה והלך - למקומו: ויפקד יהוה את חנה - ותלד
 35 -עוד- שלשה בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יהוה:
 23,22 ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל: ויאמר להם
 24 למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי שמע - מאת כל העם -: אל בני כי לוא
 כה טובה השמעה אשר אנכי שמע מעברים עם יהוה: אם יחטא איש לאיש ופלל:
 40 אלהים ואם ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ
 26 יהוה להמיתם: והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יהוה וגם עם אנשים:
 27 ויבא איש אלהים אל עלי ויאמר אליו כה אמר יהוה הנגלה נגליתי אל

- מקטן ועד גדול וישלחו להם עפלים: וישלחו את ארון האלהים עקרון ויהי כבוא 5
 ארון האלהים עקרון ויועקו העקרנים לאמר הסבו אלי את ארון אלהי ישראל
 להמיתני ואת עמי: וישלחו ויאספו את כל סרני פלשתים ויאמרו שלחו את ארון 11
 אלהי ישראל וישב למקומו ולא ימית אתי ואת עמי כי היתה מהומת מות בכל
 העיר כבדה מאד יד האלהים שם: והאנשים אשר לא מתו קפו בעפלים ותעל 12
 שועת העיר השמים:
- ויהי ארון יהוה בשדה פלשתים שבעה חדשים ותשרץ ארצם עכברים: ויקראו 6,2 א
 פלשתים לכהנים ולקסמים לאמר מה נעשה לארון יהוה הודיענו במה נשלחנו
 למקומו: ויאמרו אם משלחים אתם את ארון אלהי ישראל אל תשלחו אתו ריקם 3
 כי השב תשיבו לו אשם או תרפאו וגודע לכם למה לא תסור ידו מכם: ויאמרו 4
 מה האשם אשר נשיב לו ויאמרו מספר סרני פלשתים חמשה עפלי זהב - כי 5
 מגפה אחת לכ-ם ולסרניכם: ועשיתם - צלמי עכברים המשחיתם את הארץ ה
 ונתתם לאלהי ישראל כבוד אולי יקל את ידו מעליכם ומעל אלהיכם ומעל ארצכם: 6
 ולמה תכבדו את לבבכם כאשר כבדו מצרים ופרעה את לבם הלוא כאשר התעלל 6
 בהם וישלחום וילכו: ועתה קחו ועשו עגלה חדשה אחת ושתי פרות עלות אשר 7
 לא עלה עליהם על ואסרתם את הפרות בעגלה והשיבתם בניהם מאחריהם 15
 הביתה: ולקחתם את ארון יהוה ונתתם אתו אל העגלה ואת כלי הזהב אשר 8
 השבתם לו אשם תשימו בארגו מצדו ושלחתם אתו והלך: וראיתם אם דרך 9
 גבולו יעלה בית שמש הוא עשה לנו את הרעה הגדולה הזאת ואם לא וידענו 20
 כי לא ידו נגעה בנו מקרה הוא היה לנו:
- ויעשו האנשים כן ויקחו שתי פרות עלות ויאסרום בעגלה ואת בניהם כלו י
 בבית: וישמו את ארון יהוה אל העגלה: וישרנה הפרות בדרך על דרך בית 12,11
 שמש במסלה אחת הלכו הלך וגעו ולא סרו ימין ושמאלו וסרני פלשתים הלכים
 אחריהם עד גבול בית שמש: ובית שמש קצרים קציר חטים בעמק וישאו את 13
 עיניהם ויראו את הארון וישמחו לקראתו: והעגלה באה אל שדה יהושע בית 14
 השמשי ותעמד שם וישמו שם - עמה - אבן גדולה ויבקעו את עצי העגלה ואת 25
 הפרות העלו עלה ליהוה: וחמשה סרני פלשתים ראו וישבו עקרון ביום ההוא: 16
 ויעד אבן - הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה עד היום הזה בשדה יהושע 18
 בית השמשי: ולא חרו בני יכניהו באנשי בית שמש כי ראו בארון יהוה ויך 19
 ביהם שבעים איש^ה ויתאבלו העם כי הכה יהוה בעם מכה גדולה: ויאמרו אנשי כ 30
 בית שמש מי יוכל לעמד לפני יהוה האלהים הקדוש הזה ואל מי יעלה מעלינו:
 וישלחו מלאכים אל יושבי קרית יערים לאמר השבו פלשתים את ארון יהוה רדו 21
 העלו אתו אליכם:
- ויבאו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון יהוה ויבאו אתו אל בית אבינדב א 7
 בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יהוה: 35

6,11 (א) ואת הארגו ואת עכברי הזהב ואת צלמי טחריהם

(ב) טי והלויים הורידו את ארון יהוה ואת הארגו אשר אתו אשר בו כלי זהב וישמו אל האבן הגדולה ואנשי בית שמש העלו עלות ויזבחו וזבחים ביום ההוא ליהוה:

(ג) 17 ואלה טחרי הזהב אשר השיבו פלשתים אשם ליהוה לאשדוד אחר לעזה אחר לאשקלון אחר 18 גלת אחר לעקרון אחר: ועכברי הזהב מספר כל ערי פלשתים לחמשת הסרנים מעיר מבצר ועד כפר הפרזי

19 (ד) חמשים אלף איש

- 4 יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו משלה את ארון-אלהינו וי-צא בקרבנו
 4 וישענו מכף איבינו: וישלח העם שלה וישאו משם את ארון - יהוה - ו-שני
 ה בני עלי עם ארון - האלהים חפני ופינחס: ויהי כבוא ארון - יהוה אל המחנה
 6 וירעו כל ישראל תרועה גדולה ויהם הארץ: וישמעו פלשתים את קול התרועה
 5 ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה
 7 בא אל המחנה: ויראו הפלשתים כי אמרו אלהי-הם בא-י-אלהים- אל המחנה
 8 ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשם: אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים
 9 האדירים האלה אלה הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה י-ב-דבר: התחזקו
 והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים
 10 ונלחמתם: וילחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהליו ותהי המכה גדולה
 11 מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: וארון אלהים נלקח ושני בני עלי מתו
 חפני ופינחס:
 12 וירץ איש בנימני- מהמערכה ויבא שלה ביום ההוא ומדיו קרעים ואדמה
 13 על ראשו: ויבוא והנה עלי ישב על הכסא ב-יד-השער- מצפה י-ה-דרך כי היה
 14 לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותועק כל העיר: וישמע עלי
 16 את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגיד לעלי: ויאמר
 האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה
 17 היה הדבר בני: ויען המבשר ויאמר גם ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה
 18 היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקחה: ויהי כהזכירו
 את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית ב-יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי
 20 זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה:
 19 וכלתו אשת פינחס הרה ללת ותשמע את השמועה אל הלך ארון האלהים
 כ וימת חמיה ואישה ותכרע ותלד כי נהפכו עליה צריה: וכעת מותה ותדברנה
 21 הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה לבה: ותקרא לגער
 25 אי כבוד לאמר גלה כבוד מישראל אל הלך ארון האלהים ואל חמיה ואישה:
 5.2.א ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויבאהו מאבן העזר אשדודה: ויקחו
 3 פלשתים את ארון האלהים ויבאו אתו בית דגון ויציגו אתו אצל דגון: וישכימו
 אשדודים ממחרת ויבאו בית דגון ויראו- והנה דגון נפל ע-ל פניו ארצה לפני
 4 ארון יהוה ויקחו את דגון וישבו אתו למקומו: ויהי כי השכימו בבקר ממחרת
 והנה דגון נפל ע-ל פניו ארצה לפני ארון יהוה וראש דגון ושתי כפות ידיו כרתות
 ה אל המפתן רק ג-ו- נשאר עליו: על כן לא ידרכו כהני דגון וכל הבאים בית
 6 דגון על מפתן דגון באשדוד עד היום הזה: ותכבד יד יהוה אל האשדודים וישמם
 7 ויך אתם בעפלים את אשדוד ואת גבוליה: ויראו אנשי אשדוד כי כן ואמרו לא
 8 ישב ארון אלהי ישראל עמנו כי קשתה ידו עלינו ועל דגון אלהינו: וישלחו
 35 ויאספו את כל סרני פלשתים אליהם ויאמרו מה נעשה לארון אלהי ישראל
 ויאמרו גת יסב ארון אלהי ישראל ויסבו את ארון אלהי ישראל:
 9 ויהי אחרי הסבו אתו ותהי^ה בעיר מהומה גדולה מאד ויך את אנשי העיר

(2) 4.4 ישב הכרבים

(3) וְעַל־בֶּן תִּשְׁעִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנָה וְעֵינָיו קָמָה וְלֹא יָכוֹל לִרְאוֹת:

(7) 22 וְתֹאמַר גִּלָּה כְבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים:

(6) 5.9 יד יהוה

וַיֹּאמְרוּ הָעָם לְשֹׁמֵעַ בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי אִם מֶלֶךְ יִהְיֶה עֲלֵינוּ: וַהֲיִינוּ 8,19
גַּם אֲנַחְנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם וּשְׁפִטְנוּ מַלְכָּנוּ וַיֵּצֵא לִפְנֵינוּ וּנְלַחֵם אֶת מַלְחַמְתָּנוּ: וַיִּשְׁמַע 21
שְׁמוּאֵל אֶת כָּל דְּבָרֵי הָעָם וַיְדַבֵּר בְּאָזְנוֹ יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל שִׁמַּע 22
בְּקוֹלָם וְהַמְלִכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לֵכוּ אִישׁ לְעִירוֹ:

5

וַיְהִי אִישׁ מִגִּבְעָתָה בֶּן יִמִּין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן אֲבִיאל בֶּן צְרוּר בֶּן בְּכוֹרֵת בֶּן אֶפְיָח אֶ. 9
אִישׁ יֶבֶן יִמִּינִי גִבּוֹר חֵיל: וְלוֹ הָיָה בֶּן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בַּחּוֹר וְטוֹב זָאִין אִישׁ מִבְּנֵי 2a
יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ: וַתֵּאבְדְּנָה הָאֲתָנוֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל שָׁאוּל 3
בְּנוּ קָח נָא אֶתְךָ אֶת אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֶךְ בְּקֶשׁ אֶת הָאֲתָנֹת: וַיַּעֲבֶר- 4
אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֶר- 10 בָּאָרֶץ שְׁלֹשָׁה וְלֹא מִצְאוּ וַיַּעֲבֶרוּ בָּאָרֶץ שְׁעָלִים זָאִין וַיַּעֲבֶר- בָּאָרֶץ
יִמִּינִי וְלֹא מִצְאוּ:

הִמָּה בָּאוּ בָּאָרֶץ צוּף וּשְׁאוּל אָמַר לְנַעֲרָיו אֲשֶׁר עִמּוֹ לֵכְה וּנְשׁוּבָה פֶּן יַחְדֹּל הֵ 6
אֲבִי מִן הָאֲתָנוֹת וְדָאֵן לָנוּ: וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ אֱלֹהִים בַּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ 6
נִכְבַּד כָּל אֲשֶׁר יְדַבֵּר בָּא יִבָּא עִתָּה נִלְכְּה שֵׁם אוֹלִי יִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרָכָנוּ אֲשֶׁר 7
הִלְכָנוּ עֲלֶיהָ: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרָיו וְהִנֵּה נִלְךְ וְזִמָּה נִבְיָא לְאִישׁ כִּי הִלָּחַם אוֹל מִכְּלִינוּ 15
וַתִּשׁוּרָה אֵין לְהַבִּיֵּא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה אֲתָנוּ: וַיֹּסֶף הַנַּעֲרַיִם לַעֲנוֹת אֶת שָׁאוּל וַיֹּאמֶר 8
הִנֵּה נִמְצָא בִּידֵי רַבֵּעַ שָׁקֶל כֶּסֶף וְנִתְּתָה- לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרָכָנוּ: 9
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרָיו טוֹב דַּבֵּרְךָ לֵכְה נִלְכְּה וְיִלְכּוּ אֶל הָעִיר אֲשֶׁר שֵׁם אִישׁ י 10
הָאֱלֹהִים:

הִמָּה עָלִים בַּמַּעֲלָה הָעִיר וְהִמָּה מִצְאוּ נַעֲרֹת יִצְאוּת לִשְׂאֵב מַיִם וַיֹּאמְרוּ לָהֶן 20
הִישׁ בּוֹה הָרָאָה: וַתַּעֲנִינָה אוֹתָם וַתֹּאמְרֶנָּה יֵשׁ הִנֵּה לִפְנֵיכֶם- הֵא- עִתָּה כ- הַיּוֹם 12
בָּא לְעִיר כִּי זִבַּח הַיּוֹם לָעֵם בְּבִמָּה: כְּבֹאֲכֶם הָעִיר כֵּן תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטָרִם יַעֲלֶה 13
הַבְּמָתָה לֹאכֹל כִּי לֹא יֹאכֹל הָעָם עַד בָּאוּ כִּי הוּא יִבְרַךְ הַזֹּבַח אַחֲרָיִ כֵּן יֹאכֹלוּ 14
הַקָּרְאִים וְעִתָּה עָלוּ כִּי אֹתוֹ כַּהֲיּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ: וַיַּעֲלוּ הָעִיר הִמָּה בָּאִים בַּתּוֹךְ 14
הַשְּׁעָר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל יֹצֵא לְקִרְאָתָם לַעֲלוֹת הַבְּמָה: וַיְהִי גִלָּה אֶת אָזְנוֹ שְׁמוּאֵל יוֹם טו
אֶחָד לִפְנֵי בּוֹא שָׁאוּל לְאָמְרוֹ: כַּעַת מֹחַר אֲשַׁלַּח אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאָרֶץ בְּנִימִן וּמִשְׁחַתּוֹ 15
לְנִגִּיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ אֶת עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רָאִיתִי אֶת -עַנִּי- עַמִּי כִּי 16
בָּאָה צָעֲקָתוֹ אֵלַי: וּשְׁמוּאֵל רָאָה אֶת שָׁאוּל וַיְהִי עֲנָהוּ הִנֵּה הָאִישׁ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי 17
אֵלֶיךָ זֶה יַעֲצֹר בְּעַמִּי: וַיִּגַּשׁ שָׁאוּל אֶת שְׁמוּאֵל בַּתּוֹךְ הַשְּׁעָר וַיֹּאמֶר הִגִּידָה נָא לִּי 18
אִי זֶה בֵּית הָרָאָה: וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֲנִכִּי הָרָאָה עָלָה לִפְנֵי הַבְּמָה 30
וְאִכְלָתָ- עַמִּי הַיּוֹם וּשְׁלַחְתִּיךָ בְּבִקְרָ וְכָל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ אֲנִיד לָךְ: וְלֹאֲתָנוֹת הָאֲבֹדוֹת כ
לְךָ הַיּוֹם שְׁלֹשֶׁת יָמִים אֶל תִּשֶׁם אֶת לִבְךָ לָהֶם כִּי נִמְצְאוּ וְלָמִי כָּל חֲמֹדֵת יִשְׂרָאֵל 19
הֲלוֹא לָךְ וּלְכָל בֵּית אֲבִיךָ: וַיַּעַן שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא בֶּן יִמִּינִי אֲנִכִּי מִקְטָנִי שְׁבֹטִי 21
יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצַּעֲרָה מְכָל מִשְׁפַּחֹת שְׁבֹטִי בְּנִימִן וְלָמָּה דַּבַּרְתָּ אֵלַי 35
כַּדְּבַר הַזֶּה:

וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת שָׁאוּל וְזֹאת נַעֲרָיו וַיָּבִיאוּם לִשְׁכֹּתָהּ וַיִּתֵּן לָהֶם מְקוֹם בְּרֹאשׁ 22
הַקְּרוֹאִים וְהִמָּה כְּשִׁלְשָׁם אִישׁ: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל לִטְבַּח תְּנֶה אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר נָתַתִּי 23
לָךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ שִׁים אֶתָּה עִמָּךְ: וַיִּרֶם הַטְּבַח אֶת הַשּׁוֹק וְהָאֵלִיָּה וַיִּשֶׁם 24
לִפְנֵי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַנִּשְׂאָר שִׁים לִפְנִיךָ אֲכַל כִּי לְמוֹעֵד שְׁמְרוּ לָךְ לֹאכֹל עִם

9,2^b (α) מִשְׁכָּמוֹ וּמַעֲלָה גִבָּה מְכָל הָעָם

9 (β) לִפְנֵים בִּישְׂרָאֵל כֹּה אָמַר הָאִישׁ בִּלְכּוֹתוֹ לְדַרוֹשׁ אֱלֹהִים לָכוּ וְנִלְכְּה עַד הָרָאָה כִּי לְנִבְיָא הַיּוֹם
יִקְרָא לִפְנֵים הָרָאָה:

- 7,2 ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה
 3 ויפנו כל בית ישראל אחרי יהוה: ויאמר שמואל אל כל בית ישראל לאמר
 4 אם בכל לבבכם אתם שבים אל יהוה הסירו את אלֵהי הנכר מתוכם והעשירות
 5 והכינו לבבכם אל יהוה ועבדהו לבדו ויצל אתכם מיד פלשתים: ויסירו בני
 6 את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל יהוה: ויקבצו המצפתה וישאבו מים
 וישפכו לפני יהוה ויצומו ביום ההוא ויאמרו - חטאנו ליהוה וישפט שמואל את
 בני ישראל במצפה:
 7 וישמעו פלשתים כי התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל
 8 ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים: ויאמרו בני ישראל אל שמואל
 9 אל תחרש ממנו מועק אל יהוה אלהינו ויושיענו מיד פלשתים: ויקח שמואל מלה
 חלב אחד ויעלה עולה כליל ליהוה ויועק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו
 10 יהוה: ויהי שמואל מעלה העולה ופלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יהוה
 11 בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהם וינגפו לפני ישראל: ויצאו אנשי ישראל
 12 מן המצפה וירדפו את פלשתים ויכום עד מתחת לבית כר: ויקח שמואל אבן
 13 אחת וישם בין המצפה ובין ה-שנה ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר יתהי
 14 כ-עזרנו יהוה: ויפגעו הפלשתים ולא יספו עוד לבוא בגבול ישראל ותהי יד
 15 יהוה בפלשתים כל ימי שמואל: ותשבנה הערים אשר לקחו פלשתים מאת ישראל
 לישראל מעקרון ועד גת ואת גבולן הציל ישראל מיד פלשתים ויהי שלום בין
 16 ישראל ובין האמרי:
 17 וישפט שמואל את ישראל כל ימי חייו: והלך מדי שנה בשנה וסבב בית
 אל והגלגל והמצפה ושפט את ישראל את כל המקומות האלה: ותשבנו הרמתה
 כי שם ביתו ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח ליהוה:
 8,2 א ויהי כאשר זקן שמואל וישם את בניו שפטים לישראל: ויהי שם בנו הבכור
 3 יואל ושם משנהו אביה שפטים בבאר שבע: ולא הלכו בניו בדרכי ויטו אחרי
 4 הבצע ויקחו שחד ויטו משפט: ויתקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה:
 5 ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו מלך לשפטנו
 ככל הגוים:
 6 וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל
 7 אל יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא
 8 אתך מאסו כי אתי מאסו ממלך עליהם: ככל המעשים אשר עשו ל- מיום העלתי
 אותם ממצרים ועד היום הזה ויעבדו אלהים אחרים כן המה עשים גם
 9 לך: ועתה שמע בקולם אך כי העד תעיד בהם והגדת להם משפט המלך אשר
 ימלך עליהם:
 10 ויאמר שמואל את כל דברי יהוה אל העם השאלים מאתו מלך: ויאמר זה
 יהיה משפט המלך אשר ימלך עליכם את בניכם יקח ושם לו במרכבתו ובפרשיו
 12 ורצו לפני מרכבתו: ולשום לו שרי אלפים ושרי חמשים ולחרש חרישו ולקצר
 13 קצירו ולעשות כלי מלחמתו וכלי רכבו: ואת בנותיכם יקח לרקחות ולטבחות
 14 ואלאפות: ואת שדותיכם ואת כרמיכם וזיתים הטובים יקח ונתן לעבדיו: וזרעכם
 15 וכרמיכם יעשר ונתן לסריסיו ולעבדיו: ואת עבדיכם ואת שפחותיכם ואת ב-קריכם
 16 הטובים ואת חמוריכם יקח ועשה למלאכתו: צאנכם יעשר ואתם תהיו לו לעבדים:
 17 וזרעכם ביום ההוא מלפני מלכם אשר בחרתם לכם ולא יענה יהוה אתכם
 ביום ההוא:

לביתו: וגם שאול הלך לביתו גבעתה וילכו עמו **בני-החיל אשר נגע אלהים** 10,26
בלבם: ובני בלעל אמרו מה ישענו זה ויבזהו ולא הביאו לו מנחה: 27

ויהי כמח-ד-ש | ויעל נחש העמוני ויהן על יביש גלעד ויאמרו כל אנשי א, 11
 5 יביש אל נחש כרת לנו ברית ונעבדך: ויאמר אליהם נחש העמוני בזאת אכרות
 לכם בנקור לכם כל עין ימין ושמתי חרפה על כל ישראל: ויאמרו אליו **אנשי-** 3
 יביש הרף לנו שבעת ימים וגשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין מושיע
 אתנו ויצאנו אליך:
 4 ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים באזני העם וישאו כל העם
 10 את קולם ויבכו: והנה שאול בא אחרי הבקר מן השדה ויאמר שאול מה לעם כי ה
 יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יביש: ותצלח רוח אלהים על שאול **א-שמעו את** 6
 הדברים האלה ויחר אפו מאד: ויקח צמד בקר וינתחיו וישלח בכל גבול ישראל 7
 ביד המלאכים לאמר אשר איננו יצא אחרי שאול^א כה יעשה לבקרו ויפל פחד
 יהיה על העם ויץ-עקו- כאיש אחד: ויפקדם בבוקר^ב: ויאמר- למלאכים הבאים 9,8^א
 15 כה תאמרון לאיש יביש גלעד מחר תהיה לכם תשועה **א-חם השמש ויבאו**
 המלאכים ויגידו לאנשי יביש וישמחו: ויאמרו אנשי יביש מחר נצא אליכם ועשיתם י
 לנו ככל הטוב בעיניכם:
 ויהי ממחרת וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה 11
 באשמרת הבקר ויכו את **בני-עמון עד חם היום ויהי הנשארים ויפצו ולא נשארו**
 20 **בם שנים יחד: ויאמר העם אל שמואל מי האמר שאול ימלך עלינו תנו האנשים**
ונמיתם: ויאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה יהוה תשועה 13
בישראל: ויאמר שמואל אל העם לכו ונלכה הגלגל ונחדש שם המלוכה: וילכו 10,14
 כל העם הגלגל וימלכו שם את שאול לפני יהוה בגלגל ויזבחו שם זבחים שלמים
 לפני יהוה וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל עד מאד:

25 ויאמר שמואל אל כל ישראל הנה שמעתי בקלכם לכל אשר אמרתם לי א, 12
 ואמליך עליכם מלך: ועתה הנה המלך מתהלך לפניכם ואני זקנתי ושלבתי ובני 2
 הגם אתכם ואני התהלכתי לפניכם מנערי עד היום הזה: הגני ענו בי נגד יהוה 3
 ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת מי עשקתי את מי רצותי
 30 ומיד מי לקחתי כפר ואעלים עיני כו **ענו בי- ואשיב לכם: ויאמרו לא עשקתנו** 4
 ולא רצותנו ולא לקחת מיד איש מאומה: ויאמר אליהם עד יהוה בכם ועד ה
 משיחו היום הזה כי לא מצאתם בידי מאומה ויאמר- עד: ויאמר שמואל אל 6
 העם **לאמר עד- יהוה אשר עשה את משה ואת אהרן ואשר העלה את אבותיכם**
מארץ מצרים:
 35 ועתה התיצבו ואשפטה אתכם לפני יהוה **ואגידה לכם- את כל צדקות** 7
 יהוה אשר עשה אתכם ואת אבותיכם: כאשר בא יעקב מצרים **ויענום מצרים-** 8
 ויועקו אבותיכם אל יהוה וישלח יהוה את משה ואת אהרן **ויצאו את אבותיכם**
 9 **ממצרים וישיבם- במקום הזה: וישכחו את יהוה אלהיהם וימכר אתם ביד כיסרא**
 שר צבא **בין מלך- חצור וביד פלשתים וביד מלך מואב וילחמו בם: ויועקו אל** י
 40 **יהוה ויאמר- חטאנו כי עזבנו את יהוה ונעבד את הבעלים ואת העשתרות**
 ועתה הצילנו מיד איבינו ונעבדך: וישלח יהוה את ירבעל ואת **ברק- ואת יפתח** 11

11,7 (א) ואחר שמואל

ויהיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים אלף 8^ב (ב)

כה, 9 הקראים: ויאכל שואל עם שמואל ביום ההוא: וירדו מהבמה העיר -וירברו ל-שואל על הגג | וישכ-ב:

- 26 ויהי כעלות השחר ויקרא שמואל אל שואל הגג: לאמר קומה ואשלחך ויקם שואל ויצאו שניהם * החוצה: המה יורדים בקצה העיר ושמואל אמר אל שואל 27 א, 10 אמר לער ויעבר לפנינו - ואתה עמד כיום ואשמיעך את דבר אלהים: ויקח שמואל את פך השמן ויצק על ראשו וישקהו ויאמר הלא -משחך יהוה לנגיד על עמו על ישראל ואתה תעצר בעם יהוה ואתה תושיענו מיד איביו וזה לך האות- 2 כי משחך יהוה על נחלתו לנגיד: בלכתך היום מעמדי ומצאת שני אנשים עם קבורת רחל בגבול בנימן ואמרו אליך נמצאו האתנות אשר הלכת לבקש והנה נמש אביך את דברי האתנות וידאג לכם לאמר מה אעשה לבני: 10 3 וחלפת משם והלאה ובאת עד אלון תבור ומצאוך שם שלשה אנשים עלים אל האלהים בית אל אחד נשא שלשה גדיים ואחד נשא שלשת כ-לובי: לחם ואחד נשא נבל יין: ושאלו לך לשלום ונתנו לך שתי -ככרות- לחם ולקחת מידם: אחר 7.4 כן תבוא אל נבעת האלהים אשר שם נציב- פלשתים ויהי כבאך שם העיר ופגעת חבל נבאים ירדים מהבמה ולפניהם נבל ותף וחליל וכנור והמה מתנבאים: 15 7.6 וצלחה עליך רוח יהוה והתנבית עמם ונהפכת לאיש אחר: והיה כי תבאינה האתות האלה לך עשה -כל- אשר חמצא ירך כי האלהים עמך: וירדת לפני 8 הגלגל והנה אנכי יורד אליך להעלות עלות לזבח זבחי שלמים שבעת ימים תוחל עד בואי אליך והודעתני לך את אשר תעשה:
- 9 ויהי- כהפנתו שכמו ללכת מעם שמואל* ויבאו כל האתות האלה ביום ההוא: ויבא- *מ-שם הנבעתה והנה חבל נבאים לקראתו ותצלח עליו רוח אלהים 11 ויתנבא בתוכם: ויהי כל יודעו מאתמול שלשם ויראו והנה עם נבאים נבא ויאמר 12 העם איש אל רעהו מה זה היה לבן קיש הגם שואל בנביאים: ויען איש משם 13 ויאמר ומי אביהם על כן היתה למשל הגם שואל בנביאים: ויכל מהתנבות ויבא 14 הבייתה: ויאמר דוד שואל אליו ואל נערו אן הלכתם ויאמר לבקש את האתנות 15 טו ונראה כי אין ונבוא אל שמואל: ויאמר דוד שואל הנידה נא לי מה אמר לכם שמואל: ויאמר שואל אל דודו הגד הניד לנו כי נמצאו האתנות: 16א

- 18.17 ויצעק שמואל את העם אל יהוה המצפה: ויאמר אל בני ישראל כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי את ישראל ממצרים ואציל אתכם מיד מצרים 19 ומיד כל הממלכות הלחצים אתכם: ואתם היום מאסתם את אלהיכם אשר הוא מושיע לכם מכל רעותיכם וצרותיכם ותאמרו ל-א- כי מלך תשים עלינו ועתה כ התיצבו לפני יהוה לשבטיכם ולאלפיהם: ויקרב שמואל את כל שבטי ישראל 21 וילכד שבט בנימן: ויקרב את שבט בנימן למשפחת-ו ותלכד משפחת המטרי -ויקריבו את משפחת המטרי לנבירים- וילכד שואל בן קיש ויבקשהו ולא נמצא: 35 22 ושאלו עוד ביהוה הבא - הלם -ה-איש ויאמר יהוה הנה הוא נחבא אל הכלים: 23 וירצו ויקחהו משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל העם משכמו ומעלה: 24 ויאמר שמואל אל כל העם הראיתם אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל כה העם יומשחהו למלך: וירצו כל העם ויאמרו יחי המלך: וידבר שמואל אל העם את משפט המלכה ויכתב בספר וינח לפני יהוה וישלח שמואל את כל העם איש 40

(א) 10.9 ויהפך לו אלהים לב אחר

(ב) 16* ואת דבר המלוכה לא הניד לו אשר אמר שמואל

העם הנמצאים עמו כשש מאות איש: ושאל ויונתן בנו והעם הנמצא עמם 13,16
 יושבים בגבע בנימן ופלשתים חנו במכמש: ויצא המשחת ממחנה פלשתים שלשה 17
 ראשים הראש אחד יפנה אל דרך עפרה אל ארץ שועל: והראש אחד יפנה דרך 18
 בית חרון והראש אחד יפנה דרך הנבע-ע הנשקף על גי הצבעים המדברה:
 וחרש לא ימצא בכל ארץ ישראל כי אמר-ה פלשתים פן יעשו העברים חרב או 5
 חנית: וירדו כל ישראל הפלשתים ללמוש איש את מחרשתו ואת אֶתוֹ ואת קרדמוֹ כ
 ואת ד-ר-בני: והיתה למחרשות ולאתים 21
 ולהקרדמים ולהציב הדרבן: והיה ביום מלחמת-מכמש- ולא נמצא חרב וחנית 22
 ביד כל העם אשר את שאל ואת יונתן ותמצא לשאל וליונתן בנו: ויצא מצב 23
 פלשתים אל מעבר מכמש: 10

ויהי היום ויאמר יונתן בן שאל אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב א. 14,
 פלשתים אשר מעבר הלו ולאביו לא הגיד: ושאל יושב בקצה הגבעה תחת 2
 הרמון אשר בַּמִּנְךְ- והעם אשר עמו כשש מאות איש: ואחיה בן אחטוב אחי 3
 אי כבוד בן פינחס בן עלי כהן יהוה בשלה נשא אפוד והעם לא ידע כי הלך 15
 יונתן: ובין המעברות אשר בקש יונתן לעבר על מצב פלשתים שן הסלע מהעבר 4
 מזה ושן הסלע מהעבר מזה ושם האחד בוצץ ושם האחד סנה: השן האחד - ה
 מצפון מול מכמש והאחד מנגב מול גבע: ויאמר יהונתן אל הנער נשא כליו 6
 לכה ונעברה אל מצב הערלים האלה אולי יעשה יהוה לנו כי אין ליהוה מעצור
 להושיע ברב או במעט: ויאמר לו נשא כליו עשה כל אשר -לבבך -נְטָה ל-ו- 7
 הנני עמך כלבבך -לבב-: ויאמר יהונתן הנה אנחנו עברים אל האנשים ונגלגנו 8
 אליהם: אם כה יאמרו אלינו דמו עד הגיענו אליכם ועמדנו תחתינו ולא נעלה 9
 אליהם: ואם כה יאמרו עלו עלינו ועלינו כי נתנם יהוה בידנו וזה לנו האות: י
 ויגלו שניהם אל מצב פלשתים ויאמרו פלשתים הנה ה-ע-כ-ברים יצאים מן החרים 11
 אשר התחבאו שם: ויענו אנשי המצב- את יונתן ואת נשא כליו ויאמרו עלו 25
 אלינו ונודיעה אתכם דבר ויאמר יונתן אל נשא כליו עלה אחרי כי נתנם יהוה
 ביד ישראל: ויעל יונתן על ידיו ועל רגליו ונשא כליו אחריו ויפ-ג-ו לפני יונתן 13
 ויָפֶם- ונשא כליו ממותת אחריו: ותהי המכה הראשנה אשר הכה יונתן ונשא 14
 כליו כעשרים איש: ותהי חרדה במחנה -ו-בשדה ו-כל העם המצב והמשחת 15
 חרדו גם המה ותרגו הארץ ותהי לחרדת אלהים: 30
 ויראו הצפים לשאל בגבעת בנימן והנה ה-מחנה- נמוג -הלם- והלם: ויאמר 17,16
 שאל לעם אשר אתו פקדו נא וראו מי הלך מעמנו ויפקדו והנה אין יונתן ונשא
 כליו: ויאמר שאל לאחיה הגישה -האפוד כי הוא היה נשא את האפוד- ביום 18
 ההוא -לפני- בני ישראל: ויהי עד דבר- שאל אל הכהן וההמון אשר במחנה 19
 פלשתים וילך הלוך ורב ויאמר שאל אל הכהן אסף ירך: ויועק שאל וכל העם כ
 אשר אתו ויבאו עד המלחמה והנה היתה חרב איש ברעהו מהומה גדולה מאד: 35
 והעברים -אשר- היו לפלשתים כאתמול שלשום אשר עלו עמם במחנה -סבבו- 21
 גם המה לתות עם ישראל אשר עם שאל ויונתן: וכל איש ישראל המתחבאים 22
 בהר אפרים שמעו כי נסו פלשתים וידבקו גם המה אחריהם במלחמה: ויושע 23
 יהוה ביום ההוא את ישראל והמלחמה עברה את בית און ו-כל העם היה עם
 שאל כעשרת אלפים איש ותהי המלחמה נפוצת בהר אפרים:

12,12 ואת שמואל ויצל אתכם מיד איביכם מסביב ותשבבו בטח: ותראו כי נחש מלך
בני עמון בא עליכם ותאמרו לי לא כי מלך ימלך עלינו ויהוה אלהיכם מלכם:
14,13 ועתה הנה המלך אשר בחרתם - והנה נתן יהוה עליכם מלך: אם תיראו את
יהוה ועבדתם אתו ושמעתם בקולו ולא תמרו את פי יהוה והיתם גם אתם וגם
15 המלך אשר מלך עליכם אחר יהוה אלהיכם: ואם לא תשמעו בקול יהוה ומריתם
16 את פי יהוה והיתתה יד יהוה בכם וב-מלכם לה-אביד-כם: גם עתה התיצבו וראו
17 את הדבר הגדול הזה אשר יהוה עשה לעיניכם: הלא קציר חטים היום אקרא
אל יהוה ויתן קלות ומטר וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני יהוה
18 לשאול לכם מלך: ויקרא שמואל אל יהוה ויתן יהוה קלת ומטר ביום תהוא ויירא
19 כל העם מאד את יהוה ואת שמואל: ויאמרו כל העם אל שמואל התפלל בעד
עבדיך אל יהוה אלהיך ואל נמות כי יספנו על כל חטאתינו רעה לשאל לנו
מלך:
כ ויאמר שמואל אל העם אל תיראו אתם עשיתם את כל הרעה הזאת אך
21 אל תסורו מאחרי יהוה ועבדתם את יהוה בכל לבבכם: ולא תסורו - אחרי התהו
22 אשר לא יועילו ולא יצילו כי תהו המה: כי לא ישש יהוה את עמו בעבור שמו
23 הגדול כי הואיל יהוה לעשות אתכם לו לעם: גם אנכי חלילה לי מחטא ליהוה
24 מחלל להתפלל בעדכם והוריתי אתכם בדרך המזובה והישרה: אך יראו את
כה יהוה ועבדתם אתו באמת בכל לבבכם כי ראו את אשר הגדל עמכם: ואם הרע
תרעו גם אתם גם מלכם תספו:

20

13,2 ויבחר לו שאול שלשת אלפים -איש- מישראל ויהיו עם שאול אלפים
במכמש ובהר בית אל ואלף היו עם יונתן -בנו- בגבעת בנימין ויתר העם שלח
3 איש -לאהליו: ויד יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו פלשתים -לאמר
4 -פש-עו העברים: ושאל תקע בשופר בכל הארץ: וכל ישראל שמעו לאמר הכה
שאל את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל בפלשתים ויצעקו העם אחרי שאול:
5 ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשת- אלף רכב וששת אלפים פרשים
6 ועם כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויחנו במכמש קדמת בית און: ואיש
ישראל ראה- כי צר לו כי נגש - ויתחבאו העם במערות ובחוריים ובסלעים
7 ובצרחים ובברות: ועם רב- עברו את הירדן ארץ גד וגלעד
8 ושאל עודנו בגלגל וכל העם חרדו -מ-אחריו: ויא-חל שבעת ימים למועד
9 אשר -אמר- שמואל ולא בא שמואל הגלגל ויפץ העם מעליו: ויאמר שאול
י הגשו אלי העלה והשלמים ויעל העלה: ויהי ככלתו להעלות העלה והנה שמואל
11 בא ויצא שאול לקראתו לברכו: ויאמר שמואל מה עשית ויאמר שאול כי ראיתי
כי גיפץ העם מעלי ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש:
12 ואמר עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל ופני יהוה לא חליתי ואתאפק ואעלה העלה:
13 ויאמר שמואל אל שאול נסכלת לך שמרת את מצות יהוה אלהיך אשר צוך
14 כי עתה הכין יהוה את ממלכתך אל ישראל עד עולם: ועתה ממלכתך לא
תקום בקש יהוה לו איש כלבבו ויצוהו יהוה לנגיד על עמו כי לא שמרת
15 את אשר צוך יהוה: ויקם שמואל ויעל מן הגלגל -וילך לדרכו ויתר העם עלה
אחרי שאול לקראת עם המלחמה ויבא מן הגלגל- גבעת בנימן ויפקד שאול את
40

(א) 13,4 בן שנה שאול במלכו ו.... שנה מלך על ישראל

(ב) 4 הגלגל

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל שָׂאוּל אֲתִי שְׁלַח יְהוָה לְמַשְׁחֹךְ לְמֶלֶךְ עַל עַמּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל.¹⁵
וְעַתָּה שִׁמַּע לְקוֹל דְּבָרֵי יְהוָה: כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פִּקְדֹתִי אֶת אִשָּׁר עָשָׂה עִמָּלֶךְ
לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׁם לוֹ בְּדֶרֶךְ בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרַיִם: עַתָּה לֶךְ וּהְכִיתָה אֶת עִמָּלֶךְ
וְהַחְרַמְתָּ וְאֵת כָּל אִשָּׁר לוֹ וְלֹא תַחֲמַל עָלָיו וְהַמְתָּה מֵאִישׁ עַד אִשָּׁה מְעוֹלָל וְעַד
5 יוֹנֵק מִשׁוּר וְעַד שֶׁה מְגֻמֵּל וְעַד חֲמוּר: וּשְׁמַע שָׂאוּל אֶת הָעָם וּפָקֶדֶם בְּיַמְלָאֵם.⁴
מֵאֵתִים אֶלֶף רְגִלִּים: וַיָּבֹא שָׂאוּל עַד עִיר עִמָּלֶךְ וַיֵּאָרֶב בְּנַחֲל: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל
הַקְּנִי לָכֵן סָרוּ רַדּוֹ מִתּוֹךְ עִמָּלֶכִי כִּן אֶסַּפֶּךָ עִמּוֹ וְאַתָּה עֲשִׂיתָה חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בַּעֲלֹתָם מִמִּצְרַיִם וְיֹסֵר קִין מִתּוֹךְ עִמָּלֶךְ: וַיֵּךְ שָׂאוּל אֶת עִמָּלֶךְ מִיְּמִינֵם.⁷
בּוֹאֵךְ שׁוֹר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִצְרַיִם: וַיִּתְּפֹשׂ אֶת אֹגֶן מֶלֶךְ עִמָּלֶךְ הִי וְאֵת כָּל הָעָם
10 הַחֲרִים לְפִי חָרֵב: וַיַּחֲמַל שָׂאוּל וְהָעָם עַל אֹגֶן וְעַל מִיטֵב הַצֶּאֱן וְהַבָּקָר הַשְׂמָנִים
וְהַחֲרִים וְעַל כָּל הַטּוֹב וְלֹא אָבּוֹ הַחֲרִים וְכָל הַמֵּלֶכֶת גִּבּוֹה וְנִמְאָסָה
הַחֲרִימוֹ:
וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל לֵאמֹר: נִחַמְתִּי כִי הִמְלַכְתִּי אֶת שָׂאוּל לְמֶלֶךְ כִּי
12 שָׁב מֵאַחֲרֵי וְאַתָּה דְּבָרִי לֹא הָקִים וַיִּצֹר לְשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל יְהוָה כָּל הַלַּיְלָה: וַיִּשְׁכַּם
שְׁמוּאֵל לִקְרֹאת שָׂאוּל בַּבֹּקֶר וַיִּגַּד לְשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בֹּא שָׂאוּל הִכְרַמְלָה וְהִנֵּה הֶחָצִיב
15 לוֹ יָד וְיֹסֵב וַיַּעֲבֹר וַיִּרֶד הַגִּלְגָּל: וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל שָׂאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׂאוּל בְּרוּךְ
אַתָּה לַיהוָה הַקִּימְתִּי אֶת דְּבַר יְהוָה: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמָה קוֹל הַצֶּאֱן הַזֶּה בְּאוֹנִי
14 וְקוֹל הַבָּקָר אֲשֶׁר אֲנֹכִי שֹׁמֵעַ: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל מִעִמָּלֶכִי הִבִּיאֹם אֲשֶׁר חָמַל
הָעָם עַל מִיטֵב הַצֶּאֱן וְהַבָּקָר לְמַעַן וּבַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאַתָּה הַיּוֹתֵר הַחֲרַמְנוּ: וַיֹּאמֶר
16 שְׁמוּאֵל אֶל שָׂאוּל הֲרָף וְאִנִּידָה לְךָ אֶת אֲשֶׁר דְּבַר יְהוָה אֵלַי הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ
20 דְּבַר: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם קָטַן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה וַיִּמְשַׁחךָ
יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁלַחךָ יְהוָה בְּדֶרֶךְ וַיֹּאמֶר לְךָ וְהַחְרַמְתָּה אֶת הַחֲטָאִים
17 אֶת עִמָּלֶךְ וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ עַד כְּלוֹתָם: וְלִמָּחָה לֹא שִׁמַּעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְתַעֲטֵם אֶל הַשֶּׁלֶל
18 וְתַעֲשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל שְׁמוּאֵל אֶכֶף שִׁמַּעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה
25 וְאַלְךָ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר שְׁלַחְנִי יְהוָה וְאִבִּיא אֶת אֹגֶן מֶלֶךְ עִמָּלֶךְ וְאַתָּה עִמָּלֶךְ הַחְרַמְתִּי:
וַיִּקַּח הָעָם מֵהַשֶּׁלֶל צֶאֱן וּבָקָר רֵאשִׁית הַחֶרֶם לְזִבְחַת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל: וַיֹּאמֶר
22.21 שְׁמוּאֵל

הַחֲפִץ לַיהוָה בַּעֲלֹת וּזְבָחִים²³ כִּי חֲטָאת קָסָם מִרִּי
כִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
וְאִנִּי וְתִרְפִּים הַפְּצָר
הִנֵּה שִׁמַּע מִזְבַּח טוֹב
וַיִּמָּסַךְ מִמֶּלֶךְ:
וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל שְׁמוּאֵל חֲטָאתִי כִּי עֲבַרְתִּי אֶת פִּי יְהוָה וְאַתָּה דְּבָרֶיךָ כִּי יִרְאֵתִי
אֶת הָעָם וְאִשְׁמַע בְּקוֹלָם: וְעַתָּה שֵׁן נָא אֶת חֲטָאתִי וְשׁוּב עִמִּי וְאַשְׁתַּחֲוֵה לַיהוָה: כֹּה
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל שָׂאוּל לֹא אֲשׁוּב עִמָּךְ כִּי מֵאַסְתָּה אֶת דְּבַר יְהוָה וַיִּמָּסַךְ יְהוָה
26 מֵהַיּוֹת מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל: וַיֹּסֵב שְׁמוּאֵל לִלְכַת וַיִּחֲזַק בְּכַנָּף מַעִילוֹ וַיִּקְרַע: וַיֹּאמֶר
28.27 אֵלָיו שְׁמוּאֵל קִרַּע יְהוָה אֶת מִמְלַכְתְּךָ יִשְׂרָאֵל מֵעַלְיֶיךָ הַיּוֹם וְנִתְּנָה לְרֹעֵךְ הַטּוֹב
מִמָּךְ: וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקָר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם: וַיֹּאמֶר
ל.29 חֲטָאתִי עַתָּה כִּבְדַּנִּי נָא נִגַּד זְקִנִי עִמִּי וְנִגַּד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי לַיהוָה
31 אֱלֹהֶיךָ: וַיֵּשֶׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי שָׂאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוּ שָׂאוּל לַיהוָה:
32 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל חֲנִישׁוּ אֵלַי אֶת אֹגֶן מֶלֶךְ עִמָּלֶךְ וְיֵלֶךְ אֵלָיו אֹגֶן מַעֲרָנָתָה וַיֹּאמֶר
40 אֹגֶן אֲכֹן סָר מֵרַחֲמוֹת: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל כְּאִשֶּׁר שִׁפְלָה נָשִׁים חָרֶכְךָ כֵּן תִּשְׁכַּל מִנְשִׁים
33 אַמָּךְ וַיִּשְׁפֹּף שְׁמוּאֵל אֶת אֹגֶן לְפָנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל:

- 14,24 ושאול חזיר נזר גדול ביום ההוא ויאל שאל את העם לאמר ארור האיש
 כה אשר יאכל לחם עד הערב ונקמתי מאיבי ולא טעם כל העם לחם: ויער היה-
 26 על פני השרה: ויבא העם אל היער והנה קהל דברו ואין משיב ידו אל פיו
 27 כי ירא העם את השבעה: ויונתן לא שמע בהשביע אביו את העם וישלח את
 5 קצה המטה אשר בידו ויטבל אותה ביערת הרבש וישב ידו אל פיו ותארגנה
 28 עיניו: ויען איש מהעם ויאמר השבע השביע אביך את העם לאמר ארור האיש
 29 אשר יאכל לחם היום: ויאמר יונתן עבר אבי את הארץ ראו נא כי ארו עיני
 30 כי טעמתי מעט דבש הזה: אף כי לוא אכל אכל היום העם משלל איביו אשר
 31 מצא כי עתה רבתה מהמכה בפלשתים: ויכו ביום ההוא בפלשתים כמכמש
 32 עד הלילה ויעף העם מאד: ויעט העם אל יהושלל ויקחו צאן ובקר ובני בקר
 33 וישחטו ארצה ויאכל העם על הדם: ויגידו לשאול לאמר הנה העם חטאים ליהוה
 34 לאכל על הדם ויאמר בנדרם גלו אלי הלם אבן גדולה: ויאמר שאול פצו בעם
 ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא
 תחטאו ליהוה לאכל אל הדם ויגשו כל העם איש אשר בידו ליהוה וישחטו
 15 לה שם: ויבן שאול מזבח ליהוה אתו החל לבנות מזבח ליהוה:
 36 ויאמר שאול נדרה אחרי פלשתים לילה ונפיה בהם עד אור הבקר ולא
 נשאר בהם איש ויאמרו כל הטוב בעיניך עשה ויאמר ליכהן הקרבה הלם את-
 37 האפוד: וישאל שאול באלהים הארד אחרי פלשתים התתנם ביד ישראל ולא
 38 ענהו ביום ההוא: ויאמר שאול גשו הלם כל פנות העם ודעו וראו במה היתה
 39 החטאת הזאת היום: כי חי יהוה המושיע את ישראל כי אם ישגה ביונתן בני
 40 כי מות ימות ואין ענהו מכל העם: ויאמר אל כל ישראל אתם תהיו לעבר אחד
 ואני ויונתן בני יהיה לעבר אחד ויאמרו העם אל שאול הטוב בעיניך עשה:
 41 ויאמר שאול יהוה אלהי ישראל למה לא ענית את עבדך היום אם יש בי או
 ביהונתן בני העון הזה יהוה אלהי ישראל הבה אורים ואם ישנו בעמך ישראל-
 42 הבה קמים וילכד יונתן ושאול והעם יצאו: ויאמר שאול הפילו ביני ובין יונתן
 25 בני את אשר ילכד יהוה ימות ויאמר העם אל שאול לא יהיה הדבר הזה ויחזק
 43 שאול מהעם ויפילו בינו ובין יונתן בנו: וילכד יונתן: ויאמר שאול אל יונתן
 הגידה לי מה עשית ויגד לו יונתן ויאמר טעם טעמתי בקצה המטה אשר ביד
 44 מעט דבש הנני אמות: ויאמר שאול כה יעשה לי אלהים וכה יוסיף כי מות
 30 מה תמות יונתן: ויאמר העם אל שאול היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה
 הזאת בישראל יהוה אם יפל משערת ראשו ארצה כי עם אלהים עשה היום
 46 הזה ויפדו העם את יונתן ולא מת: ויעל שאול מאחרי פלשתים ופלשתים הלכו
 למקומם:
 47 ושאול לכד המלכיה על ישראל וילחם סביב בכל איביו כמואב ובבני עמון
 48 ובאדום ובמלכי צובה ובפלשתים ובכל אשר יפנה יושע: ויעש חיל ויך את
 עמלק ויצל את ישראל מיד שסחו:
 49 ויהיו בני שאול יונתן ויש-ו ומלכישוע ושם שתי בנתיו שם הבכירה מרב
 50 ושם הקטנה מיכל: ושם אשת שאול אחינעם בת אחימעץ ושם שר צבאו אביגן
 40 בן נר דוד שאול: וקיש אבי שאול ונר אבי אבנר בנ-א אביאל:
 52 ותהי המלחמה חזקה על פלשתים כל ימי שאול וראה שאול כל איש גבור
 וכל בן היל ויאספיהו אליו:

איש וירד אלי: אם יוכל להלחם אתי והפני והיינו לכם לעבדים ואם אני אוכל
לו והכתיו והייתם לנו לעבדים ועבדתם אתנו: ויאמר הפלשתי אני תרפתי את
מערכות ישראל היום הזה תנו לי איש ונלחמה יחד: וישמע שאול וכל ישראל
את דברי הפלשתי האלה ויתתו ויראו מאד:

5 ודוד בן איש אפרתי הזה מבית לחם יהודה ושמנו ישי ולו שמנה בנים
והאיש בימי שאול זקן בא ב-שנ-ים: וילכו שלשת בני ישי הגדלים - אחרי שאול
למלחמה ושם שלשת בניו אשר הלכו במלחמה אליאב הבכור ומשנהו אביגד
והשלשי שמה: ודוד הוא הקטן ושלשה הגדלים הלכו אחרי שאול: ודוד הלך
ושב מעל שאול לרעות את צאן אביו בית לחם: ויגש הפלשתי השכם והערב
ויתניב ארבעים יום: ויאמר ישי לדוד בנו קח נא לאחיך איפת הקליא הזה
ועשרה הלחם הזה והרץ המחנה לאחיך: ואת עשרת חריצי החלב האלה תביא
לשר האלף ואת אחיך תפקד לשלום ואת עקבתם תקח: ושאול והמה וכל איש
ישראל בעמק האלה נלחמים עם פלשתים: וישכם דוד בבקר ויטש את הצאן
על שמר וישא וילך כאשר צוהו ישי ויבא המעגלה והחיל - יצא אל המערכה
והרעו במלחמה: ותערך ישראל ופלשתים מערכה לקראת מערכה: ויטש דוד את
15 הכלים מעליו על יד שומר הכלים וירץ המערכה ויבא וישאל לאחיו לשלום:
והוא מדבר עמם והנה איש הבנים עולה גלית הפלשתי שמו מגת ממערב-ות
פלשתים וידבר בדברים האלה וישמע דוד: וכל איש ישראל בראותם את האיש
וינסו מפניו ויראו מאד: ויאמר איש ישראל הראיתם האיש העלה הזה כי לחרף
את ישראל עלה והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עשר גדול ואת בתו יתן
לו ואת בית אביו יעשה פשפי בישראל: ויאמר דוד אל האנשים העומדים עמו לאמר
מה יעשה לאיש אשר יכה את הפלשתי הלו והסיר חרפה מעל ישראל כי מי הפלשתי
הערל הזה כי תרף מערכות אלהים חיים: ויאמר לו העם כדבר הזה לאמר כה
יעשה לאיש אשר יכנו: וישמע אליאב אחיו הגדול בדברו אל האנשים ויחר אף
אליאב בדוד ויאמר למה זה ירדת ועל מי נטשת מעט הצאן ההנה במדבר אני
25 ידעתי את זדנך ואת רע לבבך כי למען ראות המלחמה ירדת: ויאמר דוד מה
עשיתי עתה הלוא דבר הוא: ויסב מאצלו אל מול אחר ויאמר כדבר הזה וישבהו
העם דבר כדבר הראשון:

וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני שאול ויקחחו: ויאמר דוד אל
30 שאול אל יפל לב אד-ני- עליו עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הזה: ויאמר שאול
אל דוד לא תוכל ללכת אל הפלשתי הזה להלחם עמו כי נער אתה והוא איש מלחמה
מנעריו: ויאמר דוד אל שאול רעה היה עבדך לאביו בצאן ובא הארי ו-הדוב
ונשא שה מהעדר: ויצאתי אחריו והכתיו והצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי בזקנו
והכתיו והמיתיו: גם את הארי גם את-הדוב הכה עבדך והיה הפלשתי הערל
35 הזה כאחד מהם כי חרף מערכת אלהים חיים: ויאמר דוד יהוה אשר הצילני מיד
הארי ומיד הדב הוא יצילני מיד הפלשתי הזה ויאמר שאול אל דוד לך ויהוה
יהיה עמך:

וילבש שאול את דוד מדיו ו-כזבוע נחשת על ראשו: ויחר דוד את חרבו
מעל למדיו וי-לא- ללכת -פעם ופעמים- ויאמר דוד אל שאול לא אוכל ללכת
40 באלה כי לא נסיתי ויס-ים - מעליו: ויקח מקלו בידו ויבחר לו חמשה חלקי
אבנים מן הנחל וישם אתם -בילקוט וקלעו בידו ויגש אל הפלשתי: וילך הפלשתי

17,38 (א) וילבש אתו שריון

(ב) בכלי חרעים אשר לו

15,34 לה, 15 וילך שמואל הרמתה ושאל עלה אל ביתו גבעת שאול: ולא יסף שמואל לראות את שאול עד יום מותו כי התאבל שמואל אל שאול

16,א ויהוה נחם כי המליך את שאול על ישראל: ויאמר יהוה אל שמואל
עד מתי אתה מתאבל אל שאול ואני מאסתיו ממלך על ישראל מלא קרנך
2 שמן ולך אשלחך אל ישי בית הלחמי כי ראיתי בבגיו לי מלך: ויאמר
שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני ויאמר יהוה עגלת בקר תקח בידך
3 ואמרת לזבח ליהוה באתי: וקראת לישי בזבח ואנכי אודיעך את אשר
4 תעשה ומשחת לי את אשר אמר אליך: ויעש שמואל את אשר דבר יהוה ויבא
ה בית לחם ויחרדו זקני העיר לקראתו ויאמר-ו- שלם בואך: ויאמר שלום לזבח
ליהוה באתי התקדשו ו-שמת-תם אתי -היום- ויקדש את ישי ואת בנו ויקרא להם
7.6 לזבח: ויהי בבואם וירא את אליאב ויאמר אך נגד יהוה משיחו: ויאמר יהוה
אל שמואל אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא -ב-אשר
8 יראה האדם -יראה האלהים- כי האדם יראה לעינים ויהוה יראה ללבב: ויקרא
9 ישי אל אבינדב ויעברו לפני שמואל ויאמר גם בזה לא בחר יהוה: ויעבר ישי
י שמה ויאמר גם בזה לא בחר יהוה: ויעבר ישי שבעת בניו לפני שמואל ויאמר
שמואל אל ישי לא בחר יהוה באלה: ויאמר שמואל אל ישי התמו הנערים ויאמר
עוד - הקטן והגה רעה בצאן ויאמר שמואל אל ישי שלחה וקחנו כי לא נ-ש-ב
12 עד באו פה: וישלח ויביאהו והוא אדמוני עלים יפה עינים וטוב ראי ויאמר
13 יהוה קום משחתו כי זה הוא: ויקח שמואל את קרן השמן וימשת אתו
20 בקרב אחיו ותצלח רוח יהוה אל דוד מהיום ההוא ומעלה ויקם שמואל וילך
הרמתה:

17,14 ורות יהוה סרה מעם שאול ובעתתו רוח רעה מאת יהוה: ויאמרו עבדי
שאל אליו הנה נא רוח אלהים רעה מבעתך: יאמר-ו- נא - עבדיך לפניך -בקשו
25 -לאדנינו- איש ידע -נגן בכנור והיה בהיות עליך רוח אלהים רעה ונגן בידו
וטוב לך: ויאמר שאול אל עבדיו ראו נא לי איש מיטיב לנגן והביאתם אלי: ויען
18.17 אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל ואיש
מלחמה וגבון דבר ואיש תאר ויהוה עמו: וישלח שאול מלאכים אל ישי ויאמר
19 ב שלחה אלי את דוד בנך אשר בצאן: ויקח ישי חמור -וישם עליו משא- לחם
30 וגאד יין וגדי עזים אחד וישלח ביד דוד בנו אל שאול: ויבא דוד אל שאול
21 ויעמד לפניו ויאחבהו מאד ויהי לו נשא כלים: וישלח שאול אל ישי לאמר
22 יעמד נא דוד לפני כי מצא חן בעיני: והיה בהיות רוח אלהים אל שאול ולקח
23 דוד את הכנור ונגן בידו ונסרה לשאול וטוב לו וסרה מעליו רוח הרעה:

17,א ויאספו פלשתים את מחניהם למלחמה ויאספו שוכה אשר ליהודה ויחנו בין
2 שוכה ובין עזקה באפס דמים: ושאל ואיש ישראל נאספו ויחנו בעמק האלה
3 ויערכו מלחמה לקראת פלשתים: ופלשתים עמדים אל ההר מזה וישראל עמדים
4 אל ההר מזה והגיא ביניהם: ויצא איש הכנים ממ-ערכות פלשתים גלית שמו
ה מגת גבהו שש אמות וזרת: וכובע נחשת על ראשו ושריון שקששים הוא לבוש
6 ומשקל השריון חמשת אלפים שקלים נחשת: ומצ-ת-ת נחשת על רגליו וכידון
7 נחשת בין כתפיו: ויעץ חניתו כמנור ארנים ולהבת חניתו שש מאות שקלים
8 ברזל וגשא הצנה הלך לפניו: ויעמד ויקרא אל מערכת ישראל ויאמר להם
למה תצאו לערך מלחמה הלא אנכי הפלשתי ואתם עבדים לשאול ב-ח-רו לכם

ויהוה עמו: וירא שאול אשר הוא משכיל מאד ויגד מפניו: וכל ישראל ויהודה ט. 18,16
אהב את דוד כי הוא יוצא ובא לפני ה' ע:

- ויאמר שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה אתן לך לאשה אך היה 5
לי לבן חיל והלחם מלחמות יהוה ושאול אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד
פלשתים: ויאמר דוד אל שאול מי אנכי ומי תהי? בישראל כי אהיה חתן 18
למלך: ויהי בעת תת את מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעדריאֵל המחלתי 19
לאשה:
ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו לשאול וישר הדבר בעיניו: ויאמר כ. 21
שאול אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים ויאמר שאול אל דוד 10
בשתים תחתן בי היום: ויצו שאול את עבדיו דברו אל דוד בלש לאמר הנה 22
חפץ בך המלך וכל עבדיו אהבוך ועתה התחתן במלך: וידברו עבדי שאול 23
באזני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד הנקלה בעיניכם התחתן במלך ואנכי
איש רש ונקלה: ויגדו עבדי שאול לו לאמר כדברים האלה דבר דוד: ויאמר כה 24
שאול כה תאמרו לדוד אין חפץ למלך במהר כי במאה ערלות פלשתים להנקם 15
באיבי המלך ושאול חשב להפיל את דוד ביד פלשתים: ויגדו עבדיו לדוד את 26a
הדברים האלה וישר הדבר בעיני דוד להתחתן במלך: ויקם דוד וילך הוא 27
ואגשיו ויך בפלשתים מאת-איש ויבא דוד את ערלתיהם וימלאם למלך
להתחתן במלך ויתן לו שאול את מיכל בתו לאשה: וירא שאול וידע כי יהוה 28
עם דוד ויכ-י כל ישראל-אהבתו: ויאסף שאול לי-רא מפני דוד עוד ויהי שאול 29
איב את דוד כל הימים: ויצאו שרי פלשתים ויהי מדי צאתם שכל דוד מכל עבדי ל
שאול וייקר שמו מאד:

- וידבר שאול אל יונתן בנו ואל כל עבדיו להמית את דוד ויהונתן בן שאול 19,8
חפץ בדוד מאד: ויגד יהונתן לדוד לאמר מבקש שאול אבי להמיתך ועתה השמר 25
נא בבקר ונתבא את יושבת ב' בסתר: ואני אצא ועמדתי ליד אבי בשדה אשר אתה 3
שם ואני אדבר בך אל אבי וראיתי מה והגדתי לך: וידבר יהונתן בדוד טוב אל 4
שאול אביו ויאמר אליו אל יחטא המלך בעבדו בדוד כי לוא חטא לך וכי מעשיו
טוב לך מאד: וישם את נפשו בכפו ויך את הפלשתי ויעש יהוה תשועה גדולה ה
לכל ישראל ראתי ותשמח ולמה תחטא בדם נקי להמית את דוד חנם: וישמע 6
שאול בקול יהונתן וישבע שאול חי יהוה אם יומת: ויקרא יהונתן לדוד ויגד לו 7
יהונתן את כל הדברים האלה ויבא יהונתן את דוד אל שאול ויהי לפניו כאתמול
שלשום:
ותוסף המלחמה להיות ויצא דוד וילחם בפלשתים ויך בהם מכה גדולה וינסו 8
מפניו: ותהי רוח אלהים רעה אל שאול והוא בביתו יושב וחגיתו בידו ודוד 35
מנגן בידו-י: ויבקש שאול להכות בחנית בדוד ובקיר ויפטר מפני שאול ויך את י
החנית בקיר ודוד גם וימלט-י ויהי בלילה ה-הוא וישלח שאול מלאכים אל 11
בית דוד לשמרו להמיתו בבקר ותגד לדוד מיכל אשתו לאמר אם אינך
ממלט את נפשך הלילה מחר אתה מומת: ותגר מיכל את דוד בעד החלון וילך 12
ויברח וימלט: ותקח מיכל את התרפים ותשם אל המטה ואת כביר העוים שמה 13
מראשתו ותכס בכנגד: וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד ו-אמר-י חלה הוא: 14

- 17,42 הלך וקרב אל דוד והאיש נשא הצנה לפניו: ויבט הפלשתי ויראה את דוד
 43 ויבוזהו כי היה נער ואדמני עלים יפה מראה: ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב
 44 אנכי כי אתה בא אלי במקלות ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו: ויאמר הפלשתי
 מה אל דוד לכה אלי ואתנה את בשרך לעוף השמים ולבהמת השדה: ויאמר דוד
 5 אל הפלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם יהוה
 46 צבאות אלהי מערכות ישראל אשר חרפת: היום הזה יסגרך יהוה בידי והכתיך
 והסרתי את ראשך מעליך ונתתי פגריך ופגרי מחרנה פלשתים היום הזה לעוף
 47 השמים ולחית הארץ וידעו כל הארץ כי יש אלהים לישראל: וידעו כל הקהל
 הזה כי לא בחרב ובחנית יהושיע יהוה כי ליהוה המלחמה ונתן אתכם בידנו:
 48 ויהי כי קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת דוד וימהר דוד וירץ המערכה לקראת
 49 הפלשתי: וישלח דוד את ידו אל הכלי ויקח משם אבן אחת ויקלע ויך את
 הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן בעד הכובע במצחו ויפל על פניו ארצה:
 5 ויחזק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויך את הפלשתי וימתהו וחרב אין ביד דוד:
 51 וירץ דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו וישלפה מתערה וימתהו ויכרת
 52 בה את ראשו ויראו הפלשתים כי מת גבורם וינסו: ויקמו אנשי ישראל ויהודה
 15 וירצו וירדפו את הפלשתים עד בואך גת ועד שערי עקרון ויפלו חללי פלשתים
 53 בדרך גת-שערים ועד גת ועד עקרון: וישבו בני ישראל מדלק אחרי פלשתים
 54 וישפו את מחניהם: ויקח דוד את ראש הפלשתי ויבאהו ירושלם ואת כליו שם
 באהלו:
 20 וכראות שאול את דוד יצא לקראת הפלשתי אמר אל אבנר שר הצבא בן
 56 מי זה הנער אבנר ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי: ויאמר המלך שאל
 57 אתה בן מי זה העלם: וכשוב דוד מהפזות את הפלשתי ויקח אתו אבנר ויבאהו
 58 לפני שאול וראש הפלשתי בידו: ויאמר אליו שאול בן מי אתה הנער ויאמר דוד
 בן עבדך ישי בית הלחמי:
 25 ויהי ככלתו לדבר אל שאול וגפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ויאהבו יהונתן
 18,א כנפשו: ויקחהו שאול ביום ההוא ולא נתנו לשוב בית אביו: ויכרת יהונתן
 3,2 לדוד ברית באהבתו אתו כנפשו: ויתפשט יהונתן את המעיל אשר עליו ויתנהו
 4 לדוד ומדיו ועד חרבו ועד קשתו ועד חגרו: ויצא דוד בכל אשר ישלחנו שאול
 ה ישיכיל וישמהו שאול על אנשי המלחמה וייטב בעיני כל העם וגם בעיני
 30 עבדי שאול:
 6 ויהי בבואם בשוב דוד מהפזות את הפלשתי ותצאנה הנשים מכל ערי
 7 ישראל לשיר במחלות לקראת שאול המלך בתפים בשמחה ובשלישים: ותענינה
 35 הנשים המשחקות ותאמרן
 הכה שאול באלפיו
 ודוד ברבבתי:
 8 ויחר לשאול מאד וירע בעיניו הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד הרבבות ולי
 9 נתנו האלפים ועוד לו אך המלוכה: ויהי שאול עוין את דוד מהיום ההוא והלאה:
 ויהי ממחרת ותצלח רוח אלהים רעה אל שאול ויתנבא בתוך הבית ודוד
 40 מנגן בידו כיום ביום והחנית ביד שאול: ויפל שאול את החנית ויאמר אפה
 ביד ובקיר ויסב דוד מפניו פעמים:
 13,12 וירא שאול מלפני דוד כי היה יהוה עמו ומעם שאול סר: ויסרהו שאול
 14 מעמו וישמהו לו שר אלף ויצא ויבא לפני העם: ויהי דוד ב-כל דרכיו משכיל

- וַיִּסְתֵּר דָּוִד בְּשֵׂדָה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל הַלֶּחֶם לֵאכֹל׃ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ 20,24
עַל מוֹשְׁבוֹ כַּפֶּעַם כַּפֶּעַם אֶל מוֹשֵׁב הַקִּיר וַיִּקְדְּםָּ יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר מִצֵּד שְׂאוֹל
וַיִּפְקֵד מִקּוֹם דָּוִד׃ וְלֹא דִבֵּר שְׂאוֹל מֵאוֹמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרָה הוּא בִלְתִּי 26
מִתּוֹר הוּא כִּי לֹא מִתְּהָר׃ וַיְהִי מִמַּחֲרַת הַחֹדֶשׁ <בַּיּוֹם> הַשֵּׁנִי וַיִּפְקֵד מִקּוֹם דָּוִד 27
וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֶל יְהוֹנָתָן בְּנֹו מְדוּעַ לֹא בָא בֶן יִשָּׁי גַם תְּמוֹל גַּם הַיּוֹם אֶל הַלֶּחֶם׃ 5
וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת שְׂאוֹל שְׂאוֹל גִּשְׂאֵל דָּוִד מִעַמְדִּי עַד בֵּית לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא 29,28
כִּי זָבַח מִשְׁפַּחָה לָנוּ בַּעִיר וְיִצְוֶנוּ לִי <אֶחָי> וְעַתָּה אִם מִצָּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמְלֹטָהּ
נָא וְאֶרְאֶה אֶת אַחִי עַל כֵּן לֹא בָא אֶל שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּחַר אָף שְׂאוֹל בִּיהוֹנָתָן 1
וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן נָעוּת הַמִּרְדּוֹת הַלְלוּ יָדַעְתִּי כִּי <חֹבֶר> אַתָּה לָבֶן יִשָּׁי לְבִשְׁתְּךָ וּלְבִשְׁתּוֹ
עֲרֹוֹת אִמְךָ׃ כִּי כָל הַיּוֹמִים אֲשֶׁר בֶּן יִשָּׁי חָיָה עַל הָאֲדָמָה לֹא תִפּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתְךָ 10
וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן מוֹת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת שְׂאוֹל אָבִיו וַיֹּאמֶר 32
אֵלָיו לְמָה יוֹמֵת מִה עֲשֵׂה׃ וַיִּשְׁלַח שְׂאוֹל אֶת הַחֲנִית עֲלָיו לְהַפְתּוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי 33
כָּל־תָּה <מֵעַם> אָבִיו לְהַמִּית אֶת דָּוִד׃ וַיִּקֶּם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְׁלַחַן בַּחֲרִי אָף וְלֹא 34
אָכַל בַּיּוֹם הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לָחֶם כִּי נִעְצַב אֶל דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו׃
וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשֵּׂדָה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנָעַר קָטָן עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנָעָרוֹ רֵץ לֵה. 36
מִצָּא נָא אֶת הַחֲצִים אֲשֶׁר אֲנִכִּי מוֹרָה הַנָּעַר רֵץ וְהוּא יִרְהַ חֲצִי הַחֲצִי לְהַעֲבֹר׃ וַיָּבֹא 37
הַנָּעַר עַד מִקּוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יִרְהַ יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר וַיֹּאמֶר הַלּוֹא
הַחֲצִי מִמֶּךָ וְהַלָּאִה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר מִתְּהָרָה חוֹשָׁה אֶל תַּעֲמֹד וַיִּלְקֹט 38
נָעַר יְהוֹנָתָן אֶת הַחֲצִים וַיִּבֶּא אֶל אֲדֹנָיו׃ וְהַנָּעַר לֹא יָדַע מֵאוֹמָה אֶךְ יְהוֹנָתָן 39
וְדוֹדוֹ יָדָעוּ אֶת הַדְּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת כְּלָיו אֶל הַנָּעַר אֲשֶׁר לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ 20
הַבִּיא הָעִיר׃ הַנָּעַר בָּא וְדוֹדוֹ קָם מֵאֲצֵל הַאֲרָגָב וַיִּפֹּל לִפְנֵי אֶרְצָהּ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שְׁלֹשׁ 41
פַּעֲמִים וַיִּשְׁקוּ אִישׁ אֶת רַעְהוֹ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת רַעְהוֹ עַד <הַגִּדָּל>׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן 42
לְדוֹדוֹ לֵךְ לְשִׁלוֹם <וְאֲשֶׁר> נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה <יְהוָה> יִהְיֶה בֵּינִי וּבֵינֶךָ
וּבֵין זֶרְעִי וּבֵין זֶרְעֶךָ עַד עוֹלָם׃ וַיִּקֶּם וַיִּלָּךְ וַיְהוֹנָתָן בָּא הָעִיר׃ 21,1

21,1

25

- וַיָּבֹא דָוִד גִּבֹּה אֶל אַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיַּחֲרֹד אַחִימֶלֶךְ לִקְרֹאת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ 2
מְדוּעַ אַתָּה לְבֹדֶךָ וַאֲיֵשׁ אֵין אַתָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִנְיָ דִּבֵּר 3
<הַיּוֹם> וַיֹּאמֶר אֵלָי אִישׁ אֶל יָדַע מֵאוֹמָה אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר אֲנִכִּי שְׁלַחְךָ וְאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ
וְאֵת הַנְּעָרִים וַיִּעַד־תִּי אֶל מִקּוֹם פְּלָנִי אֶל־מִנִּי׃ וְעַתָּה <אִם> יֵשׁ תַּחַת יָדְךָ חֲמִשָּׁה 4
לָחֶם תִּנֶּה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא׃ וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין לָחֶם חָל <תַּחַת יָדִי> 30
כִּי אִם לָחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים אֶךְ מֵאִשָּׁה׃ וַיַּעַן דָּוִד אֶת הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר 6
לוֹ כִּי אִם אִשָּׁה עֲצָרָה לָנוּ כְּתָמַל שְׁלֹשׁ בְּצִאֲתִי וַיְהִיו כְּלִי הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְאִף 7
כִּי הַיּוֹם יִקְדֶּשׁ <וְכָלִי> בְּכָלִי׃ וַיִּתֵּן לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא הָיָה שֵׁם לָחֶם כִּי אִם לָחֶם 7
הַפְּנִים הַמוֹסְרִים מִלִּפְנֵי יְהוָה לְשׁוֹם לָחֶם חֵם בַּיּוֹם הַלִּקְחוּ׃ וְשֵׁם אִישׁ מִעַבְדֵּי 8
שְׂאוֹל בַּיּוֹם הַהוּא נָעַצַר לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁמוֹ דָּאָג הָאֲדָמִי אֲבִיר הַרְצִים אֲשֶׁר לְשְׂאוֹל׃ 35
וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַחִימֶלֶךְ <רָצָה> תִּי־שׁ פַּה תַּחַת יָדְךָ חֲנִית אוֹ חֶרֶב כִּי גַם חֶרֶבִי וְגַם 9
כְּלִי לֹא לִקְחָתִי בְיָדִי כִּי הָיָה דִּבְרַת הַמֶּלֶךְ נְחוּץ׃ וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן חֶרֶב גִּלִּית הַפְּלִשְׁתִּי 1
אֲשֶׁר הָכִיתִי בְּעֶמֶק הָאֵלֶּה הִנֵּה הִיא לוֹטָה בְּשִׁמְלָה אַחֲרֵי הָאִפּוֹד אִם אַתָּה תִּקַּח
לְךָ קֶחַ כִּי אֵין אַחֲרָת וְזֹלָתָה בֹוֹת וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵין כְּמוֹת תִּנְגַּה לִּי׃

40

- וַיִּקֶּם דָּוִד וַיְבִרַח בַּיּוֹם הַהוּא מִפְּנֵי שְׂאוֹל וַיָּבֹא אֶל אַכִּישׁ מֶלֶךְ גֹּת׃ וַיֹּאמְרוּ 12,11
עַבְדֵּי אַכִּישׁ אֵלָיו הַלּוֹא זֶה דָּוִד מֶלֶךְ הָאָרֶץ הַלּוֹא לֹזֶה יַעֲנוּ בַּמַּחְלֹות לְאֹמֶר הַבֵּה

טו,19 וישלח שאול את המלאכים לראות את דוד לאמר העלו אתו במטה אלי להמיתו: ויבאו המלאכים והנה התרפים אל המטה וכביר העוים מראשתי: ויאמר שאול אל מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי את איבי וימלט ותאמר מיכל אל שאול הוא אמר אלי שלחני למה אמותך:

5 ודוד ברח וימלט ויבא אל שמואל הרממה ויגד לו את כל אשר עשה לו שאול וילך הוא ושמואל וישבו בנזית: ויגד לשאול לאמר הנה דוד בנזית ברמה: וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד וירא-ו את קהלת הנביאים נבאים ושמואל עמד מ-נצח- עליהם ותהי על מלאכי שאול רוח אלהים ויתנבאו גם המה: ויגדו לשאול וישלח מלאכים אחרים ויתנבאו גם המה ויסף שאול וישלח מלאכים 10 שלשים ויתנבאו גם המה: וילך גם הוא הרממה ויבא עד בור הגדן- אשר בש-פי- וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד ויאמר הנה בנזית: וילך מ-שם אל נזית ברמה ותהי עליו גם הוא רוח אלהים וילך הלך ויתנבא עד באו בנזית ברמה: ויפְשַׁט גם הוא בגדיו ויתנבא גם הוא לפני שמואל ויפל ערם כל היום ההוא וכל הלילה על כן יאמרו הגם שאול בנביאים:

20,א ויברח דוד מנזית ברמה ויבא ויאמר לפני יהונתן מה עשיתי מה עוני ומה חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי: ויאמר לו חלילה לך- לא תמות הנה לא-יעשה אבי דבר גדול או דבר קטן ולא יגלה את אזני ומדוע יסתיר אבי ממני את הדבר הזה אין זאת: וישוב- דוד ויאמר ידע ידע אביך כי מצאתי חן בעיניך ויאמר אל ידע זאת יהונתן פן יעצב ואולם חי יהוה וחי נפשך כי כפֶשַׁע בני ובין המות: ויאמר יהונתן אל דוד מה תא-ת- נפשך ואעשה לך: ויאמר דוד אל יהונתן הנה חדש מחר ואנכי ישב לא-אשב עם המלך לאכול ושלחתי ונסתרתי בשדה עד הערב: אם פקד ופקדני אביך ואמרת גשאל גשאל ממני דוד לרוץ עד- בית לחם עירו כי זבח הימים שם לכל המשפחה: אם כה 25 יאמר טוב שלום לעבדך ואם חרה יחרה לו דע כי כלתה הרעה מעמו: ועשית חסד ע-ם- עבדך כי בברית יהוה הבאת את עבדך עמך ואם יש בי עון המיתני אתה ועד אביך למה זה תביאני: ויאמר יהונתן חלילה לך כי אם ידע ארע כי כלתה הרעה מעם אבי לבוא עליך ולא אתה אניך לך: ויאמר דוד אל יהונתן מי יגיד לי או מה יענך אביך קשה: ויאמר יהונתן אל דוד לכה ונצא השדה 30 ויצאו שניהם השדה: ויאמר יהונתן אל דוד עד- יהוה אלהי ישראל כי אחקר את אבי כעת מחר: והנה טוב אל דוד ולא אז אשלח אליך וגלית את אונך: כה יעשה יהוה ליהונתן וכה יסיף כי ייטב- אל אבי את הרעה עליך וגלית את אונך ושלחתיך והלכת לשלום ויהי יהוה עמך כאשר היה עם אבי: וילא- 35 אם עודני חי וילא- תעשה עמדי חסד יהוה: ואם מות- אמות ו לא תברית את חסדך מעם ביתי עד עולם וילא-לא- בהכרת יהוה את איבי דוד איש מעל פני האדמה: ויפְך-ת- שם- יהונתן מ-עם בית דוד ובקש יהוה מיד איבי דוד: וינסף יהונתן להשבע- לדוד באהבתו אתו כי אהבת נפשו אהבו: ויאמר לו יהונתן מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך: ושלשת ת-פקד- מאד ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה וישבת אצל הא-רגב הלי: ואני אשלש ב-חצים צידה 40 אורה לשלח לי למטרה: והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אם אמר אמר לנער הנה ה-חצי- ממך והנה קחנו ב-באה כי שלום לך ואין דבר חי יהוה: ואם כה אמר לעלם הנה החצי- ממך והלאה לך כי שלחך יהוה: והדבר אשר דברנו אני ואתה הנה יהוה ביני ובינך עד עולם:

ביהודה יראים ואף כי נלך קעלה אל מערכות פלשתים: ויוסף עוד דוד לשאול 23.4
 ביהודה ויענהו יהוה ויאמר קום רד קעילה כי אני נתן את פלשתים בידך: וילך ה
 דוד ואנשיו^א קעילה וילחם בפלשתים וינהג את מקניהם ויך בהם מכה גדולה
 וישע דוד את ישובי קעלה:^א

5 ויגד לשאול כי בא דוד קעילה ויאמר שאול -סג-ר אתו אלהים בידי כי נסגר 7
 לבוא בעיר דלתים ובריה: וישמע שאול את כל העם למלחמה לרדת קעילה לצור 8
 אל דוד ואל אנשיו: וידע דוד כי עליו שאול מחריש הרעה ויאמר אל אביתר 9
 הכהן הגישה האפוד: ויאמר דוד יהוה אלהי ישראל שמע שמע עבדך כי מבקש י
 שאול לבא אל קעילה לשחת לעיר בעבורי: ^ב-עתה- הירד שאול כאשר שמע 11
 עבדך יהוה אלהי ישראל הגד נא לעבדך ויאמר יהוה ירד: ויאמר דוד הִסְגְרוּ 12
 בעלי קעילה אתי ואת אנשי ביד שאול ויאמר יהוה יסגירו: ויקם דוד ואנשיו 13
 כשש מאות איש ויצאו מקעילה ויתהלכו כאשר יתהלכו ולשאול הגד כי נמלט
 דוד מקעילה ויחל לצאת: וישב דוד במדבר במצדות וישב בהר במדבר זיף 14
 ויבקשהו שאול כל הימים ולא נתנו אלהים בידו:

15 ויִרְאֵהוּ דוד כי יצא שאול לבקש את נפשו ודוד במדבר זיף יִתְחַרְשֶׁה: ויקם 16.15
 ויהונתן בן שאול וילך אל דוד חרשה ויחזק את ידו באלהים: ויאמר אליו אל 17
 תירא כי לא תמצאך יד שאול אבי ואתה תמלך על ישראל ואנכי אחיה לך
 למשנה וגם שאול אבי ידע כן: ויכרתו שניהם ברית לפני יהוה וישב דוד יִתְחַרְשֶׁה 18
 ויהונתן הלך לביתו: 20

ויעלו זִפִּים אל שאול הגבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר עמנו במצדות 19
 יִתְחַרְשֶׁה בנגבעת החכילה אשר מימין הישימון: ועתה לכל אֶת נפשך המלך לרדת כ
 רד ולנו הסגירו ביד המלך: ויאמר שאול בָּרְכִים אתם ליהוה כי חמלתם עלי: 21
 לכו נא הכינו עוד ודעו וראו את מקומו אשר תהיה רגלו -המקרה- שם כי אמר 22
 אלי ערם יָעַרם הוא: וראו ודעו ויחלכתי אתכם והיה אם ישנו בארץ וחפשתיו 23
 אתו בכל אלפי יהודה: ויקומו וילכו ויפה לפני שאול ודוד ואנשיו במדבר מעון 24
 בערבה אל ימין הישימון: וילך שאול ואנשיו לבקש-ו- ויגדו לדוד וירד הסלע כה
 -א-ש-ר- במדבר מעון וישמע שאול וירדף אחרי דוד מדבר מעון: וילך שאול 26
 30 -ואנשיו- מצד ההר מזה ודוד ואנשיו מצד ההר מזה ויהי דוד נחפו ללכת מפני
 שאול ושאול ואנשיו עמרים אל דוד ואל אנשיו לתפשם: ומלאך בא אל שאול 27
 לאמר מהרה ולכה כי פשטו פלשתים על הארץ: וישב שאול מדרך אחרי דוד 28
 וילך לקראת פלשתים על כן קראו למקום ההוא סלע המחלקות:

35 ויעל דוד משם וישב במצדות עין גדי: ויהי כאשר שב שאול מאחרי פלשתים א.24.2
 ויגדו לו לאמר הנה דוד במדבר עין גדי: ויקח שאול שלשת אלפים איש בחרו 3
 מכל ישראל וילך לבקש את דוד ואנשיו על פני צורי היעלים: ויבא אל גדרות 4
 הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול להסך את רגליו ודוד ואנשיו בירכתי
 המערה יושבים: ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר אמר יהוה אליך^א

(א) 23.6 ויהי בברת אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד בידו:

(ב) ii היסגירו בעלי קעילה בידו

(ג) 23 מכל המחבאים אשר יתחבא שם ושבתם אלי אל נכון

21,13 שֹׁאֹל בְּאַלְפֵיָּו וְדוֹד בְּרַבְבְּתָיו: וַיֵּשֶׁם דָּוִד אֶת הָרַבִּירִים הָאֵלֶּה בְּלִבָּבוֹ וַיֵּרָא מְאֹד מִפְּנֵי
 14 אֲכִישׁ מֶלֶךְ גֹּת: וַיִּשְׁגֶּה-הוּא אֶת מַעֲמֹו בַּעֲיֻנֵּיהֶם וַיִּתְּהַלֵּל בִּידָם וַיִּתְּ-הוּא עַל דַּלְתוֹת
 טו הַשַּׁעַר וַיּוֹרֵד רִירוֹ אֶל זִקְנוֹ: וַיֹּאמֶר אֲכִישׁ אֵל עֲבָדָיו הִנֵּה תִרְאוּ אִישׁ מִשְׁתַּנֵּעַ לִמָּה
 16 תָּבִיאוּ אֹתוֹ אֵלַי: חֹסֶר מִשְׁנָעִים אֲנִי כִי הִבַּאתֶם אֶת זֶה לְהִשְׁתַּנֵּעַ עָלַי הֲזֶה יָבֹא
 5 אֶל בֵּיתִי:

22,א וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם וַיִּמְלֹט אֶל מִצְדַּת עֵדְלָם וַיִּשְׁמְעוּ אַחֲיוֹ וְכָל בֵּית אֲבִיו וַיִּרְדּוּ
 2 אֵלָיו שָׁמָּה: וַיִּתְּקִבְצוּ אֵלָיו כָּל אִישׁ מִצּוֹק וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר לוֹ נָשָׂא וְכָל אִישׁ מֵר
 3 נֶפֶשׁ וְהָיוּ עִלֵּיהֶם לִשְׂרָו וַיְהִיו עִמּוֹ כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ: וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם מִצְפֵּה מוֹאָב
 וַיֹּאמֶר אֶל מֶלֶךְ מוֹאָב יִשְׁבֹּ-נָא אֲבִי וְאֲמִי אֲתֹכֶם עַד אֲשֶׁר אֲדַע מָה יַעֲשֶׂה לִּי
 10 אֱלֹהִים: וַיִּגְּחֶם אֶת פְּנֵי מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּשְׁבּוּ עִמּוֹ כָּל יְמֵי הַיּוֹם דָּוִד בְּמִצְדוֹתָּה: וַיֹּאמֶר
 14.4 גַּד הַנְּבִיא אֶל דָּוִד לֹא תִשָּׁב בְּמִצְפֵּה לָךְ וּבֵאת לָךְ אֶרֶץ יְהוּדָה וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיָּבֹא
 יַעֲר חֲרָת:

6 וַיִּשְׁמַע שֹׁאֹל כִּי נֹדַע דָּוִד וַיֵּה-אֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֹתוֹ וּשְׁאֹל יוֹשֵׁב בְּגִבְעָה תַּחַת
 7 הָאֵשֶׁל בְּרֵמָה וַחֲנִיתוֹ בִּידוֹ וְכָל עֲבָדָיו נֹצְבִים עִלָּיו: וַיֹּאמֶר שֹׁאֹל לְעֲבָדָיו הַנֹּצְבִים
 8 עִלָּיו שְׁמְעוּ נָא בְּנֵי יִמִּינִי גַם לְכַלְכֶּם יֵתֵן בֶּן יִשִּׁי שְׂדוֹת וְכִרְמִים וְ-כָלכֶם יִשִּׁים
 9 שְׂרֵי אֲלָפִים וְשְׂרֵי מֵאוֹת: כִּי קִשְׁרַתְּם כָּלכֶם עָלַי וְאֵין גִּלָּה אֶת אֲזֻנֵּי בִכְרַת בְּנֵי עַם
 10 בֶּן יִשִּׁי וְאֵין חֶ-מֶל-מֶכֶם עָלַי וְגִלָּה אֶת אֲזֻנֵּי כִי הָקִים בְּנֵי אֶת עֲבָדֵי עָלַי לְאַרְב
 9 כּוֹסִים הַזֶּה: וַיַּעַן דָּגַג הָאֲדָמִי וְהוּא נֹצֵב עַל עֲבָדֵי שֹׁאֹל וַיֹּאמֶר רֵאִיתִי אֶת בֶּן יִשִּׁי
 20 בָּא נִבְּהָ אֶל אַחִימֶלֶךְ בֶּן אַחֲטוֹב: וַיִּשְׁאַל לוֹ בִּיהוֹת וְצִידָה נָתַן לוֹ וְאֵת חֶרֶב גִּלְתִּי
 הַפִּלְשְׁתִּי נָתַן לוֹ:

11 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא אֶת אַחִימֶלֶךְ בֶּן אַחֲטוֹב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל בֵּית אֲבִיו
 12 הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּנֵב וַיָּבֹאוּ כָּלם אֶל הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר שֹׁאֹל שְׁמַע נָא בֶּן אַחֲטוֹב
 13 וַיֹּאמֶר הַנְּנִי אֲדֹנִי: וַיֹּאמֶר אֶל-שֹׁאֹל לִמָּה קִשְׁרַתְּם עָלַי אֲתָהּ וּבֶן יִשִּׁי בַתְּתֵךְ לוֹ
 25 לֶחֶם וְחֶרֶב וּשְׁאֹל לוֹ בְּאֱלֹהִים לָקוּם אֵלַי לְאַרְבַּ כּוֹסִים הַזֶּה: וַיַּעַן אַחִימֶלֶךְ אֶת
 14 הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר וּמִי בְּכָל עֲבָדֶיךָ כְּדוֹד נֶאֱמָן וַחֲתָן הַמֶּלֶךְ וְ-שֶׁ-ר-כָּל-מִשְׁמַעְתְּךָ וְנִכְבְּד
 טו בְּבִיתְךָ: הַיּוֹם הַחֲלָתִי לִשְׁאֹל לוֹ בְּאֱלֹהִים חֲלִילָה לִי אֵל יֵשֶׁם הַמֶּלֶךְ בְּעֲבָדָיו דְּבַר
 16 וְ-כָּל בֵּית אֲבִי כִי לֹא יָדַע עֲבָדְךָ בְּכָל זֹאת דְּבַר קָטָן אוֹ גָּדוֹל: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
 17 מוֹת תָּמוּת אַחִימֶלֶךְ אֲתָהּ וְכָל בֵּית אֲבִיךָ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְרֹצְעִים הַנֹּצְבִים עִלָּיו סְבוּ
 30 וְהַמִּיתוּ כִּהְנִי יְהוֹה כִּי גַם יָדָם עִם דָּוִד וְכִי יָדְעוּ כִּי בִרְחָ הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת אֲזֻנֵּי
 18 וְלֹא אָבוּ עֲבָדֵי הַמֶּלֶךְ לִשְׁלַח אֶת יָדָם לִפְנֵעַ בְּכַהְנֵי יְהוֹה: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְדוּיָג סֵב
 אֲתָהּ וּפְנֵעַ בְּכַהְנִים וּסֵב דּוּיָג הָאֲדָמִי וַיִּפְגַּע הוּא בְּכַהְנִים וַיָּמָת בַּיּוֹם הַהוּא שְׁמָנִים
 19 וַחֲמִשָּׁה אִישׁ נָשָׂא אֶפּוֹד בָּדָ: וְאֵת גִּבְ עִיר הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי חֶרֶב מֵאִישׁ וְעַד
 35 אִשָּׁה מֵעוֹלָל וְעַד יוֹנֵק וְשׁוֹר וְחִמּוֹר וְשֶׁה לְפִי חֶרֶב:

21,ב וַיִּמְלֹט בֶּן אַחֵד לְאַחִימֶלֶךְ בֶּן אַחֲטוֹב וּשְׁמוֹ אַבִּיתָר וַיִּבְרַח אַחֲרֵי דָוִד: וַיִּגַּד
 22 אַבִּיתָר לְדָוִד כִּי הִרְגָּ שֹׁאֹל אֶת כֹּהֲנֵי יְהוֹה: וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַבִּיתָר יָדַעְתִּי בַּיּוֹם
 הַהוּא כִּי שֵׁם דּוּיָג הָאֲדָמִי כִּי הִגִּד יָגִיד לִשְׁאֹל אֲנִכִּי חֶ-בְּתִי בְּכָל נֶפֶשׁ בֵּית
 23 אֲבִיךָ: שִׁבָּה אֲתִי אֶל תִּירָא כִּי אֲשֶׁר יִבְקֹשׁ אֶת נִפְשִׁי-יִבְקֹשׁ אֶת נִפְשִׁי: כִּי
 40 מִשְׁמַרְתָּ אֲתָהּ עַמְדִּי:

23,א וַיִּגְדּוּ לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פִלְשְׁתִּים נִלְחָמִים בַּקְעִילָה וְהֵמָּה שָׁסִים אֶת הַגִּרְגְּנוֹת:
 2 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בִּיהוֹת לֵאמֹר הָאֵלֶּךְ וְהִכִּיתִי בַּפִּלְשְׁתִּים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר יְהוֹה אֶל דָּוִד לָךְ
 3 וְהִכִּיתָ בַּפִּלְשְׁתִּים וְהַיּוֹשֻׁעַתָּ אֶת קְעִילָה: וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹּה

מהמדבר לברך את אדנינו ויִכְעַט בהם: והאנשים טבים לנו מאד ולא הכלמנו טו, 25
 ולא פקדנו מאומה כל ימי התהלכנו אתם בהיותנו בשדה: חומה היו עלינו 16
 גם לילה גם יומם כל ימי היותנו עמם רעים הצאן: ועתה דעי וראי מה תעשי 17
 כי כלתה הרעה אל אדנינו ועל כל ביתו והוא בן בליעל מדבר אליו: ותמהר 18
 אביגיל ותקח מאתים לחם ושנים נבלי יין וחמש צאן עשוות וחמש סאים קלי 5
 ומאה צִמְקִים ומאתים דבלים ותשם על החמרים: ותאמר לנעריה עברו לפני הנני 19
 אחריכם באה ולאִישה נבל לא הגידה: וְהָיָא רכבת על החמור וירדת בסתר כ
 ההר והנה דוד ואנשיו ירדים לקראתה ותפגש אתם: ודוד אמר אך לשקר שמרתי 21
 את כל אשר לזה במדבר ולא נפקד מכל אשר לו מאומה וישב לי רעה תחת 10
 טובה: כה יעשה אלהים ל־דוד וכה יסוף אם אשאיר מכל אשר לו עד אור 22
 הבקר משתין בקיר:
 ותרא אביגיל את דוד ותמהר ותרד מעל החמור ותפל לפני דוד על אִפְּיָהּ 23
 ותשתחו ארץ | < על רגליו >: ותאמר בי אני אדני העון ותדבר נא אמתך באוניך 24
 ושמע את דברי אמתך: אל נא ישים אדני את לבו אל איש הבליעל הזה על כה 15
 נבל כי כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו ואני אמתך לא ראיתי את נערי
 אדני אשר שלחת: ועתה אדני חי יהוה וחי נפשך אשר מנעך יהוה מבוא בדמים 26
 והושע ירך לך ועתה יהיו כנבל איביך והמבקשים אל אדני רעה: ועתה הברכה 27
 הזאת אשר הביאתי: שפחתך לאדני ונתנה לנערים המתהלכים ברגלי אדני: שא 28
 נא לפשע אמתך כי עשה יעשה יהוה לאדני בית נאמן כי מלחמות יהוה אדני
 נלחם ורעה לא תמצא בכ מימך: וְיָקָם אדם לרדפך ולבקש את נפשך והיתה 29
 נפש אדני צרורה בצרור החיים את יהוה אלהיך ואת נפש איביך יקלענה בתוך
 כף הקלע: והיה כי יעשה יהוה לאדני ככל אשר דבר את הטובה עליך וצֶנֶךְ ל
 לנגיד על ישראל: ולא תהיה ואת לך לפוקה ולמכשול לב לאדני < לשפך דם 31
 חנם ולהושיע >: אדני לו והיטב יהוה לאדני וזכרת את אמתך: ויאמר דוד 32
 לאביגיל ברוך יהוה אלהי ישראל אשר שלחך היום הזה לקראתי: וברוך טעמך 25
 וברוכה את אשר כלתני היום הזה מבוא בדמים והושע ידי לי: ואולם חי יהוה 34
 אלהי ישראל אשר מנעני מהרע אתך כי לולי מהרת ותבאִי לקראתי כי אם
 גותר לנבל עד אור הבקר משתין בקיר: ויקח דוד מידה את אשר הביאה לו לה
 ולה אמר עלי לשלום לביתך ראי שמעתי בקולך ואשא פניך: ותבא אביגיל אל 36
 נבל והנה לו משתה בביתו כמשתה המלך ולב נבל טוב עליו והוא שפר עד 30
 מאד ולא הגידה לו דבר קטן וגדול עד אור הבקר: ויהי בבקר בצאת היין מנבל 37
 ותנד לו אשתו את הדברים האלה וימת לבו בקרבו והוא היה לאבן: ויהי כעשרת 38
 ימים ויגף יהוה את נבל וימת:
 וישמע דוד כי מת נבל ויאמר ברוך יהוה אשר רב את ריב חרפתי מיד 39
 נבל ואת עבדו חשך מרעה ואת רעת נבל השיב יהוה בראשו וישלח דוד וידבר 35
 באביגיל לקחתה לו לאשה: ויבאו עבדי דוד אל אביגיל הכרמלה וידברו אליה כ
 לאמר דוד שלחנו אליך לקחתך לו לאשה: ותקם ותשתחו אפים ארצה ותאמר 41
 הנה אמתך לשפחה לרחץ רגלי עבדי אדני: ותמהר ותקם אביגיל ותרכב על 42
 החמור וחמש נערותיה < הלכת לרגלה ותלך אחרי מלאכי דוד ותהי לו לאשה:
 40 ואת אחינעם לקח דוד מזוֹרְעָאל ותהיין גם שתיהן לו לנשים: ושאל נתן את 44-43
 מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש אשר מגלים:

ויבאו הזִּפִּים אל שאול הגבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר <עמנו> בנגעת א, 26
 התכילה על פני הישימון: ויקם שאול וירד אל מדבר זיף ואתו שלשת אלפים 2

24,7 הגה אנכי נתן את איבך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך ויאמר לאנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה את הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי משיח יהוה הוא: וימנע דוד את אנשיו בדברים ולא נתנם לקום אל שאול: 8^a
 ויקם דוד ויכרת את כנף המעיל אשר לשאול בלט: ויהי אחרי כן ויך לב דוד אתו על אשר כרת את יבגף - המעיל - אשר לשאול: 6.ה.ב
 5 ושאול קם מהמערה וילך בדרך: ויקם דוד אחרי כן ויצא מן המערה ויקרא אחרי שאול לאמר אדני המלך ויבט שאול אחריו ויקד דוד אפים ארצה וישתחו: 9.8^b
 ויאמר דוד לשאול למה תשמע את דברי אדם לאמר הגה דוד מבקש רעתך: 1
 הגה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמאן- 11
 להרגך ו-א-חם עליך ואמר לא אשלח ידי באדני כי משיח יהוה הוא: ואבי ראה 12
 גם ראה את כנף מעילך בידי כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דע וראה 13
 כי אין בידי רעה ופשע ולא חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה: ישפט יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך וידי לא תהיה בך: אחרי מי יצא מלך 14
 ישראל אחרי מי אתה רדף אחרי כלב מת אחרי פרעש אחד: והיה יהוה לדון 15
 וישפט ביני ובינך וירא וירב את ריבי וישפטני מידך: ויהי ככלות דוד לדבר את 16
 הדברים האלה אל שאול ויאמר שאול הקלך זה בני דוד וישא שאול קלו ויבך: 17
 ויאמר אל דוד צדיק אתה ממני כי אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה: 18
 ואתה הגדלת היום את אשר עשית אתי טובה - אשר סגרני בידך ולא 19
 כ הרגתני: וכי ימצא איש את איבו ושלחו בדרך טובה ויהוה ישלמך טובה תחת 20
 היום הזה אשר עשית לי: ועתה הגה ידעתי כי מלך תמלוך וקמה בידך 21
 ממלכת ישראל: ועתה השבעה לי ביהוה אם תכרית את זרעי אחרי ואם תשמיד 22
 את שמי מבית אבי: וישבע דוד לשאול וילך שאול אל ביתו ודוד ואנשיו 23
 25.א עלו על המצודה: וימת שמואל ויקבצו כל ישראל ויספרו לו ויקברו בביתו ברמה ויקם דוד וירד אל מדבר - מעון:

23 ואיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאד ולו צאן שלשת אלפים ואלף 2
 עוים ויהי בגזו את צאנו בכרמל: ושם האיש נבל ושם אשתו אבגיל והאשה 3
 טובת שכל ויפת תאר והאיש קשה ורע מעללים והוא פלפלי: וישמע דוד במדבר 4
 כי גזו נבל את צאנו: וישלח דוד עשרה נערים ויאמר דוד לנערים עלו כרמלה 5
 ובאתם אל נבל ושאלתם לו בשמי לשלום: ואמרתם כה ל-א-חי ואתה שלום 6
 וביתך שלום וכל אשר לך שלום: ועתה שמעתי כי גזוים לך עתה הרעים אשר 7
 לך היו עמנו לא הכלמנום ולא נפקד להם מאומה כל ימי היותם בכרמל: שאל 8
 את נעריך ויגידו לך וימצאו הנערים חן בעיניך כי על יום טוב באנו תנה נא את אשר תמצא ידך לעבדיך ולבנך לדוד: 9
 ויבאו נערי דוד וידיברו אל נבל ככל הדברים האלה בשם דוד וינוחו: ויען 10
 נבל את עבדי דוד ויאמר מי דוד ומי בן ישי היום רבו עבדים המתפרצים איש 11
 מפני אדניו: ולקחתי את לחמי ואת -א-ני ואת טבחתי אשר טבחתי לגזוי ונתתי 12
 לאנשים אשר לא ידעתי אי מזה המה: ויהפכו נערי דוד לדרכם וישבו ויבאו 13
 ויגידו לו ככל הדברים האלה: ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש את חרבו ויחגרו 14
 איש את חרבו ויחגר גם דוד את חרבו ויעלו אחרי דוד כארבע מאות איש 40
 ומאתים ישבו על הכלים:
 14 ולאביגיל אשת נבל הגיד נער אחד מהרעים לאמר הגה שלח דוד מלאכים

- דוד ואנשיו ויפשטו אל > הגזרם והעמלקי כי הגה ישבות הארץ אשר מ-לם 27
בואך שורה ועד ארץ מצרים; והכה דוד את הארץ ולא יחיה איש ואשה
ולקח צאן ובקר וחמרים וגמלים ויגרים וישב ויבא אל אכיש; ויאמר אכיש י
פשטתם היום ויאמר דוד על גנג יהודה ועל גנג הירחמאלי ועל גנג הקני;
5 ואיש ואשה לא יחיה דוד להביא גת לאמר פן יגדו עלינו כה עשה דוד וכה 11
משפטו כל הימים אשר ישב בשדה פלשתים; ויאמן אכיש בדוד לאמר הבאש 12
הבאיש בעמו בישראל והיה לי לעבד עולם;
- ויהי בימים ההם ויקבצו פלשתים את מחניהם לצבא להלחם בישראל ויאמר א, 28
10 אכיש אל דוד ידע תדע כי אתי תצא במחנה אתה ואנשיך; ויאמר דוד אל
אכיש לכן עתה תדע את אשר יעשה עבדך ויאמר אכיש אל דוד לכן שמר
לראשי אשימך כל הימים;
- ויקבצו פלשתים את כל מחניהם אפקה וישראל חנים בעין אשר ביזרעאל; א, 29
וסרני פלשתים עברים למאות ולאלפים ודוד ואנשיו עברים באחרנה עם אכיש; 2
15 ויאמרו שרי פלשתים מה העברים האלה ויאמר אכיש אל שרי פלשתים הלוז זה
דוד עבד שאל מלך ישראל אשר היה אתי זה ימים או זה שנתים ולא מצאתי
4 בו מאומה מיום נפלו אל- עד היום הזה; ויקצפו עליו שרי פלשתים ויאמרו
לו שרי פלשתים השב את האיש וישב אל מקומו אשר הפקדתו שם ולא ירד
עמנו במלחמה ולא יהיה לנו לשטן במלחמה ובמה יתרצה זה אל אדניו הלוז
20 בראשי האנשים ההם; הלוז זה דוד אשר יענו לו במחלות לאמר הכה שאל
באלפם ודוד ברבבתם; ויקרא אכיש אל דוד ויאמר אליו חי יהוה כי ישר אתה 6
וטוב בעיני צאתך ובאך אתי במחנה כי לא מצאתי בך רעה מיום בואך אלי
עד היום הזה ובעיני הסרנים לא טוב אתה; ועתה שוב ולך בשלום ולא תעשה 7
רע בעיני סרני פלשתים; ויאמר דוד אל אכיש כי מה עשיתי ומה מצאת בעבדך 8
25 מהיום אשר הייתי לפניך עד היום הזה כי לא אבוא ונלחמתי באיבי אדני
המלך; ויען אכיש ויאמר אל דוד ידעת כי טוב אתה בעיני כמלאך אלהים אך 9
שרי פלשתים אמרו לא יעלה עמנו במלחמה; ועתה השכם בבקר ועבדי אדניך י
אשר באו אתך והלכתם אל המקום אשר הפקדתי אתכם שם ודבר בליעל אל
תשם בלבבך כי טוב אתה לפני והשכמתם בבקר ואור לכם ולכו; וישכם דוד 11
30 הוא ואנשיו ללכת בבקר לשוב אל ארץ פלשתים ופלשתים עלו יזרעאל;
- ויהי בבא דוד ואנשיו צקלג ביום השלישי ועמלקי פשטו אל גנג ואל צקלג א, 30
ויכו את צקלג וישרפו אתה באש; וישבו את הנשים ואת כל אשר בה מקטן 2
ועד גדול לא המיתו איש וינהגו וילכו לדרכם; ויבא דוד ואנשיו אל העיר והנה 3
35 שרופה באש ונשיהם ובניהם ובנותיהם נשבו; וישא דוד והעם אשר אתו את
קולם ויבכו עד אשר אין בהם כח לבכות; ותצר לדוד מאד כי אמרו העם 6
לסקלו כי מרה נפש כל העם איש על בנאם ועל בנתיו
ויתחזק דוד ביהוה אלהיו; ויאמר דוד אל אביתר הכהן בן אחימלך הגישה 7
נא לי האפוד ויגש אביתר את האפוד אל דוד; וישאל דוד ביהוה לאמר ה-אררף 8
40 אחרי הגדוד הזה האשיגנו ויאמר לו רדף כי השג תשיג והצל תציל; וילך דוד 9א
הוא ושש מאות ה-איש אשר אתו ויבאו עד נחל הבשור; ויעמדו מאתים איש 10א

(א) ה. 30 ושתי נשי דוד נשבו אחינעם הזורעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי;

(ב) 9 והנותרים עמדו

26,3 איש בחורי ישראל לבקש את דוד במדבר זיף: ויחן שאל בנגעת החכילה אשר על פני הישימן על הדרך ודוד ישב במדבר וירא כי בא שאל אחריו המדברה: וישלח דוד מרגלים וידע כי בא שאל אל נכון: ויקם דוד ויבא אל המקום אשר חנה שם שאל וירא דוד את המקום אשר שכב שם שאל ואבנר בן נר שר צבאו ושאל שכב במעגל והעם חנים סביבתו¹: ויען דוד ויאמר אל אחימלך⁵ החתי ואל אבישי בן צרויה אחי יואב לאמר מי ירד אתי אל שאל אל המחנה ויאמר אבישי אני ארד עמך: ויבא דוד ואבישי אל העם לילה והנה שאל שכב ישן במעגל וחניתו מעוכה בארץ מראשתו² ואבנר והעם שכבים סביבתו³: ויאמר אבישי אל דוד סגר אלהים היום את איבך⁴ בידך ועתה אפנו נא בחנית ובארץ פעם אחת ולא אשנה לו: ויאמר דוד אל אבישי אל תשחיתוהו כי מי שלח ידו¹⁰ במשיח יהוה ונקח: ויאמר דוד חי יהוה כי אם יהוה יגפנו או יומו יבא ומת או במלחמה ירד ונספה: חלילה לי מיהוה משלח ידי במשיח יהוה ועתה קח נא את החנית אשר מראשתו² ואת צפתת המים ונלכה לנו: ויקח דוד את החנית ואת צפתת המים **מ-מראשתו**³ וילכו להם ואין ראה ואין יודע ואין מקיץ כי כלם ישנים כי תרדמת יהוה גפלה עליהם:

14,13 ויעבר דוד העבר ויעמד על ראש ההר מרחק רב המקום ביניהם: ויקרא דוד אל העם ואל אבנר בן נר לאמר הלוא תענה אבנר ויען אבנר ויאמר מי אתה קראת אל המלך: ויאמר דוד אל אבנר הלוא איש אתה ומי כמוך בישראל ולמה לא שמרת אל אדניך המלך כי בא אחד העם להשחית את המלך אדניך: לא טוב הדבר הזה אשר עשית חי יהוה כי בני מות אתם אשר לא שמרתם²⁰ על אדניכם על משיח יהוה ועתה ראה אי חנית המלך וא- צפתת המים אשר מראשתו¹: ויכר שאל את קול דוד ויאמר הקולך זה בני דוד ויאמר דוד קולי אדני המלך: ויאמר למה זה אדני רדף אחרי עבדו כי מה עשיתי ומה בידי רעה: ועתה ישמע נא אדני המלך את דברי עבדו אם יהוה הסיתך בי ירח מנחה ואם בני האדם ארורים הם לפני יהוה כי גרשוני היום מהסתפת בנחלת יהוה²⁵ לאמר לך עבד אלהים אחרים: ועתה אל יפל דמי ארצה מנגד פני יהוה כי יצא מלך ישראל לבקש את **גפשי**² כאשר ירדף הקרא בהרים: ויאמר שאל חטאתי שוב בני דוד כי לא ארע לך עוד תחת אשר יקרה נפשי בעיניך היום הזה הנה הסכלתי ואשנה הרבה מאד: ויען דוד ויאמר הנה חנית המלך ויעבר אחד מהנערים ויקחה: ויהוה ישיב לאיש את צדקתו ואת אמנתו אשר נתנך יהוה³⁰ היום ביד- ולא אביתי לשלח ידי במשיח יהוה: והנה כאשר גדלה נפשך היום כה הזה בעיני כן תגדל נפשי בעיני יהוה ויצלני מכל צרה: ויאמר שאל אל דוד ברוך אתה בני דוד גם עשה תעשה וגם יכל תוכל וילך דוד לדרכו ושאל שב למקומו:

35

27,8 ויאמר דוד אל לבו עתה אספה יום אחד ביד שאל אין לי טוב כי **אם-** המלט אמלט אל ארץ פלשתים ונואש ממני שאל לבקשני עוד בכל גבול ישראל ונמלטתי מידו: ויקם דוד ויעבר הוא ושש מאות איש אשר עמו אל אביש בן מעוך מלך גת: וישב דוד עם אביש בנת הוא ואנשיו איש וביתו דוד ושתי נשיו אחינעם הזורעאלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי-: ויגד לשאל כי ברח דוד גת⁴⁰ ולא יספך עוד לבקשו: ויאמר דוד אל אביש אם נא מצאתי חן בעיניך יתנו לי מקום באחת ערי השדה ואשבה שם ולמה ישב עבדך בעיר הממלכה עמך: ויתן לו אביש ביום ההוא את צקלג לכן היתה צקלג למלכי יהודה עד היום הזה: ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשרה פלשתים ימים וארבעה חדשים: ויעל^{8.7}

הארץ: ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה והוא עטה מעיל וידע שאול^{28,14}
 כי שמואל הוא ויקד אפים ארצה וישתחו: ויאמר שמואל אל שאול למה הרגותני¹⁰
 להעלות אתי ויאמר שאול צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעלי
 ולא ענני עוד גם ביד הנבאים גם בחלמות ואקראה לך להודיעני מה אעשה:
 ויאמר שמואל ולמה תשאלני ויהוה סר מעליך ויהי <עם רע>: ויעש יהוה לך-^{17,16}
 כאשר דבר בידי ויקרע יהוה את הממלכה מידך ויתנה לרעך לדוד: כאשר לא¹⁸
 שמעת בקול יהוה ולא עשית חרון אפו בעמלק על כן הדבר הזה עשה לך יהוה
 היום הזה: ויתן יהוה גם את ישראל עמך ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמך-¹⁹
 נפלים: גם את מחנה ישראל יתן יהוה ביד פלשתים: ויבהל שאול ויפל מלא²⁰
 קומתו ארצה <כא ירא> מאד מדברי שמואל גם כח לא היה בו כי לא אכל לחם
 כל היום וכל הלילה: ותבא האשה אל שאול ותרא כי נבהל מאד ותאמר אליו¹⁰
 הנה שמעה שפחתך בקולך ואשים נפשי בכפי ואשמע את דבריך אשר דברת
 אלי: ועתה שמע נא גם אתה בקול שפחתך ואשמה לפניך פת לחם ואכול ויהי²²
 כך כח כי תלך בדרך: וימאן ויאמר לא אכל ויפצרו בו עבדיו וגם האשה וישמע²³
 לקלם ויקם מהארץ וישב אל המטה: ולאשה עגל מרבק בבית ותמהר ותזבחנהו²⁴
 ותקח קמח ותלש ותפהו מצות: ותגש לפני שאול ולפני עבדיו ויאכלו ויקמו כה
 וילכו בלילה ההוא:

ופלשתים נלחמו: בישראל וינסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים,^{31,א}
 בהר הגלבוע: וידבקו פלשתים את שאול ואת בניו ויכו פלשתים את יהונתן ואת²⁰
 אבינדב ואת מלכישוע בני שאול: ותכבד המלחמה אל שאול וימצאהו המורים
 "בקשת מהמורים: ויאמר שאול לנשא כליו שלף חרבך ודקרני בה
 פן יבואו הערלים האלה " והתעללו בי ולא אבה נשא כליו כי ירא מאד ויקח
 שאול את החרב ויפל עליה: וירא נשא כליו כי מת שאול ויפל גם הוא על^ה
 חרבו וימת עמו: וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו - ביום ההוא יחדו: ויראו²⁵
 אנשי ישראל אשר בערי העמק ואשר בערי הירדן כי נסו אנשי ישראל וכי
 מתו שאול ובניו ויעזבו את "עריהם וינסו ויבאו פלשתים וישבו בהן:
 ויהי ממחרת ויבאו פלשתים לפשט את החללים וימצאו את שאול ואת⁸
 שלשת בניו נפלים בהר הגלבוע: ויכרתו את ראשו ויפשטו את כליו וישלחו⁹
 בארץ פלשתים סביב לבשר "את עצביהם ואת העם: וישימו את כליו בית³⁰
 עשתרת ואת גויתו ילקעו בחומת בית שן:
 וישמעו אליו יושבי יביש גלעד את אשר עשו פלשתים לשאול: ויקומו כל^{12,11}
 איש חיל וילכו כל הלילה ויקחו את גוית שאול ואת גוית בניו מחומת בית שן
 ויבאו יבשה ויספדו להם שם: ויקחו את עצמותיהם ויקברו תחת האשל ביבשה¹³
 ויצמו שבעת ימים:³⁵

ויהי אחרי מות שאול ודוד שב מהכות את העמלקי וישב דוד בצקלג ימים,^{א,1}
 שנים: ויהי ביום השלישי והנה איש בא מן המחנה מעם שאול ובגדיו קרעים²
 ואדמה על ראשו ויהי בבאו אל דוד ויפל ארצה וישתחו: ויאמר לו דוד אי מזה³
 תבוא ויאמר אליו ממחנה ישראל <אני> נמלטתי: ויאמר אליו דוד מה היה הדבר⁴⁰
 הגד נא לי ויאמר אשר נס העם מן המלחמה וגם הרבה נפל מן העם וימתו
 וגם שאול ויהונתן בנו מתו: ויאמר דוד אל הנער המגיד לו איך ידעת כי מת^ה
 שאול ויהונתן בנו: ויאמר הנער המגיד לו נקרא נקריתי בהר הגלבוע והנה⁶
 שאול נשען על חניתו והנה הרכב ויפרשים הדביקהו: ויפן אחריו ויראני ויקרא⁷

- 30,11.^a אשר פגרו מעבר את נחל הבשור וירדף דוד הוא וארבע מאות איש: וימצאו
 12 איש מצרי בשדה ויקחו אותו אל דוד ויתנו לו לחם ויאכל וישקהו מים: ויתנו לו
 פלח דבלה ושני צמקים ויאכל ותשב רוחו אליו כי לא אכל לחם ולא שתה מים
 13 שלשה ימים ושלשה לילות: ויאמר לו דוד למי אתה ואי מזה אתה ויאמר נער
 14 מצרי אנכי עבד לאיש עמלקי ויעזבני אדני כי חליתי היום שלשה: ויאמרו
 5 פשטנו על-נגב הכרתי ועל אשר ליהודה ועל נגב כלב ואת צקלג שרפנו באש:
 טו ויאמר אליו דוד התורדני אל הגדוד הזה ויאמר השבעה לי באלהים אם תמיתני
 16 ואם תסגרני ביד אדני ואורדך אל הגדוד הזה: וירדהו והנה נקשים על פני כל
 הארץ אכלים ושתים ותגנים בכל השלל הגדול אשר לקחו מארץ פלשתים ומארץ
 17 יהודה: ויבא אלהם: דוד ויזכרם מהנשף ועד הערב להקריבם ולא נמלט מהם
 18^a איש כי אם ארבע מאות איש נער אשר רכבו על הגמלים וינסו: ויצל דוד את
 19 כל אשר לקחו עמלק: ולא נעדר להם מן הקטן ועד הגדול וימלטו: ויעד זבנים
 כ זבנות ועד כל אשר לקחו להם הכל השיב דוד: ויקח את כל הצאן והבקר
 ויניחם לפניו: ויאמרו זה שלל דוד:
 21 ויבא דוד אל מאתים האנשים אשר פגרו מלכת אחרי דוד וישיבם בנחל
 הבשור ויצאו לקראת דוד ולקראת העם אשר אתו ויגש דוד את העם וישאלו:
 22 להם לשלום: ויען כל איש רע ובליעל מהאנשים אשר הלכו עם דוד ויאמרו יען
 אשר לא הלכו עמי לא נתן להם מהשלל אשר הצלנו כי אם איש את אשתו
 23 ואת בניו וינחנו וילכו: ויאמר דוד לא תעשו כן אחי: אשר נתן יהוה לנו
 24 וישמר אתנו ויתן את הגדוד הבא עלינו בידנו: ומי ישמע לכם לדבר הזה כי
 כה כחלק ה'־רד במלחמה וכחלק הישב על הכלים יחדו יחלקו: ויהי מהיום ההוא
 ומעלה וישמה לחק ולמשפט לישראל עד היום הזה:
 26 ויבא דוד אל צקלג וישלח מהשלל לזקני יהודה לרעהו לאמר הנה לכם
 28,27 ברכה משלל איבי יהוה: לאשר בביטול ולאשר ברמית-נגב ולאשר ביהר: ולאשר
 29 בערערה: ולאשר בשפמות ולאשר באשתמע: ולאשר ב-כרמל ולאשר בערי
 ל הירחמאלי ולאשר בערי הקיני: ולאשר בחרמה ולאשר בבור עשן ולאשר בעתך:
 31 ולאשר בחברון ולכל המקומות אשר התהלך שם דוד הוא ואנשיו:
- 28,4 ויזכרו פלשתים ויבאו ויחנו בשונם ויקבץ שאול את כל ישראל ויחנו
 6.ה בגלבע: וירא שאול את מחנה פלשתים וירא ויחרד לבו מאד: וישאל שאול
 7 ביהוה ולא ענהו יהוה גם בחלמות גם באורים גם בנביאים: ויאמר שאול לעבדיו
 8 בקשו לי אשת בעלת אוב ואלכה אליה ואדרשה בה ויאמרו עבדיו אליו הנה
 9 אנשים עמו ויבאו אל האשה לילה ויאמר קסומי נא לי באוב והעלי לי את אשר
 35 אמר אליך: ותאמר האשה אליו הנה אתה ידעת את אשר עשה שאול אשר
 הכרית את האבות ואת הידענים-מן הארץ ולמה אתה מתנקש בנפשי להמיתני:
 11.י וישבע לה שאול ביהוה לאמר חי יהוה אם יקרך עון בדבר הזה: ותאמר האשה
 12 את מי אעלה לך ויאמר את שמואל העלי לי: ותרא האשה את שמואל ותזעק
 13 בקול גדול ותאמר האשה אל שאול לאמר למה רמיתני ואתה שאול: ויאמר לה
 40 המלך אל תיראי כי מה ראית ותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עלים מן

(x) 30,18^b ואת שתי נשיו הציל דוד

(y) 28,3 ושמואל מת ויספרו לו כל ישראל ויקברו ברמה-בעירו ושאל הסיר את האבות ואת
 הידענים מהארץ:

וַיֵּצֵא אֲבִנֵּר בֶּן נֹר וְעַבְדֵי אִישְׁבֹּעֵל בֶּן שָׁאוּל מִמַּחֲנֵימִים גִּבְעוֹנָה: וַיּוֹאֲב בֶן 2,13,12
 צְרוּיָה וְעַבְדֵי דָוִד יָצְאוּ <מִחֲבֹרֹן> וַיִּפְגְּשׁוּם עַל בִּרְכַּת גִּבְעוֹן וַיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה עַל הַבְּרֵכָה
 מִזֶּה וְאֵלֶּה עַל הַבְּרֵכָה מִזֶּה: וַיֹּאמֶר אֲבִנֵּר אֶל יוֹאֲב יִקְוֹמוּ נָא הַנְּעָרִים וַיִּשְׁחָקוּ 14
 לִפְנֵינוּ וַיֹּאמֶר יוֹאֲב יִקְמוּ: וַיִּקְמוּ וַיַּעֲבְרוּ בַּמִּסְפָּר שְׁנַיִם עָשָׂר לַבְּנִימָן <לְאִישְׁבֹּעֵל> טו
 5 בֶּן שָׁאוּל וּשְׁנַיִם עָשָׂר מִעַבְדֵי דָוִד: וַיַּחֲזְקוּ אִישׁ <דָּוִד> בְּרָאשׁ רַעְהוּ וַתִּרְבּוּ בְּצַד 16
 רַעְהוּ וַיִּפְּלוּ וַיָּחֲדוּ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא חִלְקַת הַצִּדִּים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן:
 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה קֶשֶׁה עַד מָאֹד בְּיוֹם הַהוּא וַיִּגְנֹף אֲבִנֵּר וְאֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי 17
 עַבְדֵי דָוִד: וַיְהִי שֵׁם שְׁלֹשָׁה בְנֵי צְרוּיָה יוֹאֲב וְאֲבִישִׁי וְעִשָּׂהאֵל וְעִשָּׂהאֵל קָל בְּרִגְלָיו 18
 כְּאַחַד הַצְּבִים אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה: וַיִּרְדֹּף עִשָּׂהאֵל אַחֲרֵי אֲבִנֵּר וְלֹא נָטָה לִלְכַּת עַל הַיָּמִין 19
 10 וְעַל הַשְּׂמָאל מֵאַחֲרֵי אֲבִנֵּר: וַיִּפֹּן אֲבִנֵּר אַחֲרָיו וַיֹּאמֶר הָאֵתָה זֶה עִשָּׂהאֵל וַיֹּאמֶר כ
 אֲנֹכִי: וַיֹּאמֶר לוֹ אֲבִנֵּר נָטָה לָךְ עַל יְמִינְךָ אוֹ עַל שְׂמְאֹלְךָ וְאַחֲזוּ לָךְ אֶחָד מִהַנְּעָרִים 21
 וְקַח לָךְ אֶת חֲלָצְתוֹ וְלֹא אָבָה עִשָּׂהאֵל לְסוּר מֵאַחֲרָיו: וַיִּסָּף עוֹד אֲבִנֵּר לֵאמֹר אֵל 22
 עִשָּׂהאֵל סוּר לָךְ מֵאַחֲרֵי לָמָּה אֲפָפָה אֶרְצָה וְאִיךָ אֲשָׂא פָנַי אֶל יוֹאֲב אַחִיךָ: וַיִּמָּאֵן 23
 לְסוּר וַיַּכְהוּ אֲבִנֵּר <אֶחָךְ> נִיט אֶל הַחֲמֵשׁ וַתֵּצֵא הַחֲנִית מֵאַחֲרָיו וַיִּפֹּל שָׁם וַיִּמָּת 15
 15 תַּחַת^א וַיִּרְדְּפוּ יוֹאֲב וְאֲבִישִׁי אַחֲרֵי אֲבִנֵּר וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְהַמָּה בָּאוּ עַד גִּבְעַת 24
 אִמָּה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַדֶּרֶךְ <בִּמְדַּבֵּר גִּבְעוֹן>: וַיִּתְקְבְּצוּ בְנֵי בְנִימָן אַחֲרֵי אֲבִנֵּר וַיְהִי כֹה
 לְאַגְדָּה אַחַת וַיַּעֲמֵדוּ עַל רֹאשׁ גִּבְעֹת <אִמָּה>: וַיִּקְרָא אֲבִנֵּר אֶל יוֹאֲב וַיֹּאמֶר הֲלֹנֶצֶח 26
 תֹּאכַל תִּרְבַּח הַלּוֹא יִדְעָתָה כִּי מֵרָה תִּהְיֶה בְּאַחֲרוֹנָה וְעַד מָתַי לֹא תֵּאֱמַר לַעֲם
 לְשׁוֹב מֵאַחֲרֵי אֲחִיהֶם: וַיֹּאמֶר יוֹאֲב חַי הָאֱלֹהִים כִּי לֹלֵא דְבַרְתָּ כִּי <מָאוּ> <הַבִּקֵּר> 27
 20 נִעְלָה הָעָם אִישׁ מֵאַחֲרֵי אֲחִיו: וַיִּתְקַע יוֹאֲב בְּשׁוֹפָר וַיַּעֲמֵדוּ כָל הָעָם וְלֹא יִרְדְּפוּ 28
 עוֹד אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְפוּ עוֹד לְהִלָּחֵם: וְאֲבִנֵּר וְאֲנָשָׁיו הִלְכוּ בְּעֶרְבָה כָּל הַלַּיְלָה 29
 הַהוּא וַיַּעֲבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן וַיִּלְכוּ כָּל הַבְּתָרוֹן וַיָּבֹאוּ מַחֲנֵימִים: וַיּוֹאֲב שֵׁב מֵאַחֲרֵי אֲבִנֵּר ל
 וַיִּקְבֹּץ אֶת כָּל הָעָם וַיִּפְקְדוּ מִעַבְדֵי דָוִד תִּשְׁעָה עָשָׂר אִישׁ וְעִשָּׂהאֵל: וְעַבְדֵי דָוִד 31
 32 הָכּוּ מִבְּנֵימָן <בְּאֲנָשֵׁי אֲבִנֵּר שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁשִׁים אִישׁ>: וַיִּשְׂאוּ אֶת עִשָּׂהאֵל וַיִּקְבְּרוּהוּ 32
 25 בְּקִבְרֵי אֲבִיו אֲשֶׁר בֵּית לָחֵם וַיִּלְכוּ כָּל הַלַּיְלָה יוֹאֲב וְאֲנָשָׁיו וַיָּאֲדָר לָהֶם בַּחֲבֹרֹן:

וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה אַרְכָּה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וְדָוִד הִלָּךְ וַתּוֹק וּבֵית אֵל 3,
 שָׁאוּל הַלְכִים וְדָלִים: ^אוַאֲבִנֵּר הָיָה מִתְחַזֵּק בְּבֵית שָׁאוּל: וְלִשְׁאֹל פִּלְגֵשׁ וּשְׁמָה^ב 7,6
 רִצְפָּה בַת אֵיה <יִיקָחָהּ אֲבִנֵּר> וַיֹּאמֶר <אִישְׁבֹּעֵל בֶּן שָׁאוּל> אֵל אֲבִנֵּר מִדּוֹעַ בָּאתָ 30
 אֵל פִּלְגֵשׁ אֲבִי: וַיִּחַר לְאֲבִנֵּר מָאֹד עַל דְּבָרֵי אִישְׁבֹּעֵל וַיֹּאמֶר הָרָאשׁ כָּלֵב אֲנֹכִי 8
 אֲשֶׁר לַיהוָה הַיּוֹם <קִיעָשָׁה חֲסֹד עִם בֵּית שָׁאוּל אֲבִיךָ אֵל אֲחִיו וְאֵל מְרַעְהוּ וְלֹא
 הַמְצִיתָךְ בִּיד דָּוִד וַתִּפְקֹד עָלַי עוֹן> <אִשָּׁה הַיּוֹם>: כֹּה יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאֲבִנֵּר וְכֹה 9
 יִסָּף לוֹ כִּי כֹאשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד כִּי כֵן אַעֲשֶׂה לוֹ: לְהַעֲבִיר הַמַּמְלָכָה מִבֵּית י
 שָׁאוּל וְלַהֲקִים אֶת כֶּסֶף דָּוִד עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְהוּדָה מִדָּן וְעַד בָּאֵר שֶׁבַע: וְלֹא יִכַּל 11
 35 עוֹד לְהַשִּׁיב אֶת אֲבִנֵּר דְּבַר מִירָאָתוֹ אֲתָנוּ: וַיִּשְׁלַח אֲבִנֵּר מַלְאָכִים אֶל דָּוִד <חֲבֵרוֹנָה> 12
 לֵאמֹר כִּרְתָּה בְּרִיתָךְ אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי עִמָּךְ לְהִסָּב אֵלֶיךָ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר טוֹב 13
 אֲנִי אֲכַרְתָּ אֶתְךָ בְּרִית אִךְ דְּבַר אֶחָד אֲנֹכִי שָׁאֵל מֵאַתָּךְ לֵאמֹר לֹא תִרְאֶה אֶת פָּנַי
 כִּי אִם <הַבִּיאֶתְךָ> אֶת מִיכָל בֵּת שָׁאוּל בְּבֹאֵךְ לְרֹאוֹת אֶת פָּנַי: וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים 14
 אֶל אִישְׁבֹּעֵל בֶּן שָׁאוּל לֵאמֹר תִּנֵּה אֶת אִשְׁתִּי אֶת מִיכָל אֲשֶׁר אֶרְשָׁתִּי לִי בְּמָה
 40 עֲרֹלוֹת פִּלְשְׁתִּים: וַיִּשְׁלַח אִישְׁבֹּעֵל וַיִּקָּחָה מֵעַם אִישׁ <הַ> מֵעַם פִּלְטִיָּאל בֶּן לֵאִישׁ: טו
 וַיִּלָּךְ אֶתָּה אִשָּׁה הַלּוֹךְ וּבִכָּה אַחֲרֶיהָ עַד בְּתָרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבִנֵּר לָךְ שׁוֹב וַיֵּשֶׁב: 16

(א) 2,23^ב וַיְהִי כָל הַבָּא אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָפַל שָׁם עִשָּׂהאֵל וַיִּמָּת וַיַּעֲמֵד

(ב) 3,5^א וַיְהִי בַּהֲיוֹת הַמִּלְחָמָה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד

- 1,9.8 אלי ואמר הגני: ויאמר לי מי אתה ויאמר אליו עמלקי אנכי: ויאמר אלי עמד
 י גא עלי ומתתני כי אחוני השבין כי כל עוד נפשי בי: ואעמד עליו ואמתתהו
 כי ידעתי כי לא יחיה אחרי נפלו ואקח הנזר אשר על ראשו ויהצעדה אשר על
 11 זרעו ואביאם אל אדני הנה: ויחזק דוד בבגדיו ויקרעם וגם כל האנשים אשר
 12 אתו: ויספרו ויבכו ויצמו עד הערב על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם יהודה: כי
 13 נפלו בחרב: ויאמר דוד אל הנער המגיד לו אי מזה אתה ויאמר בן איש גר
 14 עמלקי אנכי: ויאמר אליו דוד איך לא יראת לשלח ירך לשחת את משיח יהודה:
 16.טו ויקרא דוד לאחד מהנערים ויאמר גש פגע בו ויכהו וימת: ויאמר אליו דוד דמיך
 על ראשך כי פיך ענה כך לאמר אנכי מתתי את משיח יהודה:
 10 ויקנן דוד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן בנו: הנה כתובה על ספר
 18^b.17 הישר: ויאמר 18^a
 יבני יהודה יקשת: I מנשרים קלו מאריות גברו
 19 הַעֲצֵבִי יִשְׂרָאֵל 22^a.b קשת יהונתן לא גשוג אחר
 15 על במוֹתֶיךָ חַלֵּל וחרב שאול לא תשוב ריקם:
 איך נפלו גבורים: 24 בנות ישראל אל שאול בכינה
 ב אל תגידו בנת המלבשכם שני עם עדנים
 אל תבשרו בחוצת אשקלון המעלה ערי זהב על לבושכן:
 פן תשמחנה בנות פלשתים כה איך נפלו גבורים
 פן תעלונה בנות הערלים: 20 בתוך המלחמה:
 21 הרי בגלבע אל ירד טל יהונתן לבי יִבְמוֹתֶיךָ חֵלֶל
 ואל מטר עליכם שדי יתְרַמֹּת צר לי עליך אחי יהונתן
 כי שם נגעל מגן גבורים: 26 נעמת לי מאד גפִּילֶאתִי
 מגן שאול בלי משיח בשמן ו אהבתך לי מאהבת נשים:
 25 מדם חללים מחלב גבורים: 27 איך נפלו גברים
 שאול ויהונתן הנאהבים והנעמים ויאבדו כלי מלחמה:
 בחייהם ובמותם לא נפרדו:
 2,א ויהי אחרי כן וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה באחת ערי יהודה ויאמר
 2 יהוה אליו עלה ויאמר דוד אנה אעלה ויאמר חברנה: ויעל שם דוד וגם שתי
 3 נשיו אחינעם היוזעלית ואביגיל אשת גבל הכרמלי: ואנשיו אשר עמו העלה דוד איש
 4 וביתו וישבו בערי חברון: ויבאו אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה
 ה ויגדו לדוד לאמר אנשי יביש גלעד קברו את שאול: וישלח דוד מלאכים
 אל אנשי יביש גלעד ויאמר אליהם ברכים אתם ליהוה אשר עשיתם חסד הזה
 6 עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו: ועתה יעש יהוה עמכם חסד ואמת וגם
 7 אנכי אעשה אתכם הטובה יתחת אשר עשיתם הדבר הזה: ועתה תחזקנה ידיכם
 והיו לבני חיל כי מת אדניכם שאול וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם:

* * * * *

- 8 ואבגר בן נר שר צבא אשר לשאול לקח את אישבעל בן שאול ויעברהו
 9 מתחנים: וימלכוהו אל הגלעד ואל הַאֲשִׁירִי ואל יזרעאל ועל אפרים ועל בנימין ועל
 ב ישראל כלה: אך בית יהודה היו אחרי דוד:
 13

(2) 2.1 בן ארבעים שנה אישבעל בן שאול במלכו על ישראל שנים מלך

(3) 11 ויהי מספר הימים אשר היה דוד מלך בתברון על בית יהודה שבע שנים וששה חרשים:

את רכב ואת בעגה אחיו בני רמון הבארתי ויאמר להם חי יהוה אשר פדה את נפשי מכל צרה: כי המגיד לי לאמר הנה מת שאול והוא היה כמבשר בעיניו ואחזה בו ואהרנהו בצקלג לתתי לו בשרה: אף כי אנשים רשעים הרגו את איש צדיק בביתו על משכבו ועתה הלוא אבקש את דמו מידכם ובערתי אתכם מן הארץ: ויצו דוד את הנערים ויהרגום ויקצצו את ידיהם ואת רגליהם ויתלו על הברכה בחברון ואת ראש אישבעל לקחו ויקברו בקבר אבנר בחברון:

ויבאו כל שבטי ישראל אל דוד חברונה ויאמרו לאמר הגנו עצמך ובשרך, אנחנו: גם אתמול גם שלשום בהיות שאול מלך עלינו אתה היית המוציא והמביא את ישראל ויאמר יהוה לך אתה תרעה את עמי את ישראל ואתה תהיה לנגיד על ישראל: ויבאו כל זקני ישראל אל המלך חברונה ויכרת להם המלך דוד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את דוד למלך על ישראל: וישמעו פלשתים כי משחו את דוד למלך על ישראל ויעלו כל פלשתים לבקש את דוד וישמע דוד וירד אל המצודה: ופלשתים באו ויגטשו בעמק רפאים: וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה אל פלשתים הַתַּתְנֵם בידי ויאמר יהוה אל דוד עלה כי נתן אתן את הפלשתים בידך: ויבא דוד בבעל פריצים ויכס שם כ דוד ויאמר פרץ יהוה את איבי לפני כפרץ מים על כן קרא שם המקום ההוא בעל פריצים: ויעזבו שם את יאליהם וישאם דוד ואנשיו: ויספו עוד פלשתים לעלות ויגטשו בעמק רפאים: וישאל דוד ביהוה ויאמר לא תעלה לקראתם: כי אל אחריהם ובאת להם ממול הַבְּכָאִים: ויהי בשמעך את קול הַיַּעֲדָה בראשי הבכאים אז תחרץ כי אז יצא יהוה לפניך להכות במחנה פלשתים: ויעש דוד כן כאשר צוהו יהוה ויך את פלשתים מגבעון עד כה באך גור:

ותהי עוד מלחמה לפלשתים את ישראל וירד דוד ועבדיו עמו וישובו בגלב: וילחמו את פלשתים: אשר בילידי הרפא ומשקל קיובעו: שלש מאות שֶׁקֶל נחשת והוא חגור . . . ויאמר להכות את דוד: ויעזר לו אבישי בן צרויה ויך את הפלשתי וימתהו אז נשבעו אנשי דוד לאמר לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל: ויהי אחרי כן ותהי עוד המלחמה בנג עם פלשתים אז הכה סֶבְכִי הַחֲשָׁתִי את סף אשר בילדי הרפא: ותהי עוד המלחמה בגוב עם פלשתים ויך אלחנן בן יעיר בית הלחמי את גלית הגתי ועץ חניתו כמגור ארגים: ותהי עוד מלחמה בנת ויהי איש מִדֵּה ואצבעת ידיו ואצבעות רגליו שש כ ושש עשרים וארבע מספר וגם הוא ילד להרפא: ויחרף את ישראל ויכהו יהונתן בן שמעא אחי דוד: את ארבעת אלה ילד להרפא בנת ויפלו ביד דוד וביד עבדיו:

אלה שמות הגברים אשר לדוד יִשְׁבַּעֵל בן זְבַדִּיאל הַתְּקַמְנִי ראש השלשה: 8 הוא עוזר את חניתו על שמנה מאות חלל בפעם אחת: ואחריו אלעזר בן דָּדִי הָאֲחִי בַּשְּׁלֶשֶׁת הַגִּבּוֹרִים והוא היה עם דוד בַּיָּם דַּמִּים וּפְלִשְׁתִּים נֶאֱסַפוּ שָׁם לַמִּלְחָמָה ויעלו איש ישראל לפניהם: והוא קם ויך בפלשתים עד כי יגיעה ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש יהוה תשועה גדולה ביום ההוא והעם ישבו אחריו אך לפשט: ואחריו שִׁמְהָ בן אֶגָּא הַתְּהַרְרִי וַיֵּאֱסַפוּ פְּלִשְׁתִּים לְקָחָהּ:

- 3:17 ודבר אבנר היה עם זקני ישראל לאמר גם תמול גם שלשם הייתם מבקשים
 18 את דוד למלך עליכם: ועתה עשו כי יהוה אמר אל דוד לאמר ביד דוד עבדי
 19 א-ושיע את עמי ישראל מיד פלשתים ומיד כל איביהם: וידבר גם אבנר באזני
 בנימין וילך גם אבנר לדבר באזני דוד בחברון את כל אשר טוב בעיני ישראל
 ב ובעיני כל בית בנימין: ויבא אבנר אל דוד חברון ואתו עשרים אנשים ויעש דוד
 21 לאבנר וילאנשים אשר אתו משתה: ויאמר אבנר אל דוד אקומה ואלכה ואקבצה
 אל אדני המלך את כל ישראל ויכרתו אתך ברית ומלכת בכל אשר תאמַר נפשך
 וישלח דוד את אבנר וילך בשלום:
 22 והנה עבדי דוד ויואב בא-ים מהגדוד ושלל רב עםם הביאו ואבנר איננו
 23 עם דוד בחברון כי שלחו וילך בשלום: ויואב וכל הצבא אשר אתו באו ויגדו
 24 ליואב לאמר בא אבנר בן נר אל המלך וישלחו וילך בשלום: ויבא יואב אל
 כה המלך ויאמר מה עשית הנה בא אבנר אליך למה זה שלחתו וילך הלוך: -הלא-
 ידעת את אבנר בן נר כי לפתך בא ולדעת את מוצאך ואת מְבוֹאך ולדעת
 26 את כל אשר אתה עשה: ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר וישבו
 27 אתו מבור הַסֶּרֶה ודוד לא ידע: וישב אבנר חברון ויִשְׁחֶו יואב אל -ירַךְ השַׁעַר
 15 לדבר אתו בשלי ויכהו שם -אל- החמש וימת בדם עשהאל אחי- יואב-:
 28 וישמע דוד מאחרי כן ויאמר נקי אנכי וממלכתי מעם יהוה עד עולם מדמי
 29 אבנר בן נר: יִחְלוּ על ראש יואב ואל כל בית אביו ואל יָקֶרֶת מבית יואב זב
 31 ומצַרֵּעַ ומחֻזֵּיק בפלך ונפל בחרב וחסר לחם: ויאמר דוד אל יואב ואל כל העם
 אשר אתו קרעו בגדיכם וחסרו שקים וספדו לפני אבנר והמלך דוד הלך אחרי
 20 המטה: ויקברו את אבנר בחברון וישא המלך את קולו ויבך אל קבר אבנר
 32 ויבכו כל העם: ויקנן המלך אל אבנר ויאמר
 33 הכמֹות נבל ימות אבנר: 3:34 ורגליו לא לנחשתים הָגִשׁוּ
 34 ידיך לא אִסְרוֹת כנפול לפני בני עֲוֹלָה נפלת
 לה ויספו כל העם לבכות עליו: ויבא כל העם להברות את דוד לחם בעוד היום
 25 וישבע דוד לאמר כה יעשה לי אלהים וכה יסיף כי אם לפני בוא השמש אטעם
 36 לחם או כל מאומה: וכל העם הכירו וייטב בעיניהם ככל אשר עשה המלך בעיני
 37 כל העם טוב: וידעו כל העם וכל ישראל ביום ההוא כי לא היתה מהמלך להמית
 38 את אבנר בן נר: ויאמר המלך אל עבדיו הלוא תדעו כי שר וגדול נפל היום
 39 הוזה בישראל: ואנכי היום רך וישח מִמֶּלֶךְ והאנשים האלה בני צריות קשים
 30 ממני ישלם יהוה לעשה הרעה כרעתו:

- 4.א וישמע -אישבעל- בן שאול כי מת אבנר -בן נר- בחברון וירפו ידיו וכל
 2 ישראל נבהלו: ושני אנשים שרי גדודים היו -לאישבעל- בן שאול שם האחד
 בענה ושם השני רַכֵּב בני רמון הבארתי מבני בנימין כי גם בארות תחשב על
 35 בנימין: ויברחו הבארתיים גתִימָה ויהיו שם גרים עד היום הזה: וילכו בני רמון
 הבארתי רכב ובענה ויבאו כחם היום אל בית אישבעל והוא שכב את משכב
 6 הצהריים: ויהִי-הָ שְׁעֶרֶת- הבית -סִקְלָה- חטים וְתִגְמֹם ותישן- ורכב ובענה אחיו
 7 נמלטו: ויבאו הבית והוא שכב על מטתו בחדר משכבו ויכהו וימתהו ויסירו
 8 את ראשו ויקחו את ראשו וילכו דרך הערבה כל הלילה: ויבאו את ראש אישבעל
 40 אל דוד חברון ויאמרו אל המלך הנה ראש אישבעל בן שאול איבך אשר בקש
 9 את נפשך ויתן יהוה לאדני המלך נקמות היום הזה משאול ומזרעו: ויען דוד

—*—*—*—

(א) 3.5 יואב ואבשי אחיו הרגו לאבנר על אשר המית את עשהאל אחיהם בנבעון במלחמה:

- האלהים אל עגלה חדשה וישארו מבית אבינב אשר נבנעה ועזא ואקיו בני 6
אבינב נהגים את העגלה: »עזא הלך« עם ארון האלהים ואקיו הלך לפני הארון: 4
ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני יהוה בכל »עז ובשירים« ובכנרות ובנבלים ה
ובתפים ובמנענעים ובצלצלים: ויבאו עד גרן יכידן וישלח עזה »את ידו« אל 6
ארון האלהים ויאחז בו כי שמטו הבקר: ויחר אף יהוה בעזה ויכהו שם האלהים 5
על אשר שלח ידו על הארון וימת שם »לפני« אלהים: ויִצַר לדוד על אשר פרץ 8
יהוה פרץ בעזה ויקרא למקום ההוא פרץ עזה עד היום הזה:
וירא דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי ארון יהוה: ולא אבה 9
דוד להסיר אליו את ארון יהוה על עיר דוד ויִשְׁתָּה דוד בית עבד אדם הגתי:
וישב ארון יהוה בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים ויברך יהוה את עבד אדם 10
ואת כל ביתו:
ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה את בית עבד אדם ואת כל אשר לו 12
בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד
בשמחה: ויהי כי צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים ויזבת שור ומריא: ודוד 14.13
מכרכר בכל עז לפני יהוה ורוד חגור אפוד בד: ודוד וכל בית ישראל מעלים טו
את ארון יהוה בתרועה ובקול שופר: והיה-ארון יהוה בא עיר דוד ומיכל בת 16
שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפאז ומכרכר לפני יהוה ותבו
לו בלבבה: ויבאו את ארון יהוה ויצגו אתו במקומו בתוך האהל אשר נטה לו 17
דוד ויעל דוד עלות לפני יהוה ושלמים: ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים 18
20 ויברך את העם בשם יהוה צבאות: ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש
ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וילך כל העם איש
לביתו:
וישב דוד לברך את ביתו ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה 2
נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגלות
אחד הרקים: ויאמר דוד אל מיכל לפני יהוה »ארקד« אשר בחר בי מאביך ומכל 25
ביתו לצאת אתי נגיד על עם יהוה על ישראל וישחקתי לפני יהוה: ונקלתי עוד 22
מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אפבדה: ולמיכל בת 23
שאול לא היה לה ילד עד יום מותה:
ויהי כי ישב המלך בביתו ויהוה הניח לו מסביב מכל איביו: ויאמר המלך 7.2.8
אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלהים ישב בתוך
היריעה: ויאמר נתן אל המלך כל אשר בלבבך לך עשה כי יהוה עמך: 3
ויהי בלילה ההוא ויהי דבר יהוה אל נתן לאמר: לך ואמרת אל עבדי אל 4.ה
דוד כה אמר יהוה האתה תבנה לי בית לשבתי: כי לא ישבתי בבית למיום 6
העלתי את בני ישראל ממצרים ועד היום הזה ואהיה מתהלך »מאהל« אל אהל» 35
וימשכן אל משכן: בכל אשר התהלכתי בכל בני ישראל הדבר דברתי את אחד 7
שפטי ישראל אשר צויתי לרעות את עמי את ישראל לאמר למה לא בנייתם לי בית
ארזים: ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה אמר יהוה צבאות אני לקחתך מן 8
הגוה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי על ישראל: ואהיה עמך בכל אשר הלכת 9
ואכרתה את כל איביך מפניך ועשתי לך שם» כשם הגדלים אשר בארץ: ושמתי י 40
מקום לעמי לישראל ונמעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז עוד ולא יסיפו בני עולה
לענותו כאשר בראשונה | »למן היום אשר צויתי שפטים על עמי ישראל והניחתי 11
לך מכל איביו:« והגני מגיד לך» כי בית יעשה לך יהוה: »והיה« כי ימלאו ימך 12
ושכבת את אבתך והקימתי את זרעך אחרך אשר יצא ממעיך והכינתי את

23,12 ותהי שם חלקת השרה מלאה עדשים והעם נס מפני פלשתים: ויתיצב בתוך החלקה ויצילה ויך את פלשתים ויעש יהוה תשועה גדולה:

17^b אלה עשו שלשת הגברים:

18 ואבישי אחי יואב בן צרויה הוא ראש השלשים: והוא עורר את חניתו על

19 שלש מאות חלל ולו שם בשלשים: מן השלשים: הַנָּזִי נכבד ויהי להם לשר

כ ועד השלשה לא בא: ובניהו בן יהוידע - איש חיל^ל רב פעלים מַקְבָּצָאֵל הוא

הכה את שני -בני- הַאֲרִי^י אל מַחְבָּאָם: והוא ירד והכה את האריות בתוך הַבְּרָ

21 ביום השלג: והוא הכה את איש מצרי^י אִישׁ מִדֵּיָה וביד המצרי חנית וירד אליו

22 בשבט ויגול את החנית מיד המצרי ויהרגהו בחניתו: אלה עשה בניהו בן יהוידע

23^b ולו שם פְּשִׁלְשָׁה הגברים: וישימהו דוד אל משמעתו:

24.26 עשהאל אחי יואב בשלשים אלחנן בן דודו יִמְבִּית לַחֶם: שָׁמָּה החרדו אליקא

27.26 החרדו: חֶלֶץ הפלטי עירא בן עֶקֶשׁ התקעי: אביעזר העֲנָתִי יִסְכִּיִי הַחֲשִׁתִּי:

29.28 צלמון האחחי מהרי הנטפתי: חלדי^י בן בענה הנטפתי אִתִּי בן ריבי מגבעת בני

31.ל בנימן: בניהו הַפְּרַעְתָּנִי יַחְזִי מנחלי געש: אביבעל בית הערבתי עֲזֻמוֹת

33.32 הַפְּחָרִימִי: אליחבא השעלבני - יִשָּׁן הַחוֹנִי^י יְהוֹנָתָן ו -בן- שָׁמָּה הַחֲרָרִי אחיזם

34 בן שרר הַחֲרָרִי: אליפלט בן אַחֲסָפִי בֵּית־הַמַּעֲקָתִי אליעם בן אחיתפל הגלני:

37.36. לח. חֲצֵרוֹ הַכְּרַמְלִי פַעְרִי הארבי: יגאל בן נתן מצבה בני הנדי: צלק העמוני נחרי

39.38 הבארתי נשא^ם כלי יואב בן צרויה: עירא הַתְּתָרִי גרב הַתְּתָרִי: אוריה החתי כל

שלשים ושבעה:

13 וירדו שלש-הָ^ם מהשלשים - ויבאו יַעֲלִי הַצִּיָּרִי אל דוד אל מִצְדַּת עדלם

טו וחית פלשתים חנה בעמק רפאים: ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבאר

16 בית לחם אשר בשער: ויבקעו שלשת הגברים במחנה פלשתים וישאבו מים

מבאר בית לחם אשר בשער וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשתותם ויפך אתם

17^a ליהוה: ויאמר חלילה לי מִיַּהוָה מעשתי זאת הֲוֹאֶה דם האנשים ההלכים בנפשותם

25 ולא אבה לשתותם:

5,6,א ויֵאָסֶף דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף: וילך המלך ואנשיו

ירושלם אל היבסי וישב הארץ ויאמר לדוד לאמר לא תבוא הגנה כי אם יִסְיִרְךָ

8^a.7^a העורים והפסחים: וילכד דוד את מִצְדַּת צִיּוֹן^ה: ויאמר דוד ביום ההוא כל מִבְּחָה

9 יבוס ויגע בְּצִיָּוֶן את הפסחים ואת העורים לא שְׁנֵאֵה נפש דוד^ה: וישב דוד

30 במצדה ויקרא לה עיר דוד ויבִּנְהָה דוד סביב מן המלוא וביתה: וילך דוד הלך

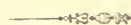
11 וגדול ויהוה אלהי צבאות עמו: וישלח חירם מלך צר מלאכים אל דוד ועצי ארזים

וחרשי עץ וחרשי אבן קיר ויבנו בית לדוד:

12 וידע דוד כי הכינו יהוה למלך על ישראל וכי נשא ממלכתו בעבור עמו

6,2 ישראל: ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו יִבְעֵלֵת יהודה להעלות משם את

3 ארון האלהים אשר נקרא שם - יהוה צבאות ישב הכרבים עליו: ויִרְכְּבוּ את ארון

(א) 23,23^a מן השלשים נכבד ואל השלשה לא בא

(ב) 14 ודוד אז במצודה ומצב פלשתים או בית לחם:

(ג) 5,6 לאמר לא יבוא דוד הגנה

(ד) 7^b היא עיר דוד

(ה) 8^b על בן יאמרו עור ופסח לא יבוא אל הבית

- וַיָּגֵדְלוּ לְדוֹד בָּנִים בַּחֲבֵרוֹן וַיְהִי בְכוּרוֹ אֲמִנֹן לְאַחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית: וּמִשְׁנֵהוּ 3,2
 יָבֵלֶאבֶּ: לְאַבְיָגַיִל אִשֶּׁת נָבָל הַכְּרֵמֶלִי וְהַשְּׁלִישִׁי אַבְשָׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בֵּת תַּלְמִי מֶלֶךְ
 גִּשּׁוּר: וְהָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפָטִיָּה בֶן אֲבִימֶלֶךְ: וְהַשְּׁשִׁי יִתְרָעָם 4
 לַעֲגֹלָה אִשֶּׁת . . . אֱלֹהֵי גֵלְדוֹ לְדוֹד בַּחֲבֵרוֹן:
 וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פְּלִגְשִׁים וְנָשִׁים בִּירוּשָׁלַם אַחֲרָי בָּאוּ מִחֲבֵרוֹן וַיָּגֵלְדוּ עוֹד לְדוֹד 5,13
 בָּנִים וּבָנוֹת: וְאֱלֹהֵי שְׁמוֹת הַיְלָדִים לוֹ בִּירוּשָׁלַם שְׁמוֹעַ וְשׁוּבָב וְנָתָן וְשִׁלְמָה: וַיִּבְחַר 14,10
 וְאֶלְיָשָׁע וְנָפֹג וַיִּפְּעֵ: וְאֶלְיָשָׁמַע וַיִּבְעֵלִידַע וְאֶלְיָפֶלֶט: 16
 בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה מֶלֶךְ: בַּחֲבֵרוֹן מֶלֶךְ עַל יְהוּדָה 5,7-4
 שִׁבְעַת שָׁנִים וְשֵׁשֶׁת חֳדָשִׁים וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשֶׁת שָׁנָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
 יְהוּדָה: 10
 וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָּוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה לְכָל עַמּוֹ: וַיּוֹאב 8,16
 בֶּן צְרוּיָה עַל הַצָּבָא וַיְהוֹשֶׁפֶט בֶּן אֲחִילֹד מֹזִכִּיר: וְצִדּוֹק ׀ וַיִּצְאָבִיתָר יֶבֶן יִצְחָק־מֶלֶךְ יָבֵן 17
 אֲחִישׁוֹבָב כַּהֲנִים וְשִׁישַׁי סוֹפֵר: וּבְנֵיהֶם בֶּן יְהוֹיָדָע ׀ עַל הַכֹּרֶתִי וְהַפְּלִתִי וּבְנֵי דָּוִד 18
 כַּהֲנִים הָיוּ:
 15
 אֲוִיסָת יְהוּדָה אֶת דָּוִד בְּיָמִים הָהֵם לֵאמֹר לֵךְ מִנָּה אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת יְהוּדָה: אֲ 24
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל יוֹאב ׀ וְאֶל שָׂרֵי הַחֵיל אֲשֶׁר אִתּוֹ שְׁמוֹנֶה גָּא בְּכָל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן
 וְעַד בָּאָר שִׁבְעָה וּפְקֹדוֹ אֶת הָעָם וַיִּדְעֵתִי אֶת מִסְפַּר הָעָם: וַיֹּאמֶר יוֹאב אֶל הַמֶּלֶךְ 3
 וַיּוֹסֶף יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶל הָעָם כֹּהֶם וְכֵהֶם מֵאָה פַעֲמִים וְעֵינִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ רְאוּת
 20 וְאֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לְמָה חָפֵץ בְּדַבֵּר כֹּזֵה: וַיַּחֲזֹק דָּבַר הַמֶּלֶךְ ׀ עַל יוֹאב וְעַל שָׂרֵי הַחֵיל
 וַיֹּצֵא יוֹאב וְשָׂרֵי הַחֵיל מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת הָעָם אֶת יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲבְרוּ אֶת הַ 5
 הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲלוּ ׀ מִי־עֲרוֹנָר ׀ מִי־מִן הָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנָּחַל הַגָּד וְאֶל יַעֲזֹר: וַיָּבֹאוּ 6
 הַגִּלְעָדָה וְאֶל אֶרֶץ ׀ הַחֲתִים ׀ קָיִשׁ־הָ ׀ וַיָּבֹאוּ דָנָה ׀ מִדָּן ׀ סִבְכָּה ׀ אֶל צִירְדָן: וַיָּבֹאוּ 7
 מִבְּצֵר צֹר וְכָל עָרֵי הַחַיִּי וְהַכְּנַעֲנִי וַיֵּצְאוּ אֶל נֹגַב יְהוּדָה בָּאָר שִׁבְעָה: וַיִּשְׁמוּ בְּכָל 8
 25 הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תִשְׁעָה חֳדָשִׁים וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלַם: וַיִּתֵּן יוֹאב אֶת מִסְפַּר
 מִפְקַד הָעָם אֶל הַמֶּלֶךְ וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ חֵיל שְׁלָף חֶרֶב וְאִישׁ
 יְהוּדָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ:
 וַיֵּךְ לֵב דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרָי כֵּן ׀ בִּי־ סֵפֶר אֶת הָעָם וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל יְהוָה חֲטָאתִי י
 מֵאֵד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה יְהוָה הֶעֱבֵר גָּא אֶת עֵינֶיךָ כִּי נִסְכַּלְתִּי מֵאֵד: וְדָבָר 11,10
 30 יְהוָה הִיָּה אֵל גֹּד הַנְּבִיא חֹזֶה דָּוִד לֵאמֹר: הַלֹּךְ וְדַבַּרְתָּ אֶל דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה
 שְׁלֹשׁ אֲנֹכִי נֹטֶה׃ עֲלֶיךָ בָּחַר לָךְ אֶחָת מֵהֶם וַעֲשֵׂה לָךְ: הַתְּבֹאֵה לָךְ שְׁלוֹשָׁה 13,10
 שָׁנִים רַעֲב בָּאֶרֶץ וְאִם שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים גָּסָךְ לִפְנֵי צִיָּךְ וְהוּא רֹדֶפְךָ וְאִם הָיִיתָ
 13,11 אֶתֶּלֶשֶׁת יָמִים דָּבַר בָּאֶרֶץ׃ וַיִּקַּם דָּוִד בִּבְקָר וַיָּבֹא גֹד אֶל דָּוִד וַיִּגֹּד לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ׃ 13,11
 14,13 עַתָּה דַּע וּרְאֵה מָה אֲשִׁיב שְׁלָחִי דָּבָר: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל גֹּד צֹר לִי מֵאֵד נִפְלָה גֹא 14,13
 35 בִּיד יְהוָה כִּי רַבִּים רַחֲמָיו וּבִיד אָדָם אֵל אִפְלָה: וַיִּבְחַר לוֹ דָּוִד אֶת הַדָּבָר 15
 ׀ וְהַיּוֹמִים יָמִי קָצִיר חֲמִים וְתִחַל הַמִּגְפָּה בְּעַם־ וַיִּמָּוֶת הַמֶּלֶךְ הַמִּגְפָּה בְּעַם מִדָּן
 וְעַד בָּאָר שִׁבְעָה שָׁבָעִים אֶלֶף אִישׁ: וַיִּשְׁלַח יְדוֹ ׀ יְרוּשָׁלַם לִשְׁתַּחֲוֶה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל 17,16
 יְהוָה בְּרָאֲתוֹ אֶת הַמֶּלֶךְ הַמַּכָּה בְּעַם וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנֹכִי חֲטָאתִי וְאֲנֹכִי הָעוֹנִיתִי
 וְאֱלֹהֵי הַצָּאֵן מָה עָשׂוֹ תְּהִי גֹא יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי: וַיִּנָּחֵם יְהוָה אֶת הָרָעָה וַיֹּאמֶר 16,10
 40 לְמַלְאָךְ הַמִּשְׁחִיתִי בְּעַם רַב עַתָּה הִקָּף יָדְךָ וּמַלְאָךְ יְהוָה הִיָּה עִם גִּרְן־ אֶרְבֵּי־נֶה
 הַיָּבֵסִי:

- 7,14 מַמְלַכְתּוֹ: אֲנִי אֵחִיהָ לּוֹ לֹא־וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן אֲשֶׁר בִּהְעוֹתוֹ וְהִכְתַּחְתִּיו בִּשְׁבֹט
 10 אֲנָשִׁים וּבִנְנֵעֵי בְנֵי אָדָם: וְחֹסְדִי לֹא יֵאֱמָר מִמֶּנּוּ כֹאשֶׁר הִסְרֵתִי מֵאֲשֶׁר הָיָה
 17,16 לִפְנֵי: וְנֶאֱמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד עוֹלָם לִפְנֵי כִסֶּאֱךָ יִהְיֶה נִכּוֹן עַד עוֹלָם: כֹּכֵל
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחֲזִין הַזֶּה כֵּן דָּבָר נָתַן אֶל דָּוִד:
 18 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי אֲנֹכִי אֲדֹנִי יְהוָה וּמִי בֵיתִי כִּי
 19 הֵבִיאֲתָנִי עַד הַלֵּם: וְתִקְטֹן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי יְהוָה וְתִדְבֹר גַּם אֶל בֵּית עֲבֹדְךָ
 כ לְמַרְחֹק וַיִּתְּרָנִי דְּאִוֶּי־הָאָדָם «לְעֹלָם» אֲדֹנִי יְהוָה: וְמִה יוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדָבָר
 21 אֵלֶיךָ וְאַתָּה יֹדַעַת אֶת עֲבֹדְךָ אֲדֹנִי יְהוָה: בַּעֲבוּר «עֲבֹדְךָ» עֲשִׂית «לְהוֹדִיעַ אֶת עֲבֹדְךָ»
 22 אֶת כָּל הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת: עַל כֵּן גָּדַלְתָּ «אֲדֹנִי» יְהוָה «כִּי אֵין כִּמּוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים
 23 וּלְתֶךָ כֹּכֵל אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בְּאֻזְנֵינוּ: וּמִי כַעֲמֹךָ «יִשְׂרָאֵל גִּיּוֹ אַחֲד־» בְּאַרְץ אֲשֶׁר
 הֵלַךְ «אֱלֹהֵי» לַפְּדוּת לּוֹ לַעַם וּלְשׁוֹם לּוֹ שֵׁם וּלְעֲשׂוֹת לִיהֶם «גְּדוּלוֹת» וְנִרְאוֹת לְגִירֵשׁ
 24 מִפְּנֵי עַמּוֹ «גִּיּוֹ» וְאֱלֹהֵיוֹ: וְתִכּוֹנֵן לְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לַעַם עַד עוֹלָם וְאַתָּה
 כה יְהוָה הֵייתָ לָהֶם לֵאלֹהִים: וְעַתָּה «אֲדֹנִי» יְהוָה «הַדְּבַר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל עֲבֹדְךָ וְעַל
 26 בֵּיתוֹ הֵקֵם עַד עוֹלָם וַעֲשֵׂה כֹאשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיִּגְדַּל שֹׁמֵךְ עַד עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָה
 27 צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל וּבֵית עֲבֹדְךָ דָּוִד יִהְיֶה נִכּוֹן לִפְנֵי: כִּי אַתָּה יְהוָה
 צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גִּלִּיתָה אֶת אֶזְנוֹ עֲבֹדְךָ לֵאמֹר בֵּית אֲבִנָּה לְךָ עַל כֵּן מִצָּא
 28 עֲבֹדְךָ אֶת לְבֹו לְהַתְּפַלֵּל אֵלֶיךָ אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת: וְעַתָּה אֲדֹנִי יְהוָה אַתָּה הוּא
 29 הָאֱלֹהִים וְדִכְרִיךָ יִהְיֶה אִמָּת וְתִדְבֹר אֶל עֲבֹדְךָ אֶת הַטּוֹבָה הַזֹּאת: וְעַתָּה הוּא־לְךָ
 וּבֹרֵךְ אֶת בֵּית עֲבֹדְךָ לְהוֹיֹת לְעוֹלָם לִפְנֵיךָ כִּי אַתָּה אֲדֹנִי יְהוָה דִּבַּרְתָּ וּמִבְּרַכְתָּךָ
 20 יִבְרַךְ בֵּית עֲבֹדְךָ לְעוֹלָם:

- 8,א וַיְהִי אַחֲרָיו כֵּן וַיָּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיִּכְנָעֻם וַיִּקַּח דָּוִד אֶת מִיד
 פְּלִשְׁתִּים:
 2 וַיָּךְ אֶת מוֹאָב וַיִּמְדָּדֵם בַּחֲבֹל הַשִּׁשְׁבָּה אוֹתָם אֶרְצָה וַיִּמְדַּד שְׁנֵי חֲבָלִים לַהֲמִית
 25 וּמֹלֵא הַחֲבֹל לַהֲחִיּוֹת וַתְּהִי מוֹאָב לְדוֹד לְעַבְדִּים נִשְׁאֵי מִנְחָה:
 4,3 וַיָּךְ דָּוִד אֶת הַדְּרֵעוֹר בֶּן רַחָב מֶלֶךְ צוּבָה בִּלְכָתוֹ לַהֲצִיֵּב יָדוֹ יַעֲקֹבָר: וַיִּלְכֹּד
 ה דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף וְשֶׁבַע מֵאוֹת פְּרָשִׁים וְעֲשָׂרִים אֶלֶף אִישׁ רִגְלִי וַיַּעֲקֹר דָּוִד אֶת כָּל
 6א הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רֶכֶב: וַתָּבֹא אֶרֶם דְּמִשְׁק לְעוֹר לְהַדְּרֵעוֹר מֶלֶךְ צוּבָה וַיָּךְ
 דָּוִד בָּאֶרֶם עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ: וַיִּשֶׁם דָּוִד נְצִיבִים בָּאֶרֶם דְּמִשְׁק וַתְּהִי אֶרֶם
 7 לְדוֹד לְעַבְדִּים נוֹשְׂאֵי מִנְחָה: וַיִּקַּח דָּוִד אֶת שְׁלֹשִׁי הַזֹּהָב אֲשֶׁר הָיוּ יַעֲלֵ עֲבָדֵי
 30 הַדְּרֵעוֹר וַיָּבִיאוּם יְרוּשָׁלַם: וּמִטְּבַחַת וּמִפְּרִתִּי עֲרֵי הַדְּרֵעוֹר לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד נַחֲשֶׁת
 הַרְבֵּה מְאֹד:
 9 וַיִּשְׁמַע תַּעֲיִי מֶלֶךְ חֲמַת כִּי הִכָּה דָּוִד אֶת כָּל חֵיל הַדְּרֵעוֹר: וַיִּשְׁלַח תַּעֲיִי
 אֶת יְהוֹרָם בְּנֵוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִשְׁאֹל לּוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נָלַחַם בַּהֲדָרֵעוֹר
 וַיַּכְהוּ כִּי אִישׁ מִלַּחְמוֹת תַּעֲיִי: הִיָּה הַדְּרֵעוֹר וּבִידוֹ הָיוּ כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב וְכָלִי
 35 נַחֲשֶׁת: וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם «יָ-» בְּשִׁכְּוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת אֶרֶם «הִכָּה אֶת אֶרֶם» בְּנִיָּא מֶלֶךְ
 13 שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֶלֶף: וַיִּשֶׁם בָּאֶדּוֹם נְצִיבִים כֹּכֵל אֶדּוֹם שֵׁם נְצִיבִים וַיְהִי כָּל אֶדּוֹם
 14 עַבְדִּים לְדוֹד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת דָּוִד בְּכָל אֲשֶׁר הֵלַךְ:

—כג—

(א) 7,13 הוּא יִבְנֶה בֵּית לְשָׁמִי וּבִנְנָתִי אֶת כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַד עוֹלָם:

(ב) 8,6 וַיִּשַׁע יְהוָה אֶת דָּוִד בְּכָל אֲשֶׁר הֵלַךְ

(ג) 12,11 גַּם אַתָּם הַקְּדִישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ מִכָּל הַנְּהִיִּם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ: מֵאִירֵם
 וּמִמוֹאָב וּמִבְנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמִעַמְלֶק וּמִשָּׁלֵל הַדְּרֵעוֹר בֶּן רַחָב מֶלֶךְ צוּבָה

ויהי בחפזה לנֹס ויִפֹּל ויִפְסַח וּשְׁמוֹ מְרִיבֵעֵל: וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ אִיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר 9,4
 צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ הִנֵּה הוּא בֵּית מְכִיר בֶּן עֲמִיאל בְּלוֹ דְּבַר:
 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיִּקְחֵהוּ מִבֵּית מְכִיר בֶּן עֲמִיאל מִלֹּד דְּבַר: וַיָּבֹא מְרִיבֵעֵל 6,ה
 בֶּן יְהוֹנָתָן בֶּן שְׂאוּל אֶל דָּוִד וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְרִיבֵעֵל וַיֹּאמֶר
 5 הִנֵּה עֹבֵדְךָ: וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵל תִּירָא כִּי עָשָׂה אֲעֲשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן 7
 אֲבִיךָ וְהַשְׁבֵּתִי לָךְ אֶת כָּל שְׂדֵה שְׂאוּל אֲבִיךָ וְאֵתָה תֹאכַל לֶחֶם עַל שְׁלַחְנִי תְּמִיד:
 וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מֶה עֹבֵדְךָ כִּי פָנִית אֶל הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כְּמוֹנִי: וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל 9,8
 צִיבָא נָעַר שְׂאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּל אֲשֶׁר הָיָה לְשְׂאוּל וְלִכְלֹ בֵּיתוֹ נָתַתִּי לָבֶן אֲדֹנֶיךָ:
 וְעַבְרַת לוֹ אֵת הָאֲדָמָה אֵתָה וּבְנֶיךָ וְעֹבְדֶיךָ וְהַבָּאָה וְהָיָה לָבֶן אֲדֹנֶיךָ לֶחֶם וְאִכְלוּ 1
 10 וּמְרִיבֵעֵל בֶּן אֲדֹנֶיךָ יֹאכַל תְּמִיד לֶחֶם עַל שְׁלַחְנִי וְלִצִּיבָא חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּנִים
 וְעֶשְׂרִים עֲבָדִים: וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ כָּכָל אֲשֶׁר יִצְוֶה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת עֲבָדָיו 11
 כֵּן יַעֲשֶׂה עֹבֵדְךָ וּמְרִיבֵעֵל אָכַל עַל שְׁלַחְנִי דָּוִד- כְּאֶחָד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ: וּלְמְרִיבֵעֵל 12
 בֶּן קָמֹן וּשְׁמוֹ מִיכָא וְכָל מוֹשֵׁב בֵּית צִיבָא עֲבָדִים לְמְרִיבֵעֵל: וּמְרִיבֵעֵל יֹשֵׁב 13
 בִּירוּשָׁלַם כִּי עַל שְׁלַחֲן הַמֶּלֶךְ תְּמִיד הוּא אָכַל וְהוּא פָּסַח שְׁתֵּי רִגְלָיו:

15

וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עֲמוֹן וַיִּמְלֹךְ 15 בְּנֵי תַחְתָּיו: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֲעֲשֶׂה 10,2,א
 חֶסֶד עִם חֲנוּן בֶּן נַחֲשׁ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה אֲבִיו עִמָּדִי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בִּיד
 עֲבָדָיו אֶל אֲבִיו וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי דָּוִד אֶרֶץ בְּנֵי עֲמוֹן: וַיֹּאמְרוּ שְׂרֵי בְנֵי עֲמוֹן אֶל חֲנוּן 3
 אֲדֹנֵיהֶם הַמְּכַבֵּד דָּוִד אֶת אֲבִיךָ בַּעֲיֵינֶיךָ כִּי שִׁלַּח לָךְ מִנַּחֲמִים הָלוֹא בַּעֲבוּר חֶקֶר אֵת
 20 הָעִיר וְלִרְגֵלָה וְלַחֲפֹכָה שִׁלַּח דָּוִד אֶת עֲבָדָיו אֵלָיֶךָ: וַיִּקַּח חֲנוּן אֶת עֲבָדֵי דָּוִד וַיִּגְלַח 4
 אֶת חֲצִי זָקָם וַיִּכְרַת אֶת מִדְּוֵיהֶם בַּחֲצִי עַד שְׁתֹּתֵיהֶם וַיִּשְׁלָח: וַיִּגְדּוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח 5
 לְקִרְאָתָם כִּי הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שָׁבוּ בִּירְחוּ עַד יִצְמַח זָקָם
 וַיִּשְׁבָּתָם:

וַיִּרְאוּ בְנֵי עֲמוֹן כִּי נִבְאָשׁוּ בְּדָוִד וַיִּשְׁלָחוּ בְנֵי עֲמוֹן וַיִּשְׁכְּרוּ אֶת אַרְם בֵּית רַחוּב 6
 25 וְאֵת אַרְם צֹבָא עֲשָׂרִים אֲלָף רִגְלִי וְאֵת מֶלֶךְ מַעֲכָה 11 וְאִישׁ טוֹב שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלָף
 8,7 אִישׁ: וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיִּשְׁלַח אֶת יוֹאָב וְאֵת כָּל 11 צִיבָא הַגְּבוּרִים: וַיֵּצְאוּ בְנֵי עֲמוֹן
 וַיַּעֲרֻכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשְּׁעָר וְאַרְם צֹבָא וְרַחוּב וְאִישׁ טוֹב וּמַעֲכָה לְבָדָם בַּשְּׂדֵה:
 וַיִּרָא יוֹאָב כִּי הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה מִפְּנִים וּמֵאחֹר וַיִּבְחַר מִכָּל יִבְחָרוֹ 9 בִּישְׂרָאֵל
 וַיַּעֲרֹךְ לְקִרְאָת אַרְם: וְאֵת יִתְרֵי הָעָם נָתַן בִּיד יֶאֱבָשִׁי אֲחִיו וַיַּעֲרֹךְ לְקִרְאָת בְּנֵי 1
 30 עֲמוֹן: וַיֹּאמֶר אִם תַּחֲזֹק אַרְם מִמֶּנִּי וְהָיְתָה לִי לִישׁוּעָה וְאִם בְּנֵי עֲמוֹן יַחֲזִקוּ מִמֶּךָ 11
 וְהִלַּכְתִּי לַהּוֹשִׁיעַ לָךְ: חֹזֶק וְנִתְחַזַּק בַּעַד עֲמֹנוּ וְבַעַד יֶאֱבָשִׁי אֲלֵהִינוּ וְהָיָה יַעֲשֶׂה 12
 הַטוֹב בַּעֲיֵנֵינוּ: וַיִּגֵּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ מִלְחָמָה בְּאַרְם וַיִּנָּסוּ מִפְּנָיו: וּבְנֵי עֲמוֹן 14,13
 רָאוּ כִּי נָס אַרְם וַיִּנָּסוּ מִפְּנֵי אֲבִישִׁי וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּשֶׁב יוֹאָב מֵעַל בְּנֵי עֲמוֹן וַיָּבֹא
 יְרוּשָׁלַם:

35

וַיִּרָא אַרְם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאסְפוּ יַחַד: וַיִּשְׁלַח הַדִּידְעוֹר וַיֵּצֵא אֶת אַרְם 16,10
 אֲשֶׁר מַעֲבַר הַנְּהַר וַיָּבֹאוּ 11 לְאֵלֵם וּשְׁוֹכֵךְ שָׂר צָבָא הַדִּידְעוֹר לִפְנֵיהֶם: וַיִּגְדּוּ לְדָוִד 17
 וַיֹּאסְפוּ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֵר אֶת הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֲלָאמָה וַיַּעֲרֻכוּ אַרְם לְקִרְאָת דָּוִד
 18 וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ: וַיָּנָס אַרְם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאַרְם שִׁבְעָ מְאוֹת רֶכֶב וְאַרְבַּעִים
 אֲלָף 11 וַיָּבֹא שְׁוֹכֵךְ שָׂר צָבָא וַיָּמָת שָׁם: וַיִּרְאוּ כָּל הַמְּלָכִים עֲבָדֵי הַדִּידְעוֹר 19
 40 כִּי נִגְפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבְדוּם וַיִּרְאוּ אַרְם לַהּוֹשִׁיעַ עוֹד אֵת
 בְּנֵי עֲמוֹן:

וַיְהִי לְתַשׁוּבַת הַשָּׁנָה לַעֵת צֵאת הַמִּלְכִּים וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יוֹאָב וְאֵת עֲבָדָיו II,א
 עִמּוֹ וְאֵת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחוּ אֶת בְּנֵי עֲמוֹן וַיִּצְרוּ עַל רֵבֶה וְדָוִד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם:

24,18 ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקם ליהוה מזבח בגרן ארְיִנָה
 19 ב. היבסי: ויעל דוד כדבר גד כאשר צוה יהוה: וישקף ארְיִנָה וירא את המלך ואת
 עבדיו עברים א-ליו וארְיִנָה דש חטים ויצא ארונה וישתחו למלך אפיו ארצה:
 21 ויאמר ארונה מדוע בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את
 22 הגרן לבנות מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם: ויאמר ארונה אל דוד יקח
 5 ויעל אדני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעלה והמרגים וכלי הבקר לעצים:
 23 הכל נתן עבד אדוני המלך למלך ויאמר ארונה אל המלך יהוה אלהיך ירצך:
 24 ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה ליהוה
 כה אלהי עלות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: ויבן שם
 דוד מזבח ליהוה ויעל עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל
 10 ישראל:

21,א ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ויבקש דוד את פני יהוה
 2 ויאמר יהוה <על-שאול ועל-בית-ה-דמים על אשר המית את הגבענים: ויקרא
 המלך לגבענים ויאמר אליהם והגבענים לא מבני ישראל המה כי אם מיתר
 15 האמרי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להכתם בקנאתו לבני ישראל >:
 3 ויאמר דוד אל הגבענים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה:
 4 ויאמרו לו הגבענים אין לי כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להמית
 ה בישראל ויאמר מה אתם אמרים אעשה לכם: ויאמרו אל המלך האיש אשר
 6 פָּלְנוּ ואשר דָּמָה לַיהוָה שָׁמְדָנוּ מהתיצב בכל גבל ישראל: יִתֵּן לָנוּ שְׂבַעָה אנשים
 8 מבניו והוקענום ליהוה בנגע >: בַּהֲרֵי יהוה ויאמר המלך אני אתן: ויקח המלך
 את שני בני רָצֶפָה בת אִיהָ אשר ילדה לשאול את ארמני ואת מפביעל ואת
 9 חמשת בני מֶרֶב-בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי: ויתנם ביד
 הגבענים ויקעם בהר לפני יהוה ויפלו שְׂבַעָה יחד והם המתו בימי קציר
 25 ה־אֲרָשִׁים^ב:

1 ותקח רָצֶפָה בת אִיהָ את השק ותמְהוּ לָהּ אל הצור מתחלת <קציר-שערים>
 עד נֶתַח מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת
 11 חֵית הַשָּׂדֶה לילה: וַיָּגֵד לְדוֹד אֵת אֲשֶׁר עָשְׂתָה רָצֶפָה בַּת אִיהָ פִּלְגֵשׁ שְׂאוֹל:
 12 וַיִּשְׁלֹחַ דוֹד וַיִּקַּח אֵת עֲצֻמוֹת שְׂאוֹל ואת עצמות יהונתן בנו מאת בעלי יבש
 30 גלעד אשר נגבו אתם מרחב בית שֵׁן אשר תלוּם שְׁמָהּ פִּלְשִׁתִּים ביום הפות
 13 פלשתים את שאול בגלבע: ויעל משם את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו
 14 ויאספו את עצמות המוקעים: ויקברו את עצמות שאול ויהונתן בנו >את עצמות
 המוקעים בארץ בנימן בצלע בקבר קיש אביו ויעשו כל אשר צוה המלך ויעתר
 אלהים לארץ >:

9,א ויהי אחרי כן ויאמר דוד הכי יש עוד אשר נותר לבית שאול ואעשה עמו
 2 חסד בעבור יהונתן: ולבית שאול עבד ושמעו ציבא ויקראו לו אל דוד ויאמר
 3 המלך אליו האתה ציבא ויאמר עבדך: ויאמר המלך האפס עוד איש לבית שאול
 ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר ציבא אל המלך עוד בן ליהונתן נכה רגלים:
 4.4 בן חמש שנים היה בבא שמעת שאול ויהונתן מזורעאל ותשאהו ואמנתו ותנם
 40

(x) 21.7 ויחמל המלך על מריבעל בן יהונתן בן שאול על שבעת יהוה אשר ביתם בין דוד ובין
 יהונתן בן שאול:

(3) 9 תחלת קציר שערים

ויהי אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי יהוה כי בן מות האיש העשה זאת: ה' 12
 ואת הכבשה ישלם שבעתים עקב אשר עשה את הדבר הזה ועל אשר לא 6
 חמל: ויאמר נתן אל דוד אתה האיש כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי משחתוך 7
 למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול: ואתנה לך את בית אדניך ואת 8
 נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט ואספה לך 5
 כהנה וכהנה: מדוע בנית את דבר יהוה לעשות הרע בעיני? את אוריה החתי 9
 הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: ועתה י
 לא תסור חרב מביתך עד עולם עקב כי בנתני ותקח את אשת אוריה החתי 11
 להיות לך לאשה: כה אמר יהוה הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את 12
 נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת: כי אתה עשית 10
 בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש: ויאמר דוד 13
 אל נתן חטאתי ליהוה ויאמר נתן אל דוד גם יהוה העביר חטאתך לא
 תמות: אפס כי גאץ נאצת את יהוה בדבר הזה גם הבן הילוד לך מות 14
 ימות:

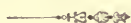
וילך נתן אל ביתו ויגף יהוה את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד וינאש: טו 15
 ויבקש דוד את האלהים בעד הנער ויצם דוד צום ובא ולן ושכב ארצה: ויקמו 16
 זקני ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא אבה ולא ברה אתם לחם: ויהי ביום 18
 השביעי וימת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות
 הילד חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה:
 וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת 19
 הילד ויאמרו מת: ויקם דוד מהארץ וירחיץ ויחלף שמלתו ויבא בית יהוה ב 20
 וישתחו ויבא אל ביתו וישאל וישימו לו לחם ויאכל: ויאמרו עבדיו אליו מה 21
 הדבר הזה אשר עשית בעיני הילד חי צמת ותבך וכאשר מת הילד קמת ותאכל
 לחם: ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכתי כי אמרתי מי יודע יתני יהוה 22
 וחי הילד: ועתה מת למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הלך אליו והוא 23
 לא ישוב אלי:
 וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה וישכב עמה ויתרה ותלד בן 24
 ויקרא את שמו שלמה ויהוה אהבו: ויִשְׁלַם ביד נתן הנביא ויקרא את שמו כה 25
 ידידיה בעבור יהוה:

30

וילחם יואב ברבת בני עמון וילכד את עיר המים: וישלח יואב מלאכים אל 27
 דוד ויאמר גלחמתי ברבה גם לכדתי את עיר המים: ועתה אסף את יתר העם 28
 וחנה על העיר ולכדה פן אלכד אני את העיר ונקרא שמי עליה: ויאסף דוד את 29
 כל העם וילך רבתה וילחם בה וילכדה: ויקח את עמרת מלכם מעל ראשו ל 30
 ומשקלה ככר זהב ויבא: אבן יקרה ותהי על ראש דוד ושלל העיר הוציא הרבה 35
 מאד: ואת העם אשר בה הוציא וישם במגרה ובחרצי הברזל ובמזרות הברזל 31
 והעביד אותם במלִיכָן וכן יעשה לכל ערי בני עמון וישב דוד וכל העם
 ירושלם:

ויהי אחרי כן ולאבשלום בן דוד אחות יפה ושמה תמר ויאחבה אמנון 40
 בן דוד: ויצר לאמנון להתחלות בעבור תמר אחתו כי בתולה היא ויפלא בעיני 2
 אמנון לעשות לה מאומה: ולאמנון רע ושמנו יונדב בן שִׁמְעָה אחי דוד וינרב 3
 איש חכם מאד: ויאמר לו מדוע אתה ככה דל בן המלך בבקר בבקר הלא 4

- II,2 ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה
 3 רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד: וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר
 4 הלוא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי: וישלח דוד מלאכים ויקחה
 ותבוא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל ביתה:
 5 ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי: וישלח דוד אל יואב
 7 שלח אלי את אוריה החתי וישלח יואב את אוריה אל דוד: ויבא אוריה אליו
 8 וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה: ויאמר דוד לאוריה רד
 9 לביתך ורחץ רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת המלך: וישכב
 10 אוריה פתח בית המלך את כל עבדי אדניו ולא ירד אל ביתו: ויגדו לדוד לאמר
 לא ירד אוריה אל ביתו ויאמר דוד אל אוריה הלוא מדרך אתה בא מדוע לא
 11 ירדת אל ביתך: ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה יושבים בספות
 ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים ואני אבוא אל ביתי לאכל ולשתות
 12 ולשכב עם אשתי חי יהוה! וחי נפשך אם אעשה את הדבר הזה: ויאמר דוד אל
 אוריה שב בזה גם היום ומחר אשלחך וישב אוריה בירושלם ביום ההוא:
 13 וממחרת | ויקרא לו דוד ויאכל לפניו וישת וישפדו ויצא בערב לשכב במשכבו
 עם עבדי אדניו ואל ביתו לא ירד:
 14.15 ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה: ויכתב בספר לאמר
 16 הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונפה ומת: ויהי
 בשמור יואב אל העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם:
 17 ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מן העם מעבדי דוד וימת גם אוריה
 18.19 התתי: וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה: ויצו את המלאך לאמר
 20 כבלותך את כל דברי המלחמה לדבר אל המלך: והיה אם תעלה חמת המלך
 ואמר לך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הלוא ידעתם את אשר ירו מעל החומה:
 21b ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת:
 22.22a וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את כל דברי המלחמה: ויאמר המלאך אל
 22b.24a דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהיה עליהם עד פתח השער:
 וירצו המורסם אל עבדיך מעל החומה וימותו מעבדי המלך ויחר לדוד על יואב
 ויאמר אל המלאך למה נגשתם אל העיר להלחם הלא ידעתם את אשר תפו מעל
 החומה מי הכה את אבימלך בן ירבעל הלא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל
 24b החומה וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה: | ויאמר המלאך גם עבדך אוריה
 25 כה החתי מת: ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את הדבר
 26 הזה כי כזה וכזה תאכל החרב החזק מלחמתך אל העיר והרסה וחזקה: ותשמע
 27 אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה: ויעבר האבל וישלח דוד
 ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן
 35
 12,א וירע הדבר אשר עשה דוד בעיני יהוה: וישלח יהוה את נתן הנביא אל
 דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש:
 3.2 ילעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד: ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה
 אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו
 4 תשכב ותהי לו כבת: ויבא הלקך ילעשיר העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקר
 40 לעשות לארץ הבא לו ויקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו:

(2) II,21^a מי הכה את אבימלך בן ירבעל? הלא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה

מיום עָנָתוּ אֶת תֹּמֶר אַחְתּוֹ: וְעַתָּה אֵל יֵשֶׁם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶל לְבוֹ דְּבַר לֵאמֹר כֹּל 13,33
 בְּנֵי הַמֶּלֶךְ מָתוּ כִּי אִם אֲמַנּוֹן לְבָדוּ מֵת | וַיָּתֵר יֶאֱחִיו: שְׁלוֹם: וַיֵּשֶׂא הַנַּעַר הַצִּפָּה 34
 אֶת עֵינָיו: וַיֵּרָא וְהִנֵּה עִם רַב הַלְכִים—בְּדֶרֶךְ חֲלָנִים בְּמוֹקֵד וַיָּבֵא הַצִּפָּה וַיִּגֹּד 35
 לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֲנִישׁ רֹאיוֹ: מִדֶּרֶךְ—חֲרָגִים—מִצֵּד הַהָר: וַיֹּאמֶר וַיִּגְדֹּב אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר 36
 הִנֵּה בְנֵי הַמֶּלֶךְ בָּאוּ כְּדַבֵּר עֲבֹדךָ כֵּן הָיָה: וַיְהִי כְּכֹלְתּוֹ לְדַבֵּר וְהִנֵּה בְנֵי הַמֶּלֶךְ 37
 בָּאוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וְגַם הַמֶּלֶךְ וְכָל עַבְדָּיו בָּכוּ כִּי גָדוֹל מָאֹד: וַיִּתְאַבֵּל—הַמֶּלֶךְ— 37^b
 עַל בָּנָיו כָּל הַיָּמִים | וַאֲבִשְׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ אֶל תַּלְמִי בֶן עֲמִיָּה: מֶלֶךְ גִּשּׁוּר: וַיְהִי 38^b, 37^a
 שֵׁם שְׁלֹשׁ שָׁנִים:

- 10 וַיִּמְכֹּל—רוּחַ—הַמֶּלֶךְ לִקְרֹאת אֶל אֲבִשְׁלוֹם כִּי נָחַם עַל אֲמַנּוֹן כִּי מָת: וַיִּדַּע 14,39
 יוֹאָב בֶּן צֶרִיָּה כִּי לֵב הַמֶּלֶךְ עַל אֲבִשְׁלוֹם: וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוּעָה וַיִּקַּח מִשֵּׁם אִשָּׁה 2
 חֲכֵמָה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַתְּאֵבִלִי נָא וּלְבִשִׁי נָא בְּגָדִי אֲבָל וְאַל תְּסוּכִי שָׁמָּה וְהָיִיתִי
 כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְּאֵבִילָת עַל מָת: וּבָאת אֶל הַמֶּלֶךְ וּדְבַרְתְּ אֵלָיו כְּדַבֵּר 3
 הַזֶּה וַיִּשֶׁם יוֹאָב אֶת הַדְּבָרִים בַּפִּיָּה:
 15 וְתִב־א—הָאִשָּׁה הַתְּקִיעִית אֶל הַמֶּלֶךְ וּתְפַל עַל אִפְיָה אֶרְצָה וּתְשַׁתַּחֲוֶה וַתֹּאמֶר 4
 הוֹשַׁעְתָּ הַמֶּלֶךְ—הוֹשַׁעְתָּ: וַיֹּאמֶר לֵה הַמֶּלֶךְ מָה לָּךְ וַתֹּאמֶר אֲכָל אִשָּׁה אֶלְמָנָה ה
 אֲנִי וַיָּמָת אִישִׁי: וּלְשַׁפְּחָתְךָ שְׁנֵי בָנִים וַיִּנָּצוּ שְׁנֵיהֶם בְּשָׂדֶה וְאִין מְצִיל בִּנְיָהֶם וַיִּקֶּן— 6
 הָאֶחָד אֶת—אֶחָיו—וַיָּמָת אֹתוֹ: וְהִנֵּה קָמָה כָּל הַמִּשְׁפָּחָה עַל שַׁפְּחָתְךָ וַיֹּאמְרוּ תֵּנִי 7
 אֶת מִכָּה אֶחָיו וְנִמְתַּחֲוּ בַּנֶּפֶשׁ אֶחָיו אֲשֶׁר הִרְגַּ וְנִשְׁמִידָה גַם אֶת הַיּוֹרֵשׁ וּכְבוֹ אֶת
 גַּחְלָתִי אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה לְבִלְתִּי שׁוֹם לְאִישִׁי שֵׁם וּשְׂאֵרִית עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַיֹּאמֶר 8
 הַמֶּלֶךְ אֶל הָאִשָּׁה לֵכִי לְבִיתְךָ וְאֲנִי אֶצְוֶה עֲלֶיךָ: וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְּקִיעִית אֶל הַמֶּלֶךְ 9
 עָלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הָעוֹן וְעַל בֵּית אָבִי וְהַמֶּלֶךְ וּכְסָאוֹ נָקִי: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַמְדַּבֵּר 1
 אֵלַיךְ וְהַבָּאֲתִי אֵלַי וְלֹא יִסֹּף עוֹד לָנֶעַת כֶּךָ: וַתֹּאמֶר יוֹכֵר נָא הַמֶּלֶךְ אֶת יְהוָה 11
 אֱלֹהֶיךָ מִהֶרְבָּאת גָּאֵל הָדָם לְשַׁחַת וְלֹא יִשְׁמִדוּ אֶת בְּנֵי וַיֹּאמֶר חִי יְהוָה אִם יִפֹּל
 25 מִשְׁעַרְתִּי בִּנְךָ אֶרְצָה:
 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּדַבֵּר נָא שַׁפְּחָתְךָ אֶל אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דְּבַר וַיֹּאמֶר דְּבָרִי: וַתֹּאמֶר 13,12
 הָאִשָּׁה וְלָמָּה חִשַּׁבְתָּה כֹּזָאת עַל עַם אֱלֹהִים וּמִדְּבַר הַמֶּלֶךְ הַדְּבַר הַזֶּה—הָיָה: כְּאִשֶּׁם
 לְבִלְתִּי הָשִׁיב הַמֶּלֶךְ אֶת נִדְחוֹ: כִּי מוֹת נָמוּת וּכְמוֹת הַנְּגָרִים אֶרְצָה אֲשֶׁר לֹא יִאֲסְפוּ 14
 וְלֹא יֵשֶׂא אֱלֹהִים נֶפֶשׁ—חַיִּישׁב מִחֲשֻׁבוֹת לְבִלְתִּי יִדָּח מִמֶּנּוּ נִדְחָ: וְעַתָּה אֲשֶׁר בָּאתִי 15
 לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִי אֶת הַדְּבַר הַזֶּה כִּי יִרְאֵנִי הָעָם וַתֹּאמֶר שַׁפְּחָתְךָ אֲדַבְּרָה 30
 נָא אֶל הַמֶּלֶךְ אֹלֵי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ אֶת דְּבַר אֲמָתוֹ: כִּי יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ לְהַצִּיל אֶת 16
 אֲמָתוֹ מִכַּף הָאִישׁ—הַמִּבְקָשׁ—לְהַשְׁמִיד אֹתִי וְאֶת בְּנֵי יִחִיד מִנְּחֻלַּת אֱלֹהִים: וַתֹּאמֶר 17
 שַׁפְּחָתְךָ יְהִיָּה נָא דְּבַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לְמַנְחָה כִּי כְּמֵלֶאכֶּה אֱלֹהִים כֵּן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
 לִשְׁמַע הַטוֹב וְהָרַע וַיְהִיָּה אֱלֹהֶיךָ יְהִי עִמָּךְ: וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אֵל נָא 18
 תִּכְחָדִי מִמֶּנִּי דְּבַר אֲשֶׁר אֲנִי שָׂאֵל אֶתְּךָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה יִדְּבַר נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ: 35
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הִיד יוֹאָב אֶתְּךָ בְּכָל זֹאת וְתַעַן הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חִי נִפְשָׁךְ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ 19
 אִם אֵשׁ לְהַמִּין וְלְהַשְׁמִיל מִכָּל אֲשֶׁר דְּבַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי עֲבָדְךָ יוֹאָב הוּא צֹנִי
 וְהוּא שֵׁם בְּפִי שַׁפְּחָתְךָ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: לְבַעֲבוֹר סָבַב אֶת פְּנֵי הַדְּבַר עֲשֵׂה 2
 עֲבָדְךָ יוֹאָב אֶת הַדְּבַר הַזֶּה וְאֲדֹנִי חָכֵם כַּחֲכַמַּת מֶלֶאכֶּה אֱלֹהִים לְדַעַת אֶת כָּל
 40 אֲשֶׁר בָּאֵרְץ:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל יוֹאָב הִנֵּה נָא עָשִׂיתִי אֶת הַדְּבַר הַזֶּה וְלֹךְ הֵשֵׁב אֶת הַנַּעַר 21

ה, 13 תגיר לי ויאמר לו אמנן את תמר אחות אבשלם אחי אני אהב; ויאמר לו יהונדב שכב על משכבך והתחל ובא אביך לראותך ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי ותברני לחם ועשתה לעיני את הבריה למען אשר אראה ואכלתי מידה:

- 6 וישכב אמנן ויתחל ויבא המלך לראותו ויאמר אמנן אל המלך תבוא נא
7 תמר אחותי ותלבב לעיני שתי לבבות ואברה מידה: וישלח דוד אל תמר הביתה
8 לאמר לבי נא בית אמנן אחיך ועשי לו הבריה: ותלך תמר בית אמנן אחיה
9 והוא שכב ותקח את הבצק ותלוש ותלבב לעיניו ותבשל את הלבבות: ותקרא:
10 את יהונדב: ויצק לפניו וימאן לאכול ויאמר אמנן הוציאו כל איש מעלי ויצאו
11 כל איש מעליו: ויאמר אמנן אל תמר הביאי הבריה החדר ואברה מידך ותקח
12 תמר את הלבבות אשר עשתה ותבא לאמנן אחיה החדרה: ותגש אליו לאכל
13 ויחזק בה ויאמר לה בואי שכבי עמי אחותי: ותאמר לו אל אחי אל תענני כי
14 לא יעשה כן בישראל אל תעשה את הנבלה הזאת: ואני אנה אוליך את חרפתי
15 ואתה תהיה כאחד הנבלים בישראל ועתה דבר נא אל המלך כי לא ימנעני
16 ממך: ולא אבה לשמע בקולה ויחזק ממנה ויענה וישכב: ואתה:
17 וישנא אהבה אמנן שנאה גדולה מאד כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה
18 אשר אהבה ויאמר לה אמנן קומי לבי: ותאמר לו אל אחי כי-²⁰ גדולה יתערה
19 הזאת מאחרת אשר עשית עמי לשלחני ולא אבה לשמע לה: ויקרא את נערו
20 משרתו ויאמר שלחו נא את זאת מעלי החוצה ונעל הדלת אחריה: ויצא אותה
21 משרתו החוצה ונעל הדלת אחריה: ותקח תמר אפר על ראשה וכתנת הפסים אשר
22 עליה קרעה ותשם ידה על ראשה ותלך הלך וועקה: ויאמר אליה אבשלם אחיה
23 האמינו אחיך היה עמך ועתה אחותי החריש אחיך הוא אל תשיתי את לבך
24 לדבר הזה ותשב תמר ישוב: ושקמה בית אבשלם אחיה: והמלך דוד שמע את
25 כל הדברים האלה ויחר לו מאד - ולא עצב את רוח אמנן בנו כי אהבו כי
26 בכורו הוא: - ולא דבר אבשלם עם אמנן למרע ועד טוב כי שנא אבשלם את
27 אמנן על דבר אשר ענה את תמר אחתו:

- 23 ויהי לשנתיים ימים ויהיו גזוים לאבשלם בבעל חצור אשר עם -²⁴ פר-יון-
24 ויקרא אבשלם לכל בני המלך: ויבא אבשלם אל המלך ויאמר הנה נא גזוים
25 להעבדך ילך נא המלך ועבדיו עם עבדך: ויאמר המלך אל אבשלם אל בני אל
26 נא נלך כלנו ולא נכבד עליך ויפצר: בו ולא אבה ללכת ויברכהו: ויאמר אבשלם
27 ולא ילך נא אתנו אמנן אחי ויאמר לו המלך למה ילך עמך: ויפצר: בו אבשלם
28 וישלח אתו את אמנן ואת כל בני המלך:
29 ויעש אבשלם משתה כמשתה המלך: ויצו אבשלם את נעריו לאמר ראו
30 נא כטוב לב אמנן ביני ואמרתי אליכם הכו את אמנן והמתם אתו אל תיראו
31 הלוא כי אנכי צויתי אתכם חזקו והיו לבני חיל: ויעשו נערי אבשלם לאמנן
32 ל כאשר צוה אבשלם ויקמו כל בני המלך וירכבו איש על פרדו וינסו: ויהי המה
33 בדרך והשמעה באה אל דוד לאמר הכה אבשלם את כל בני המלך ולא נותר
34 מהם אחד: ויקם המלך ויקרע את בגדיו וישכב ארצה וכל עבדיו -³⁵ הנצבים - עליו-
36 קרעו-³⁷ בגדיהם: ויען יונדב בן שמעה אחי דוד ויאמר אל יאמר אדני את כל
37 הנערים בני המלך המיתו כי אמנן לבדו מת כי על פי אבשלם היתה שימה

(2) 13,18 ועליה כתנת פסים כי כן תלבשנה בנות המלך הבתולות מעולם

- אתה אתנו שוב ושב עם המלך כי נכרי אתה וגם גלה אתה מִמְקוֹמְךָ: תמול כִּי, 15
 בואך והיום אנִּי עַד עֲמָנוּ לִלְכַּת ואני הולך על אשר אני הולך שוב והשב את
 אחיך עִמָּךְ וִיהוֹה יַעֲשֶׂה עִמָּךְ חסד ואמת: ויען אתי את המלך ויאמר חי יהוה 21
 וחי אדני המלך כִּי בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם לָמוֹת אִם לַחַיִּים כִּי
 שָׁם יִהְיֶה עִבְדְּךָ: ויאמר דוד אל אתי לך ועבר ויעבר אתי הגיתי וכל אנשיו וכל 5
 הַטָּף אֲשֶׁר אִתּוֹ:
 וכל הארץ בוכים קול גדול וכל העם עברים והמלך עִמָּד־ בַּנְּחַל קָדְרוֹן וכל 23
 הָעָם עֹבְרִים עַל פְּנֵי־ דֶרֶךְ הַיּוֹת־ אֲשֶׁר בֶּן־מִדְבָּר: והנה גם צִדּוֹק וְאַבְיָתָר נְשֹׂאִים אֶת 24
 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּצְקוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עַד תָּם כָּל הָעָם לַעֲבוֹר מִן הָעִיר: ויאמר כֹּה 10
 הַמֶּלֶךְ לְצִדּוֹק וְלֹאֲבִיתָר הַשֹּׁבֵב אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר וַיָּשֻׁב בִּמְקוֹמוֹ אִם אֲמַצָּא
 חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה וְהִשְׁבֵּנִי וְהִרְאֵנִי אִתּוֹ וְאֵת נָהֳנוּ: ואם כֹּה יֹאמֶר לֹא חֲפַצְתִּי בְךָ 26
 הֲנִנִי יַעֲשֶׂה לִּי כְּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו: ויאמר הַמֶּלֶךְ אֶל צִדּוֹק הִכֵּהן רֹאֲיָה אֶתְּךָ 27
 וְאַבְיָתָר שֹׁבֵב הָעִיר בְּשָׁלוֹם וְאַחִימֵעַץ בֶּנְךָ וִיהוֹנָתָן בֶּן אֲבִיתָר שְׁנֵי בָנֶיכֶם אִתְּכֶם:
 רְאוּ אֲנִכִּי מִתְמַהֲמָה בְּעִבְרוֹת הַמִּדְבָּר עַד בּוֹא דְבַר מַעֲמֶכֶם לְהַגִּיד לִי: וישב צִדּוֹק 29,28
 15 וְאַבְיָתָר אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְרוּשָׁלַם וַיָּשֻׁב שָׁם: וְדוֹד עָלָה בַּמַּעֲלָה הַזֹּאת עָלָה לְ
 וְבוֹכָה וְרָאשׁ לֹא חָפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יִטָּף וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלָה
 עָלָה וּבִכָּה:
 וְלִדְּדוֹד הִגִּיד לֵאמֹר אֲחִיתֶּפֶל בִּקְשָׁרִים עִם אֲבִשְׁלוֹם וַיֹּאמֶר דוֹד סָפֵל נָא אֶת 31
 עֲצַת אֲחִיתֶּפֶל יְהוָה: ויהי דוד בא עַד הָרָאשׁ אֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לָאֱלֹהִים וְהִנֵּה 32
 20 לְקִרְאָתוֹ חֹשֵׁי הָאֲרָכִי רָעָה דוֹד קְרוֹעַ כְּתָנָתוֹ וְאֲדָמָה עַל רֹאשׁוֹ: וַיֹּאמֶר לוֹ דוֹד
 אִם עָבַרְתָּ אִתִּי וְהִיתָ עָלַי לְמִשָּׂא: ואם הָעִיר תִּשׁוּב וְאֲמַרְתָּ לְאַבְשָׁלוֹם עֲבַדְךָ אֲנִי 34
 הַמֶּלֶךְ אֲהִיָּה עֲבַד אֲבִיךָ אֲנִי מֵאִז וְעַתָּה וְאֲנִי עֲבַדְךָ וְחִפְרָתָה לִּי אֶת עֲצַת אֲחִיתֶּפֶל:
 וְהָלֹא עִמָּךְ שָׁם צִדּוֹק וְאַבְיָתָר הַכֹּהֲנִים וְהִנֵּה כָּל הַדְּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמֶּלֶךְ לֹא 35
 תִּגִּיד לְצִדּוֹק וְלֹאֲבִיתָר הַכֹּהֲנִים: הִנֵּה שָׁם עִמָּם שְׁנֵי בָנֵיהֶם אֲחִימֵעַץ לְצִדּוֹק וִיהוֹנָתָן 36
 25 לְאַבְיָתָר וְשִׁלְחָתָם בֵּידָם אֵלַי כָּל דְּבַר אֲשֶׁר תִּשְׁמַעוּ: וַיָּבֹא חֹשֵׁי רָעָה דוֹד הָעִיר 37
 וְאַבְשָׁלוֹם יָבוֹא יְרוּשָׁלַם:
 וְדוֹד עָבַר מֵעַט מִהָרָאשׁ וְהִנֵּה צִיבָא נָעַר מִרִּיבְעֵל לְקִרְאָתוֹ וְצִמְד חֲמָרִים 16,8
 חֲבָשִׁים וְעִלְיָהֶם מֵאֲתִים לָחֵם וּמֵאֵה צִמּוּקִים וּמֵאֵה קִיץ וְגַבֵּל יֵין: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל 2
 30 צִיבָא מֵה אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַחֲמֹרִים לְבֵית הַמֶּלֶךְ לְרִכֵּב וְהַלָּחֵם וְהַקִּיץ לֵאכּוֹל
 הַנִּעְרִים וְהַיֵּין לִשְׁתוֹת הַיָּעָף בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ וְאִיָּה בֶן אֲדִנִּיךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל 3
 הַמֶּלֶךְ הִנֵּה יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי אָמַר הַיּוֹם יִשְׁיבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת מַמְלַכְתִּי אֲבִי:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצִבָּא הִנֵּה לָךְ כָּל אֲשֶׁר לְמִרְיָבְעֵל וַיֹּאמֶר צִיבָא הִשְׁתַּחֲוִיתִי אֲמַצָּא 4
 חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ:
 35 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דוֹד עַד בַּחֲזוֹרִים וְהִנֵּה מִשֵּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית שְׁאוּל הֶ
 וְשִׁמּוֹ שִׁמְעִי בֶן גֵּרָא יוֹצֵא וּמִקְלָל: וַיִּסְקַל בָּאֲבָנִים אֶת דוֹד וְאֵת כָּל עַבְדֵּי 6
 הַמֶּלֶךְ דוֹד וְכָל הָעָם וְכָל הַגִּבּוֹרִים מִימִינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ: וְכֹה אָמַר שִׁמְעִי בִּקְלָלוֹ 7
 צֹא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל: הַשִּׁיב עֲלֶיךָ יְהוָה כָּל דְּמֵי בֵּית שְׁאוּל אֲשֶׁר מָלַכְתָּ 8
 תַּחְתֵּיָם וְיָתֵן יְהוָה אֶת הַמְּלוּכָה בְּיַד אֲבִשְׁלוֹם בֶּנְךָ וְהִנֵּךְ בְּרַעְתְּךָ כִּי אִישׁ דְּמִים 9
 40 אֶתְּךָ: וַיֹּאמֶר אֲבִישִׁי בֶן צְרוּיָה אֶל הַמֶּלֶךְ לְמַה יִּקְלַל הַכֶּלֶב הַזֶּה אֶת אֲדֹנִי
 הַמֶּלֶךְ אֲעַבְרָה נָא וְאִסִּירָה אֶת רֹאשׁוֹ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כִּי יִקְלַל 1
 וְכִי יִהְיֶה אָמַר לוֹ קָלָל אֶת דוֹד וּמִי יֹאמֶר מִדּוֹעַ עֲשִׂיתָה כֵּן: וַיֹּאמֶר דוֹד אֶל 11

14,22 את אבשלום: ויפל יואב אל פניו ארצה וישתחו ויברך את המלך ויאמר יואב
היום ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדני המלך אשר עשה המלך את דבר
24,23 עבדו: ויקם יואב וילך גשורה ויבא את אבשלום ירושלם: ויאמר המלך יסב אל
ביתו ופני לא יראה ויסב אבשלום אל ביתו ופני המלך לא ראה:
29,28 וישב אבשלום בירושלם שנתים ימים ופני המלך לא ראה: וישלח אבשלום
אל יואב לשלח אתו אל המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד שנית ולא אבה
ל לבוא: ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אל ידי ולו שם שערים לכו והציתו־ה
31 באש ויציתו עבדי אבשלום את החלקה באש: ויקם יואב ויבא אל אבשלום
32 הביתה ויאמר אליו למה הציתו עבדיך את החלקה אשר לי באש: ויאמר אבשלום
אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה ואשלחה אתך אל המלך לאמר למה
10 באתי מגשור טוב לי עד אני שם ועתה אראה פני המלך ואם יש בי עון והמתני:
33 ויבא יואב אל המלך ויגיד לו ויקרא אל אבשלום ויבא אל המלך וישתחו ~ על
אפיו ארצה לפני המלך וישק המלך לאבשלום:

15,א ויהי מאחרי כן ויעש לו אבשלום מרכבה וססים והמשימים איש רצים לפניו: 15
2 והשכים אבשלום ועמד על יד דרך השער ויהי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא
אל המלך למשפט ויקרא אבשלום אליו ויאמר אי מזה עיר אתה ויאמר מאחד
3 שבטי ישראל עבדך: ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך טובים ונכחים ולשמע אין
4 לך מאת המלך: ויאמר אבשלום מי ישמני שפט בארץ ועלי יבא כל איש אשר
ה יהיה לו ריב ומשפט והצדקתיו: והיה בקרב איש להשתחות לו ושלח את ידו
6 והחזיק לו ונשק לו: ויעש אבשלום כדבר הזה לכל ישראל אשר יבאו למשפט
אל המלך ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל:
7 ויהי מקץ ארבע~ שנים~ ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את
8 נדרי אשר נדרתי ליהוה בחברון: כי נדר נדר עבדך בשבתי בגשור בארם לאמר
9 אם ~שֶׁבֶׁ יִשְׁבְּנִי יְהוָה יְרוּשָׁלַם וְעַבְדִּתִּי אֶת יְהוָה ~בְּחִבְרוֹן~: ויאמר לו המלך לך
25 בשלום ויקם וילך חברונה: וישלח אבשלום מרגלים בכל שבטי ישראל לאמר
י כשמעכם את קול השפר ואמרתם מלך אבשלום בחברון: ואת אבשלום הלכו
12 מאתים איש מירושלם קראים והלכים לתמם ולא ידעו כל דבר: וישלח אבשלום
~וִיקְרָא~ את אחיתפל הגילני יועץ דוד מעירו מַגֵּלָה בִּזְבַּחַת אֶת הַזִּבְחִים ויהי הקשר
אמץ והעם הולך ורב את אבשלום:
30 ויבא המגיד אל דוד לאמר היה לב איש ישראל אחרי אבשלום: ויאמר דוד
לכל עבדיו אשר אתו בירושלם קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני
אבשלם מהרו ללכת פן ימהר והשגנו והדיח עלינו את הרעה והכה העיד לפי
טו חרב: ויאמרו עבדי המלך אל המלך ככל אשר יבחר אדני המלך הנה עבדיך:
16 ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעזב המלך את עשר נשים פלגשים לשמר
35 הבית:

18,17 ויצא המלך וכל ~עַבְדָּיו~ ברגליו ויעמדו בית המרחק: וכל ~הַעַם~ עברים על
ידו וכל הכרתי וכל הפלתי וכל ~אֲנָשֵׁי אֲמִי~ הגתים שש מאות איש אשר באו
19 ברגלו מנת עברים על פני המלך: ויאמר המלך אל אתי הגת למה תלך גם

—*~*~*

(א) 14,22 וכאבשלום לא היה איש יפה בכל ישראל להלל מאד מכף רגלו ועד קרקרו לא היה בו
26 מום: ובגלתו את ראשו והיה מקץ ימים לימים אשר יגלה כי כבר עליו וגלתו ושקל את
27 שער ראשו מאתים שקלים באבן המלך: ויגלו לאבשלום שלושה בנים ובת אחת ושמה
תמר היא היתה אשה יפת מראה:

- וירדו שם: ותקח האשה ותפרש את המֶסֶךְ על פני הבאר ותשטח עליו הרפות 17,19
ולא נודע דבר: ויבאו עבדי אבשלום אל האשה הביתה ויאמרו איה אחימעץ ב
ויהונתן ותאמר להם האשה עברו . . . המים ויבקשו ולא מצאו וישבו ירושלם:
ויהי אחרי ככתם ויעלו מהבאר וילכו ויגדו למלך דוד ויאמרו אל דוד קומו ועברו 21
5 מקרה את המים כי ככה יעץ עליכם אחיתפל: ויקם דוד וכל העם אשר אתו
ויעברו את הירדן עד אור הבקר עד אחד לא נעדר אשר לא עבר את הירדן:
ואחיתפל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבש את החמור ויקם וילך אל ביתו אל 23
עירו ויצו אל ביתו ויחנק וימת ויקבר בקבר אביו:
ודוד בא מחנניה ואבשלום עבר את הירדן הוא וכל איש ישראל עמו: ואת 24,25
10 עמִשָּׂא שם אבשלום תחת יואב על הצבא ועמִשָּׂא בן איש ושמו יִתְרָא הישמעאלי
אשר בא אל אביגל בת יִשָּׁי אחות צרויה אם יואב: ויחן ישראל ואבשלום ארץ 26
הגלעד:
ויהי כבוא דוד מחנניה ושבי בן נחש מרבת בני עמון ומכיר בן עמיאל 27
מלא דָּבָר וברזלי הגלעדי מרגלים: 'הביאו עֲרֹשֶׁת' משכב 'מרבדים' וספות וכלי 28
15 יוצר וחטים ושערים וקמה וקלי ופול ועדשים: ודבש ותמאה וצאן וְשִׁפּוֹת: בקר 29
הגישו לדוד ולעם אשר אתו לאכול כי אמרו העם רעב ועיף וצמא במדבר:
ויפקד דוד את העם אשר אתו וישם עליהם שרי אלפים ושרי מאות: וישלֶּשֶׁ א. 18,2
דוד את העם השלשית ביד יואב והשלשית ביד אבישי בן צרויה אחי יואב
20 והשלשית ביד אֶתִּי הנתי ויאמר המלך אל העם יצא אצא גם אני עִמָּכֶם: ויאמר
העם לא תצא כי אם נוס ננוס לא ישימו אלינו לב ואם ימתו חֲצֵנֵנוּ לא ישימו
אלינו לב כי 'א-תָּה כמנו עשרה אלפים ועתה טוב כי תהיה לנו מעיר לַעֲזֹזָר:
ויאמר אליהם המלך אשר ייטב בעיניכם אעשה ויעמד המלך אל יד השער וכל 4
העם יצאו למאות ולאלפים: ויצו המלך את יואב ואת אבישי ואת אֶתִּי לאמר ה 5
25 לֵאמֹר לִי לנער לאבשלום וכל העם שמעו בצוֹת המלך את כל השרים על דבר
אבשלום: ויצא העם השרה לקראת ישראל ותהי המלחמה ביער . . . : וינגפו 7,6
שם עם ישראל לפני עבדי דוד ותהי: המִּגָּפָה גדולה ביום ההוא עשרים אלף
'איש': ותהי שם המלחמה נִפְלֹצֶת על פני כל הארץ ויָרֵב הַיֵּעַר לאכל בעם 8
מאשר אכלה החרב ביום ההוא:
30 ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת
שוֹבֵךְ הָאֵלֶה הגדולה ויחזק ראשו באלה ויִתְּלֶה בין השמים ובין הארץ והפרד
אשר תחתיו עבר: וירא איש אחד ויגד ליואב ויאמר הנה ראיתי את אבשלום י
תלוי בָּאֵלֶה: ויאמר יואב לאיש המגיד לו והנה ראית ומדוע לא הכיתו שם ארצה 11
ועלי לתת לך עשרה כסף וחגרה אחת: ויאמר האיש אל יואב וְלֹא אֲנִי יִשְׂרָאֵל 12
35 על כפי אלף כסף לא אשלח ידי אל בן המלך כי באזונינו צוה המלך אתך וְ 13
אבישי ואת אתי לאמר שמרו 'לִי בנער באבשלום: או עשיתי בנפשו שקר וְ 14
דבר לא יפחד מן המלך ואתה תתיצב מנגד: ויאמר יואב לא כן 'אֲנִי-לָהּ 15
לפניך ויקח שלשה שֶׁ-לֹאִים בכפו ויתקעם בלב אבשלום עודנו חי בלב האלה: 16
ויספו עשרה נערים נשאי כלי יואב ויכו את אבשלום וימתו: ויתקע יואב בשפר 16,10
40 וישב העם מדרג אחר ישראל כי חשך יואב את העם: ויקחו את אבשלום
וַיִּשְׁלְכוּ אתו ביער אל הפחת הגדול וַיַּצְבוּ עליו גל אבנים גדול מאד וכל ישראל
נסו איש לאהל־וְ: ואבשלום לקח וַיַּצֵּב לוֹ בְּחַיָּמָיו את 'ה-מַצֵּבֶת אשר בעמק 18
המלך כי אמר אין לי בן בעבור הזכיר שמי ויקרא למצבת על שמו ויקרא לה
יד אבשלום עד היום הזה:

16 אבישי ואל כל עבדיו הנה בני אשר יצא ממעי מבקש את נפשי ואף כי עתה בן
 12 הימיני הנחו לו ויקלל לו ויקלל לו ויהוה: אולי יראה יהוה בעֲגִי־י והשיב יהוה לי
 13 טובה תחת קללתי היום הזה: וילך דוד ואנשיו בדרך ושמעו הלך בצלע ההר
 14 לעמלתו הלוך ויקלל ויסקל באבנים לעמלתו ועפר בעפר: ויבא המלך וכל העם
 5 אשר אתו . . . עיפים וינפש שם:

טו. **16** ואבשלום וכל אִישׁ ישראל באו ירושלם ואחיתפל אתו: ויהי כאשר בא
 חושי הארכי רעה דוד אל אבשלום ויאמר חושי אל אבשלום יחי המלך יחי המלך:
 18.17 ויאמר אבשלום אל חושי זה חסדך את רעך למה לא הלכת את רעך: ויאמר
 חושי אל אבשלום לא כי אשר בחר יהוה והעם הזה וכל אִישׁ ישראל לֵאמֹר: אהיה
 19 ואתו אשב: והשנית למי אני אעבד הלוא לפני בנו כאשר עבדתי לפני אביך כן
 אהיה לפניך:
 כ. **21** ויאמר אבשלום אל אחיתפל הבו לכם עצה מה נעשה: ויאמר אחיתפל אל
 אבשלום בוא אל פלגשי אביך אשר הניח לשמור הבית ושמע כל ישראל כי
 22 נבאשת את אביך וחזקו ידי כל אשר אתך: ויטו לאבשלום האהל על הגג ויבא
 15 אבשלום אל פלגשי אביו לעיני כל ישראל: ועצת אחיתפל אשר יעץ בימים ההם
 23 כאשר ישאל בדבר האלהים כן כל עצת אחיתפל גם לדוד גם לאבשלום:

א. **17** ויאמר אחיתפל אל אבשלום אבחרה נא לִי־ שנים עשר אלף איש ואקומה
 2 וארדפה אחרי דוד הלילה: ואבוא עליו והוא יָנֵעַ ורפה ידים והחרדתי אתו ונס
 3 כל העם אשר אתו והפיתי את המלך לבדו: ואשיבה כל העם אליך כשוב
 ה־כֹּלֶה: אֶל־ אִישֶׁה־ רק נפש אִישׁ־ אֶחָד־ אתה מבקש כל העם יהיה שלום:
 4. ה ויִישֶׁר הדבר בעיני אבשלום ובעיני כל זקני ישראל: ויאמר אבשלום קרא־ו־ נא
 6 גם לחושי הארכי ונשמעה מה בפיו גם הוא: ויבא חושי אל אבשלום ויאמר
 25 אבשלום אליו לאמר כדבר הזה דבר אחיתפל הנעשה את דברו אם אין אתה
 7 דבר: ויאמר חושי אל אבשלום לא טובה העצה אשר יעץ אחיתפל בפעם הזאת:
 8 ויאמר חושי אתה ידעת את אביך ואת אנשיו כי גברים המה וְמִרִי נפש המה
 9 כדוב שפול בשרה ואביך איש מלחמה ולא ילין את העם: הנה עתה הוא
 נחבא באחת הפחתים או באחד המקומות והיה כנפלא־ בעם ונפלא־ בהם בתחלה
 י ושמע השמע ואמר היתה מִגֶּפֶה בעם אשר אחרי אבשלום: וה־יה־ גם בן חיל
 30 אשר לבו כלב האריה הָמָּם יָמָם כי ידע כל ישראל כי גבור אביך ובני חיל אשר
 11 אתו: כי יעצתי הָאֶסֶף וְאֶסֶף עֲלֶיךָ כל ישראל מִדָּן ועד באר שבע כחול אשר
 12 על הים לרב ופניך הלכים בקרב־ם: ובאנו אליו באח־ד־ המקומות אשר נמצא
 שם ונחנו עליו כאשר יפל הטל על האדמה ולא נִוְתָר בו ובכל האנשים אשר
 13 אתו גם אחד: ואם אל עיר יָאֶסֶף ויִשְׁמָעוּ כל ישראל אל העיר ההיא תבלים
 14 וסחבנו את־ה־ עד הנחל עד אשר לא נמצא שם גם צרור: ויאמר אבשלום וכל
 איש ישראל טובה עצת חושי הארכי מעצת אחיתפל ויהוה צוה להפך את עצת
 אחיתפל הטובה לבעבור הביא יהוה אל אבשלום את הרעה:
 טו ויאמר חושי אל צדוק ואל אביתר הכהנים כזאת וכזאת יעץ אחיתפל את
 16 אבשלום ואת זקני ישראל וכזאת וכזאת יעצתי אני: ועתה שלחו מִקֶּרֶה והגידו לדוד
 40 לאמר אל תלן הלילה בעֲבֹרוֹת המדבר וגם עבור תעבור פֶּן יָבֹלֶעַ למלך ולכל
 17 העם אשר אתו: ויהונתן ואחִימֶעֶץ עֲמָדִים בעין רָגֵל והלכה השפחה והגידה להם
 18 והם ילכו והגידו למלך דוד כי לא יוכלו להראות לבוא העירה: וירא אתם נער
 ויגד לאבשלום וילכו שניהם מִקֶּרֶה ויבאו אל בית איש בבִּתְרִים ולו באר בחצרו

- וישב המלך ויבא עד הירדן ויהודה בא הגלגלה ללכת לקראת המלך להעביר 19.16
את המלך את הירדן: וימהר שְׁמעי בן גֵּרָא בן הימיני אשר מבחורים וירד עם 17
איש יהודה לקראת המלך דוד ואלף איש עמו מבנימין: וציבא גער בית שואול 18
וחמשת עשר בניו ועשרים עבדיו אתו: צלחו הירדן לפני המלך: ו-עבד-ד-ה העבד-ה 19
5 לעביר את בית המלך ולעשות הטוב בעיניו: ושמעי בן גֵּרָא נפל לפני המלך בעברו בירדן ויאמר אל המלך אל יחשב לי אדני עון כ
ואל תזכר את אשר הענה עבדך ביום אשר יצא אדני המלך מירושלם לשום המלך אל
לבו: כי ידע עבדך כי אני חטאתי והנה באתי היום ראשון לכל בית יוסף לרדת 21
לקראת אדני המלך: ויען אבישי בן צרויה ויאמר תחת זאת לא יומת שמעי כי 22
קלל את משיח יהוה: ויאמר דוד מה לי ולכם בני צרויה כי תהיו לי היום לשטן 23
היום יומת איש בישראל כי הלוא ידעת-ם: כי היום אני מלך על ישראל: ויאמר 24
המלך אל שמעי לא תמות וישבע לו המלך:
ומריבעלי בן שואול ירד לקראת המלך ולא עשה רגליו ולא עשה ידיו ולא כה
עשה שפמו ואת בגדיו לא כבס למן היום לכת המלך עד היום אשר בא בשלום:
15 ויהי כי בא מירושלם לקראת המלך ויאמר לו המלך למה לא הלכת עמי 26
מריבעלי: ויאמר אדני המלך עבדי רמני כי אמר לו עבדך חבשה לי החמור 27
וארכב עליה ואלך את המלך כי פסח עבדך: וירגל בעבדך אל אדני המלך 28
ואדני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך: כי לא היה כל בית אבי כי אם 29
אנשי מות לאדני המלך ותשת את עבדך באכלי שלחנך ומה יש לי עוד צדקה
20 ולועק עוד אל המלך: ויאמר לו המלך למה מרבת עוד דבריך אמרתי אתה ל
וציבא תחלקו את השדה: ויאמר מריבעלי אל המלך גם את הכל יקח אחרי אשר 31
בא אדני המלך בשלום אל ביתו:
וברולי הגלעדי ירד מרגלים ויעבר את המלך לשלחו את קָמָהם בכורו: 32
וברולי זקן מאד בן שמנים שנה והוא כלכל את המלך בשיבתו במחנים כי איש 33
גדול הוא מאד: ויאמר המלך אל ברולי אתה עבר אתי וכלכלתי את שיבתך 25 34
עמדי בירושלם: ויאמר ברולי אל המלך כמה ימי שני חיי כי אעלה את המלך לה
ירושלם: בן שמנים שנה אנכי היום האדע בין טוב לרע אם יטעם עבדך 36
את אשר אכל ואת אשר אשתה אם אשמע עוד בקול שְׁרִים ושרות
ולמה יהיה עבדך עוד למשא אל אדני המלך: כמעט יעבר עבדך 37
30 ולמה יגמלני המלך הגמולה הזאת: ישב גא עבדך ואמת בעירי עם קבר אבי
ואמי והנה עבדך קָמָה יעבר עם אדני המלך ועשה לו את אשר טוב בעיניך:
ויאמר המלך אתי יעבר קָמָה ואני אעשה לו את הטוב בעיניך וכל אשר תבחר 39
עלי אעשה לך: ויעבר כל העם את הירדן והמלך ע-מד וישק המלך לברולי מ
ויברכהו וישב למקמו:
35 ויעבר המלך הגלגלה וכמהן עבר עמו וכל עם יהודה עברים את המלך
וגם חצי עם ישראל: והנה כל איש ישראל באים אל המלך ויאמרו אל המלך 42
מדוע גבבך אחינו איש יהודה ויעברו את המלך ואת ביתו את הירדן וכל אנשי
דוד עמו: ויען כל איש יהודה על איש ישראל כי קרוב המלך אלי ולמה זה 43
חרה לך על הדבר הזה האכול אכלנו מן המלך אם נשאת נשא לנו: ויען איש 44
40 ישראל את איש יהודה ויאמר עשר ידות לי במלך וגם ב-כ-ר-י אני ממך ומדוע
הקלתני ולא היה דברי ראשון לי להשיב את מלכי ויקש דבר איש יהודה מדבר
איש ישראל:

18,19 ואחימעץ בן צדוק אמר ארוצה נא ואבשרה את המלך כי שפטו יהוה מיד
 ב איביו: ויאמר לו יואב לא איש בשרה אתה היום וכשרת ביום אחר והיום
 21 הוזה לא תבשר כי על בן המלך את: ויאמר יואב לכושי לך הגד למלך אשר
 22 ראיתו וישתחו הכושי ליואב וירץ: ויסף עוד אחימעץ בן צדוק ויאמר אל יואב
 5 ויהי מה ארצה נא גם אני אחרי הכושי ויאמר יואב למה זה אתה רץ בני ולכה
 23 אין בשרה מציאת: ויאמר ויהי מה ארוץ ויאמר לו רון וירץ אחימעץ דרך
 24 הכבר ויעבר את הכושי: ודוד יושב בין שני השערים וילך הצפה אל גג השער
 כה אל החומה וישא את עינו וירא והנה איש רץ לבדו: ויקרא הצפה ויגד למלך
 26 ויאמר המלך אם לבדו בשורה בפיו וילך הלך וקרב: וירא הצפה איש אחר רץ
 ויקרא הצפה אל השער ויאמר הנה איש אחר רץ לבדו ויאמר המלך גם זה
 10 מבשר: ויאמר הצפה אני ראה את מרוצת הראשון כמרוצת אחימעץ בן צדוק
 28 ויאמר המלך איש טוב זה ואל בשורה טובה יבוא: ויקרב אחימעץ ויאמר אל
 המלך שלום וישתחו למלך לאפיו ארצה ויאמר ברוך יהוה אלהיך אשר סגר את
 29 האנשים אשר נשאו את ידם באדני המלך: ויאמר המלך שלום לנער לאבשלום
 ויאמר אחימעץ ראיתי התמון הגדול כשלח יואב את עבדך ולא ידעתי מה:
 15 31 ויאמר המלך סב התיצב כה ויסב ויעמד: והנה הכושי בא ויאמר הכושי יתבשר
 32 אדני המלך כי שפטך יהוה היום מיד כל הקמים עליך: ויאמר המלך אל הכושי
 השלום לנער לאבשלום ויאמר הכושי יהיו כנער איבי אדני המלך וכל אשר קמו
 עליך לרעה:

19,א וירגו המלך ויעל על עלית השער ויבך וכה אמר בכתו בני אבשלום
 בני בני אבשלום מי יתן מותי אני תחתך אבשלום בני בני:

3 ותהי התשעה ביום ההוא לאבל לכל העם כי שמע העם ביום ההוא לאמר
 4 נעצב המלך על בנו: ויתגנב העם ביום ההוא לבוא העיר כאשר יתגנב העם
 ה הנבלים בנוסם במלחמה: והמלך לאט את פניו ויועק המלך קול גדול בני
 25 אבשלום אבשלום בני בני:
 6.2 ויגד ליואב הנה המלך בכה ומתאבל על אבשלום: ויבא יואב אל המלך
 הבית ויאמר הובשת היום את פני כל עבדיך הממלטים את נפשך היום ואת
 7 נפש בניך ובנתיך ונפש נשיך ונפש פלגשיך: לאהבה את שניאך ולשנא את
 אהביך כי הגדת היום כי אין לך שרים ועבדים כי ידעתי היום כי לא אבשלום
 8 חי וכלנו היום מתים כי אז ישר בעיניך: ועתה קום צא ודבר על לב עבדיך כי
 30 ביהוה נשבעתי כי אינך יוצא אם ילך איש אתך הלילה ורעה לך זאת מכל
 9 הרעה אשר באה עליך מנעריך עד עתה: ויקם המלך וישב בשער ולכל העם
 הגידו לאמר הנה המלך יושב בשער ויבא כל העם לפני המלך:

י וישראל גם איש לאהליו ויהי כל העם נדון בכל שבטי ישראל לאמר
 המלך הצילנו מכף איבנו והוא מלטנו מכף פלשתים ועתה ברח מן הארץ
 11 וממלכתו מעל אבשלום: ואבשלום אשר משחנו עלינו למלך מת במלחמה ועתה
 12.12b למה אתם מחרשים להשיב את המלך: ודבר כל ישראל בא אל המלך ו והמלך
 דוד שלח אל צדוק ואל אביתר הכהנים לאמר דברו אל זקני יהודה לאמר למה
 13 תהיו אחרנים להשיב את המלך אל ביתו: אחי אתם עצמי ובשרי אתם ולמה
 14 תהיו אחרנים להשיב את המלך: ולעמשה תמרו הלוא עצמי ובשרי אתה כה
 יעשה לי אלהים וכה יוסיף אם לא שר צבא תהיה לפני כל הימים תחת יואב:
 15 ויש את לבב כל איש יהודה כאיש אחד וישלחו אל המלך שוב אתה וכל
 עבדיך:

- 20,א ושם נקרא איש בליעל ושמו שבע בן בכרי איש ימיני ויתקע בשופר ויאמר
2 אין לנו חלק בדוד ולא נחלה לנו בבן ישי איש לאהליו ישראל: ויעל כל איש
ישראל מאחרי דוד אחרי שבע בן בכרי ואיש יהודה דבקו במלכם מן הירדן
ועד ירושלים:
- 3 ויבא דוד אל ביתו ירושלים ויקח המלך את עשר - פלגשי- אשר הניח
לשמור הבית ויתנם בית משמרת ויכלכלם ואליהם לא בא ותהיינה צררת עד
יום מתן אלמנות חיות:
- 4 ויאמר המלך אל עמשא הזעק לי את איש יהודה שלשת ימים ואתה פה
6.ה עמד: וילך עמשא להזעיק את יהודה ויאחר מן המועד אשר יעדו -דוד-: ויאמר
דוד אל אבישי עתה -פרע- לנו שבע בן בכרי מן אבשלום אתה קח את עבדי
7 אדניך ודרך אחריך פן ימצא לו ערים בצרות ויגזל לעינינו: ויצאו אחרי- אבישי
יואב והכרתי והפלתי וכל הגברים ויצאו מירושלם לדרך אחרי שבע בן בכרי:
8 ו-הם- עם האבן הגדולה אשר בגבעון ועמשא בא לפניהם ויואב רץ לקראתו
ויואב -חרב- בידו מתחת לבשו ועל-ו -תגור- חרב מצמדת על מתניו בתערה
9 וה-יא- יצא-ה- ותפל: ויאמר יואב לעמשא השלום אתה אחי ותחזו יד ימין יואב
י בזקן עמשא לנשק לו: ועמשא לא נשמר בחרב אשר ביד יואב ויכהו בה אל
החמש וישפך מעיו ארצה ולא שנה לו וימת ויואב ואבישי אחיו דרך אחרי שבע
11 בן בכרי: ואיש עמד עליו מנערי יואב ויאמר מי אשר חפץ ביואב ומי אשר
12 לדוד אחרי יואב: ועמשא מתגלל בדם בתוך המסלה וירא האיש כי עמד כל
13 העם ויסב את עמשא מן המסלה השדה וישלך עליו בגד: ויהי- כאשר ה-ה-
20 מן המסלה עבר כל איש אחרי יואב לדרך אחרי שבע בן בכרי:
- 14 ויעבר בכל שבטי ישראל ויקלחו ויבאו אבלה בית מעכה וכל הב-קרים
טו ויק-הלו ויבאו - אחרי: ויבאו ויצרו עליו באבלה בית המעכה וישפכו סללה אל
העיר ותצא -נאשה חכמה מן העיר- ותעמד בחל וכל העם אשר את יואב
16 מ-חשבי-ם להפיל החומה: ותקרא שמו שמו שמו אמרו נא אל יואב קרב עד הנה
17 ואדברה אליך: ויקרב אליה ותאמר האשה אתה יואב ויאמר אני ותאמר לו
18 שמע דברי אמתך ויאמר שמע אנכי: ותאמר לאמר -דבר- ידברו בראשונה לאמר
19 שאול ישאלו באל וי-ד-ן -תמו-א-שר- ש-מ-ו- אמוני ישראל אתה מבקש
כ להישחית עיר ואם בישראל למה תבלע נחלת יהוה: ויען יואב ויאמר חלילה
21 חלילה לי אם אבלע ואם אשחית: לא כן הדבר כי איש מהר אפרים שבע בן
30 בכרי שמו נשא ידו במלך בדוד תנו אתו לבדו ואלכה מעל העיר ותאמר האשה
22 אל יואב הנה ראשו משלך אליך בעד החומה: ותבוא האשה -אל העיר ותדבר-
אל כל העם בחכמתה ויכרתו את ראש שבע בן בכרי וישלכו אל יואב ויתקע
בשפר ויפצו מעל העיר איש לאהליו ויואב שב ירושלים אל המלך:
- 24,23 ויואב יעל כל הצבא ויבניה בן יהוידע על הקרי ועל הפלתי: ואד-ג-רם
26.ה על המם והושפט בן אחילור -מוכיר- ושישא ספר וצדוק ואביתר כהנים: וגם
עירא היתרי היה כהן לדוד:

Critical Notes on Samuel

Book 1.

- 1 (1) אֶל־הַרְמָתִים, name of a place not otherwise known, usually considered the equivalent of מִן־הַרְמָתִים, gentilicium 5
 of רָמָה (1 Chr. 27, 27). The peculiar expression depends upon the אַחֵר (cf. 2 K. 4, 22 &c.); this word, therefore, must be genuine, though it does not appear in שׁ. — אֶל־צוּפִים, a grammatically impossible addition to הַרְמָתִים (cf. DR.); Σειφα= צִיפִי, whence WELLH. has rightly צוּפִי (cf. 9, 5). — Last word אֶל־אֶפְרָתִי; we should expect הָאֶפְרָתִי or אֶפְרָתִי; שׁ. has correctly Εφραϊμ. אֶל wishes to indicate that 10
 צוּף is a person, not a locality.
- (3) אֶל [חֶפְנִי וְכֶנָּחִים] עָלֵי [שְׁנֵי בָנָיִ], Σ Ηλει και κ.τ.λ. The mention of Eli is indispensable, whence THENIUS and KLOSTERM. emend from עָלֵי וְשְׁנֵי בָנָיִ. WE.

* The text of the Books of Samuel belongs to the class of the worst preserved in the OT.; but, on the other hand, the Versions, especially שׁ., afford far larger resources for its restoration than in the case of most of the other books. In addition to the Versions the parallel texts in Chron. & ψ 18 are, of course, to be made the most of. It is the merit of OTTO THENIUS (*Die Bücher Samuelis*, 1842; here referred to as TH.) to have been the first to perceive both facts and to have made the first comprehensive attempt at restoration, although in many respects an inadequate one. FRIEDRICH BÖTTCHER in his book *Neue Exegetisch-kritische Ährenlese zum Alten Testament*, Part i, 1863, discussed the text of the Books of Sam. through nearly 200 pages, contradicting THENIUS in many points, and the latter replied in the second edition of his commentary, 1864. Both works have become almost completely antiquated through the brilliant book of JULIUS WELLHAUSEN, *Der Text der Bücher Samuelis untersucht*, 1871 (here WE.). With less strictness of method, but with great boldness and extraordinary acuteness, AUGUST KLOSTERMANN next attempted the reconstruction of the text (*Kurzgefasster Kommentar*, &c., edited by STRACK and ZÖCKLER, Part iii, 1887; here KL.). S. R. DRIVER (*Notes on the Hebrew Text of the Books of Samuel*, 1890; here DR.), on the contrary, proceeds with the greatest philological caution and employs the text of these books as an introduction to textual criticism of the Old Testament in general, without attempting an exhaustive treatment of the problem. R. KITTEL, according to the preface in collaboration with the editor (*Die Heilige Schrift des AT. herausgegeben von E. KAUTZSCH*, fasc. 4 and 5, 1891; here KL.), emends with sound judgment to such a degree as seems indispensable to the understanding of the text. Finally E. NESTLE (*Marginalien und Materialien*, 1893, pp. 13-23) offers a number of notes on the text of Samuel, of which, however, but few can be made of direct service for the original text.

מה, 22 בני נכר יתכחשו לי

יִשְׁמְעוּ אֹזֶן יִשְׁמְעוּ לִי:

46 בני נכר יִכְבְּלוּ לִי:

וַיִּתְּרֵנוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם:

47 חי יהוה וברוך צורי

וִירֵם אֱלֹהֵי יִשְׁעִי:

48 האל הגתן נקמת לי

וַיִּמְדֵּךְ עַמִּים תַּחְתָּנִי:

49 ומוציאי מאיבי

וּמִקְמֵי תְרוּמָמִנִי

מֵאִישׁ חֲמִסִּים תְּצִילֵנִי:

ג על כן אודך יהוה בגוים

וּלְשֹׁמֵךְ אֲזַמְּרֶהָ:

51 מִגְדִּיל יִשׁוּעוֹת מַלְכוֹ

וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ

לְדוֹד וּלְזֹרְעוֹ עַד עוֹלָם:

ואלה דברי דוד האחרונים

23 שמש בקר לא עבות

מִנִּיבֵי מִמֶּטֶר דְּשֵׁא מֵאֲרָץ:

ה כי לא כן ביתי עם אל

כִּי בְרִית עוֹלָם שֵׁם לִי

עֲרוּכָה בְּכָל וּשְׁמֶרָה

כי כל ישעי וכל חפצי הלא יצמיח:

6 ובליעל כקוץ מִדְּבָרִי קִלְסִים

כִּי לֹא בִיד יִקְדְּדוּ:

7 וְאֵשׁ אֱלֹהִים יַעַבְדֵם בָּהֶם

לֹא יִמְלִט בְּרוּל וְעֵץ חַגִּית

וּבֹאֵשׁ שְׂרֹף יִשְׂרָפוּ:

22 וַיִּצְנֹתְךָ תִּסְכְּכֵנִי:

37 תרחיב צעדי תחתני

וְלֹא מַעְדוֹ קִרְסָלִי:

38 ארדפה איבי ואשִׁיגֵם

וְלֹא אֲשׁוּב עַד כִּלְתָם:

39 וְאִמְחָצֵם וְלֹא יִכְלֹי קוֹם^א

וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלִי:

מ ותיאזרני חיל למלחמה

תַּכְרִיעַ קִמִּי תַּחְתָּנִי:

41 ואיבי יִנְתְּתָה לִי עֶרְף־

מִשְׁנָאִי יִתְּצֵמִיתָם:

42 יִשְׁפְּעוּ וְאֵין מוֹשִׁיעַ

אֵל יִהְיֶה וְלֹא עֲנָם:

43 יִתְּאֻשְׁחָקֵם כַּעֲפֹר אֶרֶץ

כַּטִּיט חוֹצוֹת אֲדָקָם^א:

44 וּתְפַלְמֵנִי מֵרִיבֵי עַם^א

תְּשִׁימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם

עַם לֹא יִדְעֵתִי יַעֲבֹדֵנִי:

23,א

גאם דוד בן ישי

וְגֵאֵם הַגִּבֹּר הֶקֶם עַל

מִשִּׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

וְגַעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל:

2 רוּחַ יִהְיֶה דְבַר בִּי

וּמִלְתּוֹ עַל לְשׁוֹנִי:

3 אִמְרֵי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

לִי דְבַר צוֹר יִשְׂרָאֵל

מושל באדם צדיק

מוֹשֵׁל יִרְאֵ אֶת־אֱלֹהִים:

4 וּבִכּוֹר בֶּקֶר יוֹרֵת

- I καὶ ἔφαγεν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπιεν, which is beyond question the translation of genuine words. Probably they were omitted from **Al** in order to remove the contradiction with v. 8 as corrupted; **WE**. for the same reason mistakenly eliminates here the **וְתֹאכַל** of **Al** also. — **לא הפילה** with **KL**. from **Θ** οὐ συνέπεσεν ἔτι (*cf.* **JER.** 3, 12; **Gen.** 4, 5 f.); **לא־היירלה**.
- (20) **Al** **וַתֵּהָרֵם חַנָּה**, after **תִּקְיָם**, **Θ** correctly καὶ κατέλαβεν καὶ ἐγένετο, only that **חנה** should be retained. — **לתקפות**, better perhaps, in accord with all other places, **לתקופת** (**KL**).
- (22) **וַנִּרְאָה**, for **וַנִּרְאָה** of **Al**, with **KL**. following **GEIGER** (*Urschrift*, p. 337 ff.). One might be tempted to read **וַרְאָה**, in order to obtain here also the perf. cons.; but since everywhere else (**Ex.** 23, 15; 34, 20, 23; **Deut.** 16, 16; 31, 11; **Is.** 1, 12; **ψ** 42, 3) the alteration undertaken from a sense of reverence extends only to the vowels, it is better here to restrict ourselves to these and to explain the form as an impf.
- (23) **Al** **וַדְּבָרוּ**, **Θ** and **S** have the second person in agreement with the context.
- (24.25) **Al** **בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה**, **Θ** ἐν μόσχῳ τριετίζοντι = **בְּפָרִי מִשְׁלֹשׁ**. In the first place the **ב** was attached wrongly to the preceding word, then the vowel-letter supplied and the gender made to correspond. — At the end **Al** has + **וַהֲנַעֲרָה נָעֵר**, which is meaningless; **Θ** in place of this καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν, which is superfluous. If, however, **Θ** is right in v. 25 with ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου = **אִם הַנָּעֵר**, for **אִתְּ-הַנָּעֵר** of **Al**, then we may doubtless with **WE**. **DR.** **Kl.** remove these words to the end of v. 25, without needing to follow their example in introducing **וַתְּבוֹא** instead of **וַתָּבֹא** in accordance with the προσήγαγεν of **Θ** (προσῆλθεν **ΘL**).
- (28) At the end of the verse **Al** has **לִיהוָה שָׁם וַיִּשְׁתַּחֲוֶהוּ שָׁם**, wanting in **Θ**. Instead of this **Θ** has at the beginning of 2, 11 the exactly corresponding addition καὶ κατέλιπεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου = **וַתִּיָּחַדְהוּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה**, which agrees far better with the context. It is manifest that Hannah's psalm (2, 1-10) has been inserted in **Al** at a point three words further on than in **Θ**, and the last words before it — and likewise after it — in **Al** have suffered a corresponding alteration.
- 2 (2) **Al** **כִּי־אֵין בַּלְתָּךְ**. The member is too short; the restoration of **אֵל** after **אֵין** is suggested by 2, 22, 32. The omission of the word is easily accounted for. **Θ** cannot be used for an emendation. **KL**. eliminates the member as a gloss, which may be allowed as a possible alternative.
- (3) **Kethib** **וְלֹא**. **Θ** καὶ θεὸς ἐτοίμαζων might afford **וְאֵל תֵּכֵן** but is probably a mere facilitation of the translation. A better reading would be **וְאֵלֵהֵינוּ תֵּכֵן**, since the **נ** would thus be retained. If **אֵל** is original we ought to read **עַל־לֵהוּ**, and in any case it is simplest to construe the passage with Nif'al according to **Ez.** 18, 25 ff.; 33, 17. 20.
- (5) **Al** **תְּהִלָּתוֹ עַד עַק'**. **REIFMANN** (cited by **DR.**) and **KL**. emend **עָבַר** instead of the troublesome **עַד**; but **KL**'s attempt to obtain this reading from **Θ** is unsuccessful.
- (9) **חֲסִידוֹ** **Q^{re}**; **Kethib** **חֲסִידוֹ**.
- (10) **יָחַדְהוּ** of **Al** is fully as good as **יָחַד** of **Θ**. On the other hand, **עָלָיו** of **Al** is hard and inept; we should read **עָלֵינוּ**, and instead of **יָרַעַם** prefer the pointing **יָרַעַם** (*cf.* **ψ** 2, 9). — **מְרִיבֵיו** **Q^{re}**; **Kethib** **מְרִיבֵיו**.
- (11) See above on 1, 28. The last four words of the text as there restored **Θ** has here at the beginning, and proceeds thereafter καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αρμαθαί = **וַתֵּלֶךְ הָרְמָתָה** which should be inserted in place of **Al**'s **עַל־בֵּיתוֹ הָרִ' אֶלְקָנָה**.
- (12.13) **V.** 13^a as far as **הָעַם** is by **3** properly connected with v. 12: *they cared neither for JHWH nor for the duty*, &c.; otherwise we should expect **וְזֶה מ'** instead of **וְזֶה מ'**; moreover **מִשְׁפָּט**, meaning at the least *prescriptive usage*, would scarcely be the right word for the abuse. Further **Al** **אֶת־הָעָם**; read, after **Θ** παρὰ τοῦ λαοῦ and **S^C**, **מֵאֵת**.
- (14) **Al** **בִּשְׁלָה** is meaningless, **Θ** has εἰσῆλθε = **לָבֹא**. — **Al** omits **לִיהוָה שָׁם** and **בִּשְׁלָה**

- I *al.* conjecture, on the other hand, that in the source from which these chapters are derived Eli had been previously mentioned. Much more probably עלי alone (*cf.* v. 9; 2, 11 *עלי הכהן*) was the original reading; instead of Eli his sons have been inserted from 2, 12 ff. by some one to whom the main consideration was the punishment inflicted on them; *¶* afterwards supplied Eli. 5
- (5) . . . , אַפִּים *¶*. Good, as far as the sense goes, would be the translations of *tristis*, that of *¶* *בְּחִיר* a *choice portion*, and that of many moderns a *portion as great as two*, but all lack support in usage. The last sense KL. tries to obtain by means of conjecture: כְּפִי שְׁנַיִם (*Dent.* 21, 17; 2 K. 2, 9), abbreviated כְּפִי ב' whence by corruption אַפִּים. From the πλῆν of *¶* (expanded by KL. for his text 10 to διπλῆν) REINKE (in DRIVER) WE. DR. KITTEL emend to אָפִים; this, however, gives no satisfactory sense. *¶* also was doubtless only guessing. As Elkanah's disposition must have been apparent in his features in order to affect Hannah, אַפִּים is probably correct; the deficiency before the word would be best supplied by מֶר, *cf.* מֶר נַפֵּשׁ v. 10. 15
- (6.7) V. 6 is a marginal gloss drawn from daily life, intended to heighten Hannah's woes and to make her conduct in v. 7^b ff. more readily explicable. The repetition 6^b=5^b is bad, but easily intelligible as a re-insertion of the old reading after the interpolation; there is no allusion on Elkanah's part to these vexations, and וְכֹן יַעֲשֶׂה at the beginning of v. 7 demands uninterrupted connection with 20 v. 5; we have no right to smooth over by reading יַעֲשֶׂה (TH. WE.), or תַּעֲשֶׂה (*SS sicque faciebat . . . et sic provocabat*); on the contrary, we are constrained to point עֲלֶתָה instead of עֲלֵתָה (*cf.* v. 3). Furthermore תַּכְעֲסֶנָּה is also a marginal gloss, quite without syntactic connection. — Within the limits of the first gloss the word הִרְעִמָה is doubtful; the usual rendering *to provoke her to wrath* is 25 superfluous and questionable. KL. emends רַחֲמָה, which agrees well enough with the gloss.
- (8) וְתֹאמַר לוֹ הִנְנִי אֲרֵנִי יֹאמֶר לָהּ, according to *¶* καὶ εἶπεν αὐτῇ ἰδοὺ ἐγώ, κύριε· καὶ εἶπεν αὐτῇ. The clause is wanting in *¶*, but according to 3, 4.8.16 is characteristic of this narrative and accordingly to be regarded as original, in distinction 30 from numerous expansions of *¶*. The omission is easily accounted for (WE. notwithstanding) by the eye's glancing over from לוֹ וְתֹאמַר to וְיֹאמַר, proceeding thus simply with Elkanah's words.
- (9) וְהָיָה ח' אַחֲרֵי אֲכָלָה בְּשָׁלָה וְאַחֲרֵי שְׁתָּה *¶*. Of this וְאַחֲרֵי שְׁתָּה is a trivial addition which *¶* does not reproduce; on the other hand, *¶* presents at this point the indispensable καὶ κατέσθην ἐνώπιον Κυρίου=וְהָיָה לִפְנֵי יְהוָה. The rest is in contradiction 35 to v. 7 f., and moreover בְּשָׁלָה is intolerable. Hence many adopt the reading of *¶* ἐσθίειν αὐτοῦς=אָכְלָם; WE. moreover points very acutely בְּשָׁלָה (*cf.* Num. 6, 19 and below c. 2, 15). However, this also is impossible, since Hannah in v. 18 finds her friends still at the repast. All requirements are met by the emendation of 40 KL. adopted in the text, inasmuch as it does no great violence to the text and has strong support in אַכְלָה. As to לְשִׁכָּה *cf.* c. 9, 22, and v. 18 of our chapter in the text restored from *¶*.
- (12) וְהָיָה *¶*. To appeal to *¶* καὶ ἐγενήθη in behalf of this change is not allowable. However, the use of the perfect with simple ו *cop.* is surely nowhere less 45 permissible than in this formula, which in the form וְהָיָה for the past, וְהָיָה mostly for the future, is introduced for the very purpose of removing every possible doubt as to the time. The same thing is observable in 10, 9; 17, 48; 25, 20. Here the loss of the ו is readily to be accounted for since it was preceded by a ו; the mutilated word was then incorrectly completed. 50
- (15) *¶* קָשְׁתִּיּוֹ, according to Ez. 3, 7 *obstinate*; *¶* has ἡ σκληρὰ ἡμέρα=יּוֹם קָשֶׁת as in Job 30, 25.
- (18) *¶* וְהָיָה ח' אַחֲרֵי אֲכָלָה בְּשָׁלָה וְאַחֲרֵי שְׁתָּה *¶*. Of this וְאַחֲרֵי שְׁתָּה is a trivial addition which *¶* does not reproduce; on the other hand, *¶* presents at this point the indispensable καὶ κατέσθην ἐνώπιον Κυρίου=וְהָיָה לִפְנֵי יְהוָה. The rest is in contradiction 35 to v. 7 f., and moreover בְּשָׁלָה is intolerable. Hence many adopt the reading of *¶* ἐσθίειν αὐτοῦς=אָכְלָם; WE. moreover points very acutely בְּשָׁלָה (*cf.* Num. 6, 19 and below c. 2, 15). However, this also is impossible, since Hannah in v. 18 finds her friends still at the repast. All requirements are met by the emendation of 40 KL. adopted in the text, inasmuch as it does no great violence to the text and has strong support in אַכְלָה. As to לְשִׁכָּה *cf.* c. 9, 22, and v. 18 of our chapter in the text restored from *¶*.

- 2 (32), **אל** **צַר** **מֵעֵן**, for which a suitable emendation is still wanting. Cf. the similar passage v. 29. Without the **צַר** the reading **מֵעֵן** mentioned there would be acceptable here. For **צַר** one might conjecture **עַר**, as a *grudging witness*.
- (33) **נִפְשָׁה** and **עֵינֶיהָ**, following **ש**; **אל** **נִפְשָׁה** and **עֵינֶיהָ**.
נִפְשָׁה; orthography requires **וְלִהְיָיִב**; perhaps **וְלִהְיָיִב** should be read. 5
בְּחֶרֶב, following **ש** **ἐν πομφαίῳ ἀνδρῶν**, **אל** **בְּחֶרֶב**; KL's **אֲנָשִׁים** fails to remove the harshness and does not mean *as the youngest among men*.
- 3 (1) **נִפְרָץ אל**. Instead of this solitary Nif'al read according to the general usage of the language the Qal **פָּרַץ**. The **נ** is dittography from **חֹזֶן** (WE). 10
 (3) **ועינו** Q^{er}ê; K^{ethib} **ועינו**.
 (4) Double **שְׁמוּאֵל**, following **ש**; in **אל** the only remnant of the first is **אל**. The repetition of the name in address is characteristic, cf. v. 10.
 (6) Between the two **שְׁמוּאֵל** **אל** has **וְנָקָם**, not rendered by **ש**. The word in **אל** has been supplied after v. 8, but in the wrong place. 15
 (7) **יָדַע**, according to rule (cf. GES-K.²⁵ 107, 1, rem. 1), and **יָגֵלָה**, likewise in v. 3, in place of **יָדַע** of **אל**.
 (10) **שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל** should be retained notwithstanding **ש** and KL.
 (13) **וְהִנֵּדָה**. So KL. in accordance with v. 15; **אל** and **ש** **וְהִנֵּדָה**.
 Before **אל** reads **בָּעֵן**, superfluous and grammatically bad; **ש** has **ἐν ἀδικίαις** 20
υἱῶν αὐτοῦ, that is **בָּעֵן בָּנָיו**, which the context proves incorrect even if with **ש** we leave out **יָדַע** **אשר יָדַע**. Accordingly **בָּעֵן** is a superfluous explanatory gloss. So WE.
לָהֶם, following **ש** **θεόν**; **אל** has through loss of **א** the meaningless **לָהֶם**.
 (15) **וַיִּשְׁכֶּם בְּבֹקֶר**, from **καὶ ὤρθησαν τὸ πρωὶ** of **ש**; **אל** by oversight after **הִבָּקֶר**.
 (18) **בְּעֵינָיו** Q^{er}ê; correct interpretation of the K^{ethib} **בעינו**. 25
 (20.21) V. 20 is wanting in **ש**, likewise the last three words of **אל** in v. 21 **יְהוָה בְּרַבֵּר יְהוָה**.
 In the place of the latter **ש** gives a sentence completely corresponding to v. 20, which is doubtless nothing but a free translation of v. 20. This verse accordingly is transposed here, because the connection seems better thus, and the three words are stricken out. 30
 At the end of c. 3 **ש** has the additional sentence **καὶ Ηλει πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον Κυρίου**, derived unquestionably from the Hebrew and probably genuine, which is therefore incorporated after v. 20 in literal retranslation.
 Ingenious, but quite too bold, is KL's emendation of v. 21 obtained by trans- 35
 positions and the addition of the bracketed words: **יְהוָה וַיִּסַּף [אֲרֹן] כִּי נִגְלָה [אֲרֹן] יְהוָה וַיִּסַּף**, then 4, 1^a and the addition from **ש** **וַיִּעַל וְגו'**, the latter as the initial clause of c. 4. To this text he links c. 7, 2.
- 4 (1) V. 1^a reads in **אל** **וַיְהִי דְבַר-שְׁמוּאֵל לְכָל-יִשְׂרָאֵל**. The clause would be tolerable at 40
 the close of c. 3 in the sense that Samuel's oracles spread everywhere, but it would be superfluous, and ill-constructed in place of **וַיְהִי דְבַר יְהוָה בְּיָד ש'** or the like. Since its place is occupied in **ש** by an entirely different sentence, the clause in **אל** may well be regarded as written to fill its present position, in the sense that Samuel summoned all Israel to the war. It should, therefore, be stricken out. 45
 The restored beginning from **וַיְהִי לְמַלְחָמָה** is a literal retranslation of the beginning in **ש**, which is certainly genuine: **καὶ ἐξηγήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις καὶ συναθροίζονται ἅλλοφύλοι ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον**. **אל**.
לְקָרְאָתָם, so **ש** **εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς**; **אל** **לְקָרְאָת פְּלִשְׁתִּים**, a necessity after the dis-
 appearance of the initial clause. 50
וַיַּעַר is better, and supported by 5, 1; 7, 12 against **וַיַּעַר** of **אל**.
 (2) **וַתֵּשֶׁב**, from **ἐκλινεν** of **ש**; **וַתֵּשֶׁב**, instead of which, however, we should expect **וַתִּנָּשֵׂשׁ**.

- side by side are tautological, the \mathfrak{z} bad. \mathfrak{G} correctly τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι Κυρίῳ ἐν Σηλωμ, only that the שם should be retained, and בשלה connected directly with ליהוה, a point which \mathfrak{G} misunderstood. So KL.
- (15) \mathfrak{M} points וַיֵּאָמֶר, but \mathfrak{G} is more correct, καὶ ἔλεγεν (not καὶ εἶπεν). The change to וַאֲמַר is not required, a different pointing is sufficient. 5
K^ethib ואמר; the Q^re לא is beyond question correct.
- (17) \mathfrak{G} omits האנשים, presumably solely for the reason that it so remarkably duplicates the הנערים beside it. However, נערים designates the two as sons of Eli, while אנשים describes their age without reference to any one else. KL's attempt goes too far. 10
- (20) וַיֵּשֶׁם, following \mathfrak{G} ἀποτίσαι; \mathfrak{M} וַיֵּשֶׁם. 15
הַשָּׂאֵלָה; \mathfrak{M} וַיֵּשֶׁם, \mathfrak{G} [ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ] ἔχρησας [Κυρίῳ] for the loan which thou hast lent to JHVH, accordingly=הַשָּׂאֵלָה, since only the Hif'il has this sense (Ex. 12,36, and above 1,28), whereas שאל means borrow (Ex. 3,22; 11,2; 12,35). In the same way $\mathfrak{S}\mathfrak{S}$. This sense according to 1,28 is here the only admissible one, only it requires the 3. f. sing. The emendation וַיֵּשֶׁם (TH. DR.) accordingly is incorrect; so far as the sense is concerned, the pointing וַיֵּשֶׁם that which is borrowed by JHVH (WE. KL.) would do; KL's וַיֵּשֶׁם is better: that which JHVH hath borrowed. But the form must be adapted to the speech of the woman in 1,28. The double השאלה, one beside the other, was not understood and gave occasion to alterations. Still simpler would be תחת אשר השאלה ליהוה. The השאלה incorrectly read as a noun had then to come before אשר, and a substitute was carelessly inserted in the right place. 20
וַהֲלֹךְ, following \mathfrak{G} καὶ ἀπηλθεν; the ὁ ἄνθρωπος following is an explanatory addition. \mathfrak{M} וַהֲלֹכִי. 25
- (21) וַיִּפְקֹד, following \mathfrak{G} καὶ ἐπεσκέψατο; \mathfrak{M} וַיִּפְקֹד. 30
After חנה \mathfrak{M} + וַתֵּבֶר, to be eliminated with \mathfrak{G} ; עור is omitted by \mathfrak{M} , \mathfrak{G} correctly ἔτι.
- (22) The concluding sentence of \mathfrak{M} relegated to the foot of the page is still wanting in \mathfrak{G}^V (\mathfrak{G}^A and \mathfrak{G}^L have already supplied it); it is an exaggerative gloss after a well known taste, sufficiently recognizable from the מוֹעֵד אֵל. 30
- (23) After שמע \mathfrak{M} + וַיִּשְׁמַע, at the close אֵלָה, both additions wanting in \mathfrak{G} ; the first at any rate is a consequence of the gloss in v. 22. — Instead of העם \mathfrak{G} has עַם־יְהוָה, which may be adopted with WE. and KL.
- (25) וַיִּפְּלוּ with WE., \mathfrak{M} וַיִּפְּלוּ. The acc. is scarcely admissible; for the plur. and the use of אלהים cf. the striking explanation Ex. 22,6-8. The יתפלל of \mathfrak{M} which follows 35 may be retained, if the assumption be made that the Hithp. means *conduct oneself as* מַפְלִיל; otherwise יִפְּלוּ would have to be substituted.
- (27) עֲבָדִים, following \mathfrak{G} δούλων; \mathfrak{M} . The omission was due to oversight after במצרים.
- (28) MARTI (in A. KAYSER'S *Theologie des Alten Testaments*, 2 ed., 1894), cancels לפני with \mathfrak{G} as well as בר in 22,18, and understands by אפור not the garment of 2,18, 40 but the image of 14,3.
לְאֵכֶלָה at the close, following \mathfrak{G} εἰς βρώσιν; \mathfrak{M} . Its genuineness is established by the יאכלון in the fundamental passage Deut. 18,1.
- (29) לָמָּה, with KL. following \mathfrak{G} καὶ ἵνα τί, a necessity if the interrogative particle be retained in v. 27; \mathfrak{M} omits the ו. 45
... No satisfactory restoration has yet been found for the מען of \mathfrak{M} . The most worthy of mention would be KL's מַעֵן תִּבְיִם why lookest thou covetously? following the Q^re עֵן 18,9. The reading of \mathfrak{M} agrees with the ו of the K^ethib there (עֵן). Cf. v. 32.
- לְעֵינִי, following \mathfrak{G} ἔμπροσθέν μου; \mathfrak{M} לְעֵינִי. HITZ. WE. KL. DR. KL. reproduce 50 from \mathfrak{G} לפני; but לְעֵינִי is easier compared with \mathfrak{M} and, at the same time, so satisfactory that it deserves the preference, although elsewhere it is rendered otherwise by \mathfrak{G} .

- 4 **אִשׁ יִשְׂרָאֵל** is better, following **ᾧ ἀνὴρ Ἰσραηλ**; **אִשׁ** omits **אִשׁ**.
וַיָּבֹ as simpler should receive preference over **וַיָּבֹ** of the Versions. The change of subject offers no difficulty (against KL. K1.).
- (3) **אָרֹן אֱלֹהֵינוּ**, following **ᾧ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν**; **אֱלֹהֵינוּ**, the Deuteronomic formula inserted here by a later hand instead of *ark of our God* so appropriate in the direct discourse. Similarly **בְּרִית** is inserted twice in v. 4 and once in v. 5 where it is wanting in **ᾧ**, whereas from v. 6 on **אֱלֹהֵינוּ** agrees with **ᾧ** in the use of the ancient shorter expression.
- וַיָּצֵא אֱלֹהִים וַיָּצֵא**. **ᾧ ἐξελεύσεται ἐκ μέσου ἡμῶν** which WE. rightly rejected, but **ᾧ^L** (**ᾧ^A** also) has **ἐν μέσῳ**, by which **וַיָּצֵא** is corroborated.
- אֱלֹהֵינוּ** after **וַיָּצֵא**, against **ᾧ**. Further both texts have **יֹשֵׁב הַקְּרָבִים**, here relegated to the foot of the page as a gloss (cf. KUEN., *Ond.*² i, p. 391 and WE. on ב, 6, 2).
- וַיָּשָׁנִי**, following **ᾧ καὶ ἀμφοτέρω**; **אֱלֹהֵינוּ**, which gives a quite different and intrinsically unsatisfactory sense, employed by KUENEN in attacking the unity of cc. 4-6 and 1-3 (cf. BUDDE, *Richt. u. Sam.* p. 194f.).
- (7) Between **אֱמַר** and **אֱלֹהֵינוּ** **אֱלֹהֵינוּ** has only **אֱלֹהֵינוּ**, an expression acknowledging that JHVH is God alone, and accordingly impossible in the mouth of the Philistines. Now **ᾧ** presents in the first place after **אֱלֹהֵינוּ**, **πρὸς αὐτοῦς=אֱלֹהֵינוּ**, then correctly the plur. **ἡκαστος=אֱלֹהֵינוּ** (cf. v. 8); further, **ᾧ^L** presents instead of **οἱ θεοὶ τοῦ ᾧ^V** correctly **οἱ θεοὶ (ὁ θεός)**, which cannot by any means be passed over with WE. The text obtained thence is **אלה אלהיהם באו אלהם אליהם** *these are their gods, they are come unto them into the camp*, whence **אֱלֹהֵינוּ** is readily explicable. On the other hand, **אֱמַר** seems better than **ᾧ^L** **ἐξελθὺς ἡμᾶς Κύριε σήμερον** (in case **οὐαὶ ἡμῖν** is with WE. to be stricken out). KL's alteration based essentially upon it is impossible, since here after v. 6 an utterance of the Philistines, not of the Israelites, is to be expected.
- (8) **וַיָּבֹדֶר**, following WE. DR. K1.; **אֱלֹהֵינוּ** adds **καὶ**.
- (12) **בְּנִימִין**, following **ᾧ Ἰεμιναιός**, WE. K1.; **אֱלֹהֵינוּ**.
- (13) **בְּיָדֵי הַדֶּרֶךְ**, with WE. K1. (only **לִיד**) in exact agreement with **ᾧ παρὰ τὴν πύλιν σκοπεύων τὴν ὁδόν** (cf. ב, 18, 4; Nah. 2, 2); **אֱלֹהֵינוּ** **הַדֶּרֶךְ מַצְפָּה** (**וַיָּד**); DR. compromises between the two **מַצְפָּה** **לִיד**, which is also possible (cf. ב, 15, 2). For **בִּיד** instead of **לִיד** see on v. 18.
- (15) After v. 15 of **אֱלֹהֵינוּ**, **ᾧ** repeats v. 14, whence WE. has rightly inferred that v. 15 was not inserted in **ᾧ** until later. In WE.'s opinion this was due to accident, inasmuch as the verse is important. This is not possible, since the clause adopted above (at the end of c. 3) from **ᾧ**, **וַעֲלִי וְזָקֵן מֵאֵר וְגוֹ**, which is wanting in **אֱלֹהֵינוּ** (cf. also 3, 2^b and 4, 18^a), appears in its stead. V. 15 is, therefore, relegated to the foot of the page as a gloss; an alternative would be to ascribe it to the redaction.
- (18) **בִּיד** with WE. K1. in spite of DR.'s doubts is probably correct in accordance with **ᾧ ἐχόμενος=בִּיד**. Usually, it is true, we have **לִיד**, but cf. Zech. 4, 12. In view of this we should doubtless emend in v. 13 **בִּיד** **אֱלֹהֵינוּ**, whence KL. **יָרִי הַשָּׁמַיִם**.
- (19) **וַיָּמָת**, scarcely admissible.
- (22) A gloss to preclude the idea that the death of both his sons could be as grievous as the loss of the ark. So THEN.
- וַיָּבֹא בֵּית דָּנוֹן וַיָּרֹא**, following **ᾧ**; **אֱלֹהֵינוּ** (cf. WE.).
- 5 (3) **עַל פְּנֵינוּ**, here and in v. 4 following **ᾧ**; **אֱלֹהֵינוּ** (cf. WE.).
- וַיָּהִי כִּי הָשָׁא**, following **ᾧ**; **אֱלֹהֵינוּ** a bare **וַיָּהִי כִּי הָשָׁא** as in v. 3.
- (4) **בִּיד**, LAG. (*Proph. Chald.* p. li) following **ᾧ ἡ ἀρχὴ Δαυὶδ** and **ᾧ** **נוֹפִיָּה**; out of this **אֱלֹהֵינוּ** made the absurd **בִּיד דָּנוֹן**. A possible alternative would be **בִּיד דָּנוֹן**; WE.'s **בִּיד** goes too far.

- 9 שָׁמְרוּ לָהּ לֹאֲכָל עִם הַקָּרָאִים, a purely conjectural reconstruction;
 שָׁמְרוּ לָהּ לֹאֲמַר הָעָם קָרָאתִי אֵל, which is quite impossible, only שָׁמְרוּ or שָׁמַר might be retained. I have endeavored to secure the closest possible approximation to the Hebrew letters.
- (25) וַיִּקְרְבוּ לְשֹׂאֵל עַל הַגָּן וַיִּשְׁקָבּ: following Θ καὶ διέστρωσαν τῷ Σαουλ ἐπὶ τῷ δόματι καὶ ἐκοιμήθη; אֵל וַיִּשְׁכְּמוּ: וַיִּקְרְבוּ עִם שֹׂאֵל עַל הַגָּן: a manifest corruption.
- (26) הַגָּנָה Q^{er}c, easier than the K^{eth}ib הַגָּן which may be due to influence from v. 25. הוא וְשֹׂאֵל, gloss (WE.); in Θ שְׁנִיָּהם is wanting.
- (27) אֵל after לפנינו + וַיִּצְבֵּר, stricken out in accordance with Θ ; it is certainly incorrect.
- 10 (1) The long insertion after הָאֵל from מִשְׁחָהּ verbally following Θ ; omitted in אֵל from the fact that the eye glanced over from the first מִשְׁחָהּ to the second. The sentence is indispensable.
- (2) אֵל, בְּצִלְצָח. The name of a locality after the explicit localization given is not to be expected, yet no other sense can be got out of it. The Versions afford no help. Exact information as to the whole case and the origin of the corruption is to be found in KL. after his own style. The result is that he strikes out בצלצח and for בגבול בנימין reads מִגְבַּעַת בנימין. The latter contains a sound idea; the statement, however, would be looked for after אנשים, in some such form as מִצִּירָה.
- וְדָאָנ, the participle is better than אֵל וְדָאָנ.
- (3f.) שְׁתִּי לִי אֵל, שְׁתִּי כְּדָרוֹת לִי; שִׁ כְּדָרוֹת לִי אֵל, שְׁלֹשֶׁת כְּלוּבֵי לֶחֶם. The wrong gender of the two numerals, the ἀγρία of Θ which may represent not only כָּלִי but also כְּלוּבִי, the δύο ἀπαρχὰς ἄρτων in v. 4 corresponding to a misread שִׁ בְּכָרוֹת לִי, apart from material grounds, are enough to give great probability to these two emendations of KL's.
- (5) וַיִּצְבֵּי, following Θ Νασειβ, Θ L νασσιβ (cf. 13, 3); אֵל וַיִּצְבֵּי.
- (7) בָּל, following Θ πάντα; אֵל לָהּ, probably a scribal error from the similar word just preceding.
- (8) An interpolation to prepare the way for the section 13,7^b—15^a, like the latter totally unsuited to the context.
- (9) וְהָיִי אֵל, וְהָיִהּ, probably a scribal error in the expectation that Samuel's prediction extended further (DR.); Θ καὶ ἐγενήθη which is not exactly decisive. The words removed, if genuine, should not appear until after v. 10 (cf. 6^b); they are, therefore, in all probability a marginal gloss inserted in the wrong place, like 9,9.
- (10) וַיָּבֵא מִשָּׁם, following Θ καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν; אֵל וַיָּבֵא מִשָּׁם.
- (11) הַבְּקִיָּה, emendation of WE.; אֵל הַבְּקִיָּה, Θ εἰς τὸν βουνόν=הַבְּקִיָּה, probably a mere attempt to emend.
- (16) The second half-verse only weakens the sense, and by its colorless expression and the word מְלוּכָה gives the impression of a gloss.
- (19) לֹא, following Θ οὐχί; אֵל לֹא.
- (21) לְמִשְׁפַּחְתּוֹ Q^{er}c; K^{eth}ib without י.
- וַיִּקְרְבוּ לְהַקְרִיב, necessary supplementation from Θ καὶ προσάγουσιν τὴν φυλὴν Ματταρ εἰς ἄνδρας; overlooked by אֵל on account of similarity.
- (22) הָבָא עוֹד הֵלֶם אִישׁ אֵל, הָבָא עוֹד הֵלֶם הָאִישׁ, following Θ εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; אֵל הָבָא עוֹד הֵלֶם אִישׁ; the עוֹד was added after the sentence had become meaningless through loss of the article.
- (24) In the original text a sentence must have preceded וַיִּרְעוּ which in briefest form may have read וַיִּמְשְׁחֻהוּ לְמֶלֶךְ; for the shout which ensues is the plaudit of the coronation, and without the corresponding act the whole is incomplete. The analysis of the book leads to the same result (cf. 12, 1; 15, 1). Perhaps the elimi-

- 6 חמשים אלף איש, gloss, a monstrous result of the extension of the plague in א, which subsequently crept into ט also, as long since observed (*cf.* TH.).
- 7 (2) וַיָּנֻחוּ, following ט ἐπέβλεψεν, ט ἐπέστρεψεν; א וַיָּנֻחוּ.
At the close after יהוה ט + ἐν εἰρήνῃ, whence KL. infers בָּשָׁלָה *they returned unto* 5
JHVH at Shiloh (for the Shilonite JHVH see above on 3,20f.). The connection with v. 3 would then be much better, but v. 17 stands opposed.
- (6) א + שם, stricken out in accordance with ט.
- (9) וַיַּעֲלֶה Q^erê; K^ethîb וַיַּעֲלֶה.
- (12) הַיָּשֻׁנָּה, following ט τῆς παλαιᾶς and 2 Ch. 13,19; א הַשָּׁן.
עַר הָנָה א, following WE's conjecture for א. The expression must relate 10
to the stone set up. This itself is a *maṣṣeba*, and the reading very likely was once גִּישְׁמָה מַצֵּבָה (see above on 6,14).
- 8 (3) בִּדְרָכָיו Q^erê; K^ethîb בִּדְרָכָיו.
(8) לִי, following ט μοι; א לִי.
(12) חַמְשִׁים, ט מֵאוֹת, alternative.
(13) Following S we may take as an alternative to רַקְמוֹת, רַקְמוֹת *embroiderers in colors*.
(16) בְּקִרְיָם, following ט τ. βουκόλια ὁ. ὅ. א בְּחִירְיָם.
20
- 9 (1) נִבְעָת, מִנְּבִעַת בְּרִימִין is inserted by WE. Mention of the place of abode is indis-
pensable, מִבְּנֵי בְרִי (ט, KL.) does not suffice.
בְּרִיאִשׁ וּמִינֵי א, אִישׁ בְּרִימִינִי. That a further unnamed ancestor should be mention-
ed is unexampled and absurd. The text as restored probably was originally 25
in apposition to Kish himself, and suffered displacement, when, after the loss of the name of his home, he seemed to be already designated as a Benjamite.
- (2) The second half-verse is an interpolation from 10,23, where alone this standard of measurement has a proper sense; the connection also is bad.
- (4) וַיַּעֲבֵרוּ, three times instead of וַיַּעֲבֵר of א, following ט διήλθον and the third oc-
currence of the word in א.
30
- (8) וְנִתְּתִי, following ט δώσεις; א וְנִתְּתִי.
- (9) An ancient marginal gloss on the latter part of v. 11 inserted in the wrong place (so THENIUS).
- (12) לִפְנֵיכֶם הָא עָתָה כְּהִיּוֹם, following ט κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· νῦν διὰ τὴν ἡμέραν; א לִפְנֵיךָ מָהֵר כִּי הַיּוֹם. The letters הֵר are not represented in ט. LAG. (*griech. Übers.* 35
d. Prov. p. iif.) filled them out to הָרָאָה and adopted the reading, WE. rejected it as a (correct) *explicitum*; a third alternative is presented in our restoration of the text. A complete lack of expressed subject is not easy to suppose.
- (14) הַשָּׂעִר, following v. 18 (not ט which has in both instances incorrectly הָעֵיִר, as has א in v. 14). So THENIUS.
40
- (16) עָנִי, following ט ταπεινώσω; א, explicably enough before עָמִי.
- (19) וְאַכְלָתָּ, following ט καὶ φάγε, corresponding to relations of rank and to all other forms in the context; א וְאַכְלָתֶם.
- (20) שְׁלֹשֶׁת יָמִים, with WE.; א תְּלִיפִים (see in DR. an attempt to justify).
- (21) שְׁבָטִי א, שְׁבָטִי א, which is unquestionably incorrect. One might read שְׁבָטִי in the 45
sense of *my tribe* or as ancient ending of the constr.; but we have probably to do with a scribal error following the preceding שְׁבָטִי. Whether in קָמְנִי also, is doubtful.
- (24) וְהָאֵלֶּה, א undoubtedly wrong הָעֵלֶּיִךְ. The choice between הָאֵלֶּה *fat tail* (GEIGER, *Urschr.* p. 380) and הָכֵלֶּה *kidney* (KL.) would be in the strictest sense 50
a matter of taste, were not the thigh and the *liya* (fat of the tail) to the present day the choice pieces offered to the guest (*cf.* ZIPLV. vi, 98 and NESTLE, *Marg. u. Mater.* p. 13f.). Moreover the sing. כֵּלֶּה does not elsewhere appear in the O.T.

- 13 the place of the **שְׁתִּי**, read by **Al** after the retained **י** — it may with **We.** be regarded as a differentiated dittogram of the first three letters of **שָׁנִים**. In place of **שָׁנִים**, if we attribute sufficient intelligence to the glossator to attribute to Saul a reign of more than ten years, we should write with **We.** **שָׁנָה**. Since the verse, which is wanting in **G**, has nothing to do with the composition of the sources, 5 and the Deuteronomistic redaction is not wont to proceed so timidly, it is relegated to the foot of the page.
- (2) **אִישׁ**, following **G** ἀνδρῶν; **Al**.
בְּנוֹ is found in **S** only and is perhaps an addition there; but it is indispensable in connection with the first mention of Jonathan (*cf.* v. 16), and might easily 10 be overlooked between **יִנְתָּן** and **בִּנְבֵּעַת**. **Kl.**'s assumption that mention had already been made of him in the original narrative has too little probability in view of the excellent connection between **II**, 15 and **13**, 2.
- (3) **לֵאמֹר פָּשְׁעוּ הָעֲבָרִים**, following **G** ἡθετήκασιν οἱ δοῦλοι (העבדים); **Al** **וַיִּשְׁמְעוּ** instead of **פָּשְׁעוּ**, probably by accident from **וַיִּשְׁמְעוּ** in the first half of the verse. The sen- 15 tence, which stands in the Versions as well as in **Al** at the end of the verse, unquestionably belongs after the second **פִּלְשְׁתִּים**. Either it was first overlooked and afterward re-inserted from the margin, receiving a wrong position (so apparently **We.** who does not make it quite clear whether he considers it original), or its displacement occurred only in consequence of corruption and **G** was conformed 20 to **Al**.
- (4) At the end **Al** adds **הַנִּלְנָל**, an interpolation designed to prepare the way for a further one in vv. 7^b-15^a.
- (5) **שְׁלֶשֶׁת**, following **G**; **Al** and **GV** **שְׁלֹשִׁים**.
- (6) **רָאָה**, following **G** εἶδεν, necessary on account of **לוֹ**; **Al** **רָאוּ**. 25
 After **נָגַשׁ**, **Al** **הָעַם** + **וְנָגַשׁ**, not rendered by **G** and not in place until the new principal clause **וַיִּתְחַבְּאוּ וְנָגַשׁ**.
- (7^b-15^a) The interpolation prepared for by **10**, 8 (*cf.* **13**, 4). It is clear at first glance how exactly 15^b joins on to 7^a, while 15^a leads back to 7^a. 30
- (7) **וַעֲשֵׂם רֶב**, **Kl.** very acutely for **וַעֲבָרִים** of **Al** (originally **וְעַבְרִים**), which **G** read **וְעַבְרִים**. **We.** and **Kl.** have the good but less easy **וַיַּעֲבְרוּ מֵעֲבֹרֹת הַיָּרְדֵּן**.
- (8) **מֵאַחֲרָיו**, following **G** ἄπὸ ὀπισθεν αὐτοῦ; **Al** **אַחֲרָיו**.
- (9) **וַיִּתְחַל** (*cf.* **10**, 8) Q^crc; K^cthib **וַיִּתְחַל**.
- (10) **אָמַר**, following **G** εἶπεν; **Al**, overlooked after **אֲשֶׁר**. 35
- (11) **וַיִּפְּץ**, according to usage elsewhere (*cf.* **11**, 11; **14**, 34); **Al** **וַיִּפְּץ**, which would be causative.
- (12) **נִפְּץ**, according to usage elsewhere; **Al** **נִפְּץ**.
- (13) **לֹא**, following **HITZIG** and **WELLHAUSEN**; **Al** **לֹא**, defended by **DRIVER**.
- (14) **וַיָּבֹא מִן הַנִּלְנָל וַיִּלְךָ לְרֵכֶז**, following **G**; **Al**, an oversight arising from homœoteleuton 40 with **הַנִּלְנָל** (*cf.* **10**, 1).
- (15) **הַנִּבְּוִל**, following **G** Γαβὴ; **Al** **הַנִּבְּוִל**.
- (16-22) A manifest interpolation of impossible purport; moreover it severs the last of the movements of the Philistines in v. 23 from v. 18, with which it is immediately 45 connected.
- (17) **אָמַר** Q^crc; K^cthib **אָמַר**.
- (18) **וַיִּרְדּוּ**, following **G** τὸ δρέπανον αὐτοῦ (so also **S**); **Al** **מִתְרַשְׁתּוּ** which has already been mentioned once.
- (19) **וַיִּשְׁלַח קִלְשׁוֹן**, **Al** **וַיִּשְׁלַח קִלְשׁוֹן**, both untranslatable and impossible to emend satisfactorily (see the commentaries). 50
- (20) **מִלְחָמָה**, following **G** Μαχμας; **Al**. Necessary to complete the construction of **מִלְחָמָה**, overlooked in consequence of this word.

- 10 nation of the conjectured clause was due, not to corruption of the text, but to the redaction, in behalf of 10, 1.
- (26) בני התל, following Θ υἱοὶ δυνάμεων; \mathbb{A} omits בני.
- 11 (1) וְהָיָה כְּמַחֲזֵשׁ as initial clause of c. 11, following Θ καὶ ἐγένετο ὡς μετὰ μῆνα (cf. 5 Gen. 38, 24); \mathbb{A} וְהָיָה כְּמַחֲזֵשׁ as the close of c. 10 with an unsatisfactory sense.
- (3) אָנָּשִׁי, following Θ ἄνδρες; \mathbb{A} וְאָנָּשִׁי. The former is more probable according to v. 9f.
- (4) גִּבְעַת שְׂאוּל; Θ εἰς Γαβαα πρὸς Σαουλ, certainly incorrect but a just inference from c. 10, 17 ff.
- (6) בְּשִׁמְעוֹ Q^crê; K^ethib. 10
- (7) וְאַחֵר שְׂמוֹאֵל, interpolation probably not as old as the redactional vv. 12-14, but a mere gloss derived from them.
- וְיִצְעָקוּ, following Θ καὶ ἐβόησαν=וְיִצְעָקוּ; more characteristic (cf. 13, 4) than וְיִצְאָו of \mathbb{A} , which seems to be conformed to the beginning of the verse.
- (8^b) Statistical gloss of the usual kind. 15
- (9) וַיֹּאמֶר, following Θ καὶ εἶπεν; וַיֹּאמְרוּ of \mathbb{A} is due to the gloss in v. 7.
- בָּחַם Q^crê; K^ethib. בחם.
- (11) בני, following Θ τοὺς υἱοὺς Ἀμμων; \mathbb{A} omits בני.
- 12 (3) עָנָו כִּי, following Θ ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ, certainly original; the loss of the words 20 in \mathbb{A} after עֵינִי בֹ is both explicable and instructive.
- (5) וַיֹּאמְרוּ, following Θ καὶ εἶπαν; \mathbb{A} וַיֹּאמְרוּ, but accompanied by the note וַיֹּאמְרוּ סְבִיר (on which see DRIVER).
- (6) לֹאמַר עַד, following Θ λέγων μάρτυς; \mathbb{A} .
- (7) וְאַנְיָדָה לָכֶם, following Θ καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν; \mathbb{A} . 25
- (8) וְיַעֲנִימוּ מַצָּרִים, following Θ καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος; \mathbb{A} omits through oversight occasioned by similar ending (as to the Hebrew words see DR.).
- וְיִצְאָו \mathbb{A} ; וְיִצְאָו \mathbb{A} ; a correct deduction of We.'s from the following emendation.
- וְיִשְׁכְּבוּ, following Θ καὶ κατψοισεν αὐτούς; \mathbb{A} וְיִשְׁכְּבוּ, error in supplying the vowel-letter. 30
- (9) וְכִן מָלָךְ, following Θ λαβεῖς βασιλέως (cf. Jud. 4, 2, 7); \mathbb{A} .
- (10) וַיֹּאמְרוּ Q^crê; K^ethib. וַיֹּאמְרוּ.
- (11) בָּרֶךְ, following Θ and \mathbb{S} for the impossible בָּרֶךְ of \mathbb{A} . Still the most obvious emendation; עָבְדֶךָ is not satisfactory.
- (13) אַשֶּׁר שָׁאֲלָתֶם + \mathbb{A} בְּחַרְתֶּם \mathbb{A} , eliminated in accordance with Θ , though found in Θ L. 35
- (14) At the end of the verse we are somewhat tempted to supply with KL., following Θ L καὶ ἐξελεῖται ὕμᾱς, וְיִצְאִילְכֶם, and thus to remove the obnoxious aposiopesis, since the loss of the word after אֱלֹהֵיכֶם would be readily explicable. But the expression would be much too brief for the style of this passage; the words are, therefore, an effort of the translator to relieve the difficulty. Probably the sentence 40 originally began with אֶף יָרָא like v. 24 and was first brought into confusion through careless interpolation by R^D (cf. the ולא, which is only suitable to אֵם).
- (15) וְכַמְלִכְכֶם לְהַאֲבִירְכֶם, following Θ L καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὡμῶν ἐξολοθρεῦσαι ὕμᾱς. Θ V translates only the first of the two words, \mathbb{A} offers instead of both simply וּבִאֲבִירְכֶם; the scribe skipped from the second letter of the first to the third of the second 45 word, and then made the best he could of it. So KL. correctly.
- (21) אַחֲרֵי קְסוּרֵי \mathbb{A} has a meaningless כִּי, not rendered by Θ .
- (23) בְּדָרְךָ, with We. in consonance with usage; \mathbb{A} בְּדָרְךָ.
- 13 (1) Since Saul neither became king at the age of *one* year, and must have reigned for 50 more than two years, We. is right in holding that the verse is only the unfilled scheme for data which were considered indispensable (cf. 2, 2, 10; 5, 4, and frequently). A space should be left, therefore, after בֵּן for the number, and likewise in

- 14 26^a which it erroneously anticipates. Θ $\kappa\alpha\iota$ $\lambda\alpha\lambda$ $\delta\rho\upsilon\mu\acute{o}\varsigma$ $\eta\gamma$ $\mu\epsilon\lambda\iota\sigma\sigma\acute{\omega}\nu\omicron\varsigma$, Θ $\kappa\alpha\iota$ $\delta\rho\upsilon\mu\acute{o}\varsigma$ $\eta\gamma$ $\mu\epsilon\lambda\iota\sigma\sigma\acute{\omega}\nu\omicron\varsigma$, in which $\delta\rho\upsilon\mu\acute{o}\varsigma$ and $\mu\epsilon\lambda\iota\sigma\sigma\acute{\omega}\nu$ are still a duplicate translation (*cf.* v. 26). See WE. and DR.
- (26) תִּלְךָ דָּבַר, following Θ $\epsilon\pi\omicron\rho\epsilon\upsilon\epsilon\tau\omicron$ $\lambda\alpha\lambda\acute{\omega}\nu$ = הלך דובר or דבר; the ו may also be readily supplied from the following ואין. \mathbb{M} , through misunderstanding of the unusual collective דבר for דְּבָרָה *bee*, reads דָּבַשׁ תִּלְךָ דָּבַר, following Θ $\epsilon\pi\iota\sigma\tau\acute{\rho}\epsilon\phi\omega\gamma$, the usual rendering of השיב, as immediately after in the succeeding verse, where we should expect the same expression; on the contrary it is never employed for השיב, as here \mathbb{M} מְשִׁיב.
- (27) ותראנה Q^rê; K^ethib וְתִרְאֶנָּה. 10
- (28^b) וְנִעַרְהָ הָעַם, certainly a gloss from v. 31^b, first repeated on the margin at v. 29 as a justification of Jonathan's words (WE.).
- (30) בִּי עֲתָה רָבְתָה הַמָּכָה, following Θ $\delta\tau\iota$ $\nu\acute{\upsilon}\nu$ $\acute{\alpha}\nu$ $\mu\epsilon\acute{\iota}\zeta\omega\nu$ η $\pi\lambda\eta\gamma\eta$, unquestionably correct as against לא רבתה מכה of \mathbb{M} . The ה of the article has dropped out after רבתה, or else was joined to רבת to make the common form of the 3 s. f. The לא is inserted through misunderstanding. 15
- (31) מִמָּקָמָם אֵלֶּנָּה \mathbb{M} , בְּמָקָמָם עַד הַלַּיְלָה. KL. is right in saying that the context requires not a locality but the time of day, explaining how the people, who had so faithfully kept the oath, now came to eat flesh (v. 32). We may add that an extension of the battle to Ajjalon would necessarily imply so prolonged a pursuit of the enemy (25 miles in a straight line) that v. 36ff. would thus be made very difficult. Still KL.'s מָחָם (ה) עָמָשׁ עַד לַיְלָה goes beyond the mark and perhaps even lessens the achievement. Θ offers correctly $\acute{\epsilon}\nu$ Μαχεμας ; for the אֵלֶּנָּה omitted by Θ עַד הַלַּיְלָה is the best emendation if some resemblance of the letters be taken into account; after v. 24 one would expect עַד הָעָרֶב. 25
- (32) ויעש and השלל Q^rê; K^ethib ויעש and שלל.
- (33) הָלָם, following Θ $\acute{\epsilon}\nu\tau\alpha\upsilon\theta\alpha$; \mathbb{M} הַיּוֹם.
- (34) אֲשֶׁר בָּרָו \mathbb{M} , following Θ $\tau\acute{o}$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\eta$ $\chi\epsilon\iota\rho\iota$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$; \mathbb{M} שָׁרוּ בִּי. The next word in \mathbb{M} תִּלְלָה is wanting in Θ , scarcely admissible grammatically, and besides superfluous and objectionable; it would be necessary to omit it with WE. KL. DR.(?), did not KL.'s לִיהוֹה afford an easy and most welcome substitute. 30
- (36) וְנִבְּנָה \mathbb{M} , וְנִבְּנָה does not suit the context (WE.), *cf.* v. 32; it should not, however, be replaced by וְנִבְּנָה, but by וְנִבְּנָה, which was at first miswritten וְנִבְּנָה. This is unexampled, וְנִבְּנָה נִקְרְבָה ה' אֱלֹהֵינוּ \mathbb{M} ; וְנִבְּנָה נִקְרְבָה הָלָם אֵת הָאֱפוֹד here, according to v. 18f. and the instances there cited, is certainly to be expected. The original text has here been altered in almost the same way as there, though somewhat more skilfully, only here Θ also has not escaped the alteration. It is scarcely possible that the priest had first to call attention to the oracle, so that הַבְּנָה would be correct, and we should need to assume that something has fallen out. See BUDDE, *Richt. u. Sam.* p. 206. 40
- (38) בְּמִי, following \mathbb{A} *per quem*; \mathbb{M} בְּמִי, Θ $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\acute{\iota}\nu\iota$ is ambiguous.
- (39) וְשָׁנָה, WE., following Θ $\acute{\alpha}\pi\omicron\kappa\rho\iota\theta\eta$ = ישנה; in v. 41, however, Θ renders the correct ישנו also by $\epsilon\acute{\iota}\pi\eta\sigma\alpha$; \mathbb{M} וְשָׁנָה. 45
- (41) וְיִהְיֶה יְהוָה, following Θ ; \mathbb{M} before יְהוָה + אֱלֹהֵינוּ. The sentence after the first יְהוָה, from יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, from Θ ; \mathbb{M} omits, the error being again occasioned by identity of ending. For the retranslation *cf.* WE. and DR.
- וְיִהְיֶה, so following Θ and the incorporated sentence. 50
- (42) The sentence after בני, from וְיִהְיֶה בְּנֵי אֲשֶׁר, inserted with TH. and KL. following Θ ; it dropped out from \mathbb{M} for the reason that in the last five words it corresponds almost literally with the preceding sentence. The ground on which

- 16 KL. be adopted as 'וּמִכְּבוֹ אֲתִי בו', but represents a paraphrase compromising between the two readings.
- (7) פֶּאֶשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם יִרְאֶה הָאֱלֹהִים following \mathfrak{U} ; \mathfrak{M} omits כ before אשר and the last two words, which were overlooked on account of their close resemblance to the preceding. It is unnecessary to make the divine names uniform; if undertaken, then not both times with DR. יהוה, but following \mathfrak{U} and on account of the above oversight, the converse. 5
- (11) After עור \mathfrak{M} adds שָׁאָר; \mathfrak{U} omits.
- נִשְׁבַּח, rightly DR. especially in view of \mathfrak{C} נִסְתַּחֲרָה \mathfrak{M} ; נִשְׁבַּח. Cf. DR.
- (12) עָלָם יָפָה ע', conjecture of GRAETZ and KRENKEL, ZAT. '82, p. 309f. Here and in 17, 42 the best to be made of the impossible יָפָה עַם of \mathfrak{M} . Cf. עָלָם only 17, 56.
- (16) The words as far as לְאֲדֻנָּנוּ following \mathfrak{U} ; in \mathfrak{M} לְפָ' וְבִקְשׁוּ \mathfrak{M} . The disorder is due to the fact that אֲדֻנָּנוּ, being mistaken for the subject, was shifted to the head of the sentence.
- לְדַע נִנְּן \mathfrak{M} , another reading, presupposing omission of יָדַע which, however, is protected by \mathfrak{U} . 15
- (20) Of the words from תָּמֹד לָהֶם \mathfrak{M} has but these two, a positive impossibility. The emendations for תָּמֹד, TH. following \mathfrak{U} γόμορ, WE. עֶשְׂרֶה or חֲמִשָּׁה, must give way to \mathfrak{U} δνον καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμον ἄρτους. Thence KL. derives the text here adopted, save that for γόμον he inserts חֶמֶר following \mathfrak{U} an omer of grain, as TH. previously. But since the admissibility of this is doubtful and γόμος in Ex. 23, 5; 2 K. 5, 17 translates מִשָּׂא, this word is here adopted and accordingly the easy explanation of the omission in \mathfrak{M} given up. From מִשָּׂא regress to חֲמִשָּׁה would also be possible. 25
- 17 (4) מִמַּעַרְכוֹת following \mathfrak{U} ἐκ τῆς παρατάξεως, in the singular also vv. 8. 10 &c.; \mathfrak{M} מִמַּעַרְכוֹת.
- (6) וּמִצֵּחָת, plur. following \mathfrak{U} ; \mathfrak{M} וּמִצֵּחָת.
- (7) וְהָיָה Q^rê; K^ethib וְהָיָה.
- (8) בְּהָרֹו, following \mathfrak{U} ἐκλέξασθε; \mathfrak{M} בְּרוּ.
- (12) בְּאֶנְשִׁים following \mathfrak{U} ἐν ἄνθρωποις; \mathfrak{M} בְּאֶנְשִׁים.
- (13) Before אַחֲרֵי \mathfrak{M} + וְהָיָה, not rendered by \mathfrak{U} LXX, and beside וְהָיָה superfluous.
- (17) הֵלֵךְ \mathfrak{M} , הֵלֵךְ. The article is necessary; it dropped out after וְעֶשְׂרֶה.
- (20) יָצָא in lieu of הֵיִצָּא of \mathfrak{M} , with WE. DR.; TH. referring to EW. 342^b, regards the emendation with DE WETTE as needless, while KL. defends the traditional reading. 35
- (23) מִמַּעַרְכוֹת Q^rê; K^ethib ממערות clerical error.
- (32) אֲדָנִי, following \mathfrak{U} τοῦ κυρίου μου; \mathfrak{M} אֲדָנִי.
- (34) וְהָיָה, v. 36 אֲתֵּי-הָיָה; so correctly with DR. following the preceding הארי and את־; in \mathfrak{M} contrariwise the את is added where it cannot be used, omitted where necessary. 40
- (38) וְנָתַן קוֹבֵעַ \mathfrak{M} , וְנָתַן קוֹבֵעַ. כ instead of ק with KL. following v. 5; in Ez. 23, 24 קוֹבֵעַ is erroneous (cf. CORN.). וְנָתַן instead of וְנָתַן is at least harsh; \mathfrak{U} and \mathfrak{U}^V do not render נָתַן. KL. emends מְרִי וְנָתַן in place of וְנָתַן מְרִי. This indeed spoils the grotesque touch and is certainly not original, but it is probable that some earlier scribe regarded it as an improvement, and that our נָתַן comes by way of this stepping stone. 45
- The second half-verse is wanting in \mathfrak{U} and is a gloss due to misunderstanding of מְרִי.
- (39) וְיָאֵל, following \mathfrak{U} καὶ ἐκοτίασεν; \mathfrak{M} וְיָאֵל.
- פָּעַם וּפָעַם \mathfrak{M} , פָּעַם כִּי anticipates the words of David. The clause is wanting in \mathfrak{U} , which has instead ἀπαξ καὶ δις. KL. adopts from this פָּעַם וּפָעַם, which, so far as sense goes, is possible, but is not acceptable, since \mathfrak{U} everywhere 50

- 14 WE. rejects it as a later addition (DR. and KI. express no opinion), *viz.* that it is irreverent to interrupt the decision half-way, and that the uncertainty would be intolerable, is insufficient; the people's dread of losing in either case one of their leaders overbears all other considerations. Further the sentence is necessary to give perfect point to Saul's utterance in v. 39. 5
- (44) לִי, following Θ μοι and usage; Δ Δ l. 5
- (45) Before חַיִּיהוּה Δ l has תִּלְיָה, not expressed by Θ V. As חַלִּילָה nowhere appears without ל (in 20,2 also לִךְ is to be supplied from Θ) the word should be stricken out with KL. as a dittogram of the two following. 5
- (47) יִשָּׁשׁ, following Θ ἐσώζετο; Δ l יִשָּׁשׁ. 10
- (49) יִשָּׁיו, following Θ λεσίου, Θ L λεσίου; Δ l יִשָּׁיו. The former is certainly derived from אִשָּׁיו, אִשָּׁהוּ (*cf.* WE.). DR.'s assertion that no such name as *man of Jah* was in use, is sufficiently refuted by אישבעל, hence the return to יִשָּׁהוּ is needless. 10
- (51) כְּנִי, KL. DR. (appealing to Jos. *Ant.* vi, 6,6); Δ l כְּנִי. 15
- 15 (2) שֵׁם is only feebly supported by 1 K. 20,12; KL's שֵׁטֶם has much in its favor. 20
- (3) וְהִתְרַמְּתוּ וְאָת־וְהִתְרַמְּתָם אֶת Δ l, following Θ αὐτὸν καὶ, which is correct according to the context; 20
- (4) תִּלְיָה=תִּלְיָה Jos. 15,24; so DR. KI. instead of בְּתִלְיָהם of Δ l. 20
The second half-verse is a statistical gloss wanting in Θ L. For 200,000 in the first half-verse Θ has 400,000; whether the former was already exaggerated, and from what number cannot be determined.
- (5) וְנָאֵרָב, really only the correction of an orthographic error for Δ l וִירָב, undoubtedly mispointed וִירָב. 25
- (6) קִינִי, WE. instead of קִינִי. The alternative is קִינִי. 25
- (7) מִשִּׁילָם, WE. instead of מִתְּוִילָה of Δ l. *Cf.* WE. and DR.
- (9) הַשְּׂמָנִים וְהַקְּרִים, WE., principally on the ground of \mathfrak{C} and \mathfrak{S} (Θ differs widely) against Δ l וְהַשְּׂמָנִים וְהַקְּרִים. 25
- וְהַמִּשְׁנִים וְהַמִּשְׁנִים, following Θ ἔργον ἡτιμωμένον καὶ ἐξουδενωμένον ἐξωλέ- 30
θρευσαν; Δ l וְהַמִּשְׁנִים וְהַמִּשְׁנִים. It is better to omit the article before the noun than to insert it twice; נִמְכָּרוּ is a pure monstrosity; וְנִמְכָּרוּ should probably be inserted in lieu of וְנִמְכָּרוּ, although $\mathfrak{C}\mathfrak{S}$ and Θ L support אֶתָּה, and and it can very well stand.
- (11) וְנָאֵרָב, DR., here and ב,6,8, a good substitute for וְנָאֵרָב; see his discussion, in which 35
other possibilities are also weighed.
- (12) הַצִּיב, following Θ ἀνέστακεν; Δ l מַצִּיב, which does not suit the context.
- (16) וַיֹּאמְרוּ Q^{er}ê; K^{ethib} וַיֹּאמְרוּ.
- (18) After בָּלוּתָם there follows in Δ l אֶתָּה, which is impossible; besides elimination, which would be preferable, there is the alternative of reading בָּלוּתָה אֶתָּה; which 40
of the two underlies $\mathfrak{C}\mathfrak{S}$ is indeterminable; \mathfrak{I} *usque ad internicionem eorum* favors elimination.
- (20) אֶתָּה, Δ l אֶתָּה, so also Θ (διὰ τὸ) and \mathfrak{C} ; not expressed by \mathfrak{S} . In recent times usually not translated as being an equivalent of the כִּי 'recitativum' (Ew. 338^b), but this is poorly supported by ב,1,4 (against DR.). An adversative particle can 45
scarcely be spared; \mathfrak{I} renders well *immo*, KI., though without emendation, *ich habe ja*. Hence אֶתָּה is to be conjectured.
- (28) מִמְּלִכָּה, Δ l מִמְּלִכָּה, an awkward form rightly removed by WE.
- 16 (4) וַיֹּאמְרוּ, following Θ εἶπαν; Δ l וַיֹּאמְרוּ. 50
- (5) וַיִּשְׁמַתְּם אֶת־יְהוֹשָׁפָט, with TH. and WE. following Θ V καὶ εὐφράνθητε μετ' ἐμοῦ σήμερον; Δ l וַיִּשְׁמַתְּם אֶת־יְהוֹשָׁפָט, bald repetition from the preceding and following words and v. 3. Θ L καὶ ἀνακλιθῆτε μετ' ἐμοῦ σήμερον εἰς τὴν θυσίαν should not with

- 18 (27) מָצַח (better than מָחָה, DR. KL.), following \mathfrak{S} ἑκατόν; \mathfrak{M} מֵאָתַיִם.
 following \mathfrak{G} LAΘ3; \mathfrak{M} וַיִּמְלֹאֻם; in \mathfrak{G} the word is wanting.
 (28) וַיִּמְכַּל בְּתִישָׁאוּל א' \mathfrak{M} ; following \mathfrak{S} καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἠγχοῦσιν αὐτόν; \mathfrak{M} וְכִי כָל יִשְׂרָאֵל אֶתְבַּתְּהוּ;
 restored by CORNILL, except that he writes אֶתְבְּו, but cf. e. g. 17,21. GES.-K.²⁵
 122,3^a, rem. 5
 (29) לִירָא \mathfrak{M} ; לִירָא; correction of a clerical error.
- 19 (2) וַיְהִי בִס' וְנָחָבָאֵת וַיִּשְׁבֶּת בִּסְתָר, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} transposes, וְנָחָבָאֵת וַיִּשְׁבֶּת בִּסְתָר.
 (9) רוּחַ יְהוָה \mathfrak{M} ; רוּחַ πνεύμα θεοῦ; \mathfrak{S} רוּחַ אֱלֹהִים.
 בָּדָד, following \mathfrak{S} ταῖς χερσὶν αὐτοῦ; \mathfrak{M} בָּדָד. The change to מִנְּנָר (suggested in 10
 BUDDÉ, *Richter und Sam.* p. 220) is less probable and is not required by the
 analysis of the book.
 (10.11) וַיִּמְלֹט ב' הוּא; וי' \mathfrak{M} ; \mathfrak{S} וַיִּמְלֹט; וַיְהִי בְלִילָה הָהוּא וי'.
 (11) וְלִהְיוּתוֹ, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} וְלִהְיוּתוֹ.
 (14) וַיֵּאמְרוּ, following \mathfrak{S} καὶ λέγουσιν; \mathfrak{M} וַיֵּאמְרוּ. 15
 (18) For an attempt to explain the problematic נִוִּית (נִוִּית Q^re) see in particular DR.
 (18) should not be supplied here with \mathfrak{S} and \mathfrak{S} for the same reason that in
 v. 22 it should be stricken out.
 (20) וַיִּרְא, following \mathfrak{S} καὶ εἶδαν; \mathfrak{M} וַיִּרְא.
 קָהֳלָה, following \mathfrak{S} ἐκκλησίαν (analogously also \mathfrak{T} and \mathfrak{S}) as in Neh. 5,7, offers the 20
 easiest solution, even though it is possible that \mathfrak{S} himself reached this sense for
 the ἀπ. λεγ. לְהִקָּה of \mathfrak{M} by guess-work.
 מִנְּנָר, excellent emendation of KL's for נִנְבָּר of \mathfrak{M} , which after עִמָּר is quite impos-
 sible; it is likely that for this reason \mathfrak{S} and \mathfrak{S} simply pass it over, whereas it was
 read by \mathfrak{S} (καθεστῆκώς). But the basis of \mathfrak{T} 's מִלִּיָּה is either, as KL. assumes, 25
 מִנְּנָר, or \mathfrak{T} introduced the correct word of his own motion.
 (22) הִגְדֹּל, following \mathfrak{S} τοῦ ἄλω; \mathfrak{M} הִגְדֹּל; sufficiently refuted by בֹּר.
 בִּשְׁפִי, following \mathfrak{S} ἐν τῷ Σεφει; \mathfrak{M} בִּשְׁפִי.
 בְּנוִיָּה. Here also \mathfrak{M} and all Versions add a ברמָה; but this is nonsensical, since
 Saul is in Ramah when he makes his inquiry, and the inhabitants of the place 30
 would not add the name of their own city for further definition. The narrator
 does not use it in the similar case, v. 18.
 (23) מִשָּׁם, following \mathfrak{S} ἐκεῖθεν; \mathfrak{M} שָׁם.
- 20 (2) חֲלִילָה לָּהּ, following \mathfrak{S} ἡγιασμένη σοι; \mathfrak{M} omits לָּהּ. See above on 14,45. 35
 לוֹ עֵשָׂה Q^re; K^ethib לוֹ עֵשָׂה.
 (3) וַיִּשְׁבַּע עוֹד דּוֹר \mathfrak{M} ; וַיִּשְׁבַּע עוֹד דּוֹר \mathfrak{S} καὶ ἀπεκρίθη Δαυείδ; \mathfrak{M} וַיִּשְׁבַּע עוֹד דּוֹר. \mathfrak{S} appears to have
 arisen by dittography after the \mathfrak{S} of וַיִּשְׁבַּע had crept in.
 (4) תֵּאמָר, following \mathfrak{S} ἐπιθυμεῖ; \mathfrak{M} תֵּאמָר.
 (5) לֹא אָשַׁב, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} omits לֹא. 40
 הִשְׁלִישִׁית + \mathfrak{M} ; עַד הָעָרִב, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} + הִשְׁלִישִׁית.
 (6) עַד בֵּית־לֶחֶם, following \mathfrak{S} ἕως εἰς; \mathfrak{M} omits עַד.
 (8) עַם־עַבְדְּךָ, following \mathfrak{S} μέτα; \mathfrak{M} עַל.
 (12) עַד יְהוָה, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} יְהוָה alone; \mathfrak{S} Κύριος ὁ θεός l. οἶδεν, whence יָדַע is also
 possible. The loss of either would be easily accounted for. 45
 מָהָר; \mathfrak{M} and all Versions + הִשְׁלִישִׁית. As in v. 5 corrected to agree with the event
 (v. 27 ff.); here it has found its way into \mathfrak{S} also. So WE.
 (13) וַיִּשָּׁב, with WE. for וַיִּשָּׁב of \mathfrak{M} , arising from misunderstanding of the אֵת. It is re-
 markable that this verse, which is evidently the immediate continuation of v. 12,
 begins over again with Jonathan's promise to David. It would perhaps be better 50
 [ו] כִּי יִשָּׁב אֵלֶיךָ אֶת־הָרִי ע' כֹּה יַעֲשֶׂה י"י לִי. This reconstruction is supported in principle,
 though not in particulars, by \mathfrak{S} L.

- 17 (save Num. 24,1 κατὰ τὸ εἰωθός), particularly 8,3,10; 20,25, renders this phrase by ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ. On the other hand, the literal retranslation gives the fine sense *one step and another, a few paces*, and is, therefore, to be adopted. After these words **כִּי לֹא נִסָּה** is not impossible, it is rendered by **לֹא**.
 וְיִסְרֹם מַעְלִיו, following **καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ**; **וְיִסְרֹם הָיָה מַעְלִיו**. The interpolated **וְיִסְרֹם** is an *explicitum* due to the erroneous pointing of the verb. The words relegated to the foot of the page give us a second receptacle for the stones beside the **בִּילְקוֹט**, which is absurd. Since moreover the **ו** before **בִּילְקוֹט** should with **לֹא** be stricken out, it becomes apparent that they are a marginal explanation of this word, which is not found elsewhere. 10
- (42) **עָלָם**, see on 16,12; **עָלָם**.
 (46) **וּפְגָרָה וּפְגָרָה**, following **καὶ τὰ κῶλα σου καὶ τὰ κῶλα**; **א** only **וּפְגָרָה**, which in accordance with Am. 8,3, but against the preponderance of usage, might be considered as a collective.
 (48) **וְהָיָה**; **וְהָיָה**. See on 1,12, where the case is precisely the same. 15
 (49) **אֶחָת**, following **καὶ λίθον ἓνα**; **א** omits **אֶחָת**.
בְּעֵד הַבּוֹכֵעַ, following **καὶ διὰ τῆς περικεφαλαίας**; **א** omits. These two additions of **לֹא** are not indeed necessary, but good, and considering the excellence of that text, to be esteemed much more highly than the additions of **לֹא**. So KL.
 (52) **נָתַן**, following **καὶ Γεθ** and the second half-verse; **א** **נָתַן**. 20
הַשְּׁעָרִים, following **καὶ τῶν πυλῶν**; **א** **שְׁעָרִים**. Against taking it as a proper name (as in Jos. 15,36) see WE.
- 18 (3) **לְיֹדָן**, because Jonathan remains sole subject to the end of the sentence; **א** **וְיֹדָן**, which, if understood in the same sense, is defensible. See WE., whom KI. mis- 25
 understands when he strikes out **וְיֹדָן** supposedly in agreement with him; for WE. has no idea of striking out the second half of **ב**, 16,1 to which he refers. There is an attractiveness about KL's **מִלְחָה בְּרִית**, following **καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς**, especially as the following διαθήκη according to **לֹא** is to be stricken out. Still the order of the words causes difficulty. 30
 (5) **יִשְׁכִּיל**, see in justification DR., who cites Jer. 15,6. **לֹא** correctly renders συνιῶν, though the adoption of **מִשְׁכִּיל**, which would only imperfectly express the sense, need not follow. **לֹא יִשְׁכִּיל בְּכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל** belongs at the same time to **וַיֵּצֵא ד'** and to **יִשְׁכִּיל** (cf. v. 14).
לְשִׁיר Q^rê; K^ethib **לְשִׁיר**. 35
 (6) **וַתִּצְאָנָה הַמַּחְלָלוֹת לְקָרָאת ד' מִכ' ע' י' בְּתַפִּים וְגו'**, following **לֹא**, allowed by WE. who himself prefers to emend, following **לֹא**, **וַתִּצְאָנָה הַמַּחְלָלוֹת לְקָרָאת ד' מִכ' ע' י' בְּתַפִּים וְגו'**. But the text of **לֹא** cannot be safely used here, where it is making connection after the long omission. It is inadmissible with KI. to blend the two. 40
 (7) **בְּאֶלְפִּיו** Q^rê; K^ethib **בְּאֶלְפִּיו**.
 (8) **רַבְּבוֹת**, following **καὶ τὰς**; **א** **רַבְּבוֹת**.
 (9) **עוֹנֵן** Q^rê; K^ethib **עוֹנֵן**.
 (11) **וַיִּטֵּל**, following **καὶ ἤρην** and **καὶ**; **א** **וַיִּטֵּל**.
 (14) **רָכַב**, following **καὶ ἐν πᾶσαις**; **א** **ל**.
רָכַבו Q^rê; K^ethib **רָכַבו**. 45
 (16) **לְפָנֵיהֶם**, following **καὶ πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ**; **א** **לְפָנֵיהֶם**.
 (18) **תָּיִי** מִשְׁפָּחָת אָבִי **א**. Of this **א' מ' א'** was originally a correct gloss upon **תָּיִי**, subsequently the latter was no longer understood and incorrectly pointed.
 (22) **עָבְרוּ** Q^rê; K^ethib **עָבְרוּ**.
 (26) The concluding words relegated to the foot of the page are wanting in **לֹא**. They 50
 betray themselves as an exaggerative gloss on v. 27 by presupposing a fixed limit of time for the procuring of the foreskins; perhaps even (without the **ו**) originally an explanation of **וַיִּמְלֹאם**. So WE.

- 20 (42) וְאֶשֶׁר, following \mathfrak{G} καὶ ὧς; \mathfrak{M} omits the ו. יהוה יהוה; \mathfrak{M} and Versions add between the two אָמַר, which with WE. should be stricken out, to obtain a sentence. The idea of the interpolation was that the form of the oath began with the second יהוה.
- 21 (3) הַיּוֹם, following \mathfrak{G} σήμερον; \mathfrak{M} omits; the loss of the word before וַיֹּאמֶר is readily explicable. יוֹדְעֵתִי, in closest possible approximation to \mathfrak{M} ἰοδῆται, following \mathfrak{G} διαμεμαρτύρηται. יוֹדְעֵתִי would also be possible, following Jer. 47,7, and also הוֹדְעֵתִי, following Jer. 49,19.
- (4) אֶם, following \mathfrak{G} εἰ and \mathfrak{G} ν καὶ νῦν εἰσὶν . . .; \mathfrak{M} מִהֲיֵשׁ.
- (5) חַל תַּחַת יְרֵי, following \mathfrak{G} βέηλοι ὑπὸ τῇ χειρὶ μου; \mathfrak{M} after אֶל + חַל, probably a dittogram of חַל (KL. DR. KI.).
- (6) יִקְרְשׁוּ, emendation of EW., for which appeal may be made to \mathfrak{S} , but not with DR. KI. to \mathfrak{G} , since ἁγιασθήσεται is construed more easily with ἡ ὁδός than with τὰ παιδάκια. The יִקְרְשׁ of \mathfrak{M} is difficult, but in the present context certainly intentional. But since it is here of no consequence whether the errand on which they are engaged is of sacred or secular character, but only whether the men who are to eat the holy bread are clean; since in general it is hard to see what is the purpose here of this distinction; since finally the intermediate clause והוא חַל 20 seems completely to prevent a connected sense, we should probably eliminate it as a gloss. WE. is inclined to do so; KL. strikes out the whole sentence to the end of the verse, after having changed הַיּוֹם to הָיָא.
- (8) הֶרְצִים, emendation of GRAETZ (accepted by DR. KI.); \mathfrak{M} הֶרְצִים. \mathfrak{G} gives no assistance.
- (9) וַאֲיֵן יִשְׂרָאֵל, following \mathfrak{G} ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα; \mathfrak{M} וַאֲיֵן יִשְׂרָאֵל.
- (12) בְּרִבְבֵּתָיו, Q'rê; K^cthib both without י.
- (14) וַיִּשְׁנֶה, following \mathfrak{G} καὶ ἡλλοίωσεν; \mathfrak{M} וַיִּשְׁנֶה by pointing with חוֹלָם makes the best of the error. וַיִּתֵּן, following \mathfrak{G} ἐτυμπάνιζεν (ψ 68,26; Nah. 2,8); \mathfrak{M} וַיִּתֵּן.
- 22 (1) מְצֻרָה, emendation of WE.'s here and in 2,23,13 for מְצֻרָה of \mathfrak{M} . In both cases the word המצורה follows immediately upon the latter (cf. here v. 4, and 2,23,14) in such a way that it either designates the מַ' עֵרְלָם alone, or else, as a generic term, includes it. The meaning *mountain fastness* is made quite certain for it by 24,23 and 2,5,7 (מצרת ציון) besides other passages. At an early period a *cave* of Adullam seems to have been known, which it was thought necessary to put in place of the stronghold.
- (3) יָשָׁב, following \mathfrak{I} maneat and \mathfrak{S} בָּשָׁב, \mathfrak{G} 's γινέσθωσαν also can be thus accounted for; \mathfrak{M} יָשָׁבוּ (DR.) is unnecessary.
- (4) וַיִּנָּחֶם, following \mathfrak{CS} ; \mathfrak{M} וַיִּנָּחֶם. בְּמִצְרָה is not to be understood of the single stronghold of Adullam, but of David's life in strongholds in general. There is scarcely need of the alteration במצורה for this sense.
- (5) בְּמִצְרָה, KL. beyond question correctly instead of בְּמִצְרָה of \mathfrak{M} . The verse is certainly a gloss; but with במצפה at least explicable. Its author erroneously inferred that David also had at first intended to remain in Moab.
- (6) וְהָאֲנָשִׁים, following \mathfrak{G} καὶ οἱ ἄνδρες, as an alternative וְהָאֲנָשִׁים would be possible; \mathfrak{M} וְהָאֲנָשִׁים can only be an error.
- (7) וְכָלֶכֶם, following \mathfrak{G} καὶ πάντας ὑμᾶς; \mathfrak{M} לְכָלֶכֶם.
- (8) הָמָל; \mathfrak{M} חָלָה inappropriate. Emended by GRAETZ, KL. DR. KI., after 23,21, a passage making direct reference to the present. Saul's own immediate followers do not care enough for him to inform him in regard to the intrigues between

- 20 (14-16) Misread by **Al** and in consequence somewhat corrupted. The restoration substantially with **We.** after **G.** In particulars there is room for difference of opinion (*cf.* **DR.**); but **We.**'s solution seems on the whole the best.
- (14) Twice **ולא**, instead of **ולא** of **Al**.
- (14-15) **הָקֵד יְהוָה וְלֹא אָמוֹת: Al** **הָקֵד יְהוָה וְלֹא אָמוֹת: Al** 5
 following **G** καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω; **Al** **הָקֵד יְהוָה וְלֹא אָמוֹת: Al** 5
 The omission of **אם מות** before **אמוֹת** is readily explicable. Then the third **ולא** appears to be a mere addition resulting from incorrect division and construction, and is not to be adopted with **We.** as **ולא**. It should be added that the **לֹא** which occurs twice in v. 14 is not found in **G**, and is not indispensable in the optative clause. 10
- (15) **ולאֵלָּא**, following **G** εἰ μή; **Al** **ולאֵלָּא**, which may be defended as a continuation of **ולא תכריח**. 10
- (16) **וְיִכָּרֵת יְהוֹנָתָן עִם אֱלֹהֵי הַיָּם**, following **G** εὐρεθῆναι (**G^A** ἐξαρθῆναι) τὸ ὄνομα τοῦ Ιωναθαν ἀπό; **Al** **וְיִכָּרֵת יְהוֹנָתָן עִם אֱלֹהֵי הַיָּם**. 10
- (17) **לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד**, following **G** ὁμόσαι τῷ Δαυίδ; **Al** **לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד**. 15
- (19) **תִּפְקֹד**, following **G** ἐπισκέψῃ=תִּפְקֹד, *cf.* v. 18 καὶ ἐπισκεπήσῃ for **וּנְפַקְרָה**, **G^S** correspondingly; **Al** **תִּפְקֹד**. 15
- הָאֶרְבֶּב הָלֹ**, following **G** τὸ ἐργαβ ἐκεῖνο; **Al** **הָאֶרְבֶּב הָלֹ**.
- (20) **שְׁלֹשׁ בְּחָצִים צִדָּה אֹרֶה**, following **G** τρισσεύσω ταῖς σχίζοις ἀκοντίζων and **Al** **שְׁלֹשׁ בְּחָצִים צִדָּה אֹרֶה**. **הַחֲצִים צִדָּה** is not very convincing; perhaps following **G** we should simply strike it out, accounting for it as a differentiated dittogram of **צִים**. 20
- (21) **הַחֲצִי**, sing. following **G**, and, for the form, following 36^b. 37, instead of the second **הַחֲצִים** of **Al** in this verse and the same word in v. 22. On the other hand, in conformity to the sense (*cf.* v. 20 at the beginning) **הַחֲצִים** should be retained the first time in v. 21 with **G^L** and likewise in 36^a. 38 with **G^V** also. 25
- וּבָאָה**, following **G** λάβε αὐτήν παραγίνου; **Al** **וּבָאָה**. The **ו** would certainly have been rendered by **G**, in **Al** it is repeated from **קחנו**, not unacceptable for the reason that the word was erroneously supposed to be still addressed to the boy. At the beginning of the apodosis, as it really is, **ו** with imp. is objectionable, *cf.* **לך** in v. 22, **G** πορεύου; to this in our verse corresponds **באה**, not **וּבָאָה** (**DR.** **Kl.**). 30
- (22) **הַחֲצִי**, see on v. 21.
- (25) **וַיִּקָּם**, following **G** προέφθασεν; **Al** **וַיִּקָּם**.
- (26) **בִּירְלָא מִקֶּרֶי**, following **G** ὅτι οὐ κεκαθάρσται, avoiding the repetition which is involved in **קְהוֹר** of **Al**.
- (27) **בְּיוֹם הַשְּׁנִי**, following **G** τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, *cf.* **בְּיוֹם הַהוּא** in the preceding verse; 35 **Al** omits **בְּיוֹם**.
- (29) **וַיָּצִיאוּ לִי אֶחָי**, following **G** καὶ ἐνετείλαντο πρὸς μέ οἱ ἀδελφοί μου; **Al** **וַיָּצִיאוּ לִי אֶחָי**.
- (30) For proof that **נָעוּת הַמַּרְדּוֹת** should remain in the text and not yield to **נָעוּת הַמַּרְדּוֹת**, following **G** κορασίων αὐτομολούντων, see **LAGARDE**, *Mittheil.* i, p. 236 f.; *cf.* now **DR.** also. 40
- הַחֲצִי**, following **G** μέτοχος; **Al** **הַחֲצִי**.
- (33) **וַיִּשְׁלַח אֶת־דָּוִד**, see on 18, 11; here also **G** ἐπέμπευ. 40
- כָּלָה הָיָא**, following **G** συντελείσται; **Al** **כָּלָה הָיָא**. Against the adoption of **הָיָא** αὐτῇ=הָיָא (**הָרֵעָה**) see **We.**
- (38) **הַחֲצִי**, **Q^crê** and **G**; **K^cthib** **הַחֲצִי**. See on v. 21. 45
- וּבָאָה**, following **G^L** and **G^A** ἦνεγκε, in **G^V** the word is wanting but has been supplied by second and third hand; **Al** **וּבָאָה**.
- (41) **הָאֶרְבֶּב הָלֹ**, following **G** τοῦ ἀργαβ; **Al** **הָאֶרְבֶּב הָלֹ**. 50
עַד־הַנְּגִל, **Al** **עַד־הַנְּגִל**, meaningless. **G** has ἕως συντελείας μεγάλης; since nothing corresponding to **וְדוֹד** or resembling it can be derived from this, **We.** is doubtless right in the opinion that **συντελείας** and **μεγάλης** represent the same word **הַנְּגִל**, the former original, the latter a correction in the interest of literal fidelity. **וְדוֹד** is a subsequent addition to obtain the sense *but David (wept) most*.

24 (5^a) אִיבִיךָ Q^ré; K^ethib אִיבִיךָ.

(8) וַיִּשְׁפַּע, alternative conjecture of WEIR (in DR.); אַל וַיִּשְׁפַּע, which is impossible, even if we are prepared because of בְּרַבִּים to expect a trope (so WE.). It is indeed more probable that this word was supplied in order to make וַיִּשְׁפַּע tolerable. וַיִּמְנַע is the best substitute, not only because, considering the antiquity of the corruption (the Versions have only guesswork), we must take account of the old Hebrew script, in which ש is very apt to take the place of מ, but because this word is employed by the same source in a similar instance 25, 26. 34.

(6) הַמַּעֲלִי, following Ὁ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῦδος, likewise 33; אַל omits הַמַּעֲלִי.

(11) וַאֲמַר, following Ὁ καὶ οὐκ ἠβουλήθη; אַל וַאֲמַר.

(14) וַתִּקַּם, following Ὁ καὶ ἐφείσδμην; אַל וַתִּקַּם.

(14) The repetition of the catch-word 14^b = 13^b proves that the proverb is an interpolation, and both accordingly should be stricken out. WE. rightly refers the gloss to v. 12 (cf. Matth. 7, 16 ff.).

(19) וַאֲמַר Q^ré; K^ethib וַאֲמַר; the ה dropped out before the following ה.

(19) הַנִּגְדָּה, KL. instead of the difficult הַנִּגְדָּה (cf. WE.). Perhaps a trace of the lost ל is preserved in the μ of Ὁ.

מִוִּבָּה אִשֶּׁר. The אַת of אַל between the two words is to be stricken out with K1., as is recommended also by Ὁ ὡς, 3 *quomodo*. The sense is thus decidedly improved, since it is only thus that David's earlier services are clearly distinguished 20 from the magnanimity now shown.

25 (1) מַעֲוֶן, following Ὁ Maav; אַל מַעֲוֶן.

(3) קָלְבִי, Q^ré; K^ethib בְּלִבִּי, probably meant as קָלְבִי, which is both awkward and superfluous.

(6) לִאֲחֵי, with WE., following 3 *fratribus meis*; אַל לִאֲחֵי.

(8) בָּנִי, אַל בָּנִי; a mere correction of inexact orthography.

(11) מִיָּמִי, following Ὁ τὸν οἶνόν μου; אַל מִיָּמִי.

(14) מִהֶרְעִים, emendation of KL's for מִהֶרְעִים of אַל; much preferable to canceling נַעַר on the basis of the merely simplifying translation of Ὁ and 3 (TH. WE. K1.). 30

(14) וַיִּבְעַט (cf. 2, 29), WE. in accordance with an earlier suggestion; אַל וַיִּבְעַט.

(18) אֲבוֹנִיל Q^ré; K^ethib אֲבוֹנִיל.

(20) וְהָיָה אַל וְהָיָה. The וְהָיָה is just as remarkable as in 1, 12; 10, 9; 17, 48. Here it is more natural to read instead of וְהָיָה (KL.) a simple וְהָיָה and to regard וְהָיָה as a ditogram of הָיָה. The וְהָיָה before וְהָיָה is entirely sufficient without an introductory וְהָיָה.

(22) לְדָוִד, following Ὁ Δαυὶδ; אַל לְדָוִד.

(23) לְאִפִּי ד' עַל-פְּנֵיהֶּ, an almost inevitable emendation of WE.'s for עַל-פְּנֵיהֶּ (also GAUPP, KL. K1.).

(23.24) וַתִּשְׁתַּחֲוֶה אֶרֶץ עַל-רַגְלָיו, following Ὁ ἐπὶ τῇ ν ᾠγῇ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ; אַל וַתִּשְׁתַּחֲוֶה א' א' 40

וַתִּשְׁתַּחֲוֶה, probably only by clerical error, אַל וַתִּשְׁתַּחֲוֶה.

(29) וַיִּקָּם, required by the sense instead of וַיִּקָּם of אַל. וַיִּקָּם would also be tolerable.

(31) וַיִּשְׁפַּח, following Ὁ ἐκέχαι; אַל וַיִּשְׁפַּח.

(31) וַיִּשְׁפַּח, following Ὁ χεῖρα κυρίου μου; אַל omits וַיִּשְׁפַּח.

(34) וַתִּבְאֵת, necessary correction for וַתִּבְאֵת; the Q^ré וַתִּבְאֵת offers an impossible form. See NESTLE in ZAT '94, p. 319; [cf. also BARTH, ZA '87 208; HAUPT, BA i, 9].

(38) וַיִּמָּס, following Ὁ ὡς δέκα ἡμέρας with WE.; אַל וַיִּמָּס. The case is similar to that of 9, 20; for a defense of אַל cf. DR.

(42) וַתִּלְכֹּת, necessary, since וַתִּלְכֹּת is certainly to be construed as 50 predicate, not the whole group as a new subject to וַתִּמְהַר. So 33 against 3, which maintains the article.

- 22 his son and David, the Ziphites are men of a different sort. It is to be noted that **U** in both passages employs the same word $\mu\omicron\nu\acute{\epsilon}\omega$, which is perhaps a more natural rendering of חלה (cf. 1 K. 15,23), but may also represent חמל in the sense — here quite suitable — *feel pity, sympathy*, as in Ez. 16,5 $\mu\alpha\theta\epsilon\acute{\iota}\nu$ is used for חמלה.
- ארב, likewise v. 13. DR. (following WEIR) and KI. read with **U** $\acute{\epsilon}\chi\theta\rho\acute{o}\nu$, לֵאֲרֵב, KI. also regards this as more probable. The fact that הָקִים would agree better with אֵיב (WEIR) is not conclusive, for its meaning *incite* is here independent of the result. A stronger argument in its favor would be that אֲרֵב as noun occurs always in a collective sense. But since this also would agree with the report which reaches Saul of David's doings described in v. 1 f., we should probably retain ארב with **U** as the more characteristic word.
- (13) אלו Q^{re}; K^{ethib} אלו.
- (14) וְשָׂרָא, with KL., following **U** $\acute{\alpha}\rho\chi\omega\nu$ παντός; **U** וְסָרָא, **U** וְסָרָא, which DR. and KI. accept, but which may be merely an explanation of סר אל; **S** seems to be based on שָׂרָא, which would argue in favor of שר; אל, על, כל it does not render.
- (15) ובבל, following **U** $\kappa\alpha\iota$ $\epsilon\phi'$ $\acute{\epsilon}\lambda\omicron\nu$; **U** בבבל.
- (17) אונו Q^{re}; K^{ethib} אונו.
- (22) סִבְתִּי (cf. Dan. 1, 10), following **U** $\acute{\epsilon}\gamma\acute{\omega}$ $\epsilon\iota\mu\iota$ $\alpha\lambda\tau\iota\omicron\varsigma$, similarly **S** סִבְתִּי; **U** סִבְתִּי.
- (23) אֲשֶׁר יִבְקֹשׁ אֶת־נַפְשִׁי יִבְקֹשׁ אֶת־נַפְשִׁי, so WE. correctly against **U** and all Versions in which the suffixes are transposed, נפשי the first time, נפשי the second.
- 23 (5) ואנשיו Q^{re}; K^{ethib} ואנשיו.
- (6) The verse is a marginal gloss to explain v. 9, afterwards incorporated into the text at the wrong place.
- (7) סָנֵר; so we must read, in view of נָסַר a few words further on, instead of נָסַר of **U** which gives no tolerable sense. In the absence of נָסַר we might emend סָנֵר, following Is. 19, 4, but probably this was the intermediate stage between סָנֵר and the סָנֵר of **U** $\pi\acute{\epsilon}\pi\alpha\rho\epsilon\nu$, whence came later נָסַר. In favor of סָנֵר are also **S** *tradidit*, **U** מָסַר, **S** *المسلم*.
- (11) At the beginning **U** has the clause relegated to the foot of the page. **U** offers of this only $\epsilon\iota$ $\acute{\alpha}\pi\omicron\kappa\lambda\epsilon\iota\sigma\theta\eta\varsigma\epsilon\tau\alpha\iota$, but even this is, as WE. has seen, a mere interpolation, made necessary by the fact that **U** passes directly from 11^a to 12^b at the second יהוה יואר. The clause is, therefore, wanting in **U** and is beyond question a premature reduplication from 12^a.
- ועתה, following $\kappa\alpha\iota$ $\nu\acute{\upsilon}\nu$ of **U**; in **U** excluded by the gloss. Unquestionably genuine; cf. before the question ב, 19, 11.
- (15) וַיָּרָא, EW. (cf. further WE. and DR.) for וַיָּרָא **U** בְּחֶרֶשׁ, construed as a common noun, *forest*, which leaves the locative ending unexplained. Construction as a proper name is preferable, the pointing under the circumstances of no authority. So also in vv. 18. 19.
- (22) רָגְלוֹ הִמָּהֲרָה, following **U** $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\acute{\alpha}\chi\epsilon\iota$ (so TH.); **U** $\kappa\iota$ רָגְלוֹ **U**.
- (23) The whole sentence from מכל אל-נכון is wanting in **U**; it should doubtless be stricken out with WE. as a gloss on וראו ודעו. This command of Saul's requires nothing to be supplied, since it merely resumes the וראו ודעו of v. 22 in a comprehensive way. אל-נכון seems to be derived from 26, 4.
- (25) וַיִּגְדוּ, following **U** $\zeta\eta\tau\epsilon\acute{\iota}\nu$ $\alpha\upsilon\tau\acute{o}\nu$; in לְבָקֵשׁ of **U** the ו has fallen out before וַיִּגְדוּ, following **U** $\tau\eta\eta$ $\pi\acute{\epsilon}\tau\rho\alpha\nu$ $\tau\eta\eta$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\kappa.$ $\tau.$ $\lambda.$; **U** וַיִּשָּׁב בְּמִ, a clerical error after the pattern of passages like v. 14.
- (26) וַיִּנָּשֵׂא, following **U** $\kappa\alpha\iota$ $\acute{o}\iota$ $\acute{\alpha}\nu\theta\rho\omega\pi\epsilon\varsigma$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$; **U** omits, probably by oversight after שְׂאוֹל
- 24 (5-8) GAUPP and CORNILL have recognized independently of one another, that vv. 7. 8^a belong after 5^a (cf. *Richt. und Sam.* pp. 229. 210, note).

- 30 (2) וְאֵת כָּל, following Θ καὶ πάντα; \mathbb{A} omits. The words are necessary.
- (5) The whole verse is a gloss on v. 2 or v. 3; it gives here a mistaken reason for David's state of mind.
- (6) בניו Q^rê; K^ethib בניו.
- (8) הַצָּרִיף, following Θ εἰ καταδιώξω; \mathbb{A} omits ה. It can hardly be spared, cf. especially 23, 11f., according to which also ה is to be preferred to KL's אִם.
- (9) הוּא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ, following Θ καὶ οἱ τετρακόσιοι (Θ^L ἑξακόσιοι) κ. τ. λ.; \mathbb{A} without the article. Whether the article should be supplied, or with KL. אֲשֶׁר be stricken out, depends upon the way we interpret, and also on the judgment we pass upon the second half-verse. The latter, however, וְהַנּוֹתְרִים עִמּוֹ, must be stricken out, first, because after the complete sack of Ziklag there would have been no object in leaving a part of the force behind there, and, second, because the only meaning עִמּוֹ can have is *ceased from pursuit*. *Remained behind in Ziklag* would require יֹשֵׁב (cf. 25, 13). After all, therefore, the original text here does not attribute to David more than the 600 men of c. 25 15 (against KL.).
- (10) The two halves of the verse should be transposed (WE.); the place left vacant by the first (now 10^b) has in fact been filled by the gloss 9^b.
- (14) וְאִנְהֵנוּ, following Θ καὶ ἡμεῖς (Θ^V ἡμεῖς δέ) with KL.; \mathbb{A} אִנְהֵנוּ.
- (17) עַל-יָנֵב הַכְּרָתִי, following Θ ἐπὶ νότον κ. τ. λ. and the twice ensuing עַל; \mathbb{A} omits עַל. 20
- (17) וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם דָּוִד וַיִּזְכֹּם, following Θ καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοῦς Δαυὶδ καὶ ἐπάταξεν αὐτούς; \mathbb{A} only וְיָבֹא ויזכם.
- (18) The second half-verse is a gloss originating like v. 5 from a special interest in the person of David. To derive with KL. a הִצִּיג לְבָר from the ἐξείλεν of Θ is useless and inadmissible, cf. ἐξαπέμωαι for הִצִּיל Gen. 32, 12 (Θ v. 11); 37, 20f.; ב, 14, 6. Θ only omits דָּוִד, perhaps in accordance with the original negligent phrasing of the gloss.
- (19) וְעַרְבָנִים וּבְנוֹת וַיִּשְׁאַל, following Θ ; \mathbb{A} after it.
- (20) וַיִּקְחֵנוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶכֶת הַהוּא \mathbb{A} , וַיִּקְחֵנוּ לְפָנֵי; וַיִּקְחֵת דָּוִד \mathbb{A} , וַיִּקְחֵנוּ. With the reading of \mathbb{A} the 30 verse should be divided at הַצָּנֵן, and not at וְהַבֶּקֶר, as the accents divide, though without a satisfactory sense. The way was indicated for WE.'s emendation, which has been followed here, by the absence of דָּוִד and the variant after לְפָנֵי in Θ , and by the plurals נָהַג and וַיֵּאמְרוּ.
- (21) וַיִּשְׁאַל, following Θ καὶ ῥῆσθησαν; \mathbb{A} וַיִּשְׁאַל. 35
- (23) בֶּן אֶחָד, following Θ οὗτως μετὰ; \mathbb{A} בֶּן אֶחָד אֶת.
- (24) הוֹרֵד Q^rê; K^ethib הוֹרֵד.
- (27) בְּתוֹל, following Jos. 19, 4 and בְּתוֹלָא 1 Chr. 4, 30, in order clearly to distinguish the Judean city; \mathbb{A} בְּתוֹלָא.
- (27) בְּתוֹלָא, following Θ Παμα νότου and Jos. 19, 8; \mathbb{A} בְּתוֹלָא. 40
- (28) בְּעֶרְעֶרָה, following Jos. 15, 22 \mathbb{A} compared with Θ and the modern form of the name; \mathbb{A} בְּעֶרְעֶרָה.
- (29) בְּכַרְמֶל, following Θ ἐν Καρμῆλ, a necessary emendation; \mathbb{A} בְּכַרְמֶל.
- (30) בְּבוֹר־עֶשֶׂן, genuine reading of \mathbb{A} , confirmed by Θ ; the Received Text: בְּבוֹר־עֶשֶׂן. See as to the names of places in vv. 27-30 WE. and DR. 45
- 28 (3) Sufficiently betrays itself as a gloss by its wrong position, since its object is to explain v. 7 ff. The announcement of Samuel's death has already been made in almost identical words in 25, 1^a.
- (9) וְבִעִירוֹ, following Θ ; \mathbb{A} וְבִעִירוֹ. 50
- (9) הִירְעֵנִי, following Θ τοὺς γινώστας; \mathbb{A} הִירְעֵנִי, the מ having dropped out before מן.
- (16) עַם רָעָה, following Θ (μετὰ τοῦ πλησίον σου) 33; \mathbb{A} only עָרָה, whence one might

- 26 (1) עָמְנוּ, following μεθ' ἡμῶν of *U*; *Al* omits.
 (5.7) סְבִיבָתָיו Q^rê; K^ethîb סְבִיבָתָיו, similarly v. 7 מְרַאשָׁתָיו and סְבִיבָתָיו.
 (8) אִיבִיךָ Q^rê and *U* τὸν ἐχθρόν σου; K^ethîb אִיבִיךָ.
 (11) מְרַאשָׁתָיו Q^rê; K^ethîb מְרַאשָׁתָיו.
 (12) מְרַאשָׁתָיו, following *U* ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ; *Al* מְרַאשָׁתָיו שָׁאוֹל 5
 (16) וְאִי, following *U* et ubi sit; *Al* וְאִי.
 (20) מְרַאשָׁתָיו Q^rê; K^ethîb מְרַאשָׁתָיו.
 (22) נָפְשִׁי, following *U* ψυχὴν μου; *Al* נָפְשִׁי פָּרַעַשׁ אֶתְּךָ crept in from 24, 15.
 (23) הַחַיִּיתָ Q^rê; K^ethîb הַחַיִּיתָ.
 (23) לְאִישׁ as distributive is quite comprehensible, cf. *U* ἐκάστω; אִישׁ then stands 10
 in a peculiar use, introducing an example, almost equivalent to כַּאֲשֶׁר (cf. SIEGFR.-STADE אִישׁ iii, 4; the case is similar in 24, 19, see note *ad loc.*). The emendations of KL. (לְרֹאשִׁי, further צְדִיקָתִי and אֲמִנָּתִי) and KRENKEL (ZAT. '82, p. 310: לְבָרִי אִישִׁי = יִשִּׁי) are clever but needless. The indefinite expression is a sign of modesty in the speaker. 15
 (23) הַיָּדִי, following *U* εἰς χεῖράς μου; *Al* הַיָּדִי. The loss of the י before וְאִשׁ is easily explained.
- 27 (1) אִם, following *U* ἐὰν μὴ (cf. 26, 10); *Al* omits אִם which before הַמֶּלֶט is easily explicable, still more easily before אֲמַלֵּט, if, with *U*, we strike out הַמֶּלֶט. 20
 (3) אִם is wanting in *U* and may be an addition.
 (4) הַפְּרָמְלִית, following 30, 5; ב, 2, 2 and *U* τοῦ Καρμηλίου; *Al* הַפְּרָמְלִית.
 (8) יוֹסֵף Q^rê; K^ethîb יוֹסֵף.
 (8) הַנְּגִדִי, following *U* τὸν Γεσείρι; *Al* הַנְּגִדִי וְהַנְּגִדִי (Q^rê הַנְּגִדִי), cf. WE.
 (8) הַנְּגִדִי, TH. following *U* ἀπὸ Γελαμ[ψουρ]; 12 codd. confirm his conjecture that 25
 this is a scribal error for Γελαμ. See further on the whole difficult passage WE. and DR.
 (10) אֶל-פְּשִׁמְתָם, following *U*; this is the readiest restoration for *Al* אֶל-פְּשִׁמְתָם. *U* πρὸς Δαυεὶδ ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε and *I* in *quem* appear to be explanatory amplifications of *Al*. 30
 (10) וְעָלִי, to agree with the foregoing; *Al* אֶל-אֵל, which in itself after אֵן would be very good.
 (11) After עָלִי *Al* inserts a second very confusing לְאִמְרִי, which transforms the second half-verse from a concluding word of the narrator (so correctly KL.) into the tale told by some survivor, or else compels us to divide it into two sentences. 35
 KL. would derive from לְאִמְרִי a לְאִמְרִי; more probably it was inserted in order to suggest the former incorrect interpretation. *I* renders only the first לְאִמְרִי.
- 28 (2) עֵתָה, following *U* νῦν, *I* nunc; better than *Al* אֵתָה. 40
- 29 (3) שְׁנֵי, the easiest alteration for the improbable שְׁנֵי of *Al*, supported by τοῦτο δευτέρου ἔτος of *U*.
 (3) אֵלִי, following *U* πρὸς με; *Al* omits. אֵלִי is also possible.
 (5) בְּרִבְבָּתָיו Q^rê; K^ethîb בְּרִבְבָּתָיו, both without י.
 (8) מִתְּחִלָּה; thus we should doubtless read instead of מִיָּמִים of *Al*, unless it be preferred 45
 to strike out אִישׁ and point הִתִּי.
 (9) וְרַעְיָה, against וְרַעְיָה of *Al* and the Versions, an almost indispensable alteration. The ending was probably affected by the following כִּי or else mistakenly supplied.
 (10) The whole sentence from וְהִלְכָתָם לְפָנַי is retranslated from *U*; probably over- 50
 looked in *Al* through the similarity of the following word והשכמתם. The latter now resumes the השכם בבקר after the digression in a much more satisfactory way.

- I (8) וַיֹּאמֶר Q^crê; K^ethîb וַיֹּאמֶר.
 (10) הַצֶּדֶקָה, with WE. after Is. 3,20; the easiest emendation of וַיֹּאמֶר הַצֶּדֶקָה. According to Num. 31,50 וַיֹּאמֶר הַצֶּדֶקָה would also be possible.
 (11) בְּבִנְיָמִן Q^crê; K^ethîb בְּבִנְיָמִן.
 (12) הוּא has after יהוה the + וְעַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, stricken out with WE. The alternative possibility, viz. to read with הוּא יהוה instead of הוּא, is preferred by KL.; it is, however, more probable, in view of the differing words עַם and בֵּית, that the error יהוה induced the interpolation.
 (16) הַדָּמָה K^ethîb *the blood shed by thee*; there is no need of the Q^crê הַדָּמָה *thine (own) blood*.
 (18.19) The received reading presents very great difficulties. WE's suggestion (approved by DR. and KL.) that the quite unintelligible קָשָׁה in 18^a and בְּעָלִי in v. 6 originated and were introduced at the same time, is very acute but rests upon an extremely slender basis. A greater objection is that the reading obtained בְּנִי־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לְלִמְדָּה can neither be convincingly rendered (KL. *and he commanded to teach it the children of Judah*) nor well understood. Since other expedients are equally inadequate (cf. especially TH.), and the difficulty, as it were, begins right over in v. 19, KL's ingenious emendation is here adopted. The substance of 18^a is set before v. 19 as קָשָׁה בְּנִי יְהוּדָה without any change of text, the quite inexplicable הַצֶּדֶקָה read as הַצֶּדֶקָה, the parallel line closed with יִשְׂרָאֵל, and בְּמוֹתָךְ pointed with the feminine suffix. The form and sense of the lines thus reconstructed are excellent, at least (cf. for קָשָׁה in the sense *sorrowful, painful*, as applied to a message 1 K. 14,6; for the fem. plur. Gen. 42,7; for נַעֲצָב 2,20,3.34; 2,19,3), the sole alteration is very easy. Nearly everything would be explained by the displacement of the three words; קָשָׁה was then taken in the same sense as in v. 22. But לְלִמְדָּה cannot be retained with KL. following שׁוֹ 60,1, since, even if we could assume that technical use of the word at so early a time, it would have to stand directly before the text; on the contrary, it was interpolated in order to give some sort of sense to the words קָשָׁה בְּנִי יְהוּדָה. — [Prof. HAUPT has called my attention to the fact that the Ethiopic *Codex Abbadianus* No. xxxv renders קָשָׁה by ፀጸብ: ፀጸብ = נַעֲצָב, evidently deriving קָשָׁה from קָשָׁה. DILLMANN remarks *ad loc.*: קָשָׁה a קָשָׁה *repetiisse videtur*. The Codex contains the so-called *Versio Hebraica-Aethiopica* which has been corrected after the Hebrew text.] GEO. A. SMITH (*The Historical Geography of Palestine*, 1894) proposes to read קָנָה instead of קָשָׁה.
 (21) The first half-verse admits of no caesura according to the formal law elsewhere observed; on the contrary, since אֶל־טַל cannot well be divided off, there would remain a perfectly normal line enclosed between the pairs of words הָרִי וְשָׂרֵי תְרוּמוֹת and בְּנִלְבַּע. For this reason it would seem a וְ should with KL. be inserted before טַל, following ὁ καταβῆν (ὁ ἐκείνου) and 3 *veniant*. The parallel line has been thrown into confusion in הוּא by the intrusion of ו before שָׂרֵי; KL. by the removal of it has correctly restored the parallel to הָרִי בְּנִלְבַּע, though only intended to sacrifice the latter (he reads הָרִי בְּנִלְבַּע). For הוּא שָׂרֵי תְרוּמוֹת, instead of KL's שָׂרֵי תְרוּמָה (or תְּרוּמָה), it would be easier, following the ancient passage Jud. 9,31, to read שָׂרֵי תְרוּמוֹת (or תְּרוּמָה). See other attempts especially in TH. 45 and DR. GEO. A. SMITH (*Hist. Geogr.*) suggests מְהוּמוֹת instead of תְרוּמוֹת. The reason for this curse, and with it a close, is given in the third line as far as גְּבוּרִים. The fourth has been wrongly severed from its parallel and complement 22^a as far as גְּבוּרִים. It is better with WE. to read מְשִׁיחָה for מְשִׁיחָה.
 (22) The parallel verse 21^b.22^a presents still another picture of death: *not anointed with oil, but with the blood and fat of slain warriors, lies now the shield of Saul upon the battlefield*. To this v. 23^a attaches, whereas 22^a.b glances back upon scenes of stirring life. To this v. 23^b is the transition, and v. 24 the continuation,

- 28 with KL. obtain the reading צרך, if the Versions did not afford a better. *℣* seems to paraphrase עם צרך.
- (17) לו, following *℣* σοι; *ℳ* לו.
- (19) עמך נפלים, following *℣* μετὰ σοὺ πεσοῦνται; *ℳ* עמי which would be a strikingly laconic expression for the thought *ye shall be with me (in Sheol)*, quite apart from the question whether it corresponds with ancient Israelitish ideas. 5
- (20) ויבהל, following v. 21 ויבהל; *ℳ* וימהר. This emendation is supported by the fact that *℣* renders both there and here ἔσπευσεν, that is, it has accommodated v. 21 to the corruption in v. 20 (WE.). Nor is a corresponding signification for נמהר (KL.) proved by Is. 35,4. 10
- (21) כי ירא, with KL. for ויירא of *ℳ* and the Versions; even *℣* *conturbatus enim erat* seems to translate only according to instinctive perception of the sense required. The alteration is easy, the improvement considerable.
- (23) ויפצרו; *ℳ* ויפצרו. As פצר and פרץ hardly mean the same thing, and the former is attested not only by Gen. 19,3,9; 33,11; Jud. 19,7, but also occurs in 2 K. 2,17; 15 5,16 (beside פרץ in 5,23), it should be inserted in place of פרץ both in 2 K. 5,23, here, and in 2,13,25,27.
- 31 (1) נלחמו, following 1 Chr. 10,1, also *℣* in the present passage; *ℳ* נלחמים.
- (3) אנשים, following 1 Chr. 10,3; *ℳ* הם' אנשים בק'. DR. would retain אנשים 20 הם' בק'.
... ויחל מאד *ℳ*. Among the attempts at reconstruction the best seems to be that of GAUPP, following *℣* καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὰ ὑποσχόνδρια, ויחל מעיו, but even this is not entirely convincing.
- (4) After וירקני + *ℳ* האלה; stricken out in accordance with 1 Chr. 10,4. It is a dit- 25 togram of the same word preceding.
- (6) After כליו *ℳ* + כל-אנשיו + *ℳ*, stricken out in accordance with *℣* V. Chr. has a different addition.
- (7) בערי, twice with KL. in place of *ℳ* בעבר. It is impossible to understand why the inhabitants of the region *beyond* the great plain and *beyond* the Jordan should 30 flee and those of the immediately adjacent country remain. Moreover there is explicit reference to these *cities* in the next clause.
- ערים, with 1 Chr. 10,7 for הערים *ℳ* is not a necessity, but an improvement, hence adopted with KL. On the origin of the text of Chronicles, in its present shape superior in point of fact, see KL. 35
- (9) וישלחו, preferable to *ℳ* וישלחו, since the object is not Saul's head and armor, but messengers. So TH.
- בית-ע' *ℳ*; *ℳ* את-עצביהם, following Chr. and *℣*.
- (10) עשתרות, following *℣* εἰς τὸ Ἀσταρτεῖον; *ℳ* בית עשתרת.
- הקעו, LAG. (*Griech. Übers. d. Prov.* p. v), following 2,21,6 (*cf.* 12) in lieu of הקעו 40 of *ℳ* and Chr. As to the further dissimilarities of the latter see WE.
- (12) ויפצרו להם, with KL.; *ℳ* ויפצרו אתם, incompatible with the established custom of Israel. It is probably for this reason that Chr. omits the words. The corruption may have taken its origin simply from unusual orthography, ויפצרו for ויפצרו.

45

Book 2.

- 1 (1) העמלקי; this or עמלק must be read with WE. instead of *ℳ* העמלק.
- (3) אני נמלתי, following *℣* ἐγὼ διασέσωμαι and 8,4,16 (*cf.* WE.). 50
- (6) והפזשים; *ℳ* ובעלי הפ', which is quite unexampled. WE. strikes out בעלי, and, even if his explanation be not accepted, no other course remains, unless indeed we were to emend והפזשים. בעלי הרכב והפזשים. True, 'ב' הר' is nowhere else to be found either.

- 2 (23) באחרי החנית \mathfrak{M} with KL. K^l. for \mathfrak{M} תחתו Q^crê; K^cthib. KL. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14.
- (24) ע' פ' ניה דרך מדבר ג' \mathfrak{M} ; WE. K^l.; \mathfrak{M} על-פני הדרך במדבר ג' (cf. Ruth 2, 7) of \mathfrak{M} . Whether \mathfrak{G} with its Γα δδόν read 'ני הר' (WE.) is very doubtful. However, ג' after פני is easily explicable, and the ה from the article. Of course, the emendation cannot be regarded as certain. 5
- (25) נבעת אמה \mathfrak{M} , K^l. in accord with v. 24, following a suggestion of WE.'s; \mathfrak{M} נבעת אמה (cf. Ruth 2, 7) of \mathfrak{M} . The sense then is: *hadst thou not proposed the tilt*. Whether this was the original sense of the text, which any- 10 how is somewhat suspicious, must be left undecided.
- (31) ובאנשי \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} following \mathfrak{M} . At the end of the verse \mathfrak{M} adds מתו. The most probable explanation of it is WE.'s, that it was a marginal explanation of ויפקרו in v. 30. KL.'s מתים is not according to usage. 15
- 3 (2-5) See after 8, 14.
- (6^a) The half-verse is obviously an editorial connecting-link, meant to bring us back again to v. 1 after the interpolation; it is, therefore, removed to the foot of the page. 20
- (7) וינקח אגנר \mathfrak{M} , an addition, from \mathfrak{G} καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Αβεννηρ. Whether we have thus obtained the original reading is very doubtful; but something of the kind must have stood here, and what is needed is given in these words, perhaps by conjecture only, in the shortest conceivable form.
- (8) אישבעל בן-שאול \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} following \mathfrak{M} . 25
- (8) אעשה \mathfrak{M} with KL. for \mathfrak{M} אעשה. \mathfrak{G} following \mathfrak{M} ἡ ἀδικία γυναικός; \mathfrak{M} אעשה.
- (12) תחתו [תחתיו] Q^crê לאמר למי ארץ לאמר \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} εις Χεβρων λέγω; \mathfrak{M} תחתו לאמר. The adoption of the former text proceeds from the assumption that למי ארץ is only a clerical error for לאמר so that this word in fact would occur 30 three times (WE.). תחתו would then be a mere corruption of *his home*. KL. develops from \mathfrak{G} and \mathfrak{M} , though by very bold methods, the fine reading: תחתיו [תחתיו] לאמר פלגית ישראל, in which at least the למי ארץ is put to excellent use.
- (13) כי אם לפני הביאה \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} εἰ μὴ ἀφ' ἧς; \mathfrak{M} כי אם הביאה. If this emendation 35 be not adopted, כי אם must be stricken out. לפני הביאה would also be possible.
- (15) מעם איש \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} following \mathfrak{M} . מעם איש.
- (18) הושיע \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} σωσ; \mathfrak{M} following \mathfrak{M} σωσ.
- (19) \mathfrak{M} both times without the מקם of \mathfrak{M} because it is not to be connected with the 40 subject following, but with the predicate preceding.
- (20) לאנשים \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} correctly DR.; \mathfrak{M} לאנשים.
- (22) בא \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} παρεγένοντο; \mathfrak{M} בא. The omission of the מ is easily explicable before מהגדור.
- (25) הלך \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} οὐκ ἦ; \mathfrak{M} omits. The omission is readily explicable after הלך. 45 \mathfrak{G} translates בשלום instead of הלך, probably conformation to vv. 22.23. So DR.
- (27) הוד \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} ἐκ πλαγίων (cf. Lev. 1, 11; Num. 3, 29.35); \mathfrak{M} הוד. \mathfrak{M} omits אל, which can scarcely be dispensed with (WE.).
- אחי יוצב \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} following \mathfrak{M} .
- (30) Perceived by WE. to be a gloss. 50
- (33) הכמות \mathfrak{M} ; WE. with \mathfrak{M} .
- (39) ונשח מלך \mathfrak{M} ; \mathfrak{M} נשח מלך. Emended according to WE.'s suggestion, except that for מלך (WE.) the infinitive is used. Nothing better has thus far appeared.

- I since there the maidens are to mourn the loss of the spoil spoken of in 22^{a3,b}. On this account the true position of these two lines can only be between v. 23 and 24.
- (23) The first half-verse is wrongly divided by the accents at **בחייהם**; the first member ends with **והנעמים**. The second half-verse constitutes only a single member; it must be separated from v. 23, and, unless a parallel member has been lost, is to be connected with 22^{a3,b} to form a three-membered verse such as appear also in 21^{a,bx} and 24.
- (24.25^a) After the appeal to the women of Israel to mourn for Saul, follow the words of a dirge constructed in the elegiac measure (with longer first member) in 25^a. 10 In 25^b it is the poet himself who speaks again, as is shown by 26^b.
- (25^b) **על-במותיך** is unintelligible, KL.'s **במותיך** quite self-evident. **Ἐλ εἰς θάνατον**, indeed, only evidences the same difficulty and the same attempt to make sense; moreover, it is hazardous to follow **Ἐλ** or any other Versions here, because the difficulty of the text gave occasion to great liberties. The corruption is manifestly very old. 15 There is the less justification for emending **הליתי אני** from **Ἐλ ἐτραυματίσθης ἐμοί**, since the verbal form is impossible (**הוללתי**, or **הללתי**, would have to be the form, though there is no example of it; **חלה** is not to be thought of). A simpler change would be **הלל במותיך** **לבי**. Of **לבי** then the letters **בי** would have been passed over before **במ'**, and the **ל** filled out as **על**. The line then forms with 26^{ax} 20 one verse.
- (26) The difficult **נפלאתה** is superfluous and even disturbing to the sense of the second half-verse, and destroys the balance of the members. KL. is, therefore, right in connecting it with the preceding member. Only this should not begin with **יהונתן**, but, in agreement with the accents, with **נעמת**. Moreover we 25 should probably not pronounce **נפלאתה**, but, so long as nothing better offers, read **נפלאות**, as a re-inforcement of **מאר**.
- 2 (4) Before **אשר + אל קברו**. Here it is stricken out with WE. in order to get a possible sentence, without professing to have restored the original reading or to account for the origin of the error. Of other conjectures **על-אדות** for **לאמר** (KL.) is better than the transposition of **אשר** after **לאמר** with appeal to **Ἐ λέγοντες ὅτι** (DR. KL.).
- (6) **הוא** with WE. DR. KI. instead of **אל** **הוא**.
- (8) **איש-בשת**, cf. 1 Chr. 8,33; 9,39, here and hereafter instead of **אל** **איש-בשת**. See for 35 further justification WE. and DR.
- (9) **האשרי**, with KÖHLER, KAMPH. KL. KI. following **Ἐ**, for **האשרי** **אל**; TH. EW. WE. with **שש**, **האשרי**.
- (10-12) WE. has perceived, that 10^a and 11 are glosses, which destroy the direct connection of 10^b with vv. 9 and 12. They were doubtless inserted simultaneously in 40 order to make prominent the change of rulers after the pattern of the framework of the Books of Kings, in like manner with the empty formula in the case of Saul, 8,13,1. The material for v. 11 was furnished by 5,5^a; whether the certainly erroneous data of 10^a have a source, we do not know; but 40 may be explained as a round number, and **ושנים** as a duplication of **שנים**, filling the place 45 in the formula originally left blank as in 8,13,1. So WE.
- (13) **מחברון**, following **Ἐ**; **אל**.
After **יִתְּנוּ + אל נבעון**. It cannot be harmonized with the suffix of **ויפנשו** and is here stricken out as a parallel to the suffix. Possibly another word may have stood in its place; WE. suggests as an alternative **התקשה**, KL. reads **חגים**. 50
- (15) **לאיש-בצל**, following **Ἐ**; **אל** **איש-בשת** **אל**; see on v. 8.
- (16) **ירו**, following **Ἐ τῇ χειρί**; **אל**.
הצרים, following **Ἐ τῶν ἐπιβούλων**; **אל** **הצרים**.

- 21 ל is either evidence that the word was anciently taken as a proper name, or became the occasion of it.
 שָׁמְעִי Q^rê, corresponding better with שְׁמִיעָה of 13,3 than the K^ethîb שמעי, which should doubtless be read שמעי. See as to such variations of proper names, WE. *De gent. et fam. Jud. &c.* 1870, p. 37 sq. Here we have besides the variant שְׁמִיעָה, 5
 (22) לֹר , the easiest emendation for לֹרֹו . Chr. גולר, but before it only לֹר .
- 23 (8) The section 23,8ff. is tentatively introduced at this point.
 יִשָּׁב בְּשָׁקֶת ל , instead of the impossible form of the text in ל יִשָּׁב בְּשָׁקֶת ל , is obtained by contribution from three sources. ל , with ל εἰσθε ὁ Χα- 10
 ναῖος, proves that יִשָּׁבֶשֶׁת = יִשְׁבֶּשֶׁת = יִשְׁבֶּעַל (אִשְׁבֶּעַל); to which יִשְׁבֶּעַם in 1 Chr. 11, 11
 and 27, 2 gives additional evidence. ל also attests the presence of the article (to
 which the ה of ל gives its support), and thus that חֲכַמְנִי was taken as a gentile noun.
 Its omission in 1 Chr. 11, 11 is readily explicable from the בן preceding (בֶּן־חֲכַמְנִי),
 but since חֲכַמְנִי cannot well be a proper name, and the article moreover has 15
 adequate support, this בן requires us to supply the name of the father, which we
 find in 1 Chr. 27, 2: יִשְׁבֶּעַם בֶּן־זוּבְרִיאֵל. Complete certainty here, as in the case of
 many names of the list, cannot, of course, be attained.
 הַשְּׁלִישִׁי, with WE., necessary from the context. ל הַשְּׁלִישִׁי, 1 Chr. 11, 11 השלושים.
 עֹרֵר אֶת־חֲנִיטוֹ, with Chr., cf. here v. 18. ל unintelligible (Q^rê הַעֲנִי 20
 הַשְּׁלִישִׁי, correctly instead of שלש of Chr., since the 300 in v. 18 are attributed to
 the less valorous Abishai.
 אַחֵר Q^rê; K^ethîb אחר.
 וַאֲחֵרֹו Q^rê; K^ethîb ואחרו.
 (9) K^ethîb רִדִּי and 1 Chr. 27, 4, against Q^rê רִדִּי and 1 Chr. 11, 12. 25
 הָאֲחֵתִי, both passages in Chronicles, against אַחֵתִי בֶן of ל , a mere clerical error.
 הַנְּבָרִים, Q^rê and 1 Chr. 11, 12; ל without article.
 הָיָה, supplied from 1 Chr. 11, 13 (also ל); ל .
 בְּפָסִדִּים, with Chr.; ל בְּפָסִדִּים. The ו is also attested by ל .
 לְפָנֵיהֶם, with KL., following ל πρὸ προσώπου αὐτῶν; ל . 30
 וְהָיָה, with KL., following ל ; ל omits ו .
 (10) וַאֲחֵרֹו Q^rê; K^ethîb ואחרו.
 (11) הַהֲרִי, following v. 33; 1 Chr. 11, 34; ל הָרִי. On אָנָּה cf. WE. on v. 24 ff.
 לְחָהֵה, so with BOCHART and KENICOTT most moderns, cf. Jud. 15, 9; ל לְחָהֵה.
 (18, 19) הַשְּׁלִישִׁים, with WE. following ל ; ל הַשְּׁלִישִׁי, Q^rê and 1 Chr. 11, 20 השלשה. In like 35
 manner כְּשִׁלְשִׁים at the end of the verse and הַשְּׁלִישִׁים at the beginning of the verse
 following, for בשלשה and השלשה.
 הָנִי, emended in accordance with the similar passage 1 Chr. 11, 25; ל הָנִי.
 (19) בֶּן־אִישׁ חֵיל, following ל ; ל and 1 Chr. 11, 22 בֶּן־אִישׁ חֵיל.
 (20) חֵיל Q^rê; K^ethîb חֵי. 40
 אֶרְאֵל מוֹאֵב ל ; בְּנֵי הָאָרִי אֶל־מִחְבָּאִם. So with KL. The בְּנֵי is supplied from ל and is
 demanded by the contrast with הָאָרִי. It is clear from the following clause of
 the verse that we have here to do, not with a proof of valor against enemies, but
 against wild beasts; the former does not follow until v. 21. The opposite
 supposition has perhaps contributed to the disorder of the unintelligible text, 45
 from which KL. has with great probability restored the original.
 הָאָרִי Q^rê; to be preferred to the K^ethîb הָאֲרִיָּה on account of the similar form
 above restored.
 הָבֵר, Q^rê and Chr. (הַבּוֹר) against הַבָּר of the K^ethîb.
 (21) אִישׁ מָהֵה. The first word Q^rê (also ל , Chr.) for the K^ethîb אִשֶּׁר; the second with 50
 1 Chr. 11, 23 instead of ל מָרָאָה. Chr. adds thereafter בָּאִמָּה.
 (22) כְּשִׁלְשָׁה should probably be read instead of הַשְּׁלִישָׁה of all witnesses to the text,
 unless we prefer to read with ל בְּשִׁלְשִׁים.

- 4 (1) אִישְׁבֶּעַל, following 𐤀; 𐤀. 𐤀, following 𐤀; 𐤀.
 (2) לֹאִישְׁבֶּעַל, following 𐤀; 𐤀, which here makes nonsense. Here and in v. 1 the name must have been stricken out after the interpolation of v. 4, in order to remove at least *before* this verse the contradiction between Ishbosheth and Mephibosheth. 5
 (4) See after 9,3, whence the verse was taken; in fact 4^a is a repetition of the last words of 9,3 on account of which this clause is omitted in both places.
 (6) The first halfverse as far as וַתִּשָּׁן, following 𐤀 καὶ ἰδοὺ ἡ θυσιαστροφὴ τοῦ οἴκου ἐκθάπτεν πυρὸς καὶ ἐνύσταξεν καὶ ἐκδθευδεν; 𐤀 וְהָגָה בָּאוּ עֲרִיתוֹךְ הַבַּיִת לִקְחֵי הַחַיִּים 𐤀 וְהָגָה אֶל-הַחַיִּים. Cf. WE. and DR. 10
 (10) Before וְהָגָה אֶל-הַחַיִּים 𐤀, with great injury to the sense. It should be simply stricken out with WE.
- 5 (2) הֵייתָה מִי וְהַמְבִּי Q^rê; K^ethîb וְהַמְבִּי. 15
 (21) אֶלְהֵיָם, following 1 Chr. 14, 12 and 𐤀; 𐤀 עֲצִיבֵיהֶם.
 (23) לִקְרָאָם, following 𐤀 εἰς συνάντησιν αὐτῶν, 1 Chr. 14, 14 אַחֲרֵיהֶם; 𐤀. כֹּב, with DR., restoration of the correct form for 𐤀 הִקְבָּה, which arose by repetition of ה from תַּעֲלֶה after לִקְרָאָם had dropped out.
 הַבְּכָאִים, following Chr.; 𐤀 without article. 20
 (24) הַצַּעֲדָה, following 1 Chr. 14, 15; 𐤀 without article.
 (25) מִגְּבֻעַן, following 1 Chr. 14, 16 and 𐤀 ἀπὸ Γαβων; 𐤀 מִגְּבֻעַ.
- 21 (15) וַיִּשְׁבוּ בָּנָב, appears in 𐤀 as בָּנָב [Q^rê וַיִּשְׁבִּי] at the beginning of the following verse and is intended there to represent a Philistine name. WE. has reconstructed the true reading from וְתָהִי עוֹר הַמַּלְחָמָה בָּנָב in vv. 18 and 19, and found its original place. 25
 (15.16), 𐤀 has at the end of v. 15 the words וַיִּשְׁבִּי בָּנָב. WE. rightly concludes that there are concealed here the name of the Philistine of whom v. 16 speaks, and perhaps a verb like וַיִּקָּם, then arose N. N. who was of the race of the giants. 30
 When later the misplaced וַיִּשְׁבוּ בָּנָב assumed this function, the two words of the received reading were developed out of the above, to afford the desired explanation why David should require aid. So DR. also. KL. who by appeal to Δαδου υἱός of 𐤀 seeks in דָּוִד, read as דָּוִד, the original form of the name, prefers to place וַיִּשְׁבוּ בָּנָב directly before וַיִּקָּם דָּוִד, which is possible. KL. proffers a totally different 35
 solution which is even more lacking in internal than in external probability.
 (16) הַרְפָּא, according to the orthography of 1 Chr. 20, 4-8 (in v. 4 מִלִּירֵי הַרְפָּאִים), through-out instead of הַרְפָּה of 𐤀.
 קוֹבְעוֹ, with KL. following א, 17, 5.38, for 𐤀 קִינוֹ. If we should seek to interpret the latter as *spear*, it cannot have been of brass. The name of the weapon is 40
 doubtless to be looked for in הַרְפָּסָה, which is here replaced by dots, since *new armor* is bold and has little meaning. 𐤀 has instead κορυτῆ *club*.
 שָׁקַל, following 𐤀 σίκλων; 𐤀 מִשְׁקַל, a scribal error occasioned by וּמִשְׁקַל.
 (17) Before לֹאִמֶר, 𐤀 + לוֹ, which is not rendered by 𐤀. 𐤀 נִשְׁבַּעוּ לוֹ gives a false sense, 45
 לוֹ probably comes by dittography from לֹאִמֶר.
 (19) יַעֲרִי אֲרָגִים, Q^rê in 1 Chr. 20, 5 (K^eth. יַעֲרִי); 𐤀 here אֲרָגִים. Of this the אֲרָגִים crept in from the end of the verse, and יַעֲרִי was subsequently adapted to it. 𐤀 also has only λαδδεν. On the other divergences of the text of Chr., which endeavors to harmonize this with the story of David and Goliath, (the latter having been made up of the material of our passage and contradicting it) see especially 50
 DR.
 (20) מָדָה, following 1 Chr. 20, 6, for 𐤀 מִדּוֹן (Q^rê מִדּוֹן, so also 𐤀).
 (21) לִהְרָפָא, following Chr., see on v. 16. The retention of the ה of the article after

- cerned, since these according to 13^b were precisely not in Bethlehem, but encamped between David and that city, in the plain of Rephaim. Cf. moreover the הית of the genuine text with מַעַב of the gloss.
- (15.16) מִבְּאֵר K^{ethib}; Q^{ere} מִבְּר.
- (17^a) מִיְהוּה, following 1 Chr. 11, 19 מֵאֱלֹהֵי and ὁ παρὰ Κυρίου; **א** omits מ. 5
הוא דם, emendation of KL. for **א** הָרֶם, which would require the insertion of an אֶשְׁתָּה after האנשים from Chr., whose text, however, has been expanded.
- 6 (1) וַיִּסְקֶף עוֹד דָּוִד **א** וַיִּסְקֶף עוֹד דָּוִד. To suit וַיִּאֲסֹף, ὁ καὶ συσφύγγειν, the עוֹד is stricken out with WE.; it was either drawn from the misread verb (cf. 5, 22) or arose by ditto- 10 graphy of דָּוִד.
- 5 (6) הַסִּירָךְ, with WE. for **א** הַסִּירָךְ; it is not sufficient to point הַסִּירָךְ (TH. DR.).
At the close **א** and Versions + הָנָה לֵאמֹר לֹא-יָבוֹא דָּוִד הָנָה, certainly to be stricken out with WE., either as a gloss, or as an accidental dittogram from ^{ba} which was 15 afterwards adjusted.
- (7) The second half-verse הוּא עִיר דָּוִד is a palpable gloss.
- (8) בַּעֲנוּר וְאֵת־**א** בַּעֲנוּר וְאֵת־**א**. A new attempt to make sense of the impossible text. It is quite certain from the preceding clause בְּלִמְכָה יְבוּסִי, that the slaying of the Jebusites — according to 7^a, naturally, after capture of the city — is not 20 regarded as a matter of course nor as commanded, but as forbidden. For in point of fact the Jebusites, as is well known, were not destroyed but spared (c. 24); the population of the capital was not created anew but merely added to, and this was one of the wisest of David's acts as a ruler. But such an unusual prohibition can only be ensured by threat of severe punishment, for 25 which the preceding clause also gives evidence, and this must be expressed by the group of letters וַיַּעֲבִיבֵנּוּ. The suggested emendation has at least the merit of being extremely easy. That the phrase does not elsewhere occur, and moreover the neck is not elsewhere used as the place of mortal wound, is no objection, inasmuch as execution by beheading is quite common (cf. only 30 2 K. 6, 32; 10, 6 ff.). For הִנֵּה hurt, smite see Gen. 26, 11; 1 S. 6, 9; Job 2, 5 &c.; for the ו of the apodosis cf. especially A. MÜLLER, § 521^c. 398. The suffix is to be derived from the וְאֵת, whose ו is incorrect, since the clause must give the reason for the foregoing prohibition.
- לֹא שָׁנְאָה **א** לֹא שָׁנְאָה. Both are impossible. The clause must give an 35 ironical reason for David's magnanimity, derived from the arrogant taunt of the Jebusites, and this it can scarcely do otherwise than in the form לֹא שָׁנְאָה, with נַפֶּשׁ as its subject. *With the lame and blind David wages no war, they are no adversaries worthy of him* — this is the sense. The fact that a later age had no comprehension of this and made out of it the opposite, is easily understood. 40 The second half-verse has been perceived by TH. (also by WE. *et al.*) to be a gloss occasioned by misunderstanding.
- (9) וַיִּבְנֶה, following ὁ καὶ ὠκοδόμησεν αὐτὴν [πόλιν]; **א** וַיִּבְנֶה.
- (13-16) See in c. 8.
- 6 (2) מִבְּעֵלֵי יְהוָה **א** מִבְּעֵלֵי יְהוָה. The canceling of the מ is based on 1 Chr. 13, 6 בַּעֲלֹתָהּ, which 45 is then explained by אֱלֹהֵי יַעֲרִים אֲשֶׁר לְיְהוּדָה. As the original text WE. then restores מִבְּעֵלֵי יְהוָה from Jos. 15, 9. But since there and in vv. 10. 11 we have on the contrary בַּעֲלָהּ, and in 15, 60; 18, 14 בַּעַל קְרִית is rather to be regarded as = בַּעֲלָהּ, בַּעֲלָהּ seems to deserve the preference.
- The second half-verse in accordance with ὁ. For the rest, the whole re- 50 aive clause may come from a later time.
- (3) וְאֶתִּי might easily be read וְאֶתִּי (WE.) or וְאֶתִּי (ὁ), but a proper name is more probable in conjunction with עוֹזָא.

- 23 (23) The first half-verse seems to be a gloss in imitation of v. 19; the second connects far better with v. 22.
- (24) מִבֵּית לַחַם, following 1 Chr. 11,26; **Al** has no מ.
- (27) מִבֵּית **Al**, following 1 Chr. 11,29 and 27,11; **Al** has מִבֵּית.
- (28) For צִלְמוֹן Chr. *ibidem* has עֵילִי, עֵלֹן, עֵלֶן. It is difficult to decide. 5
- (29) חֶלְבִּי, following 1 Chr. 27,15; Chr. 11,30 חֶלֶד; **Al** here חֶלֶב.
- (30) הַפְּרַעְתִּי, following Chr. (11,31; 27,14); **Al** without article.
הָיִי, following Chr. (11,32); **Al** הָיִי.
- (31) אֲבִי-עֵלְבֹן בֵּית-הָעֶרְבָתִי. The Abi-baal is derived from 1 Chr. 11,32, אֲבִי-עֵלְבֹן, compared with **Al**. In the remaining בֵּית of **Al** KL. has acutely perceived 10 to be the בית of Beth-Arabah Jos. 15,6; 18,22.
הַבְּרָחִמִי, with DR., following הַבְּרָחִמִי of 1 Chr. 11,33; **Al** הַבְּרָחִמִי.
- (32) יִשָּׁן הַנּוֹנִי. **Al** and Chr. have before it בְּנִי, beyond question by dittography of the three letters preceding, and to be stricken out with **Al**. הַנּוֹנִי, inferred from the הַנּוֹנִי of Chr. by KL., following Num. 26,48 (so also DR.). 15
- (32.33) The last word of v. 32 with a בֶּן following should be joined to v. 33, as Chr. and **Al** prove.
- (33) The second הַהָרִי following Chr.; **Al** הָאָרִי.
- (34) בֵּית הַמִּי, KL. DR. for בֵּית הַמִּי (cf. 20,14ff.).
- (35) הַצִּיר, Kthib and Chr. (11,37), against חַצְרִי Q^{er}ê. 20
- (37) נִשָּׂא, Q^{er}ê and Chr. (11,39), against נִשְׂאִי of Kthib.
- (38) הַיָּתִיר, twice for הַיָּתִירִי with TH. KL. DR. (cf. 8,30,27; Jos. 15,48; 21,14).
- (39) The number 37 should include, as it seems, all those who have been mentioned; the three of vv. 8-12, the two of vv. 18-23 and the following list. We obtain then, including Elikah v. 25, whom **Al** and 1 Chr. 11,25 do not mention, 36; 25 without him, 35 men. WE. would reckon in also the three unnamed heroes of v. 13ff. and then subtract from 35 + 3 = 38 the last, Uriah. The total, however, is probably older than the displacement of v. 13ff. Where the error lies, cannot be certainly told, though parallel cases are not lacking in the OT. Cf. WE. and DR. — The place assigned to the whole passage is corroborated by the fact 30 that by means of this list we now know in advance about many a hero of the following narratives.
- (13-17^a) That vv. 13-17^a are foreign to the connection in which they stand, and that 17^b must join immediately to v. 12 has been observed by WE. It is easy to see why 13-17^a was intruded here. The שלשת הגִּבּוֹרִים of v. 16 appeared to be the same as 35 the Three whose exploits are related in vv. 8-12 (cf. vv. 8.9), to which 17^b forms the close. In reality, however, the article in שלשת הגִּבּוֹרִים v. 16 only refers to the שלשה מהשְׁלֹשִׁים v. 13, so that the heroes of 13-17^a are not the Three of 8-12 but three nameless members of the Thirty. The story of their deeds would stand appropriately only after the catalogue of the Thirty, and this, rather than 40 after v. 23, is probably the original position of the passage. Its character is quite the same as that of the rest of the chapter.
- (13) שְׁלֹשָׁה Q^{er}ê, 1 Chr. 11,15, **Al**; Kthib שְׁלֹשִׁים.
After מִהַשְׁלֹשִׁים **Al** and Chr. have in addition רֹאשׁ, here stricken out in accord with **Al**. S also does not reproduce it but renders instead of מִהַשְׁלֹשִׁים only a 45 מִן הַגִּבּוֹרִים. The רֹאשׁ appears to have been interpolated by way of explanation from v. 18 (misunderstood), when this premature reference was made to the Thirty.
- אֶל-קָצִיר **Al**, following Chr. and **Al** εἰς τὴν πέτραν instead of אֶל-קָצִיר.
- מִצֵּרֶת, for מִצֵּרֶת **Al**, see on 8,22,1. Here this emendation is directly confirmed 50 by v. 14.
- (14) Beyond question a later explanation, and in fact partly superfluous, so far as David is concerned (13^a), partly incorrect, so far as the Philistines are con-

7 דְּבָרָהּ וּבְלָדָהּ. According to the context עֲבָרָהּ alone would seem to be preferable, the next place would belong to אֱלֹהִים.

דְּבָרָהּ אַחֲרֵי עֲשִׂיתָ, suggestion of REIFMANN (in DR.); אֱלֹהִים at the end of the verse.

(22) יהוה אֲדָנִי, following Θ Κύριε κύριέ μου, which strictly corresponds to אֲדָנִי יהוה, it is probable, however, that the prevailing divine name of the passage stood here also, as well as in v. 25, where Θ gives only κύριέ μου. אֱלֹהִים in both these places יהוה אֱלֹהִים, which in Chr. is inserted throughout in place of the original name.

(23) In this verse and indeed for the most part also in Θ and Chr. all the relations have been distorted through a misconceived religious scrupulousness. The present text has been essentially reconstructed by GEIGER and WE.: יִשְׂרָאֵל instead of אֱלֹהִים כִּי is found in Θ and Chr.; אֲחֵרִי for אֲחֵרִי only in Θ ἄλλο; the singular הָלַךְ instead of אֱלֹהִים הָלַכוּ in Chr. (Θ (הָלַכוּ); אֱלֹהִים is a convincing emendation of KL's for אֱלֹהִים, Chr. 'הָאֵל; לָקָהּ for אֱלֹהִים is inferred from the context; גְּדֻלָּתוֹ is given by Chr. (with wrong pointing) for אֱלֹהִים הַגְּדֻלָּה; the important לָנֶרֶשׁ by Chr. 15 and in the form לִנְרֶשֶׁךָ (τοῦ ἐκβαλεῖν σε) by Θ instead of אֱלֹהִים לָנֶרֶשׁ; עָמָּה instead of עָמָה and גִּי instead of אֱלֹהִים גִּי are again inferred from the context. אֲשֶׁר פָּרִיתָ אֱלֹהִים מִפְּעֻלָּתוֹ before גִּי, is a gloss not introduced until after the corruption of the text. A very instructive case.

(25) See on v. 22.

20

8 (1), מִתְּחֵלָה הָאָמָה אֱלֹהִים. The rendering *the bridle of the mother-city* appears suspicious for the reason that this could scarcely mean anything else than that David took now into his own hands the hegemony previously exercised by this or that Philistine city over its sister-cities. The fact that this is historically im- 25 probable is of less consequence than that we should expect (1) instead of the second פִּלְשְׁתִּים the name of a city; and (2) the transferal of the hegemony to the city of Jerusalem. אֱלֹהִים is, therefore, hardly to be accepted in spite of WE.'s positive defence. 1 Chr. 18,1 reads אֶת־גִּבְיָתָהּ וּבְנֵיהָ; it can scarcely be granted to WE. that the mention of the tangible and permanent results of the humbling of the 30 Philistines — for this, and not 'something wholly exceptional,' is what it would be — is not to be expected here. KL. tries to obtain from the two texts אֶת־גִּבְיָתָהּ וּבְנֵיהָ.

(3) לְהָשִׁיב, following Chr. and Θ ἐπιστῆσαι against אֱלֹהִים לְהָשִׁיב.

(6) K^{ethib} is sufficient as against the explanatory פָּתַח בְּנֵיהָ of Q^{er}, Θ, Chr. 35

(6) The second half-verse is premature, borrowed from 14^b.

(7) אֵל, following Chr.; אֱלֹהִים.

(8) וּמִמְּבַחָהּ, following Chr. and Θ καὶ ἐκ τῆς Μασβας, where the ב appears immediately before ה, (cf. Gen. 22,24). אֱלֹהִים וּמִמְּבַחָהּ.

(9) תָּעִי, here and in v. 10 and 11 for תָּעִי of אֱלֹהִים, following Θ Θουου and Chr. 40

(10) הָרֹדֶק, following Chr. and Θ λεδδουραν instead of אֱלֹהִים הָרֹדֶק.

(11.12) See on v. 13.

(12) מִתְּחֵלָה, following Chr. and Θ; אֱלֹהִים מִתְּחֵלָה.

(13) אֱלֹהִים וְעַתָּה דֹּר שָׁמַיִם inspires no great confidence; the expression seems too brief. The original phraseology seems to have been mutilated by the interpolation of 45 verses 11.12. KL's emendation וְעַתָּה דֹּר שָׁמַיִם has much to recommend it, but seems to require the assumption that some words have fallen out.

וּבִשְׁבוֹ, following Θ; אֱלֹהִים וּבִשְׁבוֹ.

וּבִשְׁבוֹ, following Chr. (where in turn, the preceding אֲרָם... וּבִשְׁבוֹ is replaced by אֲרָם וּבִשְׁבוֹ, following Θ καὶ ἐν τῷ ἀνακλινεῖν αὐτὸν ἐπάταξεν τὴν Ἰδουμαίαν (where 50 only וְעַתָּה דֹּר שָׁמַיִם is wanting). But precisely these words make it easy to understand the skipping of the one clause in אֱלֹהִים, the other in Θ and Chr. The וּבִשְׁבוֹ of Θ became in Chr. וְעַתָּה, and this received the supplement דֹּר שָׁמַיִם.

- 6 (3.4) At the end of v. 3 **Al** has further חרשה, then at the beginning of v. 4 the words וישאחו as far as בנבעה from 3^a. It is clearly only a case of erroneous repetition. The words are wanting in **U**.
 וְנָזַח הַלֵּךְ, supplied by DE W. and TH., wanting in **Al** and Versions.
- (5) עָצִי בְרוּשִׁים, following Chr. and **U**; **Al** עֲצֵי בְרוּשִׁים. 5
- (6) בִּידוֹן, following Chr.; **Al** נָכוֹן, **U** Nwðað. Although the reading of Chr. may be uncertain, it is at least more probable than that of **Al**.
 וְזוֹ, following Chr. and **U** τὴν χεῖρα αὐτοῦ; **Al**.
- (7) אֲשֶׁר to הארון, following Chr.; **Al** a quite unintelligible עַל-הַשָּׁל, probably mutilated from the former, omitted by **UV**. 10
 לִפְנֵי אֱלֹהִים, following 1 Chr. 13, 10 and **U** ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, beside which **U** exhibits also the text of **Al** עַם אֲרֹן הָאֱלֹהִים.
- (8) וַיִּצֵּר, following DR.'s suggestion on א, 15, 11, where the case is precisely similar. WE. proposes וַיִּמָּר but recognizes that **Al**'s וַיִּחַר is not wholly untenable.
- (16) The והיה at the beginning is at least peculiar. 15
- (21) אֲרָקֵר, following **U** ὀρχήσμαι; **Al**.
- 7 (6) אֶל-מִשְׁכָּן with KL, following 1 Chr. 17, 5 and supplying אֶל-מִשְׁכָּן, which has there dropped out. Thus only does the necessary sense of *shelter under strange roofs* find proper expression, whereas **Al** בָּאֵהֶל וּבְמִשְׁכָּן expresses a wandering about 20 in and with a shelter *belonging to it*, corresponding to the later fiction of the אֵהֶל מוֹעֵד in P. Perhaps the present text in Sam. contains an intentional adaptation to this conception.
- (7) שָׁבְטִי, following Chr.; **Al** שָׁבְטִי.
- (9) אַחֲרָי, **Al** + שָׁם, stricken out with **U** and Chr. 25
- (11) לְמִנְהֵימָן, following **U**; **Al** and Chr. וְלִי.
 לוֹ, and אֵיכָבֹד, with EW. WE. *et al.*; **Al** לָהֶם and אֵיכָבֹד.
 וְהִגִּיד לָהֶם יְהוָה, which will not serve. יְהוָה is wanting in the text of Chr. וְהִגִּיד לָהֶם; but we have here to do not with a previous promise, but with one which is now given him contrary to his own purpose. לָהֶם וְהִגִּיד arose by accident 30 from the text above restored, from which both **Al** and Chr. have been derived.
- (12) והיה, following **U** and Chr.; **Al**.
- (13) The verse is a gloss, for the reason that it perverts the true antithesis *not thou for me, but I for thee* into the false one *not thou, but thy son*. The resumption of the thread of 12^b in 13^b also gives evidence of the same thing. So WE. (BLEEK⁴, 35 p. 223), whereas in his *Text der Bücher Sam.* he allowed himself to be stopped half-way by the later passage 1 K. 5, 19^b, which is only derived from this gloss.
- (15) אֶסֶר, **U**, Chr., more characteristic than **Al** יָסֹר.
 מִמֶּנּוּ שָׁאוּל אֲשֶׁר הִסִּירָתִי מִלְּפָנָיו, following Chr.; **Al** מִמֶּנּוּ שָׁאוּל אֲשֶׁר הִסִּירָתִי מִלְּפָנָיו. 40
- (16) לִפְנֵי, following **U** ἐνώπιον; **Al** לִפְנֵי.
- (18) KL. is probably right in proposing to point from here to the end of the chapter אֲרָנִי instead of יהוה אֲרָנִי.
- (19) וַתִּרְאֵנִי דוֹרַת הָאָדָם, emendation of WE.'s after a hint of EW. and BERTH. on the basis of the text of Chr. (א, 17, 17) וַתִּרְאֵנִי בְּתוֹרַת הָאָדָם and of **Al** וְזֹאת תוֹרַת הָאָדָם. Some- 45 what bold, but easier from the point of view of textual criticism and in better accord with the context would be וַתִּרְאֵנִי דוֹרַת אָדָם and *wilt cause me to see &c.* (*viz.* in my descendants).
 The word lost from **Al** after הָאָדָם, which in Chr. is perverted to הַמַּעֲלָה is indispensable; it has been adopted by WE. in the form לַמַּעֲלָה, but is better read 50 according to the expression in v. 16: לְעֵלֶם.
- (21) בַּעֲבוּר עֵבְרָה, following **U** διὰ τὸν δούλόν σου πεποίηκας, for WE. rightly recognizes in the continuation in **U** an interpolation based on Chr. בע' עֵבְרָה וּבִלְבָּךְ. **Al** בע' 5

- 24 HITZ. (*Gesch. Isr.* p. 29), the latter by TH.; \mathfrak{L} now affords the desired confirmation $\chi\epsilon\tau\tau\iota\epsilon\mu\ \text{Καδης}$. Instead of $\text{קָנָשָׁה, קָנָשָׁה}$ is also possible. $\text{וַיֵּצֵא וַיִּכְבְּדוּ}$, with WE. for $\text{וַיֵּצֵא וַיִּכְבְּדוּ}$ of \mathfrak{L} . KL. $\text{וַיֵּצֵא וַיִּכְבְּדוּ}$. After \mathfrak{L}^A and \mathfrak{L} add $\tau\eta\nu\ \mu\epsilon\tau\alpha\delta\lambda\eta\nu$, perhaps to be adopted with KL., following Jos. 11, 8; 19, 28, as רָבָה ; the loss of the word would be comprehensible before וַיָּבֹאוּ . 5
- (9) The numbers are, of course, of no authority; Chronicles (\mathfrak{A} , 21, 5) actually gives us 1,100,000 and 470,000. There is a remote possibility, by striking out there $\text{אלף ואלפים ו ארבע מאות ו}$, of restoring the original and approximately credible 100,000 and 70,000. 10
- (10) $\text{אֲחֵרֵיכֶן כִּי כָפַר}$, following \mathfrak{L} $\mu\epsilon\tau\alpha\ \tau\alpha\upsilon\tau\alpha\ \delta\iota$. \mathfrak{U}^V $\mu\epsilon\tau\alpha\ \tau\acute{o}\ \alpha\rho\iota\theta\mu\eta\sigma\alpha\iota$ seems to indicate אֲחֵרֵי כָפַר , which is possible, but not so good, and probably is based on emendation. \mathfrak{L} כִּי .
- (11-13) Nothing but the transposition here effected: 10. 11^b. 12. 13^b. 11^a. 13^a. 13^c. 14, gives an intelligible sense and saves unnecessary changes. The derangement arose 15 from the desire to have the words of JHVH's message come directly to David rather than to the prophet.
- (12) נוֹטָה Chr. (v. 10); \mathfrak{L} נוֹטָל .
- (13) שָׁבַע שָׁנִים , following \mathfrak{L} and Chr.; \mathfrak{L} שָׁבַע . צִירִךְ is the simplest emendation for \mathfrak{L} צִירִךְ . Chr. has after $\text{וַיִּחַר אֵיבֶיךָ, צִירִךְ}$, whence WE. derives $\text{וַיִּחַר אֵיבֶיךָ, וַיִּחַר אֵיבֶיךָ}$, KI. simply וַיִּחַר אֵיבֶיךָ . But Chr. is based upon an emendation of the perceived difficulty. In reality *thine adversary*, for the moment indefinite, whoever it shall be, is none other than Absalom, just as the three years of famine follow immediately in 21, 1. Perhaps the offer of a choice among alternatives marks a later stage of the history; but at any rate those 25 grievous visitations of David's reign are here included in the allusion. When this is recognized, the transposition of this passage before 21, 1-14 and of the two together before cc. 9-20, for which there are many reasons, becomes an absolute necessity.
- (14) $\text{רָחֵמוֹ Q}^{\text{r}}\text{ê; K}^{\text{eth}}\text{îb}$. 30
- (15) בָּעֵם וַיִּבְהַר , following \mathfrak{L} $\kappa\alpha\iota\ \xi\epsilon\lambda\epsilon\lambda\epsilon\alpha\tau\omicron\ \epsilon\alpha\upsilon\tau\acute{o}\ \Delta\alpha\upsilon\epsilon\iota\delta\ \tau\acute{o}\nu\ \theta\alpha\upsilon\alpha\tau\omicron\nu\ \kappa\alpha\iota\ \eta\mu\epsilon\rho\alpha\iota\ \theta\epsilon\rho\iota\sigma\mu\omicron\upsilon\ \pi\upsilon\rho\omega\nu$ [an interpolation follows, 15^a in \mathfrak{L}] $\kappa\alpha\iota\ \eta\rho\epsilon\alpha\tau\omicron\ \eta\ \theta\rho\alpha\upsilon\sigma\iota\varsigma\ \epsilon\nu\ \tau\acute{o}\ \lambda\alpha\phi\iota$; \mathfrak{L} and Chr. $\text{וַיִּתֵּן יְהוָה דָּבָר בְּיִשְׂרָאֵל}$, then in \mathfrak{L} further $\text{מִהַבְּקָר וַיִּעֲרֶצֶת מוֹעֵד}$. Although this clause can indeed be connected with the reading restored from \mathfrak{L} , it is on the twofold testimony of \mathfrak{L} and Chr. to be stricken out, especially as 35 it is on the present context admits of no certain explanation. The question whether the clause in some other form may have belonged to the original text, remains open; KL's $\text{מִמְחֶרֶת עַת מוֹעֵד}$ is unsatisfactory.
- (15-17) The verses are mutilated, and confused by transposition in the same way as vv. 11—13. The first fact WE. perceived. The way in which הַמֶּלֶךְ halts after 40 וַיִּשְׁלַח יְרֵד in \mathfrak{L} (beginning of v. 16) proves that the word was added later, hence it is here stricken out; \mathfrak{L} $\text{וַיִּקְרָא מִן הָעָם}$ in v. 15 is strange; וַיִּקְרָא with a subject would be more probable. This is here supplied from v. 17, because the reading thus obtained $\text{וַיִּמָּחֶר הַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ בָּעֵם}$ comes the nearest possible to \mathfrak{L} $\text{וַיִּמָּחֶר מִן הָעָם}$. Of course, we have no sort of assurance that the original text has thus been re- 45 produced; but there is no ground for Ew.'s conjecture, approved by We., that that here and in v. 1 Satan was the original subject of the verbs. — Furthermore JHVH's repentance has no meaning until after David's humbling of himself, and equally David's prayer must come *before* JHVH's repentance, moreover v. 18 requires direct connection with v. 16. Therefore v. 17 certainly belongs 50 after לְשַׁחֲתָהּ in v. 16.
- (16) $\text{הָאֲרֻנָּה Q}^{\text{r}}\text{ê; K}^{\text{eth}}\text{. האורנה}$. The article is impossible with the proper name; $\text{אֲרֻנָּה עִם נְרָנָה א'}$ would be admissible (*cf.* GES. § 90, 2, c.). The form of the name

- 3 (2) וִילְדוּ Q^erê; K^ethîlb וילדו.
 (3) בלאב, so א; but the text is doubtful because the last three letters of the name are the same as the first three of the word following. Chron. (8,3,1) reads דניאל, Δαλουια.
 לאבינל Q^erê; K^ethîlb לאבינל. 5
 (4) . . . אשת א; אשת דוד, a superfluous addition, even if the reference were to Michal, David's first wife (Th. Kl.). Unless we are willing to cancel both words, the name of a former husband must have stood in place of דוד as in v. 3^a (so We. Dr.). 10
- 5 (13) פילנשים ונשים; Chr. (8,14,3) has only נשים, ἡ γυναῖκα καὶ παλλακάς. We.'s conjecture that originally only פילנשים stood here has much in its favor; but in that case probably ושלמה in v. 14 ought also to be stricken out.
 בירושלם, following Chr.; מיר' א.
 (16) ואלדע, following Chr. (8,14,7); א. See on 2,8. 15
- 8 (17) בן־אחיטוב ואחימלך בן־אביתר, rightly restored by We.; א; בן־אביתר בן־אחימלך בן־אחיטוב; S gives at least אביתר בן־אחימלך. There is no reason for placing וצדוק at the end with We.; the list can hardly be so old that the place of honor would not already have been given to Zadok. See this order in 20,25 also. 20
 וְשִׁשָּׂא, following 1 K. 4,3 supported by Chr. (8,18,16) ושושא, and 2 S. 20,25 ושריה א;
 (18) על־הַכֶּתֶר, following Chr.; והכ' א. 25
- 24 (1) The first half-verse unquestionably connects with 21,14, and affords sufficient proof 25 that 21,15-23,39 are interpolated in their present position. It is, however, not older than this connection (21,14; 24,1), and if on independent grounds it appears (cf. BUDDE, *Richt. u. Sam.* pp. 256ff. 264f.) that c. 24 originally stood before 21,1-14, this clause must have been added at the time of the transposition [or itself have been transposed(?) — BACON]. On this occasion the second half 30 of the verse also must have suffered injury; a witness to the fact has been preserved in the בהם, the only possible translation of which *and provoked David against them* (viz. בישראל) is unsatisfactory, and KL.'s suggestion ברברים equally so. I have treated it as a contraction of בַּיָּמִים הָהֵם, and supplied after ויסת the subject יהוה, which in א has been drawn into the first half of the verse. It will 35 be difficult to discover an easier emendation, though we must admit the possibility that the alteration has been more radical. If the reasons for transposing the two passages be not admitted, only בהם will require emendation. The reading of Chr. (8,21,1): ויעמד שטן על־ישראל ויסת את־דוד: must be regarded as a dogmatic development. The fact that in Chr. no trace remains of the first half-verse 40 might be attributed to the omission of c. 21,1-14. It must be noticed, however, that the Chronicler found cc. 21-24, with the exception of the songs, in the present order (*Richt. u. Sam.* p. 267), and hence, since 21,1-14 did not immediately precede, its omission need not have involved any consequences for c. 24. So in the absence of v. 1^a there may be a confirmation of the hypothesis proposed. 45
- (2) ואל־שרי, following Chr., cf. v. 4; א only שר.
 שטן, in conformity with לבו וספרו of Chr. and ופקרו of א; א; שטן.
 (3) ויסף; the יסף of Chr. would seem to be merely a facilitation.
 (4) על יואב, following Chr.; א. אל.
 מלפני, following א; א; לפני.
 (5) ונתלו בע' וסן, with We., subsequently confirmed by ἔλ καὶ ἤρξαντο ἀπὸ Αρονη καὶ ἀπὸ; א; וסן; א;
 (6) תהתים תרשי א; תהתים תרשי. The former word was emended by 50

- 9 not even learn the name of Jonathan's son; it only casually comes out in v. 6. The clause also betrays itself as borrowed from c. 9 by the introductory words 4,4^a, which are almost verbally identical with the last words of 9,3. It may be that in c. 4 it is meant to prove, in preparation for 5,1, that after the murder of Ishbaal there remained no son of Saul capable of governing (so WE. in defense of its authenticity in c. 4); but none but a glossator could have attempted this so awkwardly; for (1) 'one case out of eight would not prove this (cf. 21,8); (2) the form of the verse is altogether positive, so that it introduces a new pretender to the throne instead of removing all; (3) Ishbaal is not dead at all, and the clause crowds itself into the midst of the narrative in the most awkward way. 10
- על־בצל, for מִפִּי־בֶשֶׁת אֱלֹהִים; see above on 21,7. So throughout.
- (4) דבר. Instead of this in 17,27 written דבר לא, Josh. 13,26 לדבר, taken for *Debir* with ל.
- (11) וְשָׁלַחֵן דָּוִד, following ט, the sentence is thus made possible as an expression of the narrator. אֱלֹהֵי דָוִד. 15
- 10 (1) After אֱלֹהֵי וְיִמְלֹךְ (ט also) has the name of the new king הַנִּיחָן; this, on the other hand, is lacking in Chr. (א,19,1) and instead that of the old king נָחָשׁ stands after וַיָּמָת. WE.'s inference is correct that neither is original.
- (6) After מַעֲכָה אֱלֹהִים adds אִישׁ אֶלֶף. Stricken out with WE., for the reason that Chr. 20 calculates the two other numbers alone at 32,000 men, and moreover leaves out entirely טוֹב אִישׁ. The troops of Maachah are probably reckoned together with those of Ishtob; a later scribe discovered the gap, and inserted the empty formula as in א,13,1; ב,2,10.
- (7) כָּל־צֶבָא הַגְּבֹרִים, following 1 Chr. 19,8; אֱלֹהִים כָּל־הַצֶּבָא הַנִּיחָן which so far as the sense is 25 concerned would be understood in the same way, namely, *the whole army* (that is to say) *the Gibborim*. But inasmuch as כָּל־הַצֶּבָא designates the levy of Israel (cf. 8,16 with v. 18, and further v. 17 below), this would be at least ambiguous. The pointing צֶבָא in the passage in Chr. strives to accommodate its reading to that of Sam. 30
- (9) בַּחֲזֹרֵי בִישׁ, following Chr. (v. 10); אֱלֹהִים בַּחֲזֹרֵי בִישׁ, Q^crê יֵשׁ בַּחֲזֹרֵי יֵשׁ.
- (10) אֶבְשִׁי, with KL. following v. 14 &c.; אֶבְשִׁי אֱלֹהִים. The defective spelling ought to make no difference in the pronunciation.
- (12) עָרִי אֱלֹהִים, an emendation of KL.'s for אָרֶן.
- (16) מְדַבְּרִים. This reading (cf. 8,3 אֱלֹהִים) is confirmed by monumental evidence as correct 35 as against הַדְּרִיעֹר which appears here twice and in v. 19. Cf. DR. on 8,3. BAER uses ד without any remark, although the manuscript evidence here preponderates in favor of ר.
- חֲלָאִים, for חֲלָלִים אֱלֹהִים, following v. 17, where the Q^crê incorrectly would cancel the א. It is the name of a place. 40
- (18) אִישׁ, following Chr. אִישׁ רֶגֶלִי אֱלֹהִים; פָּרָשִׁים אֱלֹהִים understands by רֶכֶב horses, whereas it means members of the chariot corps. In consequence of this error it takes the next number for the horsemen, of whom it thus obtains an enormous number, while the infantry are wholly lacking; Chr. explains correctly but needlessly. 45
- II (1) הַמִּלְחָמִים Q^crê and Chr. (20,1); הַמִּלְחָמִים K^cthib, which would seem to be mere incorrect spelling. 45
- (3) אֲלֵעִים, cf. 23,34, corroborated as against Ελιαβ of ט by עֲמִיאל of 1 Chr. 3,5.
- (11) תִּי יִתְּנָה, with WE. DR. KI. for אֱלֹהִים תִּתֶּן, which alongside of נִפְשָׁךְ would be mere repetition (cf. א,20,3; 25,26; 2 K. 2,4.6 &c., also 2 S. 15,21). 50
- (12.13) וּמִמַּחֲרַת וְיָ, with WE., following טLS; אֱלֹהִים incorrectly attaches וּמִמַּחֲרַת to v. 12.
- (17) מַעֲבְרֵי דָוִד, may very well be epexegetis (so KL.).

- 24 varies very much. The K^{ethib} in v. 18 is ארניה, in v. 22 ארונה, Chr. has everywhere ארנן, the Q^{re} in Sam. throughout ארונה, which may pass.
- (20) אלו, following ὁ ἐπὶ αὐτόν; אלו is misleading, cf. ὁ παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ. WE. tacitly adopts אלו as the correct text.
After אלו we supply רשׁ הַטָּם וְאַרְוֶנָה with WE. from Chr. 5
- (22) בעינו Q^{re}; K^{ethib} בעינו.
עבר אדוני, with WE. for ארונה, on account of the following המלך. After עבר dropped out אדוני became ארונה.
- (23) ירצך expresses in conclusion the appropriate wish that the king may attain his purpose by building the altar. It seems preferable, therefore, to ירצני proposed 10 by WE., which introduces a different line of thought.
- 21 (1) על-שׂאול ועל-ביתה רמים, following ὁ ἐπὶ Σαουλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ; אלו אֶל-שׁ' אלוּ-בית הרמים. על for אל is inserted here as in other cases merely for the sake of clearness; in the text of Sam. they are used for the most part indiscrimi- 15
nately.
- (2) At the close אלו adds ויהודה, stricken out with WE. (cf. א. 15, 4^b).
- (4) לנו Q^{re}; לי.
- (5) לנו נשמרנו, following ὁ ἐξολεθρευῶσαι ἡμᾶς; אלו לנו נשמרנו.
- (6) יתך Q^{re} needlessly יתך.
בנבען ביה יהוה, restored by WE. (DR. KI. also), making use of ὁ Γαβων, for אלו בנבעת שאול בחיר י"י 20
- (7) An interpolation, occasioned by the transposition of the passage. It is clearly apparent from c. 9, 1 ff., that David knew nothing of Meribaal's existence until after the death of the seven sons of Saul. 25
מריב-בעל, here and uniformly, following 1 Chr. 9, 40; in 1 Chr. 8, 34 מריב-בעל; מפיבשת אלו.
- (8) מפיבשת אלו. The name of Saul's son by Rizpah is the same in אלו (save for the defective spelling) as that of the son of Jonathan. For the second part we should doubtless insert בעל after the example of אשבעל and מריב-בעל; whether 30 the first part also was identical, or perhaps gave the pattern for the distortion of the other name, we do not know.
- מרב, following ὁ L-S, also some Heb. MSS, for אלו מיכל, a mere clerical error (cf. א. 18, 19).
- (9) שבעתם Q^{re}; K^{ethib} שבעתם.
והם K^{ethib}; Q^{re} והמה needlessly.
בר' אלו, KL. DR. for הראשנים. 35
- (9.10) At the close of v. 9 אלו adds תחלת קציר שערים (Q^{re} בַּת). From the fact that in v. 10 in place of אלו מתחלת קציר, ὁ reads מת' קציר שערים (in accordance with which the text is here emended) WE. rightly infers that the clause at the end of v. 9 40 is an addition, probably at first a marginal explanation of בימי קציר הראש'. The omission of the preposition, which the Q^{re} supplies, is also thus accounted for.
- (12) וישלח at the beginning instead of אלו וילך can scarcely be avoided (cf. e. g. 9, 5).
שם הפלשתים Q^{re}; K^{ethib} שמה פלשתים.
- (14) ואת-עצמות המוקעים, following ὁ καὶ τὰ τῶν ἡλιασθέντων; אלו.
ויהי אחריכן. The ויהי supplied by KL. for the sake of immediate connection with 9, 1. 45
As soon as this position is recognized as the true one, it will be advisable to insert the word, although it is not strictly indispensable. Apart from this אחריכן comes very awkwardly at the end; if it belonged to this passage we should expect ואחריכן ויעתר א' לא' 50
- 9 (3) The clause 4, 4^b above rejected from the context belongs beyond question after this verse as the conclusion of Ziba's address. As the text now reads, we do

- 12 cc. 13ff.; not until it has been stricken out can the summary disposition of the matter in v. 13f. be understood. It is a mistake for KL. instead of this to strike out these two verses, all the more surprising from the fact that he recognizes in 7^b from כה-אמר to 9^a בעניו an interpolation completely corresponding to vv. 10-12, only looking in the opposite direction. If these two edifying amplifications are younger than the parable, it is perhaps necessary to regard the latter also (as an interpolation in the narrative and with SCHWALLY (ZAT. xii, 153ff.) connect 11,27 immediately with 12,15^b. 5
- (9) בעניו Q^erê; K^ethîb בעניו.
- (11) לְרַעָה; the י of רעך can indeed be explained from the stem רעה, but would seem here a mere clerical error occasioned by the similar forms continually repeated in the verse. For the rest a comparison with 24,13 (see *ad loc.*) suggests the question whether we should not read לְצֶרֶה, which would be more suitable for the son than the indifferent רע.
- (14) נָאֵץ as inf., cf. GESENIUS²⁵, § 52,2, rem. 3. 15
את־יָבִי יִי אֱלֹהֵי אֲתִיהוּ, with GEIGER (*Urschrift*, p. 267) WE. DR. K1.; אֱלֹהֵי יִי אֲתִיהוּ.
- (20) שְׂמֵלָהּ Q^erê; K^ethîb without י.
- (21) בְּעֹזֶר, with WE.; בְּעֹבֵר, which would give a possible though complicated sentence, but is refuted by v. 22.
- (24) וַתִּהְיֶה, following ὁ καὶ συνέλαβεν; אֱלֹהִים. 20
וַתִּקְרָא K^ethîb; there is no reason to adopt the Q^erê ותקרא.
- (25) וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים. WE. offers as an alternative to וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים (TH.), וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים in the sense of the dialects *give over*, and makes the same conjecture for 18,2. There we must now certainly read וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים with GL, but, on the other hand, הַשֵּׁלִים is certainly to be restored in 2 K. 6,11: מִי מִשְׁלָמֵנוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל instead of מִי מִשְׁלָנוּ. But on 25 account of the otherwise disturbing change of subject and of the absence of the suffix the passive is to be preferred.
- (26) הַמִּיָּנִים, with WE., as required by v. 27; אֱלֹהִים הַמִּלִּיכָה.
- (29) To point מִלְכָּם, following ὁ Μελαχολ (GL and GL τοῦ βασιλέως αὐτῶν, which has intruded into GL^v as a doublet), instead of the מִלְכָּם of אֱלֹהִים (WE. KL. DR. K1.) is not 30 advisable, since David, although he might dedicate the crown of a foreign divinity to his God, could not have worn it himself; to make וַתִּהְיֶה עֲלֵי־רֹאשׁ דָּוִד relate only to the precious stone (KL.) is inadmissible. The suffix *their* (king) refers without difficulty to the people of Ammon understood.
- (30) וַיָּבֵא אֱלֹהִים, following Chr. (א,20,2), שֶׁצִּי; אֱלֹהִים וַיָּבֵא. 35
- (31) To read with Chr. וַיִּשֶׁר instead of וַיִּשֶׁם would be the reverse of an improvement, since *sawing* cannot in any case be suitable to the axes.
בְּמִלְכָּן Q^erê; K^ethîb במלכן.
וַהֲעִבִּיר, with Geo. HOFFMANN (ZAT. '82), also DR. K1. For the reasons see DR. 40
- 13 (9) וַתִּקְרָא אֶת־הַמִּשְׁרָת וַתִּצַּק, with KL. K1. for וַתִּקְרָא אֶת־הַמִּשְׁרָת וַתִּצַּק. The loss of an א from ותקרא before את gave rise to the miscorrection ותקה, and then the rest followed.
- (14) אֶתֶּה, cf. GEIGER, *Urschrift*, p. 407 below, and DRIVER on Lev. 15,18.
- (16) אֶל אֶתֶּי כִי נִדְוָלָה הָרֶעָה, following ὁ μὴ ἀδελφεῖ· ὅτι μεγάλη ἡ κακία, similarly 45; אֶל־אֲדֹת הָרֶעָה הַנִּדְוָלָה. To read further with ὁ ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, הַנִּדְוָלָה הָרֶעָה is possible, but not necessary.
- (18) מַעֲלִים, with WE. for מַעֲלִים; KL. מַעֲלִים. V. 18^a betrays itself as a gloss (WE.), though a valuable one, by its incorrect position (before 18^b), and by the אשר עליה in v. 19. To regard the gloss as beginning only with כִּי (K1.) will not do. 50
- (20) אֶמִּיָּנִי can only be retained as a diminutive form after the Arabic pattern; but since a reason can scarcely be discovered for this we should perhaps simply emend אמנן. KL.'s האֶמִּיָּנִי has no place here.

- II (21) יִרְבֵּעַל, following Jud. 6,32; 7,1 &c.; אִי יִרְבֵּעַת, the same distortion as with Ishbaal, מַרְיִבְעֵל, see on 2,8; 21,7.8.
- (21-24) The confusion which has been created here should be compared with that described above on 24,11-13. After v. 22 G brings in a long section beginning πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου, closing with ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος. 5 The retroversion into Hebrew of the first clause will be found here at the close of v. 22, but the great body of it is inserted between 24^a and ^b. The addition is beyond question original, but the mere adoption of it from G after v. 22 (so TH. WE. KL. DR. KI.) is not sufficient. For according to the text thus reconstructed the messenger, upon the wrathful outbreak of the king, begins by re- 10 peating most superfluously and inappropriately, and against his lord's command, the whole story of the fight, which according to 22^b he has already rehearsed, and only at the end thereof utters the few words he had been charged with: *moreover thy servant Uriah, the Hittite, is fallen*. On the contrary, of the + of G only the first clause, אַתְּ כְּלִידְבְּרִי הַמִּלְחָמָה, belongs at the end of v. 22, and 15 in exchange we should apparently with KL., following GL, strike out אַתְּ כְּלִידְבְּרִי הַמִּלְחָמָה, — probably an alteration in the interest of greater clearness after the text had suffered mutilation. Thereafter follow the details of the story of the fight with a וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ אֶל־דָּוִד=*for so spake the messenger unto David*. This narrative extends to the end of v. 24^a; then comes the predicted outbreak of 20 wrath on David's part extending through the rest of the + in G, from וַיַּחַר לְדָוִד to לָמָּה נִגַּשְׁתָּם אֵלַי־הַחוּמָּה. Preceded by a new introductory clause which has now of necessity been dropped from both A and G, at the least a וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ, which I have inserted above, there followed the brief, magical word which Joab had committed to the messenger. David's outburst of wrath first exchanged 25 its place for one after v. 22, for the reason that the וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ אֶל־דָּוִד at the beginning of v. 23 was mistakenly regarded as the beginning of a second speech of the messenger, which could be nothing else than a reply to words of David; then, in consequence of this the introductory clause at the beginning of 24^b had to be dropped and a ו inserted before נִגַּשְׁתָּם. This is the shape of the text 30 of G. But now the effect of the scene had become so much weakened and the actual outburst of wrath brought so near to the prediction of it in Joab's instructions v. 20, that it was stricken out altogether, and in its stead the end of v. 22 was made to refer more distinctly to Joab's charge. But the omitted matter was not suffered thus simply to disappear. On the contrary, the whole 35 long sentence v. 21^a, here relegated to the foot of the page, is nothing but a verbal repetition taken from the + of G. It was only supplied from this passage after it had been stricken out after v. 22, and later still crept into G also. This process of padding may be traced still farther in GL, where after this addition the whole speech of the messenger, vv. 23. 24^a, is also inserted in Joab's 40 instructions. Not until we have perceived 21^a to be an addition, can the omission of the + of G be understood. The scribe was conscious of having included every thing, and thought himself to be avoiding mere useless repetition.
- (24^a) וַיֹּרְאוּ הַמּוֹרָאִים Q^cré; K^cthlf incorrectly read is וַיֹּרְאוּ הַמּוֹרָאִים. After מַעֲבְרֵי הַמַּלְךְ GL ὡσεὶ ἄνδρες δέκα ὀκτώ=*as men, adopted by KL. 45 and KI.; but still suspicious in view of v. 17.*
- 12 (1) הַנְּבִיאָה, following G; A. At his first appearance it seems indispensable.
- (2) לְעֵשִׂיר, necessary, instead of אֶל־עֵשִׂיר.
- (4) לְאִישׁ A; לְאִישׁ.
- (6) שְׂבָעֵתִים, following G ἑπταπλασίονα; A, אַרְבַּעַתִּים, an alteration to conform to the legal requirement Ex. 21,37.
- (7-12) Verses 10-12 WE. has recognized as interpolated, an improvement taken from

- 14 (21) עֲשִׂיתִי K^ethib correctly; Q^re עֲשִׂיתִי.
 (22) עָבְדוּ K^ethib; Q^re עָבְדָה just as possible.
 (25-27) All considerations prove these verses an interpolation. WE. removed v. 26 because it prepares the way for a misinterpretation of 18,9 and moreover betrays its postexilic origin in the *king's shekel* (the king being the great king, the Persian monarch). Their false position — v. 25 might stand perhaps before 15,1 — compels us to exclude together with it vv. 25 and 27 also (so KL.); beside this, v. 27 puts itself in contradiction with 18,18, and the mention of the sons without their names is of itself striking. The question of the relation of the daughter's name to 1 K. 15,2 need not be discussed here. For conjectures see KL.
 (30) וְהַצִּיתָהּ Q^re; K^ethib וְהַצִּיתָהּ.
 (33) After וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֱלֹהִים; לוֹ, אֱלֹהִים.
 15 (7) אֲרָבָע אֲרָבָעִים; אֲרָבָעִים. Of course we must then read שָׁנִים also instead of שָׁנָה.
 (8) הָשֵׁב, following the Versions (J does not give it); K^ethib וְשִׁיב, Q^re יָשׁוּב. הָשֵׁב would also be possible.
 בְּחֶבְרוֹן at the end supplied with KL. from אֱלֹהִים; after v. 7 indispensable.
 (12) וַיִּקְרָא אֶת־אֱלֹהִים, following א καὶ ἐκάλεσε τὸν Α.
 (17) עָבְדוּ, following Α οἱ παῖδες αὐτοῦ; אֱלֹהִים.
 (18) הָעָם, following Α in its genuine second half, cf. WE.; אֱלֹהִים.
 אֲנָשִׁי אֶת־הַנְּתִי, with KL. KL., following a hint of WE., for אֱלֹהִים הַנְּתִי.
 (19) מִמִּקְדָּשְׁךָ, following Α ἐκ τοῦ τόπου σου; אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשְׁךָ.
 (20) אֲנִי Q^re; K^ethib אֲנוּעַךְ.
 וַיִּהְיֶה וַיַּעַשׂ עִמָּךְ, following Α καὶ Κύριος ποιήσει μετὰ σου; אֱלֹהִים. There has evidently been a skip from the first עִמָּךְ to the second.
 (21) בִּמְקוֹם Q^re; K^ethib בִּמְ. כִּי אִם בִּמְ.
 (23) עָבַר, with WE. for אֱלֹהִים.
 בְּמִדְבָּר עַל־פְּנֵי הַיָּם הַגָּדוֹל, essentially as restored by WE. from Α πρὸ προσώπου αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ; אֱלֹהִים is mutilated עַל־פְּנֵי דֶרֶךְ אֶת־הַיָּם הַגָּדוֹל. Still easier in view of אֱלֹהִים, and possibly of אֱלֹהִים, הַמִּדְבָּר. It is unnecessary to strike out the first כִּלְהֵעָם (WE.); כִּלְהֵעָם all present without exception, is purposely distinguished from the כִּלְהֵעָם who are passing by.
 (24-27) WE. has perceived that a post-exilic editor has taken pains to remove Abiathar from beside Zadok in this section, and at the same time to introduce late conceptions and turns of phrase. Here the attempt is made to restore the original text.
 (24) After צָדוֹק אֱלֹהִים + אֶת־וְכָל־הַלְוִיִּם. An interpolation under the influence of the Penta-teuchal source P, proving by its position that the order in the original text was the same as in 8,17 (see *ad loc.*): צָדוֹק וְאַבְיָתָר. The second name is restored in its place.
 בְּרִית is an interpolation here as in 8,4,3-5.
 וַיִּצְקוּ. Unless we should read instead וַיִּצְנֻ, to be taken in the same sense.
 After the second אֱלֹהִים אֲבִיָּתָר + אֱלֹהִים. This is here impracticable, but of value as betraying, in connection with vv. 27 f. 29, the erasure. As usual the zeal for such attempts does not extend far. Instead of these words אֱלֹהִים has after the first אֱלֹהִים an ἀπὸ Βαβαρ, in which we may recognize with KL. מַעַל אֲבִיָּתָר, but which it is hardly likely that any one will consider the original reading, as he does. Inasmuch as the words cannot be altogether devoid of purpose, we may either expand them into a sentence relating the return of both before v. 29 to Jerusalem, or assume that in the form וְלֹא־בִיתָר they came in from the line immediately below.
 (25) הָשֵׁב וְלֹא־בִיתָר supplied, see the preceding note. To this corresponds הָשֵׁב for אֱלֹהִים, cf. the plurals in vv. 27.28.

13

יָשָׁב וּשְׁמָהּ, **Al** omits the first word. The **י** becomes explicable only by supplying the inf. abs., and the sense is at the same time improved. The loss of the word before 'ושמה' is easily understood.

- (21) The addition at the end, following **עַבְב** on, following **ᾠ** καὶ οὐκ ἐλύπησεν τὸ πνεῦμα Ἀμων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν, with **EW. TH.** In addition **BÖTTCHER** (*Neue Ährenlese*, i, 174) inverts the order of vv. 21 and 22, by which the sense certainly gains.

- (23) **עָפְרוֹן**, for **אֶפְרַיִם** with **BÖTTCHER** and **TH.**, supported by **ᾠ** Γοφραιμ; cf. with this **Jos. 15,9** and **2 Chr. 13,19**, where we have the **Q^crê** **עָפְרוֹן**. See **DR.**

- (25.27) **וַיִּקְרָא**, for **אֶל וַיִּקְרָא**, see above on **א,28,23.**

- (28) The addition at the beginning as far as **הַמֶּלֶךְ**, following **ᾠ** καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ πτότον κατὰ τὸν πτότον τοῦ βασιλέως.

- (31) **הַנְּצִיבִים קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם**, following **ᾠ** οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν; **Al** mutilates to **קָרְעִי בְּגָדִים**.

- (32) **שִׁמָּה** **K^cthib**; **Q^crê** **שׁוּמָה**. By the adoption of the **K^cthib** the passive part. of **שִׁים** is not intended, but a noun only used here which, with **EW.**, after the Arabic might be rendered *mischief*. See **DR.**

- (33) **כִּי־אֵם** **K^cthib**; **Q^crê** needlessly removes **אֵם**.

- (34) **וַיִּתֵּר אֶחָיו שְׁלֹמֹה**, one of **KL.**'s cleverest emendations, very easily derived from **Al** **וַיִּבְרַח אֶבְשָׁלֹם**, which in this form **WE. KL.** rightly strike out as a gloss. **עֵינִי** **Q^crê**; **K^cthib** without **י**.

From **בְּרָךְ הַיָּנִים** to **בְּרָךְ הַיָּנִים**, following **ᾠ** ἐν τῇ ὁδῷ ὅπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὠρωνην. Of all this **Al** has only the last two words in the form **בְּרָךְ אֶחָיו**. How the eye of a scribe skipped from 'ח' **בְּר'** to 'ח' **מִר'** is easy to understand. The **ב** of **הַיָּנִים** then fell out before **מִר'**, and the remainder **הַיָּנִים** was filled out and changed into **אֶחָיו**. The same corruption appears in **ᾠ** at the beginning in **ὅπισθεν αὐτοῦ**. **WE.** has restored **הַיָּנִים** from it, and also with good reason rejected **ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους** from the text. See his discussion.

- (37.38) The order **36.37^b.37^a.38^b.39** and the elision of **38^a** is derived from **BÖTTCHER** (*Neue Ährenlese*, 177f.). From the addition of **ᾠ** after **נָשׂוּר**, which appears in many forms (**εἰς τὴν Μαχαδ**, **γῆν Μαχαδ**, **εἰς γῆν Χαλααμα** &c.) **BÖTTCHER** obtains a **מַעֲבָה אֶמֶן מַעֲבָה**.

- (37^b) **הַמֶּלֶךְ**, following **ᾠ** ὁ βασιλεύς and **ᾠ** ὁ β. Δαυειδ; **Al** omits.

- (37^a) **עֲמִיהוּד** **Q^crê**, **ᾠ** Εμμουδ; **K^cthib** **עֲמִיחֹר**.

- (39) **וַתִּכַּל רוּחַ הַמֶּלֶךְ**, following **ᾠ** καὶ ἐκόπασε τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως [**Δαυειδ**], previously inferred by **WE.**; **Al** **וַתִּכַּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ**.

לָקָאת אֶל־אֲבִישָׁלֹם, the easiest emendation for **Al** **לָקָאת**: *the king's heart yearned for the sight of Absalom*. **KL.** **לִשְׂאֵת**.

14

- (4) **וַתָּבוֹא**, following **ᾠ** καὶ εἰσῆλθεν, **SEZ**, also **MSS.**; **Al** **וַתֵּאָמֶר**.

The second **וַיִּשְׁעָה** at the end, following **ᾠ** σῶσον; **Al**.

- (6) **וַיֵּךְ הָאָדָם אֶת־אֶחָיו**, with **WE.**, following **ᾠ** καὶ ἔπαισεν ὁ εἰς τὸν [ἐνα] ἀδελφὸν αὐτοῦ; **Al** **וַיִּכּוּ הָאָדָם אֶת־הָאָדָם**.

- (10) **וְהַבְּאִתּוֹ**, with **WE.**, the correct form instead of the masculine **וְהַבְּאִתּוֹ** of **Al**.

- (11) **מִהֶרְבֹּת**, with **WE. DR.** as the correct form instead of **מִהֶרְבִּית** of the **K^cthib**, **מִהֶרְבֹּת** of the **Q^crê**.

- (13) **הִיא**. If we do not wish, with **WE.**, to supply this word, the loss of which after **הָיָה** is easily explained, **הַמֶּלֶךְ** must be transposed after **הָיָה**.

- (14) **חֹשֶׁב**, suggested by **EW.** for **Al** **וְחֹשֶׁב**; cf. **WE. DR.**

- (16) **הַמִּבְקָשׁ**, following **ᾠ** τοῦ ζητούντος; **Al**.

- (19) **יָשָׁב**.

- 17 (28.29) הָבִיאוּ עֲרֹשֶׁת, following \mathfrak{L} ἤνεγκαν δέκα; the latter (=עֲרֹשֶׁת), restored by KL.; \mathfrak{A} . The verb is here indispensable; it is placed between subject and object in order to sharply separate from one another the long series of nouns of which they each consist. On the other hand, in v. 29 we should not read וַיִּגִּישׁוּ, following \mathfrak{L} , instead of הִגִּישׁוּ, whereby we should only be again transforming beds and vessels 5 into provisions; but a pause should be made after יוצר, and the new sentence begun with וחטים.
- (28) וּמִן־בָּדִים (cf. Prov. 7, 16; 31, 22), following \mathfrak{L} καὶ ἀμφιδάπους, Σ: ὑποστρώματα. At the end \mathfrak{A} adds another וְקָלִי, stricken out in accordance with \mathfrak{L} .
- 18 (2) וַיִּשְׁלַח, following \mathfrak{L} καὶ ἐτρίσσευσε; \mathfrak{A} וַיִּשְׁלַח.
- (3) עָתָה, following \mathfrak{L} ΣΣ; \mathfrak{A} עָתָה. לעויר Q^crê; K^ethib לעויר.
- (6) . . . , \mathfrak{A} וְאֶפְרַיִם, unquestionably wrong; \mathfrak{L} Μααθαν=מַחֲנִים would be good, but is perhaps a guess. We could very well do without the word, but it is hard to 15 account for its origin out of nothing.
- (7) After וְהָיָה \mathfrak{A} + שָׁם; stricken out after \mathfrak{L} . וְהָיָה at the end, following \mathfrak{L} ἀνδρῶν; \mathfrak{A} .
- (8) נִפְצוּת Q^crê; K^ethib נִפְצוּת.
- (9) וַיִּתֵּן, following \mathfrak{L} καὶ ἐκρεμάσθη; \mathfrak{A} וַיִּתֵּן. 20
- (12) וְלֹא; Q^crê וְלֹא, needlessly (cf. לֹא, א, 14, 30). שָׁקֵל, with WE. KL. in accordance with the signification *pay*, which is here the natural one; \mathfrak{A} שָׁקֵל, for which we should need to bring out the root-meaning *weigh*.
- וְלִי, following \mathfrak{L} μοι in closer connection with v. 5; \mathfrak{A} כִּי. 25
- (13) בְּנִפְשׁוֹ K^ethib; Q^crê בְּנִפְשִׁי incorrectly.
- (14) אֲנִכִּי אֶחָלָה; \mathfrak{A} only אוֹחִלָה, wrongly vocalized, for the reason that after the loss of אֲנִכִּי the לֹא־כִן was connected directly with it, instead of being construed as a clause by itself. \mathfrak{L} διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι ἐνώπιόν σου. \mathfrak{U} has combined this older form (without διὰ) with that of \mathfrak{A} by inserting οὐχ οὕτως 30 μὲν before ἐνώπιον; the interpolation is wanting in \mathfrak{G} . $\Sigma\Sigma$ also share in this construction; the first two reproduce the ἐγὼ of \mathfrak{L} , but all support the לֹא־כִן of \mathfrak{A} . We should, therefore, probably insert אֲנִכִּי the loss of which is easy to account for. KL. אֲנִכִּי אֶלְכָּה.
- שָׁלָחָם, following \mathfrak{L} βέλη; \mathfrak{A} שָׁלָחָם. 35
- (17) לֹא־הָלִיו Q^crê, in accordance with the usual expression (cf. 19, 9); K^ethib לֹא־הָלִיו.
- (18) בְּחַיִּיו Q^crê; K^ethib בְּחַיִּיו.
- הַמַּצֵּבֶת, following \mathfrak{L} τὴν στήλην with KL. DR., necessary in place of \mathfrak{A} מִצָּבֶת.
- (20) קָרִי וְלֹא כְתִיב, בֵּן.
- (21) כּוֹשִׁי, WE. following vv. 22.31 f.; \mathfrak{A} כּוֹשִׁי. 40
- (22) מִצָּאתָ (from יָצָא); \mathfrak{A} מִצָּאתָ.
- (23) וַיִּאָּמַר, following \mathfrak{L} καὶ εἶπεν; \mathfrak{A} .
- (26) הַשָּׂעִיר, following \mathfrak{L} [πρός] τῇ πύλῃ; \mathfrak{A} הַשָּׂעִיר.
- אָהָר, following \mathfrak{L} ἕτερος; \mathfrak{A} .
- (28) וַיִּקְרָב, with WE., confirmed by \mathfrak{L} καὶ προσῆλθεν; \mathfrak{A} וַיִּקְרָב. 45
- (29) בְּשִׁלָּה, or 'בִּשְׁלָה, seems necessary in place of \mathfrak{A} לִשְׁלָה, which is probably influenced by the preceding ל.
- After לִשְׁלָה, \mathfrak{A} + אֶת־עֶבֶד הַמֶּלֶךְ; after יוֹאֵב, \mathfrak{A} + ו. Stricken out by WE., who regards the former as a politer substitute for אֶת־עֶבֶד, which crept into the text at the wrong place, and by means of ו was finally made to apply to the moor 50 himself.

- 19 (1) בְּבִלְבָּתוֹ, with KL., following \mathfrak{L} ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν; \mathfrak{A} בְּבִלְבָּתוֹ.

- 15 וַיֵּשֶׁב בְּמִקְוָמוֹ following Σ καὶ καθίστατω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, supplied by KL., cf. v. 29.
 (27) רָאָה אֹתָהּ וְאַבְנֶתָהּ שָׁבוּ. The אביתר is supplied, and שבו inserted instead of \mathbb{M} שָׁבָה, according to the note on v. 24f. Instead of \mathbb{M} רָאָה, for which KEIL reads הִרְוָה, WE. KI. has הִרָאָה as a late interpolation; Σ ἴδετε=ראו (as in v. 28), instead of which, after אֶל-צִדְרוֹן (cf. v. 3), we should read רָאָה. 5
- (28) בְּעֶרְבוֹת \mathbb{M} K^{thib} rightly; Q^{rê} בְּעֶרְבוֹת.
 (29) וַיֵּשֶׁב, following Σ καὶ ἐκάθισεν; \mathbb{M} וַיֵּשְׁבוּ.
 (31) וַיִּלְדוּ הָיִד, following Σ καὶ ἀνηγγέλη Δαυεὶδ, Σ καὶ τῷ Δαυιδ ἀπήγγειλαν; \mathbb{M} וַיִּלְדוּ הָיִד.
 (32) רָעָה דָּוִד, following Σ ὁ ἀρχιτέταιρος Δ.; \mathbb{M} . At the first mention positively indis- 10 pensable.
 (34) וְאֵי \mathbb{M} וְאֵי. The ו would seem to have crept in from the וְאֵי three words further on; to strike out both Waws (KL.) is unwarranted.
- 16 (2) וְהִלָּחֵם Q^{rê} and Σ ; \mathbb{M} וְלִהְלָחֵם, a clerical error. 15
 (3) מִמְּלִכּוֹת, the better form, with WE. following 15,28, for \mathbb{M} מִמְּלִכּוֹת.
 (5) וַיָּבֹא \mathbb{M} וַיָּבֹא, which grammatically is hardly admissible.
 (8) תַּחֲתָיו Q^{rê}; K^{thib} תַּחֲתָיו.
 (10) וְכִי and כִּי K^{thib}; Q^{rê} needlessly וְכִי and כִּי.
 (12) בְּעֵינַי, following Σ ἐν τῇ ταπεινώσει μου, also Σ ; \mathbb{M} בְּעֵינַי, Q^{rê} בְּעֵינַי, in accor- 20 dance with which Σ paraphrases.
 (14) It is more probable that the name of a place has fallen out before עֵיפִים than that this word itself designated one. For a conjecture see KL. Σ after עֵיפִים παρὰ τὸν Ἰερὸν, probably a mere guess.
 (15) After וְכָל- \mathbb{M} וְכָל- \mathbb{M} omits; it has probably crept in from v. 14. 25
 (18) לֹא Q^{rê}; K^{thib} לֹא.
 (23) After וַיִּשְׁאֵל, Q^{rê} superfluously adds an אִישׁ.
- 17 (1) לִי, following Σ ἐμαυτῷ; \mathbb{M} .
 (3) From הַפֶּלֶא to אָהָר, following Σ ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· πλὴν ψυχὴν ἑνὸς 30 ἄνδρός; \mathbb{M} is mutilated, אָהָר- \mathbb{M} is mutilated.
 (5) קָרָא, following Σ καλέσατε; \mathbb{M} קָרָא.
 (9) בְּנִפְלֵ בָהֶם וְנִפְלֵ בָהֶם. Both need to be expressed, the probability of attack as well as the anticipated discomfiture, moreover בָּהֶם could not refer to Absalom's men but only to David's. The proposed supplement gives all 35 that is required, and easily explains the omission.
 (10) וְהָיָה, following Σ ; \mathbb{M} וְהָיָה.
 (11) בְּקֶרֶב, following Σ ἐν μέσῳ αὐτῶν, similarly Σ ; \mathbb{M} בְּקֶרֶב.
 (12) נֹתָר. We should read thus, or else understand \mathbb{M} נֹתָר in this sense.
 (12) בָּאָחַד Q^{rê}; K^{thib} בָּאָחַת, cf. v. 9 where also certain editions read בָּאָחַת. See BAER 40 ad loc.
 (13) וַיִּשְׁמְעוּ, with KI. for lack of better, instead of וַיִּשְׁמְעוּ of \mathbb{M} , which could only be translated *all Israel shall be made to bring ropes unto the city*, by which the vigorous figure would be reduced to the ridiculous. וַיִּשְׁמְעוּ (WE.) is not in use. KL.'s suggestion is singular. 45
 אֹתָהּ, following Σ αὐτήν; necessary instead of אֹתָהּ of \mathbb{M} .
 (20) מִיָּכָל \mathbb{M} , hitherto untranslatable. Perhaps a mere repetition from הַמִּים, which must be interpreted in accord with v. 21. Otherwise WE.'s suggestion וְיָרֵךְ is to be commended.
 (25) הַיִּשְׂרָאֵלִי, following 1 Chr. 2, 17; \mathbb{M} הַיִּשְׂרָאֵלִי. 50
 וַיִּשִּׁי, following 1 Chr. 2, 16 and Σ ἰεσσαί; \mathbb{M} נָקַשׁ. The emendation agrees with the facts, but perhaps בַּת נָחַשׁ has crept in from בַּת נָחַשׁ in v. 27 and should be stricken out (WE.).

- 20 π. αὐτοῦ, by which the suffix is confirmed, while for the same reason γυναῖκας τὰς comes under suspicion of being a subsequent expansion from אִל. Probably נָשִׁים is a euphemistic marginal note which subsequently crept into the text, and in אִל affected even the form of the genuine word. Cf. the expression 16,21f. אֶלְמָנוֹת חַיִּית, with WE., following the interpretation of Ἡ χήραι ζῶσαι; אִל artificially 5 אֶלְמָנוֹת חַיִּית. The colloquial confusion of ideas in the *widows while yet alive* is perfectly intelligible.
- (4) The verse is wrongly divided; שְׁלֹשֶׁת יָמִים belongs to what follows. There is no need of a ו before it (WE.).
- (5) וַיִּחַר אֵל; וַיִּחַר, Q^crê. Since both appear to be intended only to express the 10 impf. Qal of יָחַר and presuppose the clerical error of the omission of א, we may supply the latter, and at the same time introduce the Piel, which is universally employed except in Gen. 32,5. יָחַר, following Ἡ; אֵל; the omission is easily accounted for.
- (6) The inclination of nearly all critics from TH. on to replace Abishai here and 15 in v. 7 by Joab, on the basis of S, is mistaken. The further narrative gave very little ground for altering the text by the insertion of Abishai, while the name is readily intelligible without this assumption. As the new commander-in-chief, Amasa, left him in the lurch, David was obliged to make use of Joab's services; but his dignity as king would not permit the acknowledgement of this by an 20 immediate re-instatement. By charging Abishai, his brother, with the commission he makes sure that Joab will not remain behind, and the latter willingly joins the expedition as a 'volunteer,' in order to put the king under new obligation to himself. The fact that he then takes the leadership into his own hands is so much a matter of course, that it does not need to be mentioned. 25 יָרַע, following Ἡ κακοποίησαι, easier with personal subject, although אֵל יָרַע is not impossible (cf. 19,8).
- מָצָא, with DR. for אֵל מָצָא. Since EW. the usual interpretation, and the best of all that have been suggested, is, *and shade our eyes*; so Ἡ καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς 30 ἡμῶν. In that case the vowel-letter would have to be stricken out, and the reading הָצֵל adopted. The assumption is that this was a well-known expression for *make trouble*. But the above reading *and so secure his safety before our very eyes* is so appropriate to the sense in connection with the walled cities, and is so easy as far as form is concerned, that it seems to deserve the preference. Ἡ 35 καὶ σκεπασθῇ expresses a passive, the same sense appears in 3 *et effugiat nos*.
- (7) אֶתְּרִי אֲנִשִּׁי, emended thus in accordance with the first note on v. 6 from אֵל אֲנִשִּׁי. Joab as a subordinate to any one seemed so preposterous, that the reading *the men of (Joab)* was made out of *Abishai*, and Abishai himself brought in in the suffix. Ἡ, from which it is customary to supply ו אֲנִשִּׁי before אֲנִשִּׁי, has arisen 40 from the text here restored simply by additions from אֵל (the suffix, אֲנִשִּׁי, and of necessity a ו before it) and has become unintelligible in the process. S has the same as אֵל, its יִיאֵב in v. 6 being readily explicable, since the name had disappeared in אֵל and was indispensable to what followed.
- (8) הָם, following Ἡ; אֵל. 45 It was remarked in connection with א, 6, 14f. that הָאֵבֶן הַנְּדוּלָה is probably a euphemism for הַמַּצְבֵּקָה. וַיִּיאֵב רֵץ לִקְרָאֵנוּ, is here supplied because the impetuous meeting demands explanation and must have been purposely brought about by Joab. If this or a similar clause be supposed, the skip from the first to the second וַיִּיאֵב is readily 50 explicable. תָּנֹז מְדוּ אֵל, supplied by KL. and adopted by DR. and KI.; תָּנֹז, following Ἡ περὶ ζωσμένοιο, and ועלו Q^crê; K^cthilb.

- 19 (5) לָאֵם (from לוֹט), WE.; אֵם לָאֵם.
- (2) וַיִּתְּאֶבֶל, following TS; אֵם וַיִּתְּאֶבֶל, which would have to be understood as applying to Joab himself. Manifestly the verse should not come until after v. 5. It could also be dispensed with and regarded as a marginal gloss.
- (7) לָא K^ethib; Q^erê לוֹ, see on 18, 12. 5
- (9) The last sentence from וַיִּשְׂרָאֵל on belongs to what follows.
- (10) וַיִּמְחַמְּלֵהוּ, following Θ και ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ; אֵם.
- (11) לְמִלָּךְ, following Θ^L εἰς βασιλέα; אֵם.
- מִחְשִׁים, a better reading would be מִחֲשִׁים, following Jud. 18,9; 1 K. 22,3; 2 K. 7,9. 10
- (12) The second half-verse belongs according to Θ before the first. The little clause was overlooked because it ended in the same way as v. 11, then restored in the margin and inserted in the wrong place. On the same occasion, it would seem, the אֶלְבִּיתוֹ which אֵם adds at the end must have crept in. Undoubtedly it was derived from the end of a; scarcely, however, by accident, but rather 15 as a catch-word, to ensure the connection of v. 12^a with v. 13 as in his original.
- (18) WE. rightly connects the first words of this verse as far as מִבְּנִימִין with v. 17 and begins the new sentence with וַצִּיבָא; in accordance with this he reads צָלוֹ instead of אֵם וַצָּלוֹ; the ו might be a dittogram from אָתָּו.
- (19) וַיַּעֲבְרוּ הָעֶבְרָה, following Θ και ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν; אֵם וַעֲבָרָה הָעֶבְרָה, in 20 which וַעֲבָרָה is apparently intended to mean *ferry*. וְלַעֲשׂוֹת proves, however, that Ziba with his men is still the subject, and the threefold *across the crossing to bring across* is verbose and suspicious. וַיַּעֲבְרוּ is supported also by S.
- בְּעִינֵי Q^erê; K^ethib בעִינֵי.
- (23) וַיַּעֲתֵם, following Θ^L οἶδατε, better than אֵם וַיַּעֲתֵי.
- (25) וְלֹא עָשָׂה יָרִי, following Θ^L οὐδὲ ὤνυχισατο τὰς χεῖρας αὐτοῦ; אֵם.
- (26) מִיְּרִשָּׁלַם, with TH., necessary instead of אֵם יָרִי.
- (27) אָמַר לוֹ עֲבֹר חֲבָשָׁה, following Θ^V εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ ἐπίσασον (Θ^L εἶπεν αὐτῷ); אֵם אָמַר עֲבֹר חֲבָשָׁה.
- (30) תִּרְבֶּה, following Θ^L πληθύνεις; אֵם תִּרְבֶּה. 30
- (32) After הַמִּלָּךְ, אֵם + הַיָּרְדֵּן by wrong construction of וַיַּעֲבֹר, which here means *proceed, journey, advance*. The Jordan and the crossing of it in fact were looked for everywhere in this connection, cf. the end of this verse and v. 37.
- אֶת־יִרְדֵּן Q^erê אֶת־יִרְדֵּן; אֵם אֶת־יִרְדֵּן; אֵם אֶת־יִרְדֵּן, at once acutely and boldly, but the reading is only possible in conjunction with the name, which in vv. 38f. 35 41 appears without this addition, though the corruption is thus, of course, much harder to explain. However, it is impossible to see how a previous mention of Chimham can be dispensed with.
- (33) בְּשִׁבְתּוֹ, following Θ ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτόν; אֵם בְּשִׁבְתּוֹ.
- (34) אֶת שִׁבְתָּהּ, following Θ τὸ γῆράς σου; אֵם אֶתָּה. 40
- (37) After עֲבֹר אֵם + אֶת־יִרְדֵּן, stricken out by WE. The case is the same as in v. 32.
- (40) עָבַר, following Θ^L εἰσθήκει; אֵם עָבַר. Precisely the same case as 15, 23.
- (41) וַיַּעֲבִירוּ, following Θ διαβαίνοντες; אֵם וַיַּעֲבִירוּ, Q^erê וַיַּעֲבִירוּ. If the part. in Θ did not give unimpeachable evidence, the וַיַּעֲבִירוּ of the K^ethib would be amply sufficient.
- (43) On נִשְׂאָה cf. DR. The question is one of grammatical form, for in no case would 45 it be admissible to find the part. here (as OLSH., pp. 364. 598). Whether we should insert נִשְׂאָה with DR., or assume a vacillation between this and שָׂאָה, or admit the form as an inf. abs., may be left undetermined.
- (44) בָּכֹר, following Θ πρωτότοκος; אֵם בְּדֹר; the translation of this reading also has obtained a place after the other in Θ. 50
- 20 (3) נָשִׁים פְּלִנְשִׁים, with KL. instead of אֵם פְּלִנְשִׁים (in which the lack of determination is striking), following Θ^L τὰς δέκα παλλακὰς αὐτοῦ, Θ^V τὰς δέκα γυναῖκας τὰς

- 20 והוא יצא, following Θ καὶ αὐτὴ ἐξῆλθεν; \mathbb{M} והוא יצא. KL's alteration והוא יצא expresses somewhat obtrusively what may be surmised from the reading we have restored.
- (12) The conclusion from כאשר on was a marginal explanation of וירא האיש וגו' or even of 11^a; even ויהי prefixed and placed before this clause (KL.) it is superfluous. 5
- (13) ויהי, following Θ καὶ ἐγένετο; \mathbb{M} .
הָהָה, easiest emendation for the impossible הָהָה of \mathbb{M} .
- (14-16) The text is here very corrupt, chiefly through the skipping of words and the attempt to connect those that were left, and can only be approximately restored 10 by freehand conjecture. The present attempt differs from KL's, which it follows in all essentials, by greater simplicity.
- (14) For והוא העביר קול והוא עבר. KL. needlessly והוא העביר קול והוא עבר. והוא העביר קול, indispensable; taken from the beginning of the second half-verse in the K^{ethib}. It would seem to have slipped into the following line by error, and 15 to have become blended with the very similar words there.
א' ובית \mathbb{M} ; א' ובית \mathbb{M} .
הַבָּרִים KL., following Θ ἐν Χappei; \mathbb{M} הַבָּרִים.
וְיָקְלוּ Q^{re} and Θ ; the K^{ethib} ויקלו has been made use of above.
אף- \mathbb{M} אף; stricken out with Θ S³. 20
- Instead of these slight changes, KL. goes from שבטי ישראל ב(כל) immediately to ויבאו אחריו אף אָחִיו (כל) הַבָּרִים ויקלו אכלה בית מעכה, and continues, ויקלו and continues, ויקלו אכלה בית מעכה, and then v. 15.
- (15) והוא יצא, with KL., transferred hither from v. 16 (supplying והוא יצא). The clause is absolutely necessary before ותעמר. It dropped out on account of the 25 identity of the ending ויעיר, was then re-introduced on the margin and thoughtlessly inserted in v. 16 without the verb, which there was impracticable. WE.'s suggestion to introduce ותעמר בחל from v. 15 after ויעיר in v. 16 is inadequate; if סללה were the subject it would have to read ויעיר סללה.
מִשְׁחֵתָם, with WE. (?) KL. DR., following Θ ἐνοοῦσαν; \mathbb{M} מִשְׁחֵתָם. 30
- (16) אָשָׁה הִקְמָה מְרִהָעִיר \mathbb{M} , ותקרא \mathbb{M} . The clause is employed with KL. in v. 15, but there is just as good reason, in addition to completing v. 15 in that way, to restore here in place thereof, following Θ γυνὴ οὐκ ἐκ τοῦ τείχους καὶ εἶπεν, הא' ה' מְרִהָעִיר ותקרא. The article was then apparently stricken out after the loss of the corresponding words in v. 15, and in \mathbb{M} further corrections made in accordance with the clause re-introduced on the margin. 35
- (18) דָּבָר, following Θ λόγον, better than \mathbb{M} דָּבָר.
- (18-19) ויבן הַתִּמּוֹ אֶשֶׁר שָׂמוּ, restored, following Θ καὶ ἐν Δαν εἰ ἐξέλιπον ἃ ἔθεντο, by EW. WE. DR. KI. (practically KL. also); \mathbb{M} ויבן הַתִּמּוֹ אֶשֶׁר שָׂמוּ. 40
- לְשָׁחִיתָ, with NESTLE, in accordance with the sense and with Joab's answer in v. 20. As to the form \mathcal{C} לְעָבִיר 19,19; \mathbb{M} לְעָבִיר.
- (22) אֶל-הָעִיר וְהַדָּבָר, restored by KL. following Θ , in whose καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐλάλησεν πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν the text has been confused by rash correction after \mathbb{M} . \mathbb{M} . 45
- (23) אֶל, following 8,16; \mathbb{M} אֶל.
הַצָּבָה, restored in accordance with 8,16; the alternative possibility is to read אֶל-הַצָּבָה instead of אֶל-הַצָּבָה.
הַקְּרִית \mathbb{M} also in 2 K. 11,4. 19; and is on that account retained; Q^{re} הַקְּרִית, which in reality is used everywhere else in conjunction with הפלתי. 50
- (24) וְהָרָם, following Θ καὶ Ἀδωνειραμ; \mathbb{M} וְהָרָם.
מִזְכִּיר, following Θ without article, likewise 8,16; \mathbb{M} מִזְכִּיר.
- (25) וְשִׁישָׁא, see on 8,17; K^{ethib} וְשִׁישָׁא, Q^{re} וְשִׁישָׁא.
- (26) הַיָּמִי, following 23,38; \mathbb{S} and Θ ὁ ἰεθρ, \mathbb{M} הַיָּמִי.

CAVEN LIBRARY
KNOX COLLEGE
TORONTO

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

KNOX COLLEGE LIBRARY

